

Karakutu Yayınları: 22

Satırarası: 8

© 2002, Karakutu Yayın Sanayi ve Ticaret A.Ş

© Bu kitabın her türlü yayın hakları Fikir ve Sanat Eserleri Yasası gereğince Karakutu Yayın Sanayi ve Ticaret A.Ş'ye aittir.

Yayın Yönetmeni: İbrahim Tuğra

Yayın Koordinatörü: Ümit Belge

Editör: Zeynep Araz

Kapak Tasarım: Osman Turhan

İç Tasarım: Beyhan Karlıkl

Baskı: Melisa Matbaası İstanbul

ISBN: 975 8658 24 7

1. Baskı: Aralık 2002

4. Baskı: Eylül 2003

http: //www.karakutuyayinlari.com

e mail: karakutu@karakutuyayinlari.com

DERİN DEVLETİN PEŞİNDE

Yayın hazırlayanlar:
Necdet Açıan & Serhan Yedig

KaraKutu

Davutpaşı Cad. Serçekale Sok.

Rotaş Sitesi No: 208 / 13 Topkapı İstanbul

Tel: 0 212 482 42 31

Fax: 0 212 482 52 80

[Necdet Açan]

1953 Ara doğumlu olan Necdet Açan, 1996 2001 yılları arasında Aktüel dergisinde çalıştı. Halen Hürriyet gazetesinde dizi araştırma bölümünde editör olarak görev yapıyor.

[Serhan Yedig]

1962 İstanbul doğumlu olan Serhan Yedig, İstanbul Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu gazetecilik bölümünü bitirdikten sonra 1982 yılında Hürriyet Grubu'nda çalışmaya başladı. 1984 1990 arasında TRT'de radyo programları, TVde 7 Gün ve Aktüel dergilerinde muhabirlik ve editörlük yaptı. Halen serbest gazeteci olarak alışıyor.

İçindekiler

ÖNSÖZ	9
BİRİNCİ BÖLÜM : İtirafçılar konuşuyor	
Onbir sayfalık Susurluk sırrı	15
Cezaevinde "Ölüm Makinesi" ile yüz yüze	20
İnfaza imam	25
Birkaç iyi adam	30
Ne muhterem tetikçiymiş	38
Parasını istedi iple boğdular	45
Bayram: Benden beşyüz bin Mark haraç istediler	51
Milletvekilinden beşyüz bin Markı biz istedik	61
İtirafçıya diyet borcu	68
İKİNCİ BÖLÜM: Yeşil	
"Örnek vatandaş" Y e ş i l	75
"Yumruk'ta " Y e ş i l " damgası	82
" Y e ş i l uçurtma" operasyonu	87
İşte Yeşil'in haraç kaseti	91
Yeşil'in Köşk'teki "baba"sı	99
Yine Yeşil, yine K ö ş k	104
Vukuat çok, hesap soran yok	107
Çankaya'da "İkinci Hayri Baba" vakası	110
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: Tank Ümit: Hızlı Ajanın İnfazı	
Eymür'e göre, babamı Korkut Eken öldüttü	115
Tanık Ümit'in sesinden Susurluk Çetesi	121
"Çete"nin bankasını İtalyanlar çezecek	127
Eymür'ün iddiası: "Bunların hepsi kokainci"	134
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: Özel Harbin Yaramaz Çocukları	
Ağar'ın makamında tuzak	141
"Fidyeci Özel Harpçi"	146
"Fidyeci Köstebeğin" yakalanması	149
Fidyecilere yeni tanık	153
Otelden adam kaldırdılar	158

Babamın öldüğünü Yeşil'den öğrendim	162
En korunan adamın serbest bırakılışı	167
Birdal'a tetiği siz çektiniz	172
Suikastin bir numarası konuştu	179
İşte "ikinci Yeşil"	187
"Vatanperver ekip," dolandırıcı çıktı	194
Turancı "Dev Genç"	199
Hizbullah'ta sürpriz isim	207
Telekulak'ın "Özel Harpçi"si	211

BEŞİNCİ BÖLÜM: **Ülkücülerin Devletle Dansı**

Oral Çelik'in ASALA çarpıtması	219
" A S A L A 'y ı Çatlı değil kendi şiddeti bitirdi"	224
Tanığın susacağını biliyordu	230
Devletin "anti Ermeni" timi	234
Y a v u z Ataç'ın suikast timi	239
Nesim Malki cinayetini Çakıcı çözmüştü	246
İşte Susurluk'un şarkıcı yengesi	252
Çakıcı'nın ikinci ailesi	258

ALTINCI BÖLÜM: **Bir Dönemin Belge ve Tanıktan**

En ünlü MİT'çi ilk kez konuştu	269
Avcı: İsyan hakkımı kullandım	276
Ben, Susurluk'tan Süleyman Ü	283
F 1 6 ihalesinde "çete" gölgesi	289
1 , 5 trilyona " V a t a n Millet Sakarya"	296
İki belge de bizden	301
"Hocaefendi her işini devlete bildirir"	307
Telefonu Susurluk santralı gibi	315
Susurluk'ta İkinci Küçük Paşa	321
Bu da Evcil'in emekli paşası	327
Ve "Sisi Özel Örgütü"	330

YEDİNCİ BÖLÜM: **Türk Gladyonu**

Susurluk "Alman icadı" çıktı	339
Gladyo, Çatlı'yı A B D ' y e götürdü	344
Gladyo'nun katil programı peşimizde	349
Kimse benim ilğim yok diyemez	356

index	361
-------	-----

Önsöz

Devlet mafya siyaset üçgenindeki kirli ilişkileri saklanama yacak şekilde ortaya döken Susurluk kazasının üzerinden altı yıl geçti. Aradaki sürede köprülerin altından çok su aktı. Sürekli "Aydınlık İçin Bir Dakika" karanlık eylemlerinin örgütlendiği, "Artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacak" günleri geride kaldı. Yine "Vatan sizinle gurur duyuyor" günlerine geldik.

3 Kasım sabahının karanlığında, zırlı Mercedes'in bagajından otoyola saçılan tüm irkiltici gerçekler, kolektif sosyal hafızada eski bir filmin donuk karelerine dönüştü. Kamu görevlilerince işlenen, hukuk devletinin idam fermanı niteliğindeki suçların çok azı yargıya yansıdı. Mahkeme dosyalarından çok azı sonuca ulaşabildi. Susurluk skandalına karışan resmi kurumların tüm delil karartma çabalarına karşın bağımsız yargı organlarında yargılanıp sembolik cezalara mahkûm olan sanıklar, şimdilerde tekrar vatan kahramanı ilan ediliyor. Üstelik artık yaptıklarının hesabını vermeyeceklerine emin olan amirlerinin destek demeçleri eşliğinde, bağımsız yargı organlarını, vicdanının sesini dinleyip karar veren yargıçları köşeye sıkıştırarak şekilde...

Oysa Susurluk temiz toplum yolunda bir fırsattı. Türkiye Cumhuriyeti'nin vatandaşları yataklarının altında onlardan habersiz semiren timsahla ilk kez Susurluk sürecinde yüz yüze geldi. Canını, malını, güvenliğini teslim ettiği, oylarıyla seçip daha iyi bir gelecek kurmakla görevlendirdiği kişilerin ve kurumların kendilerini nasıl yasalar üstü yetkilerle donatıp canavarlaşabileceğini gördü. Devlet içinde örgütlenen çetelerin rakiplerini vurmak için yaptıkları ifşaatlar sayesinde haraca kesilen, eziyet edilen, katledilen yurttaşlarının öyküsüne tanık oldu. Gözler önünde ansızın beliren bu irkiltici fotoğraf, sosyal hayatımızda köklü

dönüşümlere neden olabilirdi, istisnasız demokrasi umutlarının, hukuk devleti ve temiz toplum beklentilerinin gerçekleşmesi yolunda ciddi sosyal muhalefet yaratabilirdi. Olmadı, olmadı...

Basın, Susurluk'taki kazanın hemen ardından, yataklarımızın altındaki timsahın fotoğrafını çekmede önemli işlev üstlendi. Kamuoyunda yükselen temiz toplum özlemi doğrultusunda büyük basm küçük basın ya da sağ sol ayrımı olmaksızın tüm yayın organları devlet mafya siyaset üçgenindeki kirli ilişkileri ortaya dökmek için çaba sarfetti. Kamu adına hukuk dışı uygulamaları denetlemekle görevli kurumlara yol gösterdi.

Önceleri ortaya dökülen bilgiler, küçük bir çetenin işleri gibi görülmüştü. İşin ucunun beklenmedik yerlere uzandığı ortaya çıkınca desenformasyon fırtınası başladı. Bazı kurumlar, kişiler belirli yayın organlarını düşmanlarına karşı tetikçi gibi kullanmayı denedi. Tetikçiler kamuoyunun kafasını karıştırdığı gibi objektif habercilik yapan meslektaşlarının çabalarına da gölge düşürdüler.

Aktüel dergisi Susurluk skandali patlamadan çok önce yayımladığı Hüseyin Baybaşı'nın röportajıyla devlet mafya siyaset üçgenindeki kirli ilişkilere dikkat çekmişti. 1995 - 2000 yılları arasında dergide çalışan bir grup gazeteci, derin devlette örgütlenen çetelerin hukuk dışı eylemlerini gün ışığına çıkarma yolunda mesai harcadı. Basında olağanlaşan "dosya alma, sorgusuz yayımlama" pratiğinden uzak durup haber kaynağına bizzat ulaşma ya da açık kaynaklardaki bilgileri üst üste koyma yoluyla tuhaf ilişkileri, olayları aydınlatmayı denedi. Aleyhinde yayın yaptığı kişileri bile dinleyip, küçük ipuçlarını ısrarla takip ederek önemli olayları gün ışığına çıkardı. Kamuoyu birçok tuhaf olayı, ilişkiyi ilk kez Aktüel'de okudu. Örneğin Abdullah Çatlı'nın Amerikan istihbaratıyla ilişkisini, Yeşil'in A N A P lideri Mesut Yılmaz'ın Budapeşte'de yumruklanmasıyla bağlantısını, Çankaya Köşkü'ne uzanan ilişkilerini, bilinen tek vesikalık fotoğrafım, Yüksekova'da örtülme istenen üniformalı çete soruşturmasının ayrıntılarını ortaya çıkaranlar derginin haberci ekibiydi. Akın Birdal suikastını örgütleyenleri bu olaydan çok önce ifşa eden, itirafçı Murat Demir'in ağzından Güneydoğu'daki haraç, infaz, uyuşturucu operasyonlarını yazan da...

Elinizdeki kitap, dergi sayfalarında kalan ve güncelliğini hâlâ koruyan Aktüel haberlerinin derlemesinden oluşuyor. Dolayısıyla bir takım çalışmasının ürünü. Çabalarıyla bu kitabın ortaya çıkmasını sağlayan takım arkadaşlarımız Haşim Akman, Şahin Artan, Balçıçek İlter, Mehmet Korkmaz, Reha Mağden, Tuncay Opçin, Gülsemin Şahin Özkan, Elvan Özkaya, Şebnem Şenyener, Mehmet Tez, Seda Ercan ve takım kaptanlarımız Alev Er ile Metin Soysal'a teşekkür ederiz.

Susurluk sürecinde ortaya çıkanların unutulmaması ve temiz topluma ulaşma arzusunun pekişmesinde katkıda bulunması dileğiyle...

Kasım 2002

Necdet Acan Serhan Yedig

BİRİNCİ BÖLÜM

İtirafçılar konuşuyor

Onbir sayfalık Susurluk sırrı

Ad ı İbrahim Babat. K o d adı Mete. P K K itirafçısı. 1990 1992 yılları arasında Binbaşı Ahmet Cem Ersever'in komutanı olduğu, sadece itirafçılardan oluşan, "öldürmeye yetkili" J İ T E M grubunun komutan yardımcısı. Devlet ve kendi adına öldürdüğü insanların sayısını hatırlamıyor. 1997'de İstanbul Kadıköy'de karıştığı silahlı çatışma sonunda yakalandı. 7 yıl ceza alacağı vaadine rağmen 17 yıl 6 ay hapis verilince önce Başbakanlık Teftiş Kurulu müfettişlerine, sonra İstanbul D G M Başsavcılığı'na "konuştu." Türkçesi iyi olmadığı için Kırklareli Cezaevi'ndeki koğuş arkadaşına dikte ettirdiği 11 sayfalık elyazması itirafından bir bölüm, Başbakanlık Teftiş Kurulu Başkanı Kutlu Savaş'ın Susurluk Raporu'nun 76. sayfasına girdi. İtirafın tamamı, raporun 10 numaralı eki olarak dönemin Başbakanı Mesut Yılmaz'a teslim edildi. "Ölüm makinesi" Babat'ın itiraflarının çarpıcı bölümleri şöyleydi:

Babat çeteye karşı

"(...) JİTEM birlikleri içinde teröre karşı başarılı çalışmalarımız olmakla birlikte açığa çıkmamış ve gizli kalmış ve bugün de devleti sıkıntıya sokan bazı keyfi, hukuk dışı, pis uygulamalar olmuştur. Teröre karşı mücadelede çok yararlı istihbarati bilgiler getiren Hacı Ahmet Zeyrek ve Mehmet Bayar adındaki sivil vatandaşlar ki bunlar ülkesini, devletini seven insanlardı mantıklı hiçbir gerekçe öne sürülmeden faili meçhul bir şekilde katledildiler. Hacı Ahmet Zeyrek'i 1988'de Silopili olan Lokman Gün

düz'e öldürttüler. Mehmet Bayar ise 1990 yılının başında çok kirli bir yöntemle imha edildi. Bayar'ın eline istihbarat gizli servislerinin kullandığı orijinal bombalı bir çanta verildi. İdilli bir avukatla randevu alındı. Mehmet Bayar'a 'Avukatın yanma bu çantayla gideceksin, görüşme esnasında çantanın kolundaki düğmeye basacaksın, ses kayıtlarını alıp bize getireceksin' dendi. Gerekli izahat yapıldıktan sonra Bayar'ı bir arabayla avukatın bürosunun yakınına bıraktık. Mehmet Bayar, arabadan indikten sonra daha büroya varmadan düğmeye basmış olacak ki, çanta infilak etti. Bunda esas amaç görüşmedeki bilgileri almak değil Mehmet Bayar'ı yem olarak kullanıp kendisiyle birlikte avukatı da imha etmekte. (...)

"Yine 1989 yılında Kasrik Boğazı'ndan Gija Şanlı'nın yeğeni olan Hurşit, örgüte (PKK) adam kazandıran birileriyle randevu laştığını ihbar etti. Beraber gittik, sözü edilen şahıs iki kişiyle birlikte geldi. Üç orta yaşlı vatandaşı aldık, merkeze getirdik, sorguladık. Bu vatandaşların örgütle herhangi bir bağına tespit edemedik. Meğer bize bu vatandaşları ihbar eden Gija Şanlı'nın yeğeniyle bu vatandaşlar arasında kan davası varmış. İhbar bu nedenle olmuş. Bunları serbest bırakmayı düşündük fakat, Şanlı'nın yeğeni JİTEM yetkililerine 'Eğer bunlar serbest bırakılırsa güvenliğimiz tehlikeye girer' dedi. Bunun üzerine Şanlılar'ın hatırı için suçsuz yere üç vatandaşı Nusaybin, İdil arasında infaz ederek araziye attık. Bu infazlardan hemen sonra bilgi almak için Asayiş Komutanı, Kurmay Başkanı Albay Kuru'yu Silopi'ye gönderdi. Gereken bilgileri verdik. Bize bu çalışmalar için bir miktar para verdi. Üç vatandaşın ölümüyle ilgili 'Sakin kimse duymasın, aramızda kalsın, devam edin' talimatlarını verdikten sonra ayrıldık."

Satılık vatandaş

"1989 yılında JİTEM subayları tarafından bize Irak kökenli, Türk vatandaşlığına geçmiş ve vatani görevini Antalya Jandarma Alay Komutanlığı'nda yapan Mehmet Maho Gevdan'ı (Mehmet Kılıç) alıp getirmemiz söylendi. Ben, Astsubay Şaban Bayram ve Niksarlı Erol adında bir askerle birlikte Antalya'ya gittik. Alay komutanıyla görüştük. Zaten bizim geleceğimizden haberdardı.

Alay komutanına 'Biz bu şahsı alıyoruz ancak geri getirmeyebiliriz, ifadesini aldıktan sonra infaz edebiliriz' dedik. Mehmet Kılıç'ı nasıl alacağımızı kararlaştırdıktan sonra, alay komutanı yanımdan tabur komutanını aradı. Yarın Mehmet Kılıç'ı çarşı iznine çıkar' diye talimat verdi. Biz de kendisini sabahtan nizamiye kapısında bekledik. Hacı Süleyman Gündüz adını kullanarak Mehmet Kılıç'ı nizamiyeden aldık. Arabaya bindirip kelepçeledik ve Silopi'ye götürdük.

"Mehmet Kılıç eskiden KDP'nin üst düzey bir sorumlusu olduğundan, Iraklı yetkililer tarafından JİTEM'den istenmiş ve karşılığında yüz bin dolar vaadedilmişti. Cem Ersever o dönemde bir aylığına Zaho'da (Kuzey Irak) irtibat subaylığı görevi yapıyordu. Mehmet Kılıç bu para karşılığında onun sıkı ilişkide bulunduğu Irak yetkililerine teslim edildi. Vatani görevini yapan bir Türk vatandaşı para karşılığında satıldı. Bu paranın tahminen otuz bin doları alındı. Diğer kısmının alınmadığını daha sonra duydum. Bu olaya karışan Yüzbaşı İsmail (Toprak) kısa bir süre sonra şüpheli bir şekilde nöbetteki bir asker tarafından öldürüldü. Bu sıradan bir kazadan çok planlı bir cinayetti."

Yasadışı örgüt

"1990 yılında JİTEM'de bazı köklü değişiklikler oldu. Asayiş Bölge Komutanlığı'na Hikmet Koksall Paşa, JİTEM'in başına da Veli Küçük Paşa (o zaman albay) getirilmişti. 1990 yılında yakalanıp serbest bırakılan bazı itirafçılar, asker kimliğiyle JİTEM Grup Komutanlığı'na alınmıştı. Bütün asker itirafçıların bir araya toplanması düşünülüyordu. JİTEM'den bana bu itirafçıların sevk ve idareleri için görev çağrısı yapıldı. Önce kabul etmedim. Daha sonra Hikmet Koksall Paşa araya girince, bazı kaygılarım olmasına rağmen, Paşa'ya güvenerek Diyarbakır'a gittim. Bu arada JİTEM çatısı altında illegal bir oluşuma gidildi. Diyarbakır ve çevresinde PKK'yla ilişkili olduğundan şüphelendiğimiz hemen herkesi infaz yetkimiz vardı. Bu insanları yakalayıp, suçu varsa tesbit edip adalete teslim etmek yerine faili meçhul bir şekilde öldürmeyi bir yöntem olarak benimsemiştik. Bizden istenen buydu, bu tarzda talimat alıyorduk. Bu grup içerisinde eski itirafçı

lardan Ali Ozansoy, Hüseyin Tilki, Abdülkadir Aygan, Hayrettin Toka, Recep Tiril, Adil Timurtaş ve eski Tikko'cu Fetih adındaki kişiler vardı. Antalya'da P K K tarafından öldürülen Numan kod isimli Selahattin Görgülü bizim grubumuzun istihbaratçısıydı. Örgütle ilişkilidir tarzında bize gösterdiği ve getirdiği kişilerin hepsini değişik dönem ve zamanlarda infaz ettik. Bismil'de ben-zinci Talat'ı, Diyarbakır Bismil yol kavşağında bir vatandaşı ay-nı gerekçelerle infaz ettik. Batman'da iki kişiyi birini evinden, di-ğerini evin önünden alarak Batman, Silvan arasında infaz ettik. Yine Hazro'da bir vatandaş infaz edildi. Bu çalışmalar beş ay sür-dü. Yine o dönemde Selahattin Görgülü'nün verdiği istihbarat doğrultusunda bir şahsı Celil kod isimli Aytekin Özel binbaşıyla Abdülkadir Aygan birlikte infaz ettiler. (...)

"1991 yılı içinde JİTEM grubu olarak gerçekleştirilen bazı bombalama olaylarını izah etmek istiyorum. Aytekin Özel binba-şının getirdiği istihbarat sonucunda Kızıltepe'de bir vatandaşın Toros binek arabasını bombaladık. Y i n e Diyarbakır merkezinde, Diyarbakır Baro Başkanı'nın arabasını Aytekin Binbaşı, Abdülka-dir'le birlikte bombaladı. Patlamadan sonra polisler bunları yaka-ladı. Ama daha sonra binbaşı ve itirafçı olduğunu görünce ser-best bıraktılar."

JİTEM'den mafyaya

"Mehmet Kılıç'm para karşılığında Irak'a teslim edilmesi 2000'e Doğru Dergisi'nde yayınlanıp MİT tarafından soruşturma konusu olunca, görev yerlerimiz değiştirildi. O dönemde JİTEM Grup Komutanı olan Arif Doğan geldi, beni Silopi'den Diyarba-kır'a götürdü. Batman J İ T E M Komutam'nı çağırarak beni yeni gö-rev yerim olan Batman'a gönderdi. 1991 yılından Ersever'in öl-dürüldüğü güne (4 Kasım 1993) kadar Jandarma İstihbarat Grup Başkanlığı'nca kurulan, sadece itirafçıların bulunduğu ekibimiz bir dağılma süreci yaşadı. Bu süreçte boşta kalan bazı arkadaşla-rımız değişik işler için kullanıldılar.

Yukarda belirttiğim olay, Yüzbaşı İsmail'in kaza süsüyle öl-dürülmesi, üç vatandaşın suçsuz yere öldürülmesi beni de olum-suz etkilemişti. Teşkilata olan güvenim sarsılınca Batman'da 15

gün kaldıktan sonra adeta kaçarak kimseye haber vermeden İs-tanbul'a geldim. O sırada zaten Türk vatandaşlığına geçmiştim.

1997 yılında yakalanana kadar JİTEM'le bazı dostluklarımız dışında sınırlı ilişkim oldu. Eski ekipten albay Arif Doğan, yüzba-şı Sinan Yaşar gibi arkadaşlarla ilişkilerim son Bodrum olayına kadar (Sun Club'tan 40 bin dolar haraç alınması) devam etti."

Neden konuştum?

"Terörle mücadele adı altında oluşturulan JİTEM birlikleri daha sonra kendi amacından saparak hukuk dışı bir yapıya bü-ründü. Bu devletin verdiği yetkiler teröre karşı mücadele yerine bugün bile devleti töhmet altına sokan bazı çeteleşmelere, kirli işlere ve rant kavgasına dönüşerek adeta devletin kontrolünden çıktı. Teröre karşı mücadele rant kavgasına dönüştü. Devletin yetkilileri kişisel çıkarları için, faili meçhul infazlara ve haksız uy-gulamalara karıştı. Vicdanen rahatlamak için, devleti zan altın-dan kurtarmayı esas alarak, hiçbir baskı altında kalmadan özgür irademle bu açıklamayı yapıyorum."

İBRAHİM BABAT KİMDİR?

1967'de, Suriye'nin Kamışlı kazasında doğan İbrahim Babat, 1984'te P K K ' y a katıldı. 1988'de 15 kişilik bir grupla Botan bölge-sinde çalışmaya başladı. Örgüte güvenini yitirince kaçmaya karar verdi. Suriye sınırına giderken konakladığı köyün korucubası Osman Demir tarafından jandarmaya teslim edildi. Binbaşı A h met C e m Ersever tarafından sorgulandı ve P K K 'y a karşı mücade-leye katılması istendi. "Deşifre edilmemesi ve herhangi bir çatış-mada ölü olarak gösterilmesi" koşullarının Asayiş Komutanı Hu-lusi Sayın Paşa tarafından kabul edilmesi üzerine devlet için ça-lışmaya başladı. Türk vatandaşlığına geçti. 1993 yılında İstan-bul'a yerleşti ve tahsilat işlerine girdi. Ortağı Süleyman Ülger'i öl-dürmeye teşebbüsten aranırken, ilişkisini hiç kesmediğini söyle-diği Yalova İl Jandarma Alay Komutanı A r i f Doğan'ın odasında yakalandı. Yargılama sonunda 17 yıl 6 ay hapis cezasına çarptı-rıldı. Son af yasasıyla serbest bırakıldı.

(Necdet Açan, 1998)

2

Cezaevinde "Ölüm makinesi" ile yüz yüze

"Bu devletin bana diyet borcu var. Ben devlet için bunca adam öldürdüm, kimse hesap sormadı. Bir eski P K K ' l m ın bacağına iki kurşun sıktım diye 17 sene 6 ay ceza verdiler. Bu adalet mi?" P K K itirafçısı İbrahim Babat, hayal kırıklığını ve neden konuşmaya karar verdiğini böyle anlatmaya başlıyor. Kırklareli K a palı Cezaevi'nde, Ramazan Bayramı'nın ilk gününde karşılıklı oturuyoruz. Elinde bir yeni Aktüel dergisi ve el yazması itirafları var. "Aldatıldım" diye başlıyor Babat: "Teslim olmam için pazarlık yapıldı. Yalova İl Jandarma Alay Komutanı Arif Doğan kendi odasından benim cep telefonumla polis şefleri Halil Tuğ'u, Kemal Y a zıcıoğlu'nu aradı. Onlardan, bir şey olmayacak, diye söz aldı. Bu yüzden teslim oldum. Ama beni götürüp gasp masasına teslim ettiler. Bir kaleşnikof vermiştim, kandırıldığımı anlayınca onu bile kabul etmedim."

Devlet adına onlarca insan öldüren bir tetikçi, söz verildiği gibi 7 yerine 17 sene 6 ay ceza alınca "Bu adalet mi?" diye sormaya başlamış. Ölüm makinası Babat'ın "Adalet duygusu ve devlete güveni" incinmiş anlaşılan. Ama devlet adına "teröre karşı mücadele kapsamında" işlediği cinayetlerden pişman değil. "Bugün de aynısını yaparım," diyor.

Önce P K K 'ya "ihamet" etmiş, devlet için çalışmaya başlamıştı Babat. Şimdi devlet adına işlediği cinayetleri anlatarak itirafın

itirafçısı oluyor. Umudu yeni çıkacak "itirafçılık yasası" kapsamına girerek daha az bir cezayla kurtulmak.

El yazmalarında anlattıklarını, yazmadıklarını soruyoruz tekrar tekrar. Ölümden, öldürmeden konuşurken, herhangi bir şeyden söz edercesine rahat. İşte, devlet adına "faili meçhul" yaratan Babat'ın anılarından tüyer ürpertici anekdotlar...

Seyyar karakol Zeyrek

1988 yılında Silopi'de Hacı Ahmet Zeyrek'in cesedini bulanlar gözlerine inanamadı. Baş gövdesinden ayrılmış, bir kulağı kesilmiş ve gözleri oyulmuştu. Katilleri bulunamadı, Zeyrek de faili meçhuller listesindeki yerini aldı. Zeyrek ününü muhbirliğine borçluydu. Polis ve jandarmaya bilgi aktarıyor, bu vesileyle kurduğu ilişkileri para kazanma aracı olarak kullanıyordu. Önce ihbar ediyordu birilerini. Sonra polis ya da jandarmaya "Ben bunları tanırım, biraz konuşursam bizim için çalışabilir," diyordu. Sonra ihbar ettiklerinin yanına gidip kendilerini kurtarmak için söz veriyor ve bu işin karşılığında para alıyordu.

Jandarma ve Emniyet'ten tanımadığı kimse kalmamıştı; dolandırmadığı da. Çünkü getirdiği istihbaratlar yanlış ya da uydurmaydı genellikle. Daha 1967'de M İ T görevlisi olarak çalışmış, sonra kovulmuştu. Bölgeye her yeni gelen görevliye yanaşiyor, üçkâğıtçılığı açığa çıkana kadar epey iş yapmayı beceriyordu. Vatan daş da karakola gitmek yerine ihbarlarını ona yapıyor, duyduğunu, gördüğünü ona anlatıyordu. Zeyrek bir tür seyyar karakoldu yani.

Ölümü vahşice oldu. Öldürenlerin kimlikleri ise hiç açığa çıkmadı. 10 yıl sonra, P K K itirafçısı İbrahim Babat konuşana kadar.

Babat, Zeyrek'in ölümünde J İ T E M mensubu olarak görev aldığını söylüyor. Kırklareli Cezaevi'nde yaptığımız iki görüşmede de olayı ayrıntılarıyla anlatıyor: "Zeyrek'i Cem Ersever komutan İlğındaki bir infaz timi öldürdü. Tetiği Lokman Gündüz çekti. Ben olayın görgü tanığı ve failiydim." Babat'ın "tetiği o çekti" dediği Lokman Gündüz halen jandarma istihbaratına muhbir olarak ça

lışmaya devam ediyor. Hakkında Silopi Savcılığı'nın silah kaçakçılığı iddiasıyla açtığı birkaç dava var.

"Double Agent" Selahattin

Selahattin Görgülü 1990'da, Antalya'daki evinin önünde otururken yanına yaklaşan bir kişinin tabancasından çıkan 14 kurşunla öldü. P K K 'lı olarak biliniyordu. P K K 'n ın bölge sorumlu suydu, kod adı Numan'dı. Ama ölümü P K K 'n m elinden oldu. Çünkü aslında devlete çalışıyor, İbrahim Babat ve arkadaşlarına haber kaynaklığı ve istihbaratçılık yapıyordu. Ortadan kaldırılacak insanları o gösteriyor, Babat ve arkadaşları tetiği çekiyordu. PKK'nın örgütsel görevle kendisine gönderdiği insanları yakalattırıyor ya da öldürtüyordu.

1990'da örgütün kendisine gönderdiği bir militanı gruba haber vermişti. Yüzbaşı Murat, İbrahim Babat, T İ K K O itirafçısı Fethi ve Abdülkadir Aygan, Selahattin Görgülü'nün evinin az ilerisinde pusuya yatmıştı. Evden çıkan P K K 'l ı elinde, içinde portakal olan bir kutu tutuyordu. Birkaç adım atmıştı ki Yüzbaşı Murat ve itirafçı Fethi üzerine çullandı. Fethi ve Murat, PKK'lının ellerini yakalamak istiyor ama o ellerini bacalarının arasına sokmuş direniyordu. Ellerin neden orada olduğu birkaç saniye sonra gerçekleşen patlamayla anlaşıldı. P K K 'l ı, portakal kutusunun altında pimi çekilmiş bir elbombası taşıyordu. Patlamada itirafçı Fethi'nin kolu koptu, Yüzbaşı Murat ise kasıklarından ağır yaralandı.

Selahattin Görgülü'nün bu olaydan sonra infaz grubuna gösterdiği son hedef olan benzinci Talat, kendisinin de sonu oldu. Talat'ın cesedi ertesi gün bir yol kıyısında bulundu. Talat'ın cinayetinin izini süren arkadaşları Selahattin Görgülü'ye ulaşınca PKK'lı bilinen Görgülü'nün aslında JİTEM'e çalıştığı açığa çıktı. Talat'ın arkadaşları Selahattin'i P K K 'ya ihbar etti. P K K ikili çalışan Görgülü'yü 14 kurşunla infaz etti.

Bu kez sıra en kıymetli istihbaratçısını kaybeden JİTEM grubuna gelmişti. Onlar da Görgülü'yü P K K 'ya ihbar eden kişinin peşine düştü. Babat'ın itirafında "Antalya'da iki kişi infaz ettik" diye anlattığı insanlardan biri Selahattin'in intikamı için vuruldu.

isim, şehir, örgüt

Öldürmeye yetkili itirafçı askerlerden oluşan JİTEM grupları ölümü eğlence haline getirmişti. Her cinayet ve bombalama öncesinde, arkalarında hangi örgütün adını bırakacaklarına karar vermek için isim şehir oyunu oynuyorlardı. Babat'ın anlatımını şöyle: "Cem (Ersever), ben, Abdülkadir (Aygan), diğer itirafçılar oturur sohbet ederdik. Cem 'yarın iş var, hadi bir örgüt kuralım' derdi. İsim bulma yarışması başlardı. Biri 'Demir Yumruk' derdi, biri TİT' derdi filan. Eylemden sonra arkamızda hangi örgütün imzasını bırakacağımıza böyle karar verirdik. Çok eğlence-li olurdu, çok gülerdik."

Diyarbakır Bismil yolu üzerinde öldürülen Zinar takma adlı bir PKK'lının üzerine bırakılan "İslami Demiryumruk B" imzası, infaz timinin yaratıcılıklarının en somut göstergesiydi. 1990'da Yeni Ülke Gazetesi'ni kundaklayıp yaktıktan sonra etrafa Hizbullah afişleri asmışlardı. "Olay basına Hizbullah'ın işi olarak yansınca çok gülmüştük," diyor Babat.

Babat ve arkadaşlarında gazete yakmak neredeyse alışkanlık halindeydi. Cem Ersever'in emir ve komutasında yaptıkları bu kundaklama olayından önce, bir gazeteyi daha ateşe vermişlerdi. "Nurettin Ata Silopi J İ T E M Birlik Komutam'ydı. Sabah bizi iki astsubayla birlikte alıp gazetenin binasını gösterdi. İşe giderken yanımızda daima resmi üniformalı birileri olur. Onlar etrafı kontrol altına alır ki, polis filan gelirse müdahale etmesin. Aynı gece gidip Nusaybin gazetesini kundakladık. Bomba atan tüfekte yangın bombası attık, bütün bina kül oldu. Kimse ölmedi."

Babat en çok bilinen gazete bombalama olayı için de teklif almış. "Aynı yöntemle, Özgür Ülke Gazetesi'ni de bize ihale ettiler. Bu daha sonra, ben İstanbul'da iken oldu. Hatta bu iş için bana avans olarak 55 milyon liralık bir çek verdiler. Bu çeki Zincirlikuyu Demirbank Şubesi'nde bozdurdum. Ama sonra vazgeçildi, ben de parayı iade ettim. Gazeteyi sonradan kim bombaladı bilmiyorum."

Hedef avukatlar

İnfaz timinin hedef ölüm listesinde bir grup avukat da vardı. "Hasip Kaplan, Vedat Aydın, Orhan Doğan, Zübeyr Haydar ve Nevin Şener. Esas Nevin'in peşindeydik, onun örgütle bağlantısı vardı. Ama düşüremedik. Hasip Kaplan'ı Mehmet Bayram'a verilen bombalı çantayla ortadan kaldıracaktık. Ama Mehmet büroya girmeden düğmeye basınca kendisi havaya uçtu. Orhan'ın peşine düştük. Sarı bir Mercedes'i vardı, yakalayamıyorduk. Bizimki sahte plakalı bir Kartal'dı. Orhan askerliğini Cem'le birlikte yapmıştı, tanışıyorlardı. O nerede oturursa yanına gidiyorduk Cem'le. Sohbet ediyorduk. Mardin'e gideceğim, diyordu. Biz, hangi yoldan, diye soruyorduk. Bir yer söylüyordu. Önceden gidip pusuya yatıyorduk. Ama Orhan akıllıydı, öldürüleceğini anlamıştı. Bizi her defasında ters tarafa gönderiyordu. 20, 30 kez dedik ama düşüremedik. Demek ki vadesi gelmemişti. Ama eğlence olsun diye önünden arabayla geçerken bir elbombasını fırlatıverdim. Patladı ama kimseye bir şey olmadı." Şimdi adalet bekleyen İbrahim Babat daha pek çok faili meçhul cinayet hakkında bilgi sahibi. Bunlar, sayfalarımıza sığdırabildiklerimiz.

(Necdet Açan, 1998)

(*) Kırklareli Cezaevi'nde yatarken yaptığı yukarıdaki açıklama nedeniyle İbrahim Babat hakkında yeniden dava açıldı. Bu davası sürerken Kadıköy'deki silahlı çatışma nedeniyle daha önce çarptırıldığı 17 yıl 6 aylık hapis cezası son afa ortadan kalktı ve tahliye edildi. 2002 Temmu zu'nda, devlet sırrım açıklamak suçundan açılan davası devam eder ve bu tür davalarda normal olarak sanığa yurtdışına çıkış yasağı uygulanırken İbrahim Babat, Suriye'ye sınırdışı edildi. Sınırdışı edilme gerekçesi Suriye Kamışlı doğumlu olmasıydı. Mahkeme dosyasına göre gerçek adı Hacı Hasan olan Babat, itirafçı olduktan sonra JİTEM tarafından İbrahim Babat ismiyle Şırnak Uludere İlçesi Şenoba Köyü nüfusuna kaydedtirilmişti. Ya n i T . C . vatandaşıydı. Babat, halen Suriye'de tutuklu.

3

"İnfaza İmam"

"Alaattin Kanat 10 gündür kayıp!" Önce Cumhuriyet'te çıkan haber, sonraki günler diğer gazetelerde tekrarlandı. Doğu ve Güneydoğu Bölgesi'nde onlarca faili meçhul cinayetin ismiyle anıldığı birinin, cezasını çektiği hapishaneden kaybolması pek çok soruyu beraberinde getiriyordu. Sorunun öznesi Alaattin Kanat olunca bu bir tesadüf sayılmazdı. Çünkü onun değişik zamanlarda çeşitli gerekçelerle kaldığı cezaevinden iki üç günlüğüne çıkartılıp operasyonlara, işkenceli sorgulara katıldığı, adam öldürdüğü artık kanıksanmış olaylar arasındaydı. Ancak kayıp süresi 10 gün olunca iş değişiyordu. Alaattin Kanat, bildiklerinden dolayı "birileri" tarafından yok mu edilmişti yoksa "yeni" bir durum mu söz konusuydu?

Bu soruların yanıtını bulmak üzere, Kanat'ın son ikametgâhı Kırklareli'ne gittik. Sonuç "göz yaşartacak kadar" ilginçti. Acımasızlığı ve ardında bıraktığı cesetlerle Doğu'daki terörün sembolü haline gelen P K K itirafçısı Alaattin Kanat, kendisini Kırklareli E Tipi Özel Cezaevi'nden operasyon için sık sık çıkartan "siviller" tarafından son kez ve bu sefer "dosyasıyla birlikte" götürülmüştü. Nereye mi? Ankara Kalecik Yan Açık Cezaevine!

Türkiye'de yarı açık cezaevlerine, ya mahkûmiyeti süresince "iyi hal" gösteren veya "himaye altına alınmasına özen gösterilen ayrıcalıklı" mahkûmlar gönderilir. Bu hapishanelerin bir diğer özelliği ise "kaçmaya en elverişli yerler" olması. Alaattin Kanat, bu kategorilerden hangisine giriyor, şimdilik meçhul.

Kanat'ın P K K itirafçılığıyla başlayan "değişimi"nin en yeni unsuru ise "hidayete" ermesi. Dahası, bununla da yetinmeyip kendi kendine üstlendiği "Koğuş imamlığı" görevini tam da şanına yakışır bir şekilde yapması! PKK'nın dağlara nam salan "General Zinnar"ı, itirafçı olduktan sonra tüm Kürt öndegelenlerinin kâbusu Alaattin Kanat, nasıl bir evrim geçirdi de bu noktaya geldi?

Kanat kanatlanıyor

Hikâye, Kanat'ı efsaneleştiren geçmişinin bir kenara bırakılıp her "normal" vatandaş gibi "vatanî hizmetini tamamlamak üzere" askere alınmasıyla başlıyor. Tarih 21 Haziran 1994. Diyarbakır Silvan'da 10. Jandarma Er Eğitim Alayı 3. Tabur 9. Bölük'te er olarak eğitim gören Kanat, daha sonra dağıtımda, Ordu İl Jandarma Komutanlığı'na düşer. Her askerin kullandığı dağıtım izni sırasında o İstanbul'a gelir. Daha sonra mahkemede "Parasız kaldım o yüzden yaptım" diye anlatacağı başarısız bir haraç alma girişiminde bulunur ve 22 Eylül 1994'te Silivri'de yakalanır. Haraç istediği Kürt işadamı Senar Er, Kanat ve dört arkadaşım suçüstü yakalatır. Er Alaattin Kanat'm üzerinde Diyarbakır Valiliğince verilmiş ve 1 Ocak 1998'e kadar geçerli taşıma ruhsatlı 7.65 çaplı bir Kırkkale tabanca bulunur. Bir zamanların itirafçısı Alaattin Kanat, pişman olup devlete teslim olmuş ama suç işlemekten de vazgeçmemiştir! Olay daha sonra TBMM Faili Meçhul Cinayetleri Soruşturma Komisyonu'nun raporunda "itirafçıların güvenilmezliği" konusunda örnek olarak anlatılır. Alaattin Kanat, bu olayda "gaspa teşebbüsten" 4 yıl 2 ay hapis cezasına çarptırılıp Kırklareli E Tipi Özel Kapalı Cezaevi'ne gönderilir.

Kırklareli Cezaevi'ne geldiğinde Kanat'ı 60 kişilik bir itirafçıları ordusu karşılar. "Solcu itirafçıların lideri Atilla Kaya'dır. Kanat, PKK'daki "generallik" günlerini hatırlatırcasına P K K itirafçıların arasında da hızla yükselip "koğuş ağası" olur. Bu arada "General Zinnar" olan kod adı da değişir: "Hoca." Çünkü o, Kürt milliyetçiliğinden Kemalizme geçtikten sonra hızını alamayıp din alimi olmaya karar vermiştir. Öyle "inandırıcı"dır ki hepsi P K K iti

rafçısı yaklaşık 30 kişi artık, o "öl" dediğinde, gönüllü olmasa bile ölmeye hazırdır.

imam Hatip mezunu

Aynı cezaevine bulunup daha sonra tahliye olan tutuklu ve hükümlülerin anlatımlarına göre Alaattin Kanat 35 yaşlarında, saçlarında henüz kır düşmemiş, Türkçesi bozuk, çakı gibi bir adam. Anlatılanlar bir noktada birleşiyor: "O dengesiz biri. Bazen saçmalıyor, bazen çok akıllı konuşmalar yapıyor. Her an parlama-ya hazır. Kavgacı. Koğuşta birinden bir şey istediğinde anında yapılmazsa tokati patlatabilecek kadar pervasız ve tahakkümcü. Sohbetlerinde, her konuda her şeyi bildiğini iddia ediyor. Bir problemi olduğunda tepkisini 'Biz bu ülke için neler yaptık, karşılaştığımız şeye bak' diyerek gösteriyor. Siyasi çevrelerden, üst düzey bürokratlardan kimin ismi geçse tanıdığını, arasının iyi olduğunu anlatmaktan, 'adamı olduğunu' söylemekten hoşlanıyor."

Kem söz tabii ki sahibinindir. Onun kendi içinde geçirdiği evrim ve başarı grafiği yabana atılacak cinsten değil. Alaattin Kanat, cezaevine geldiğinde ortaokul mezunuydu. Son iki yıl içinde ise tanı 36 dersin sınavını eksiksiz verip önce Kırklareli İmam Hatip Lisesi'ni dışardan bitirmeyi, 4 Ekim 1996'da da Anadolu Üniversitesi İktisat Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümü'ne 9631658138 numarayla kayıt olmayı başardı. Koğuş arkadaşlarına göre "en büyük ideali Kahire'deki ünlü El Ezher Üniversitesi'nde din eğitimi yapmak." Beş vakit namazını hiç aksatmıyor. Dahası Üç Aylar'da bile orucunu bırakmıyor. Koğuştaki herkese zorla da olsa namaz kıldırıp onların "cehennemlik olmasını" ön-lüyor. Zaten iki katlı koğuşun bir bölümü mescit olarak düzenlendiğinden özellikle Cuma namazlarında imamlığı doğal olarak o üstleniyor.

Hamam ayrı iddialar aynı

Bütün bunlar olup biterken artık "Hoca" olan Kanat, "Allah'ın bile bazı insanların öldürülmesine cevaz verdiği" yolundaki gö

necdet açan serhan yecliğ

rüşleri doğrultusunda icraattan da geri durmuyor. "Adamları"nın kaldığı 6. ve 17. koğuşlar arasında elini kolunu sallayarak dolaşması hiçbir şey değil. Hem o hem de solcu itirafçıların lideri Atilla Kaya, "arada bir" sivil giysili şahıslarla koğuşlarından çıkartılıp cezaevi ikinci müdürlerine ait bir odada toplantı yapıyor. Bu sırada neler konuşulduğu belirsiz ama düzensiz ve saatlarca süren bu ziyaretlerin ardından Kanat, Kaya ve Bozo lakaplı TİKKO itirafçısı Yusuf Geyik dışarı çıkartılıyor. Mahkeme için gidenler normalde bir iki gün sonra geri getirilirken özellikle bu üçlü beş gün, bir hafta sonra dönüyor.

Bilindiği kadarıyla Kanat, son iki yıl içinde en az altı kez bu şekilde dışarı çıkartılır. Götürülenler çoğu kez aralarındaki sohbetlerde İstanbul Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şube si'nin düzenlediği ve kendilerinin de katıldığı sorgulama ve operasyonları ballandıra ballandıra anlatır. Örneğin Kanat'm cezaevindeki sağ kolu Hüseyin Erkan 21 Eylül 5 Ekim 1995 tarihleri arasında İstanbul Terörle Mücadele Şubesi'nde katıldığı bir işkence sonucunda Baki adlı bir PKK'lıyı itirafçı yaptığını övünerek anlatır. Daha sonra Kırklareli'ne getirilen Baki, Hüseyin Erkan'ın da olduğu sohbette olayı doğrular. Sohbetlerin birinde Kanat, bir diğer PKK itirafçısı, Ahmet Akkurt'a şunları anlatır: "Mehmet Sincar'ı öldürdüğümde beni dört itirafçı, onları da sivil polisler koruyordu. Hapiste görünüyordum ama istediğim zaman dışarı çıkabiliyordum. Hele Diyarbakır'dayken hem cezaevinde hem de dışarda itirafçılara eğitim veriyordum." Bu duyduklarını, hem Alaattin Kanat hem de Atilla Kaya'nın grupları içinde ayrı ayrı ve uzun süre kaldıktan sonra, götürüldüğü Bayrampaşa Cezaevi'nde 7 Eylül 1996'da ölü bulunan Ahmet Akkurt, İstanbul DGM'de açıklar. Ancak her ne hikmetse ifadesi dikkate alınmaz.

Alaattin Kanat, işte böyle bir yandan "çile" doldurur, bir yandan "hakka ve halka hizmetini sürdürürken tebdil tekâm eder. Şimdi, bu işte bir "hayır" olabilir. Ama bu "hayır" kime göre "hayır"dır meçhul. Çünkü o gittiği her yere ölümü de beraberinde taşıyan biri ve bu hiç şaşmadı!

Kürt Milliyetçiliğinden Kemalizme

1964 Mardin Kızıltepe doğumlu Alaattin Kanat, 1986'da PKK'ya katılır. Hızla yükselip Mardin Batman bölge sorumlusu olur. Artık "General Zinnar" kod adıyla anılmaktadır. Bir süre sonra ters düştüğü "Apo'nun kendisini öldürteceğinden korkup 1991'de güvenlik güçlerine teslim olur. O artık bir "itirafçı"dır. Çok yakınındaki birinin ifadesiyle "Te Ce'nin yıkılmasından yana degi 'dir. "Varlığını Türk varlığına armağan edip gerçek bir Kemalist" olmuştur.

Kendisi de bu dönemde "Bazı üst düzey subayların itirafçılardan oluşan Kemalist bir dernek kurmasını" teklif ettiğini söyler. Ama Kanat teklif sahiplerinden daha gerçekçidir: "Atatürkçülüğü maske olarak kullanan o kadar çok insan var ki bizimki yanlış anlaşılır, kimseyi ikna edemeyiz."

İtirafçı Kanat, bizzat katıldığı operasyonlar nedeniyle bölgede artık terörle birlikte anılır hale gelir. Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı, onun 24 Temmuz 1991 18 Mayıs 1993 tarihleri arasında "güvenlik güçlerine yardımcı olmak amacıyla" tam 11 kez Diyarbakır Cezaevi'nden "dışarı" çıkarıldığını TBMM Araştırma Komisyonuna bildirir. Bu "yardım" gerçekte yargısız infaz, gasp gibi karanlık işlerdir ve hiçbiri de açığa çıkmaz.

(Necdet Açan, 1997)

4

Birkaç iyi adam

22 Ekim 1996'da Yüksekova Çetesi yakalandığında, başta bölge halkı olmak üzere herkes derin bir "oh" çekti. P K K ' n ı n adını kullanarak halktan milyarlarca lira haraç alan, arkada sayısız faili meçhul bırakan ve bölgede terör estiren çete artık adaletin elindeydi. P K K itirafçısı Havar kod adlı Kahraman Bilgiç'in açıklamaları şok ediciydi: Orgeneral Eşref Bitlis ve Tuğgeneral Bahtiyar Aydın'ı, Milletvekili Esat Canan'ın yeğeni Abdullah'ı, kendinin de içinde yer aldığı, özel tim, korucu ve astsubaylardan oluşan bir çete öldürmüştü...

Olayı başından sonuna izleyen C H P Sivas Milletvekili M a h mut Işık'a göre Havar ya da Kahraman Bilgiç verdiği ilk ifadede her şeyi itiraf etti. Abdullah Canan'ın ve' amcaoğlunun öldürülmesini, başından vurulmuş şekilde bulunan dört çobanı, 180 milyar fidye parasını...

Sorgu sırasında Bilgiç'in cebinden bir de telefon defteri çıktı. Defterde " Y ü c e Karademir, Ankara, 15 Ağustos'tan sonra telefon edilecek" diye bir not vardı. Bilgiç sorgusunda Karademir'in Ankara'da astsubay olduğunu açıkladı. Bunun üzerine harekete geçen Ankara İl Jandarma Komutanlığı timleri Yüce Karademir'in evinde tam bir cephanelik ele geçirdi: Üç kalaşnikof, bir Arbiki suikast silahı, bir Akrep otomatik tabanca, üç yarı otomatik tabanca, çelik yelekler, 100 adet otomatik tabanca şarjörü, el bombası, havan mermisi, mayın sandıklını...

Ancak Havar'ın sorgusu dokuzuncu gün, tam da Abdullah

Canan'ın öldürülme olayı derinleştirilirken takılıp kaldı. Havar o gün bazı üst düzey komutanların cinayete karıştığını söylemişti. "İşte bu noktada soruşturmanın sivil otoriteler tarafından yürütülmemesinin sakıncası ortaya çıktı," diyor Işık. "Askeri soruşturmada her dört saatte bir ifadeler komutanın önüne gider, bir bakıma süzgeçten geçer çünkü...." Nitekim Işık'a göre, aralarında astsubay Hüseyin Oğuz'la Aydın isminde bir subayın da yer aldığı askeri soruşturma birimi tam bu sırada görevden alındı!

Ve yine Işık'a göre, soruşturmayı kesen, Bilgiç'in ifadesinde Canan cinayetine karıştığı belirtilen kişiydi. Soruşturma o andan sonra yön değiştirdi. Tabii Havar'ın ifadeleri de...

Ekibin soruşturmadan uzaklaştırılmasından sonra Mahmut Işık ve Milletvekili Esat Canan, itirafçı Havar'ın öldürüleceği yolunda bir istihbarat aldı. Işık hemen dönemin Milli Savunma Bakanlığı Turhan Tayan'ı aradı. Yanıt, "Bizi ilgilendirmez" oldu. Işık bunun üzerine İçişleri Bakanlığı'na başvurdu. Bundan sonradır ki Havar, aynı gece 24.30'da bir helikopter ile Yüksekova'da cezaevine gönderildi. Ama ifadesinde artık ne baskınlar yer alıyordu ne de diğer olaylar...

Sonunda soruşturma sivil savcılığa sevk edildi. Bu arada Havar'ın ilk ifadesi üzerine Esat Canan'ı kutlayan ve "Abdullah Canan'ın faileri bulundu" diyen Yüksekova Savcısı hemen başka yere tayin edildi. Soruşturmayı üstlenen yeni savcının anlattığına göre, elinde Havar'ın ikinci ifadede anlattığı "ufak tefek bazı vukuatlar" dışında bir şey yoktu...

Savcının elinde yoktu ama Mahmut Işık'ın elinde dehşetengiz pek çok şey vardı. Çünkü Işık, görevden el çektirilen istihbarat timimin yaptığı dokuz günlük sorgunun hem video kaydını hem de aldığı yazılı ifadenin bir kopyasını ele geçirmişti...

Savcının yukarıdaki açıklaması üzerine Aktüel, önce, başından beri olayı ısrarla takip eden Mahmut Işık'la görüştü. Onun bu soruşturmayla ilgili yaptıklarının serencamını öğrendi. Sonra da soruşturmaya katılıp görevden alınan bir astsubayı bulup konuştu. Önce söz, Işık'ın...

"Havar'ın son ifadesinde hiçbir şey yok. Zaten ifadeyi değiştirmeden önce aralarında Hüseyin Oğuz'un da bulunduğu dört

sorgucuyu görevden alıyorlar. Hüseyin Oğuz'un odası aranıyor ve gözaltına alınıyor, diğerleri de. Hüseyin'in oradan çıkabileceğini ve konuşabileceğini kimse hayal etmedi. Çıkarılması şöyle oluyor: Eşi beni aradı. Dedi ki "Eşim şu anda gözetim altında, eğer oradan çıkar da konuşursanız kesinlikle her şey aydınlığa çıkacak." PTT telefonundan konuştum. "Beni bir saat konuşturun ya da medyaya çıkarıp sonra alnıma bir kurşun sıkıp öldürtün" dedi. Bu kadar idealist bir astsubay Hüseyin Oğuz.

"Ben bu konuşmayı teybe aldım. Önce Milli Savunma Bakanına başvurdum. Bakan, 'Bu olay beni ilgilendirmiyor, İçişleri Bakanlığı'na gönderdim' dedi. İçişleri Bakanı'na açıkça şöyle söyledim: 'Eğer olayların üstüne gitmezseniz bu işin başı da odur, diyecekler. Ben de evet demek zorunda kalacağım.' Ağır 'Olayın üzerine gidip Jandarma Genel Komutanlığı'na intikal ettireceğim' dedi. Ve aynı gün intikal etti.

"Bu arada bir gün Hüseyin'in karısı bana telefon edip onun hastaneye havale edildiğini söyledi. Büyük ihtimal şöyle olmuş: Bunu söyletmişler. demiş ki "Ben mecbur kaldım ve bir milletvekiline her şeyi anlattım." Ortalık karışmış. Onlar da böyle bir yol bulmuşlar. Çünkü deli raporu verirlerse ifadesi düşer. Ben bu düşüncelerimi karısına açıklayınca 'Olamaz ben böyle bir adamla yaşayamam' dedi. Böylece Hüseyin'i havaleden vazgeçirdik. Sonra Ankara'ya geldi.

"Ankara'da yakalanan Yüce Karademir'e gelince... O ifadesinde 'Havar'la banka soyacaktık' dese de bu kadar silahla banka mı soyulur? Silahlara bakınca anlaşılıyor ki bir suikast planlıyorlar. Hedef de muhtemelen C H P Raporu'yla olayı açığa çıkaran Erhan Karakaş, Esat Canan ve benim. Bölgede Havar dışında ikisi kadın dört itirafçı daha var. Bunlardan ikisi şu anda Ankara'da. İkisi de İstanbul'da. Bundan 30 gün önce bana savcım roketatlarla öldürüleceğine dair bir ihbar geldi. Eğer devlet Hakkari raporumuzu ciddiye almış olsaydı çok daha farklı sonuçlar elde edilirdi. Ama ben yine de bu işin peşini bırakmayacağım."

Sorgudaki astsubay konuştu

Kahraman Bilgiç'in sorgusunu yapan Astsubay Hüseyin Oğuz anlatıyor:

Sorgudan önce Havar'ı gördünüz mü?

Oğuz Hakkari İl Jandarma Alayı'na bir kez gelmişti. Saçlar Amerikan traşı, Ray Ban gözlükler ve deri montla dolaşıyordu. Son derece rahattı. İnsan bir şüpheyle yaklaşıyor. Yıllarca bu mesleğin içinde olunca itirafçıları tanıyorsunuz. Bunlar teslim olduktan sonra örgüt içinde kendi grubunun kaç kişi olduğunu, barındıkları yerleri anlatır. Bu 15 20 gün sürer. Ondan sonra da kimseye faydası olmaz, kendileri için çalışmaya, örgüt içinde onlara karşı olanları bertaraf etmeye çalışırlar.

Onunla nasıl konuştunuz?

Oğuz Yüksekova'da birkaç kişinin kaçırıldığını öğrendik. Ben Terör ve İstihbarat Birimi'ne baktığım için görevli gittim. Köylüler eşkalini verdi. Yakalandı. Kendilerine P K K ' l ı süsü verip tehdit ve şantaj eylemlerine girmişler. K i m , nerede, kimden, ne kadar para alacak, bunların peşine düşmüşler. Bunların ardında Nurettin Arslan diye bir şahıs var. İfadesine göre Havar, onunla birlikte Abdullah Canan olayında tehditle 12 bin mark almış, 7 bin markını Yakup Ediş'e, geri kalan 5 bin markı da Kemal Ö l mez'in kardeşi Burhan'a vermişler.

Bu para ile ne yapacaklarmış?

Oğuz Hayvan alacağım söylüyor. Burhan'ın köyünde bu işler için kullanılan bir yazıhanesi var. Örgütü bahane edip daha rahat para almaya çalışıyorlar. Bu iş için yanlarına korucuları ve özel hareket polisini alıyorlar. Havar'ın üstünde bir sürü kimlik. Maaşlı korucu, uzman çavuş, astsubay, yüzbaşı. PKK'daki kod adı "Pamuk." Bir gün bu grup tarafından kaçırılan Necip Baskın'm ailesi polise ve jandarmaya dilekçe yazıyor. Birkaç gün sonra polisler evi basıyor ve "Sizin akrabanız Abdülhalit Baskın sizin evin dibine 2.5 kilo eroin bırakmış" diye ailenin gözünü korkutuyor. Bu ekibin başında polis Fatih ve emniyetten bir iki kişi var. Eroin koyduğu söylenen Abdulhamit baskın ile sonra ben konuştum. "Abi ben bir şey yapmadım, iftira ediyorlar" diye ağladı. Daha

necdet açan serhan vedig

sonra kaçırılan Necip Baskın'ı Yüksekova'nın camiye yakın bir yer var, orada serbest bırakmışlar. Serbest bırakan da polis Fatih; daha sonra ortaya çıkıyor. Kaçırılacaksınız, fidye istenecek, getirileceksiniz ve sonra serbest bırakılacağınızı düşüneceksiniz. Oysa böyle bir şey yok, infaz gündeme geliyor.

Havar'm sorgusu sabah altılara kadar sürdü. Öyle şeyler anlattı ki çok büyütülen olaylar aslında en basit olanlarıydı. Mesele, bir gün Konuklu Köyü'nde 13 kilo eroin, dört adet silah ele geçiyor. Silahlardan biri Yarbay Mehmet Emin Yurdakul tarafından Yüksekova Belediye Başkanı Ali İhsan Zeydan'm eşine armağan ediliyor. Mehmet Emin Yurdakul'un beraber çalıştığı bir astsubay var. Bu astsubay şu anda Şirinyer Askeri Cezaevi'nde yatıyor. Bu 13 kilo eroinin bir bölümünü İstanbul'da satıyor. O aralar Emin Yurdakul'un eşi bu astsubayın eşini arayarak hesabına 580 milyon yatırıldığı söylüyor. Astsubay elinde kalan beş kiloyu bu sefer İzmir'de satarken tesadüfen alıcı polislere yakalanıyor ama konuşmuyor.

Abdullah Canan olayını araştırıyorduk. Havar'a Abdullah'ın öldürülmesini kim istedi, diye sorduk. Havar'm dediğine göre Canan'ın arabası bir hafta tugayın içinde kalmış. Canan da orada öldürülmüş. Daha sonra Havar ve arkadaşları onu oradan alıp dere kenarına bırakmışlar.

Peki kim istemiş öldürülmesini?

Oğuz Havar, ben emir kuluyum, direkt Emin Yurdakul'dan emir aldım bu konuda, diyor. O ara Esat Canan'a "Bahtiyar Aydın ve Eşref Bitlis'i biz öldürdük" demişsin doğru mu diye sorduk. Evet, cevabını verdi. Kim istedi, diye sorduk. Ben emir kuluyum, sadece tugaydan aldığım emirleri yerine getiririm, dedi. Biz bunun üzerine gidmeden görevden alındık.

Havar'm anlattıkları arasında şöyle bir bölüm vardı: "Bir gün polis Fatih Kahraman ile Yüksekova'da pasajın içindeki bir fotoğrafçı dükkanından Hakkari Emniyet Müdürü'ne telefon açtık. 'Müdürüm biz bir milis aldık, cephe faaliyetinde silahlı eylem yapanları. Akşam bir operasyonumuz var. Bilginiz olsun' dedik. Müdür 'Yeterli ekip var mı?' diye sordu. Fatih yeterli diye cevap verdi."

Bunlar böyle adam kaçırıyor. Polis Fatih, Havar, Ölmezler ve

Yakup Ediş yazıhanede oturuyor. Önce kaçırdıkları adam için senaryo yazıyorlar. Parayı aldıktan sonra infaz yapıyorlar. Zaten yazıhanenin altı sorgu odası. Kurbanlara önce peşmerge kıyafeti giydiren ellerine silah vererek fotoğraflarını çekiyorlar. Böylece öldürüldükten sonra kurbanların aileleri de mağdur oluyor.

Hiç şikâyet eden olmamış mı?

Oğuz Yüksekova'da RP İlçe Başkanı, toptancılık yapıyor. Adı Abdi Mengeç. Kendisinden örgüt adına para sızdırılması konusunda emniyete dilekçe verdiği için şu an can güvenliği tehlikede.

Şebekenin başı kim?

Oğuz Tüm korucuların da başı olan ve serbest kalan Mehmet Emin Ergen.

Kim bu?

Oğuz Devletin maaşlı koracubaşısı. Bütün planlar onun kontrolünde yapılıyor. Bir de polis Fatih Kahraman var. Neredeyse üç yıldır o bölgeyi sömüren oymuş. Kırmızı bir Mazda'sı var. Bu arada Havar'm ifadesinde Korucu Kadir'in Uzi marka silahı olduğu ortaya çıktı. Devlet Uzi vermez ki. Havar'a göre bu silahlar illegal yollardan temin ediliyor. Sorgu sırasında silahların yerini sorduk. Fakat ortada olan silahlar kayboldu. Silahları istedik, ortaya çıkmayınca sorgunun şeklinin değişmeye başladığını anladık.

Havar'm ifadesinden sonra adı geçen polisleri araştırmak için Emniyet Genel Müdürlüğü'nden iki müfettiş geldi. Müfettişlere dedim ki "Fatih'te bir E R N K kimliği ve Uzi marka silah var, onlar ele geçti mi?" Silahlar yakalanmış olsaydı, olay değişirdi. Boş kovanlarla mukayese yapıldığında balistik incelenmesi sonunda bu silahların kimden ve nasıl alındığı anlaşılacak, o zaman silah kaçakçılığı ortaya çıkacaktı. Bunlar devletin silahları değil, illegal silahlar. Bugün Uzi dediğimiz silahtan Türkiye'de 10 tane çıkmaz. Bunlar suikast silahı. Çok bulunan silahlar değil. M16 var. Özel hareketçilerde ve özel tim elemanlarında var. Çok orijinal bir silah; katlanıyor, küçük oluyor. 32 mermi alıyor. Bu silah çıkmadı. Çok önemli bir olay ama örtbas ediliyordu. Az önce dediğim isimlerden hiçbirini araştırmayıp sadece üç polisi içeridiler. Halbuki 10 polis var. En önde de Hakkari Emniyet Müdürü M. Hakkı Arslan.

Soruşturmada sıra Hakkari Emniyet Müdürü'nün ifadesini almaya gelmişti. Yüzleştirme olacaktı. Havar Emniyet Müdürü'yle beraberdik, dedi. Saatine kadar anlattı. Emniyet Müdürü'yle telefonda konuştuktan sonra tehdit edilen yerden de 10 dakika sonra telefonla para isteniyor. Bunların hepsi tesbitli. Aslında bunlar birer piyon. Esas beyinler arkada, bu beyinlerin ele geçirilmesi lazım. Müfettişler hemen olayı apar topar adliyeye şevketti. Savcılıkta korucubası Mehmet Emin Ergen serbest bıraktı. Oysa şebekenin başıydı.

Havar bunları anlatırken rahatsız oluyor muydu?

Oğuz Önce, konuşursam bazı yerlere dokunur diye çekindi. Ama sonra her gün rahat rahat yeni olaylar anlatıyordu. Baskı kullanılmadı. Her şeyi anlattı. Çünkü kaybedeceği bir şey yoktu.

Yani Havar ifade veriyor, sonra deliller ortadan kayboluyor, öyle mi?

Oğuz Evet. Soruşturmanın saptırılacağı tahmin edince oradaki arkadaşlara "Anlattıklarını kasete alalım. Yarın başımız ağrıyacak" dedik. Ondan sonra telefonlar gelmeye başladı.

Tehdit telefonları mı?

Oğuz Soruşturma bitsin diye mi, tehdit mi belli değildi. Bir telefon geldi, sorgunun sekizinci gününde; "Hemen Hakkari'ye geleceksiniz" dediler. Ama olayların bu aşamaya geleceğini çok iyi tahmin etmişim. Bu arada sorgu sırasında İsmet Ölmez alaya gelmiş, Kahraman Bilgiç'in konuşup konuşmadığını, ne anlattığını sormuş. Bu insanlar Hakkari'ye gelip Yüksekova'da yapılan sorgunun seyrini öğrenmek için ellerinden gelen her şeyi yapmış. Alaya gelen herkesin isim ve imzaları alınır. Kiminle görüşmek istedikleri not tutulur. Bu not kayıtlarına baktım. Kahraman ne konuşmuş, diye sormuş.

Vali'nin alaya gelmesi, Emniyet Müdürü filan hepsinin yemek yemeleri olaylardan haberdar olmalarının göstergesi mi?

Oğuz Tabii! Sıkıntılarımız da bu noktada başladı.

Havar'ın ifadesinde toplam kaç emniyetçi vardı?

Oğuz Polis Fatih'in başkanlığında üç tane polis daha var. Ama olaylarda adı geçen toplam 10 polis. Kaçırılan şahsı özel hareketin olduğu yere, mescit olan yere götürüyorlar. Diğer polisle

rin hepsi görür bunları, görmez mi? Benim evime biri gelecek de ben onu görmeyeceğim. K i m diye sormaz mı ? Onlar da "terörist" dediği zaman, görelim demez mi? Onlar hep perde arkasında kaldı. Diyarbakır'da bu olaylardan 15 20 gün önce yakalanan sekiz kilo eroin var. Bunlar Fatih'in beraber çalıştığı grup.

Eğer sorgudan alınmasıydınız ne olurdu?

Oğuz Sorgu devam etseydi, ben Emniyet Müdürü'ne bunlarla konuştuklarını sorabilirdim. Birilerini milis diye suçlayıp bir düzene girmişsiniz, diye onun kafasını koparabilirdim. Şu anda halen Hakkari'de görevli. Ankara'dan müfettiş getirerek olayları çok daha değişik taraflara çekmeye çalıştılar. Onlar o şekilde mücadele verdiler. Ben de bunların bu şekilde mücadele verdiğini sezinledim. Tahmin ediyordum. İşin içindeydim ve ondan zorlanıyordum. Yoksa Kahraman Bilgiç'in verdiği ifadede ismi geçen adamlar alınmış olsa olaylar bu aşamaya gelmezdi.

(Balçıçek İlter Gülsemin Şahin Özkan, 1996)

5

Ne muhterem tetikçiymiş

Uyuşturucu ticareti yapan yetkililer, PKK'lı diye öldürülen köylüler, fidye için işlenen cinayetler... Bir korku filminden sahneler değil bunlar: P K K itirafçısı Kahraman Bilgiç'in anlattığı ve "bölgedeki komutanların da içinde olduğunu" söylediği Yüksekova Çetesi'nin eylemleri. Ancak itirafçıyı yakalayan askeri yetkililer değil bu eylemleri ortaya çıkartmak, Bilgiç'in itiraflarını bile reddediyor, varolduğu bilinen delilleri yargıya teslim etmiyordu.

PKK itirafçısı, Havar kod adlı Kahraman Bilgiç'in Eylül 1996'da yakalanmasıyla başlayan Yüksekova Çetesi soruşturması, iş "yukarılar"a doğru tırmandığı için durdurulmuş, olayın üstü örtülmek üzereyken, Bilgiç'in sorgusuna katılan istihbaratçı Astsubay Hüseyin Oğuz konuşmaya başlamıştı...

Diyarbakır DGM Başsavcısı Nihat Çakar, Savcı Yavuz Şentürk ve Ünal Haney, Aktüel'deki açıklamaları üzerine zaman geçirmeksizin Oğuz'un ifadesine başvurdular.

Hüseyin oğuz 30 Kasım 1996'da dokuz saat süreyle bildiklerini anlattı: Kahraman Bilgiç'in sayısız cinayet ve adam kaçırma eylemini itiraf ettiği tüm sorgusunun video ve ses bandına kaydedildiğini; bu itirafa dayanarak yüzlerce köylünün önünde yapılan tatbikatlarda bizzat kendisinin fotoğraf çektiğini, bunların hepsinin soruşturma dosyasına konduğunu, Havar'm verdiği 6.5 sayfalık yazılı ifadesinde yukardan gelen emir üzerine dosyadan çıkartılıp yerine 1.5 sayfalık ve olayı sıradanlaştıran bir ifade

konduğunu ama ifadenin aslının her ihtimale karşı alıkonup birlikten çıkartıldığını...

Ama Yüksekova'dan Diyarbakır'a gelen dosyada bu 1.5 sayfalık ifade dışında hiçbir şey yoktu. Bunun üzerine DGM Başsavcılığı resmi bir yazıyla bu belgeleri istedi. Ama İlçe Jandarma Bölük Komutanı Yüzbaşı Mithat Gül'den sürpriz bir cevap aldı: "Elimizde hiçbir belge yok. Ayrıca Hüseyin Oğuz, Yüksekova'daki sorguya bile katılmadı."

İtirafçı Kahraman Bilgiç'in Yüksekova'da verdiği ilk ifadeyi Diyarbakır DGM Savcılığı'nda tekrarlamasına rağmen verilen bu cevapla, senaryo pek değişmemiş gibi görünüyor: Daha önce, bölgede görev yapan eski yönetimin çetenin varlığını sakladığından kuşkulaniyordu. Yeni kuşku ise, çeteyi yakalayan yeni yönetimin de işin boyutlarını saklamak istediği yolundaydı.

Nitekim, CHP milletvekilleri Mahmut Işık ve Ercan Karakaş soruşturmanın tıkanmasından ve delillerin gizlenmesinden duydukları kaygıyı, olayla yakından ilgilenen Jandarma Genel Komutanı Teoman Koman'a bizzat verdikleri bir dilekçeyle iletip bazı üst düzey askerleri ciddi bir şekilde suçladılar: "Hakkari Jandarma Alay Komutanı Necati Kılıçkaya, Taktik Alay Komutanı Albay Ersan Alhan ve Yüksekova İlçe Jandarma Bölük Komutanı Mithat Gül soruşturmayı engelliyor, delilleri gizliyor..."

Astsubay Hüseyin Oğuz, sadece "Yüksekova Çetesi" ile ilgili olanları değil, bölgede cereyan eden ve bizzat tanık olduğu dehşetengiz başka olayları şöyle anlatıyor:

Çetenin kuruluşu ve faili meçhuller

Hakkari Yüksekova'daki çete ne zaman kuruldu?

Astsubay Hüseyin Oğuz Hakkari Dağ Komando Tugay Komutanlığı Kurmay Başkanlığı'na tayin olunan Albay Hamdi Poyraz ve itirafçı Kahraman Bilgiç'in bölgeye gelmesiyle. Poyraz, İsmet Ölmez, Kemal Ölmez ve Hasan Çolak isimli kişilere özel izin belgeleri verdi. Bu kişiler Poyraz'ın elyazısıyla hazırladığı ve kurmay başkanı olarak imzaladığı izinle Şemdinli Yüksekova Esendere Hakkari Van ve Çiğli Çukurca Hakkari Van hat

tındaki tüm jandarma karakollarından rahatça geçiyor. Böylece kaçak deri, bakır, eroin geçişleri rahatça yapılıyor.

Bu saydığınızı isimler kaçakçı mı?

Oğuz Biri kısa bir süre önce Hakkari Van arasında otobüslerde muavinlik yapıyormuş. Öteki ise daha önceden sağlık müdürlüğünde müstahdem. Bu şahısların sonradan iki cipi oldu. Üstelik birini satıp Mitsubishi cip aldılar. Şu anda Hakkari'de beş katlı apartman inşaatı var. İkincisi, ben konservelerini gördüm, türlü ve turşu konservesi, yazıhanelerinde gördüm. İzmir'de kurmay başkanı ile ortak oldukları bir fabrika var.

Kahraman Bilgiç'in Hamdi Poyraz'la ilişkisi neydi?

Oğuz Bilgiç, Poyraz'la çok rahat konuşuyor, odasına istediği zaman girip çıkıyordu. Bilgiç'in Poyraz'a danışmadan operasyon yapmadığını biliyorum.

Bilgiç, infaz emirlerini Yüksekova Piyade Tabur Komutanı Binbaşı Mehmet Emin Yurdakul'dan alıyorum, demiş ifadesinde...

Oğuz Yurakul'a bağlı olarak, tabi özel hareket da var. Bunlar beraber, sözde PKK yanlısı olarak değerlendirdikleri kişileri piyade taburunda gözaltına aldırıyor. Sonra da 1000'er Mark karşılığında bıraktırıyor. Bunlar devletin y a n ı n d a o l a n kişileri bile P K K yanlısıymış gibi öldürüp kucağına Kaleşnikof tutuşturan insanlar.

Böyle açığa çıkmış bir olay var mı?

Oğuz Kahraman Bilgiç, iki oğlu askerde P K K tarafından şehit edilen Güç Oral'ın son oğlunu M. Emin Yurdakul'un yanında vuruyor.

Bilgiç'in ifadesinde var mı bu?

Oğuz Evet. Adama 1500 Mark verirsen oğlunu bırakırız, diyorlar. Yine de öldürüyorlar çocuğu.

Yurdakul emri kimden alıyor?

Oğuz Hamdi Poyraz'dan, o kurmay başkanı.

Yani Hamdi Poyraz, M.Emin Yurdakul, bunların altında da Bilgiç mi var?

Oğuz Evet, özelharekattan birkaç polis ve korucu da var.

Otluca Katliamı

Sorguda başka hangi faili meçhuller açığa çıktı?

Oğuz Yine Bilgiç'in öldürdüğü iki çoban var. Otluca Köyü'nde beş çoban öldürüldü. P K K öldürdü dendi, alâkası yok.

Peki kim öldürdü?

Oğuz Özel Harekat öldürdü. Terörist öldürdük, diyorlar ama, çobanın biri 65 yaşındaydı. Oğluyla bizzat görüştüm.

Nasıl olmuş?

Oğuz Tarihini hatırlamıyorum. Gece 12'yi 10 geçiyordu. Atilla Araş astsubayla birlikte, ne var ne yok bakalım, diye yattıktan önce hareket merkezine gittik. Tam o sırada "İki astsubay dört er şehit edildi" diye haber geldi. Kimse bir şey yapmadı, gidip bakmadı. Ertesi gün gidip Otluca Köyü'nde PKK'lı diye biri 65 yaşında beş çobanı vurdular. Yanlarına da beş tane Kaleşnikof koydular. Hakkari Jandarma Alay Komutanı Necati Kılıçkaya İlçe Jandarma Karakol Komutanı Erzincanlı Astsubay Yalçın Yalınca'ya "Otluca köylülerini PKK'ya yardım, yataklıktan mahkemeye vereceksin, beş Kaleşnikof için tutanak düzenleyeceksin" diye emir verdi. Yalınca "Kabul edemem" dediği için Kılıçkaya onu kulağından tutup yerlerde süründürdü. Köylülerin hepsini yarıdım ve yataklıktan topladılar, 6 yaşındaki çocuğu bile. Köydeki iki bin koyuna da el koydular. Tugaya getirip kesip yediler. Evlerine götürdüler. Ben yemedim. Otluca Köyü devlet yanlısıydı. Ama göç ettiler, 24 köylü de dağa çıkıp PKK'ya katıldı. Ayrıca 1995 yılında Hakkari İl Jandarma Alay Komutanlığı'nca bir dere yatağında 1.5 ton esrar yakalandı. Basında PKK'ya ait diye yazıldı ama PKK'nın değildi.

Esrar imalatı kimindi?

Oğuz Bu esrarı korucu olarak gözüken terzi Fehmi Öztunç iki kişiyle birlikte Beytüşebbap'ta yaptırdı. Yaptıran 1995'te Alay Komutanı olan İbrahim İşgüder ve Merkez Bölük Komutanı Üsteğmen Hamza Celepoğlu. Fehmi Öztunç'a masraf olarak istihbarat ödeneğinden 12 milyon para verildi. Bu paranın verildiğine dair, üzerinde Öztunç'un imzası olan makbuzu kendim gördüm.

Atilla Aras'la birlikte onu ziyaret ettiğimde olatı bana kendisi de anlattı.

Ayrıca o zaman Hakkari İl Jandarma kademesinde silah teknisyeni olan Cihangir başçavuş (şimdi Uşak İl Jandarması'nda görevli) bana Zap Karakolu'nda altı çuval esrar gördüğünü ve Hakkari'ye döndüğünde bunu üstlerine ilettiğini söyledi. Ertesi gün, şu anda Anıtkabir'de görevli olan Üsteğmen Hamza Cele poğlu ile İbrahim İşgüder'in çuvaları karakoldan alıp bir dereye koyduğunu ve 1.5 ton esrarın daha sonra bu dereye ele geçirildiğini anlattı. Çünkü devlet sahipsiz yakalanan uyuşturucu için ikramiye veriyor.

Hakkari'de başka itirafçı var mı?

Oğuz Yok, infaz edildiler, kaçıp gelse de infaz ediliyor. Bayan gelirse, affedersin, Kahraman Bilgiçle ilişkiye geçiriyorlar.

Kim var mesela böyle?

Oğuz İl merkezine bağlı Üzümlü Karakolu'nda, 13 şehit olayından sonra iki bayan terörist yakalandı. Biri Mardinli, biri Suriyeli. Bunların silahları şimdi tugayda. Banyo yaptırıp Kahraman Bilgiç'e teslim ettiler. İkisinin de ırzına geçti, öldürdüler sonra da. Bu iddia falan da değil, biliyorum.

Sorgulama nasıl kesildi?

Kahraman Bilgiç'in yani Havar'ın sorgulaması nerede oldu, ekip sorumlusu kimdi?

Oğuz Ekip halinde, Yüksekova İlçe Jandarma Bölük Komutanlığı bünyesinde sorgulama yapıyorduk. İlçe Jandarma Komutanı'na karşı sorumluyuz. O zaman İlçe Jandarma Komutanı olan Önyüzbaşı Mithat Gül izinliydi. Yerine, şimdi Kısıklı Karakol Komutanı olan Yalçın teğmen bakıyordu. Biz soruyla ilgili kendisine bilgi veriyorduk, o da ilgili yerlere mesaj ya da faks çekiyordu.

İlgili yerler neresi?

Oğuz Ersan Alhan, Taktik Alay Komutanı... Tabur komutanı Hami Çakır Yarbey vardı onun altında.

Peki sorgulama nasıl tıkandı?

Oğuz Bilgiç'in verdiği ifadede Binbaşı Mehmet Emin Yurdakul'un ismi ve faaliyetleri geçiyordu, çok değişik boyutlardaki olaylardı. Fidyeye almalar, para karşılığı adam kaçırmalar. Abdullah Canan'ın öldürülmesi olayı ortaya çıkınca, Hakkari Jandarma Alay Komutanı Necati Kihçkaya telefonda Yalçın Teğmeni'ne "Bir şey olursa ben sizin yanınızda yokum" demiş. Bunun üzerine bir toplantı yapıldı. Albay Ersan Alhan, Yarbey Hami Çakır, Aydın Başçavuş, Teğmen Yalçın ve ben katıldık. 26 Eylül 1996, saat 14.00 - 16.00 arası. Alhan Albay "Y a " dedi "Burada devlete zarar vermiyor muyuz?" Hami Yarbey da "Ama burada şerefsizlik yapılıyor" dedi. Sonra "Hemencecik bu dosya kapatılsın" dendi. Yalçın Teğmen çok tedirgindi. Dört arkadaş yemin ettik, devam edeceğiz, diye. Ellerimizi üst üste koyup tıpkı silah üzerine yemin eder gibi. Yukarıya, 6.5 sayfalık ifadeyi yok ettik, dedik ama sakladık. Onların istediği gibi Kahraman Bilgiç'in sadece Necip Baskm'm kaçırılması ile ilgili 1.5 sahifelik ifadesi yazıldı. Ben yazdım. Yüksekova savcısının bahsettiği ifade bu. 6,5 sahifelik ilk ifadeyi de bizzat ben yazdım, bileklerim koptu. İfadenin altında yetkili o olduğu için Yalçın Teğmen'in PBİK (Personel Bilgi İşlem Kodu) ve Bilgiç'in imzası vardı.

Sorgulama filme alındı mı?

Oğuz Tamamı. 8 milimetrelik bir kamerayla. Atilla Astsubay çekti (kod adı Oğuz). Her seansın başında ne olduğu, nerede çekiliyor, orada kim kimdir, diye kameraya okundu. Havar'ın, Necip Baskm'm kaçırmasıyla ilgili olarak yer gösterme tatbikatı var filmin içinde. 300 vatandaşın önünde çekildi. Bilgiç yer gösterdi, ben kendim fotoğraf çektim, bunların hepsi dosyaya kondu.

Peki sorgu neden durduruldu?

Oğuz Mehmet Emin Yurdakul'a sığıncaya bitti.

Çok mu önemli biri Yurdakul, neden ona gelince soruşturma bitiyor?

Oğuz Mehmet Emin Yurdakul özel bir kontradır. Başka infazları varsa onlar açığa çıkmasın diyedir. Yurdakul'la birlikte si

necdet açan şerhan yedig

vil gezen iki üsteğmen kontracı daha vardı, kendisi getirmiş infazlar için. Daha önce beraber çalıştığı insanlar.

(Necdet Açan, 1996)(*)

(*) Astsubay Hüseyin Oğuz önce Diyarbakır DGM Başsavcılığı sonra da TBMM Susurluk Komisyonu'na ifade verdi, Yüksekova Çeresi'nin açığa çıkarılmasında en önemli rolü oynadı. Bu çabasından ötürü ölümle tehdit edildi. Basına konuştuğu gerekçesiyle Van'da askeri mahkemede yargılandı. Daha sonra emekli olan Oğuz, İzmir'e yerleşti. Halen çobanlık yapıyor.

6

"Parasını istedi iple boğdular"

Yüksekova itirafçısı Bilgiç, PKK'dan çete saflarına nasıl geçtiğini ve hayat hikâyesini daha sonra cezaevinde kitap haline getirdi. Bilgiç mahkemedeki ifadelerini genişlettiği kitabında "Yarbay köylüleri öldürüp terörist diye gösterdi" gibi ağır iddialarını tekrarlıyor.

Mersin'de büyümüş, 14 yaşında çalışmaya İstanbul'a gelmişti. Burada Güneydoğu kökenlilerle tanıştı. Mersin'e döndükten kısa süre sonra da, henüz 16 yaşındayken P K K 'y a katıldı. Osman Öcalan, Cemil Bayık gibi P K K ' n ı n önemli isimlerinden eğitim almış, onların komutasında çatışmalara girmişti. Bölük komutanı oldu ama bir süre sonra "halk için savaştığına inanmadığını anladığı" PKK'dan ayrılmaya karar verdi. 1994'te Barzani'nin K D P ' s i ne sığındı, ardından da Türk makamlarına teslim oldu.

Y a s a l olarak "itirafçı" statüsünü kazanmadan, P K K 'y a yönelik operasyonlarda aktif görev aldı. 1995 Kuzey Irak operasyonunda güvenini kazandığı subaylarla birlikte Hakkari Yüksekova bölgesinde çalışmaya başladı. Bir süre sonra da bölgenin ayrılmaz bir parçası haline gelen "çete" faaliyetlerinin içine girdi. Korucu, polis ve bazı rütbeli askerlerden oluşan "çete" adına haraç topluyor, adam kaçırp fidye istiyor, öldürüyordu.

Necip Baskın isimli şahsın kaçırılıp P K K adına fidye istenmesi sırasında yakalandı. Konuştu, bu kez konuştuıkları PKK'nın değil çetelerin içyüzünü sergiledi. Kamuoyu artık onu Yüksekova

Çetesi'ni açığa çıkartan itirafçı olarak tanıyordu. Açığa çıkarttığı korucu, polis ve askerlerden oluşan çete davasında savcılık ve mahkeme ifadelerinde anlattıklarıyla çizdiği Güneydoğu resmi belleklere kazındı. Kitabıyla o resme hayatından, P K K ve Yüksekova günlerinden yeni ayrıntılar ekliyor. İşte "Havar" kod adlı Kahraman Bilgiç'in kitabından, daha önce mahkemede anlattıkları da dahil, çarpıcı bölümler...

"Devlete karşı örgütlenme"

"Bizim gruptaki yüzbaşı Yüksekova'ya tabur komutanı olarak atandı. Daha sonra tugay komutanının yanına geldiğimimde 'Sen artık benim adamımsm' diyerek kendi M 16'sını hediye etti. Bütün rütbeliler bana sıcak yaklaşıyordu. Hatta Yüzbaşı Cengiz adında bir kimlik almıştım. Bu sıfatla istediğim yere girip çıkabiliyordim."

"Yüksekova'daki tabur komutanı çağırması. Onunla birlikte birkaç zorlu operasyona katıldığımızdan birbirimize daha da yakınlaşmıştık. Bana her türlü olanağı sağlıyordu. Aynı lojmanda kalıyorduk. Ya k n çevresiyle tanışma fırsatı bulmuştum. Katıldığı tüm gecelere, içki muhabbetlerine ben de katılıyordum. Yakın ilişki kurduğu çevreler, Yüksekova'nın ileri gelen bürokrat kesimiyle sayılı zenginlerden oluşuyordu..."

"Tabur komutanının en fazla samimi olduğu kişiler belediye başkanı ve korucubaşlarıydı. Onlarla çoğu zaman Van'a gidip eğleniyorduk. Korucubaşları ve belediye başkanı, yetkilerini ve karşılıklı çıkar ilişkilerini tabur komutanı ve birbirleriyle kurdukları samimi ilişkiler temelinde daha da geliştirmeye çalışıyorlardı. Onların yetki ve güçlerini birleştirerek yaptıkları, bölgede devletin yasalarına karşı bir örgütlenmeydi. Hem de bunu devletin yetkilerini kullanarak yapıyorlardı."

Nasıl çeteci oldu?

"Beni binbaşı çağırdı. 'Abdurrahman Düşünmez'in evine gidecek ve beni örgüt gönderdi, bu yıllık vergini vereceksin diyeceksin. Yanma iki sivil giyimli asker al' dedi. Ben de kabul ettim. Çünkü hiçbir zaman, ne olursa olsun itirafçı konumumu unutmamalıyım. Çünkü çok rahat gözden çıkarılabilirdim. Zaten operasyonda ölü bile gösterilmiştim. Yok edilsen kimsenin ruhu bile duymazdı."

"Borcunu isteyen adamı boğdular!"

"Çukurca ilçesinde Naif Demir adında bir şahsı tanıyordum. Bu adamın babasını P K K vurmuştu. Çukurca taburuyla ilişkileri olduğu ben P K K içindeyken söylenmişti. Biz de bunun üzerine birkaç kez onu vurma girişiminde bulunmuş ama becerememiştik. Naif Demir sürekli Çukurca taburuna gelerek her türlü bilgiyi ulaştırmaya çalışıyordu. O da bu çatışmalarda bir taraf tutması gerektiğini biliyordu. Ailesi örgüte karşı operasyonlara katılan koruculardandı. Çukurca'da zaman içinde askerle karşılıklı çıkar ilişkileri geliştirmişlerdi. Ben ayrıldıktan sonra da örgüt, ailesine ve kendisine karşı eylemleri sürdürmüştü..."

"Naif Demir, Çukurca'daki yüzbaşıyla ilişkileri doğrultusunda askeri ihalelere katılıyordu. Hatta bir keresinde oradaki yüzbaşıya Kuzey Irak'tan getirdiği tabancaları sattı. Bedeli 750 milyon kadar vardı. Ben Çukurca'dayken, gelip parasını yüzbaşidan istediğine de tanık olmuştum. Bir türlü alamadığı parası için ben-den de yardım istemişti. Bir akşam tabura gelip yüzbaşı ve astsubaydan ısrarla para istemeye devam edince yüzbaşı sinirleniyor ve onu öldürmek istiyor; öyle bir ortamdı ki insan öldürmek koyun kesmekten farksızdı... O akşam yüzbaşıyla astsubay Naif Demir'i bir köşede sessizce ipe boğdular. Aslında açık açık kurşuna da dizebilirlerdi ama başlarını ağrıtmak istemiyorlardı, öldürürken fazla kaygılandıklarını da zannetmiyorum."

"Naif Demir'i boğduktan sonra Shoreland zırhlı askeri araca

koyup Zap suyunun akıntılı suyuna bıraktılar. Bu olaydan oldukça etkilenmiştim. Çok normal bir olaymış gibi davranmışlardı. Üstelik sadece 750 milyon için öldürmüşlerdi. Oysa onun babasını P K K öldürmüştü, devletin yanında. Daha önce kimbilir kaç kişi öldürülmüştü, kimbilir kaç kişi ortamın karmaşasından istifade edilerek kaybedilmişti.

"Yüzbaşı örgüte zarar vermek için elinden geleni yapabilecek biriydi ama örgütün isteyip de yapamadığını yapmıştı. P K K Naif Demir'i öldürmek için birçok adamını bile feda edebilir veya riske sokabilirdi. Devletin yüzbaşı PKK'dan çok devlete zarar vermişti."

"Köylüleri öldürüp terörist dediler"

"Şemdinli'ye, sınırdaki Derecik taburuna operasyon hazırlığı için gitmiştim. Taburun etrafında hazırlık için birkaç gün birlik de konumlanmıştı. P K K da bu durumu değerlendirip saldırmış ve 12 asker vurmuştu.

"Operasyon kapsamı fazla geniş sayılmazdı, nokta operasyonuydu ve boş çıkmıştı. Üstelik sonuç alınamamış ve operasyon güçleri darbe yemişti. Yakınında bulunduğumuz köy ise korucu değil, gizli korucuydu. Bütün alanda korucu olmayan ender köylerden biriydi.

"Askerler operasyon dönüşü köydeki kadın ve çocukların feriatları arasında 12 erkek aldı. Köyden çıkarılan 12 köylüyü yarbayın talimatıyla kurşuna dizdiler. Yarbay asker kaybından dolayı vereceği hesaptan korkuyordu; kurşuna dizdirdiği köylüleri üstlerine 'örgüt elemanı teröristleri öldürdük' diye bildirdi. Bu köylüleri bir yere toplayıp yanlarına birer silah koydular ve 'terörist' diye basma yansıttılar."

"... Yarbay ve birçok kişi güvendikleri birkaç korucu dışında bu alandaki bütün halkı 'PKK'lı terörist' olarak görürken, P K K da aynı insanlara 'ajanlaşmış halk' olarak bakıyordu.

"Bu 12 köylü olayına benzer örneklere P K K içindeyken de tanık olmuştum. Örgüt militanları bir köye girerken askerin pusu

sunu düşünüyorlar. Bu olayda dört kişi vuruluyor, onlar da gidip arkadaşlarının vurulduğu köyde birçok insanı vuruyor. O zamanlar bir köyde pusuya düşersek, köy yakınında çatışmaya girersek şöyle düşünürdük: 'Kesin köylüler ihbar etti.' Köylüyü, halkı sorumlu tutardık."

"Ben her iki tarafı da görmüştüm. Her şeyin ağır faturasını sonuçta hep halk ödüyordu..."

"Nobel alamaz belki, ama..."

Avukat Yaşar Altürk'ün, Kahraman Bilgiç'in kitabındaki "Sunuş" yazısından bir bölüm şöyleydi: "Bir gün büromda çalıştığım sırada cezaevinden yeni çıkmış bir genç geldi. Kahraman'm arkadaşı olduğunu söyledi. Kabarı bir dosya verdi bana. 'Kahraman roman yazdı' diyerek bunların bastırılmasına yardımcı olmamı istedi. İlk önce güvenemedim. Sonra teyidini aldım: Doğruydı. O yazmıştı ve yazılanların sorumluluğunu üstleniyordu. Cezaevi koşusunun olanakları içinde Kahraman Bilgiç tarafından yazılan müsveddeleri okudum. Çok ilginç buldum. Belki estetik kaygılardan uzaktı, Nobel adayı da olmayacaktı bu yazılanlar. Bir günce mi yoksa anı mı; onu da siz değerlendirin."

(Mehmet Korkmaz Necdet Açan, 1999)^(*)

(*) Diyarbakır 4 No'lu DGM'de başlamasından beş yıl sonra 22 Mart 2001 tarihinde sonuçlanan davada Hakkâri Dağ Komando Tugayı eski Komutanı Kurmay Albay Hamdi Poyraz "kanıt yetersizliği" gerekçesiyle beraat etti. Davada çeteyi ifadeleri ile ortaya çıkaran P K K itirafçısı Kahraman Bilgiç'e "patlayıcı madde atmak ve tehditle para istemek" suçundan toplam 30 yıl hapis ve ömür boyu kamu hizmetlerinden yasaklanma, korucubaşı Kemal Ölmez'e "çete oluşturmak ve gasp" suçundan 13 yıl 4 ay, Yüksekova Jandarma eski Tabur Komutanı Binbaşı Mehmet Emin Yurdakul'a "çete oluşturmak, tehditle para almak ve bir otele roketli saldırı yaptırmak" suçlarından toplam 25 yıl 2 ay 6 gün hapis ve 444 bin 444 lira para, roketli saldırıyı düzenleyen özel tim görevlisi Enver Çırak'a 3 yıl 8 ay 13 gün hapis, 222 bin 222 lira para, Üsteğmen Bülent Yetüt'e aynı suçtan 7 yıl 4 ay 26 gün hapis, 444 bin 444 lira para, ömür boyu kamu hiz

metlerinden yasaklanma cezası verildi. Yüksekova Belediye eski Başkanı Ali İhsan Zeydan, Astsubay Ali Kurtoğlu, korucubaşı İsmet Ölmez, Hasan Öztunç, Et Balık Kurumu eski Müdürü Mustafa Koca ve şoförü Oğuz Bay güneş, Yüzbaşı Nihat Yığıter ise "teşekkül halinde uyuşturucu ve silah ticareti yapmak" suçlarından beraat etti. D G M , ayrıca Yurdakul ve Ölmez hakkında gıyabi tutuklama kararı verdi.

Yargıtay 6. Ceza Dairesi, bu kararı 8 Şubat 2002 tarihinde "eksik soruşturma" gerekçesiyle bozdu. Mahkûmiyetinin ardından emekliye ayrılan ve bir türlü yakalanamayan Yurdakul hakkındaki gıyabi tutuklama kararım da kaldıran Daire, "çete" suçlarının DGM'lerin görev alanından çıkarılması gerekçesiyle dosyanın Hakkâri Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderilmesine de karar verdi.

Dairenin bozma kararına Yargıtay Başsavcısı Sabit Kanadoğlu'lu 20 Mart 2002 tarihinde itiraz etti. İtiraz başvurusunda dosyada yeterli kanıt bulunmadığı için bozma kararının kaldırılarak esastan karar verilmesini istedi. Yargıtay Ceza Genel Kurulu, Kanadoğlu'nun itirazını kısmen kabul etti ve korucubaşı Kemal Ölmez ile özel harekâtçı Enver Çırak hakkındaki beraat kararını bozdu. Kurul ayrıca olay tarihinde binbaşı olan Mehmet Emin Yurdakul, Bülent Yetüt, Kahraman Bilgiç ve Kemal Ölmez'in suçu işledikleri sabit olduğundan 6. Ceza Dairesi'nin bu sanıklara verilen cezaları bozma kararını da kaldırdı. Diyarbakır 4 Numaralı DGM'nin verdiği mahkûmiyet kararı onaylanmış oldu.

Yüksekova Çetesi davasında Diyarbakır D G M tarafından 22 Mart 2001'de Sivas'ta görevli iken 27 yıl ağır hapse mahkûm edilen ve hakkında gıyabi tutuklama kararı çıkartılan binbaşı Mehmet Emin Yurdakul, o günden beri yakalanamadı. Üstelik firarda emekli edildi. Çete hükümlüsü binbaşının 5 Nisan 2001'de emeklilik başvurusu yaptığı, bunun işleme konulması üzerine de 18 Nisan 2001 tarihinde hükümlü olarak aranırken emekli olduğu ortaya çıktı. Emekli Sandığı 56 451 150 emeklilik sicil numarası üzerinden yaptığı emeklilik işlemiyle, firarda olan binbaşı için Ziraat Bankası İstanbul Erenköy Şubesi'ne emeklilik ikramiyesi olarak 9 milyar 799 milyon 400 bin lira, emekli aylığı olarak da 281 milyon 940 bin lira yatırıldı.

Yurdakul, adam öldürmek ve askeri araçla uyuşturucu ticareti suçlarından beraat ederken, 'suç işlemek amacıyla çete kurmak, Hakkâri'deki Şen Otel'i bombalamaya azmettirmek ve gasp' suçlarından toplam 27 yıl ağır hapse ve ömür boyu kamu hizmetlerinden yasaklanma cezasına mahkûm edilmişti.

Bayram: Benden 500 bin Mark haraç istediler

Van Milletvekili Mustafa Bayram, başka birçok insandan "devlet adına" haraç isteyen çetenin kendi kapısını da çaldığını söyledi: "Yeşil kod adlı Ahmet Demir benden 500 bin Mark haraç istedi ama vermedim..." Meclis koridorlarında Abdullah Çatlı'yla tanıştırıldığını belirten Bayram, Behçet Cantürk ve Ömer Lütfü Topal cinayetleri konusunda da çarpıcı iddialarda bulundu.

Aktüel'in iki hafta boyunca kapaktan duyurduğu haraççı çetenin bir kurban adayı daha çıktı ortaya. Bu kez tanık bir milletvekili: V a n Milletvekili Mustafa Bayram! Hemen hemen aynı tarihlere rastlayan bu olayda da Mustafa Bayram'a, tıpkı işadamı Senar Er gibi telefon eden şahıs aynı: "Yeşil" kod adıyla tüm doğu bölgesinden İstanbul'a kadar pek çok Kürt işadamlarının kâbusu haline gelen Ahmet Demir! (*) (Babası kaçırılıp fidye istenen İşadamı Senar Er'in yaşadıkları için, Özel Harbin Yaramaz Çocukları başlığını taşıyan dördüncü bölüme bakınız). Adı etrafında Doğu'da türlü çeşitli söylentiler dolaşan ve o sırada İstanbul'da iş yapan Mustafa Bayram, Ahmet Demir'in, "Devlet adına yapılan işlerde masrafımız oluyor. Bize 500 bin Mark gönder!" talep ve tehditlerine, tıpkı Senar Er gibi pabuç bırakmadığını söylüyor. İşin içine polisler, polis şefleri giriyor. "Kürt işadamlarının bir 'liste'ye göre teker teker ortadan kaldırıldığı bir zamanda, güçlü aşiret bağları ve 'tedbir'leri sayesinde bu 'tehdit haraç ölüm"

üçgeninden kurtulduğunu anlatan Mustafa Bayram, 1995'te Van'dan A N A P Milletvekili seçilip parlamentoya girdi. Daha sonra da partisinden ayrılıp Refah Partisi saflarına geçti. Mustafa Bayram, Behçet Cantürk ve Ömer Lütfü Topal cinayetleriyle, ölüm listesindeki bir Kürt işadamına kefil olduğu için ortadan kaldırıldığını iddia ettiği iki İranlı "işadamı"nın öldürülmesine ilişkin ilginç bilgilere sahip. Ancak partisinin "hükümet ortağı" olduğu gerekçesiyle pek çok yerde susmayı tercih ediyor. Şu ya da bu şekilde olaylara karıştığını bildiği veya tanıdığı isimler, "Yeşil" kod adlı Ahmet Demir, Alaattin Kanat, Nafiz Karacan ve diğerleri. Önce "kendi tedbirleri" daha sonra (belki de) parlamententer dokunulmazlığı sayesinde tehdit haraç ölüm üçgeni dışında kalmayı başaran V a n Milletvekili Mustafa Bayram, A k t ü el'in sorularını cevapladı.

Aktüel'in iki hafta boyunca kapak yaptığı fidye olayında adı geçen çete sizden de haraç istemiş. Nasıl oldu?

B A Y R A M İki yıl önceydi. Kendini "Yeşil" olarak tanıtan, sonradan adının Ahmet Demir olduğunu öğrendiğim bir kişi telefonla aradı. "Biz, devlet adına çalışan kimseleriz. Masraflarımız oluyor. Yurtsever biri olduğunuzu duyduk. Paranız var. Bize 500 bin Mark gönderin" dedi. Kendisini tanımadığımı söyledim. Y ü z y ü ze görüşmeyi teklif ettim. "Her telefon edene 500 bin Mark gönderirsek, iflas ederiz" dedim. Her zaman devletin yanında olduğumu, ancak devlete yardım yapmak gerekirse, M e h m e t ç i k V a k f ı ya da Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme V a k f ı gibi vakıfları tercih edeceğimi bildirdim, hareketinin yanlış olduğunu söyledim. Bunun üzerine sertleşti. Tehdit etmeye başladı. "Savaş Buldan'm, Behçet Cantürk'ün, Abdullah'ın (Cantürk'ün şoförü) sonunu biliyorsun. Onların akıbetine uğramak istemezsin herhalde" dedi. "B u bir tehdit midir?" diye sordum. " N e sayarsan say" dedi. Kendisine tehditlerinin vız geldiğini, parayı vermeyeceğimi söyledim ve "Diğer insanlar size inandılar, güvendiler, mezbahaya görürdünüz. Ben kurbanlık koyun gibi mezbahaya gitmem. Ben hazırlıklıyım. Görüştüğümüz yerde vuruşuruz. Yanlışlık yapmayın, terbiyesiz olmayın" dedim ve telefonu kapattım.

Sonra ne oldu? Bir daha aradılar mı?

B A Y R A M Bostancı Bağdat Caddesi'nde bir yazıhanem vardı. Birdenbire kiremit kırmızısı, eski model, 116 kasa bir Mercedes peydahlandı. O zaman plakasını almıştım. Araştırdık, plaka sahte çıktı. Her sabah yazıhanemin karşısına park ediyor ve yazıhanemi gözetliyorlar. Ben akşam çıkınca, takip etmeye başlıyorlar. Üç gün üst üste takip ettiler. Yanımda üç dört korumam vardı. Ayrıca beni takip eden bir başka arabada da beni korumakla görevli insanlarımız vardı. Peşimden evimin önüne kadar geliyorlar, herhalde cesaret edemiyorlar ki, dönüp gidiyorlar. Bir gün onları araya aldık ve evimin önüne geldiğimizde, ruhsatlı silahımı alıp arabamdan indim. Çocuklar da silahlarını aldılar. Onları çembere aldık. Elde silah üzerlerine geldiğimizi görünce, ellerini havaya kaldırıp arabadan indiler. Dört kişiydiler, " B i z polisiz" diye bağıldılar. "Üç gündür beni takip ediyorsunuz. Ben bir işadamıyım. Burada herkes kendi gölgesinden korkuyor. İnsanlar vuruluyor, faili meçhul cinayetler oluyor. Ben düşman sahibi biriyim. Size ateş de edebilirdim" dedim. "Efendim biz polisiz" diye tekrarladılar. Kimliklerini göstermelerini istedim, çıkardılar. Dördü de polis kimliği taşıyordu. İsimlerini hatırlamıyorum. Ama birinin ismi Nazmi'ydi. Plakayı araştırdım. Trafığe gittim. Plaka sahte çıktı. Hiçbir kaydı, kuydu yok. Çocuklar bunları hırpalamak istedi izin vermedim. Yalnız "Beni bu şekilde rahatsız etmeyin. Kuşkulaniyorsanız açıkça gelin, evimi, işyerimi, arabamı arayın. Bir şey bulursanız, yasal işlem yapın. Böyle sinsî sinsî takip etmeyin. S i z kötü niyetli insanlarsınız" diye uyardım. Kendilerini, " B i zim kötü bir niyetimiz yoktu. Can güvenliğinizi sağlamak için takip ediyorduk" diye savundular. Buna inanmadığımı çünkü, emniyetten böyle bir talepte bulunmadığımı söyledim.

İşin peşini neden bıraktınız?

B A Y R A M Arabamda tedbirli geziyordum. Arkamdan bir araba dolusu aşiret üyesi geliyordu. Tedbirimi aldığım için bu işin peşini bıraktım.

Aktüel'de kendisini "Özel Harpçi" diye tanıtıp Vanlı işadamı Senar Er'den fidye isteyen Nafiz Karacan'm resmini gördünüz. Onunla hiç karşılaştınız mı?

BAYRAM Ben bu şahsı, Senar Er'le birlikte Ankara Stad Otelinde gördüm. Senar'ın babasının durumunu biliyordum. Kendisine yardımcı olabilecek üst düzeydeki bazı kimselerle görüştürmeyi teklif ettim. "Babanı kurtarmak için ne gerekirse yapalım" dedim. Yanındaki o kişiyi (Nafiz Karacan'ı) işaret etti. "Bu bey sağ olsun, babamı bana teslim edecek" dedi. Nasıl teslim edeceğini sordum. "Para konusunda anlaştık. Tedarik ettik, parayı verip babamı kurtaracağım," dedi. Bana söylediği bu. (Bu karşılaşmayı, Aktüel'in sorusu üzerine Senar Er de doğruladı.)

Poliste başınızdan geçen ilginç bir anıdan bahsetmiştiniz. Onu biraz açar mısınız?

BAYRAM İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nde üst düzey bir görevli, bir gün bana, "Senin düşmanların varmış. Onları istediğin yerde sana teslim edelim. İster infaz et, ister ne yaparsan yap. Yalnız bunun faturası 150 bin marktır" dedi. Sözüünü ettiği kişiler Mardinli. Ağabeyimin cebindeki 25 bin markı almak için Gaziantep'ten bir davetle Mardin'e götürüp kendi evlerinde öldürdüler. Cesedi aradan iki üç ay geçtikten sonra bir tarlada bulundu. O aileyle aramızda kan davası var. Meçhul kişiler bunları Adliye'de taradı, 18'i yaralandı. Bizden bilindi. Beni alıp götürdüler, altı ay Bayrampaşa Cezaevi'nde kaldım. Basın daha sonra olayı "Eroin kaçakçılığından mahkûm oldu, hapis yattı" diye yazdı. Oysa ilgisi yok. Söylediğim polis şefi bu olayı biliyor. Bana, "Düşmanın Cemal Sincar cezaevinde. Ama kardeşleri dışarda serbest geziyor. Hangisini istersen sana teslim edelim, götür infaz et. Karşılığında 150 bin mark ver" dedi. "Peki karşı taraf 200 bin mark verirse, aynı şeyi bizim için düşünmez misin" dedim. "Hayır, yapmayız. Biz satılık insanlar değiliz" demez mi? Aciz biri olmadığımı, bir hesabım varsa, bunu kendi kendime halledebileceğimi söyledim. Bunun üzerine lafı değiştirdi, "Biz sana zarf attık. Evet deseydin gayet tabii resmi işlem yapacaktık" dedi. Ne demek istediğini gayet iyi anladığımı söyledim ve bir daha bu tür tekliflerle bana gelmemesini tembihledim.

Behçet Cantürk, Savaş Buldan veya Avukat Medet Serhat cinayetleri hakkında bilginiz var mı?

BAYRAM Medet Serhat benim avukatımdı. Çok değerli bir insandı. Medet Serhat'a gidip gelirken, bir gün bana, tehdit edildiğini ve öldürüleceğini söyledi. Aynı çete, kendisinden de fidye istemiş, vermediği takdirde öldüreceklerini söylemişler. Dediğine göre büyük bir para istemişler. Anlatırken, "Beni çok zengin biliyorlar. İstedikleri parayı ne ben, ne de sülalem ödeyebilir" diyordu. Emniyete silah ruhsatı için başvurduğunu, ancak ruhsat vermediklerinden yakmıyordu. Bunun üzerine, memleketi İçişleri'ne gitmesini ya da yurtdışına çıkmasını önerdim. Kabul etmedi. Geçimini sağlayabilmek için İstanbul'da kalmak ve avukatlığa devam etmek zorunda olduğunu, öldürüleceğini bilse dahi bir yere gidemeyeceğini söyledi. Çok dertli, çok düşünceliydi. Bu görüşmemizin üzerinden henüz 15 gün bile geçmemişti ki, öldürüldüğünü duydum.

Behçet Cantürk ile Savaş Buldan iyi korunuyorlardı. Onlar nasıl öldürüldü?

BAYRAM Behçet Cantürk'ü polis şefi olan dostu Hüseyin Kocadağ tuzağa düşürmüş diye duydum. Malatyalı Celal Ateş'in polisle ilişkisi olan bir hanımı var. Kocadağ bunun evine gidiyor. Birlikte Behçet Cantürk'ü telefonla arayıp "Gel, seninle özel bir işimiz var" diyorlar. Yalnız gelmesini tembihliyorlar. Behçet de Hüseyin Kocadağ'a güvendiği için, inanıyor. Hiçbir şeyden kuşulanmıyor. Korumalarını bırakıp yalnızca şoförüyle gidiyor. Tuzağa düşürüp öldürüyorlar. Savaş Buldan iyi korunuyordu. Yalnız birazcık kumar tutkunuydu. Çınar Otel'e oyun oynamaya gidiyorlar. Kumarhaneler silah kabul etmediği için silahlarını arabada bırakıyorlar. Ertesi sabah erken saatlerde otelden çıkarken alıp götürüyorlar. Bir hayli de mücadele etmişler. Hatta bu esnada Savaş'ın kolu da kırılmış.

İki İranlı "işadamı"nm öldürülmesi hakkında bilginiz var mı?

BAYRAM Yine aynı çete, Yüksekvalı Düşünmezler'den birini rehin alıyor. Ya Abdullah Düşünmez'di ya da Hurşit Düşünmez. Tam hatırlamıyorum. Bu kişi sağ. Cesaret edip çıkarsa bütün bu olaylar açıklığa kavuşur. Onu alıp Sapanca'ya götürüyor

lar. Sapanca'daki bir villada dünyanın işkencesini yapıyor "Seni öldüreceğiz" diyorlar. 5 ya da 10 milyon mark can bedeli istiyorlar. "Verirsen kurtulursun, vermezsen ölürsün. Behçet'i (Can türk), şunu bunu öldürdük." Hepsini sayıp "Seni de öldüreceğiz" diyorlar. "Beni bırakın, gidip istediğiniz parayı getireyim" diyor. "Hayır kaçarsın. Biri sana kefil olsun, öyle bırakalım" diyorlar. Bu da İranlı işadamı Asker Simitko'nun (Doğu Perinçek'in açıkladığı MİT raporunda adı geçen iki İranlı işadamından biri) adını veriyor. Cep telefonuyla Asker Simitko'yu buluyorlar. Düşünmez'le görüştürüyorlar. Adam yalvarıyor. Bunun üzerine İranlı kefil oluyor. Asker Simitko'yla Lazem Esmaeli de bu kontrgerilla ile irtibatlı olan kişilerdi. Asker kefil olunca, bunu bırakıyorlar. Bırakılır bırakılmaz, pasaportu hazır, hemen yurtdışına kaçıyor Düşünmez. Onlar da ellerinden kaçırınca, bu defa kendisine kefil olan iki İranlı'yı öldürüyorlar.

Ömer Lütfü Topal cinayeti hakkında bir bilginiz var mı?

BAYRAM Ömer Lütfü Topal, malum, kumarhaneleri sayesinde çok para kazandı. Bunlar onun da peşine düştü. Hatta öğrendiğim kadarıyla Topal'ın peşine düşenler, üst düzeyde bazı kimseler. D Y P ile hükümet ortağıyız. İsim vermem doğru olmaz. Bu üst düzeydeki kişiler, bir sıkıntılarını gerekçe gösterip üç trilyon lira para istiyor. Topal istenen üç trilyonu bir kuryeyle bunlara yolluyor.

Topal parayı kiminle yolluyor?

BAYRAM Bildiğim kadarıyla, yanında çalışan bir muhasebe müdürü varmış. Onunla yolluyormuş. Bir süre sonra bu kez altı trilyon lira istiyorlar. Topal buna da direnmiyor ve altı trilyonu aynı şekilde yolluyor. Bir süre sonra, bu defa da 10 trilyon lira istiyorlar. 10 trilyon denince Topal "Bu kadar parayı bulamam. Beni bitirdiniz, veremem" diyor. Vermeyince de bir süre sonra kısırılıp, öldürülüyor.

Bu bilgileri nasıl elde ettiniz?

BAYRAM Bunları dağdaki çobana sorun o bile anlatır. Türkiye'de herkes biliyor. Yalnız kimse cesaret edip açık açık konuşmuyor. Çünkü herkesi sindirmişler. Şu anda herkesin gözü kula

ğı Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde. Herkes, Meclis'in bu olayları çözmesini bekliyor.

Cezaevi'nde olduğu halde sık sık dışarı çıktığı söylenen PKK itirafçısı "General Zinnar" kod adlı Alaattin Kanat'la hiç karıştınız mı?

BAYRAM Alaattin Kanat'ı geçen yıl Murat adlı bir başka PKK itirafçısı ile birlikte Van'da gördük, yokla gezerken... Ben tanımyordum, yanımdaki bir yakınım gösterdi. "Buralarda dolaştığına göre yakında birileri öldürülecek" dedi. Aradan iki üç gün geçmişti ki, Van'ın Haçort mahallesinde bunlar birileri tarafından silahla tarandılar. Bu Murat dediğim Vanlı çocuğa 8 9 kaleşnikof mermisi isabet etti. Şu anda sakattır. Alaattin Kanat kaçıp kurtulmayı başardı.

Alaattin Kanat'ın geçtiğimiz yıl cezaevinde olması gerekmiyor mu?

BAYRAM Tabii tabii. Senar Er haraç istediği için onu yakalatıp içeri artırmıştı ya. İşte cezaevinde yatarken birden Van'da ortaya çıktı. Büyük ihtimalle Senar'ın peşinde dolaşıyordu ve fırsatını bulsa onu vuracaktı.

Başbakan Erbakan, liderler zirvesine 58 isimlik bir liste götürmüş. Bunların bir kısmı basında çıktı. İçlerinde tanıdığınız, hakkında özel bir bilgiye sahip olduğunuz kimse var mı? Örneğin Abdullah Çatlı ile hiç karıştınız mı?

BAYRAM Abdullah Çatlı ile Meclis Halkla İlişkiler Binası A Blok 2. kat, 1. balkonun koridorlarında karıştık. Benim odam burada. İki oda ötede, Şanlıurfa Milletvekili Sedat Edip Bucak'ın odası var. Oraya girip çıkarken, birkaç kez karıştık. Kazadan sonra gazetelerde resmini görünce tanıdım. Çünkü bir seferinde sorduğumda "Mehmet Özbay" diye tanıtmışlardı. Koridorda karıştığımızda, Allah var, son derece saygılı davranıyordu.

Bir iktidar milletvekili olarak, Susurluk sonrası ortaya çıkan olayların açığa kavuşması için nasıl bir çaba harcamayı düşünüyorsunuz?

BAYRAM Ben RP'li bir milletvekili olarak, bu olayların üzerine gidilmesi gerektiğini söylüyorum. Tesir edebildiğim bütün arkadaşlara da aynı telkinde bulunuyorum. Bunun için elimden

gelen her türlü çabayı harcamaya hazırım. 1040 faili meçhul cinayet var. Hemen hemen hepsini aynı şebeke gerçekleştirmiş. Bu şebeke öyle kökleşmiş ki, Edirne'den Hakkari'ye kadar her yerde şubeleri var.

Mustafa Bayram kimdir?

Mustafa (Sıddık) Bayram, Van'daki Etruşi aşiretinin Şerefi kolunun lideri. Lise mezunu. Bir kardeşi, "Uyuşturucu kavgası yüzünden Sincar aşireti mensubu Cemal Sincar tarafından öldürüldüğü" öne sürülen Mustafa Sıddık Bayram, 24 Aralık 1995 Genel Seçimleri'nde ANAP listesinden Van milletvekili olarak parlamentoya girdi. Daha sonra RP'ye geçti. Milletvekili adayı olduğu sırada, hakkında uyuşturucu kaçakçısı olduğu yolunda yapılan yayınlar konusundaki sorumuzu Mustafa Bayram şöyle yanıtladı:

Milletvekili seçilmenizden hemen sonra basında haberler çıktı. Sizin uyuşturucu kaçakçılığınızdan hükümlü olduğunuzu, hüküm giymiş birinin milletvekili olamaması gerekirken, sizin sahte evrakla bundan sıyrılarak seçime girdiğiniz yazıldı. Bu konuda ne diyeceksiniz?

BAYRAM Hakkımda 7-8 tane dosya yayımladılar, bu dosyalardan sadece ikisi bana aitti. Van'da Asayiş Şube Müdürü Serper Baltacıoğlu vardı. Benim bir yeğenim, kan davasından düşmanımız olan Bruki aşiretinden eski Van Milletvekili Mirza Kurşunluoğlu'nun bir oğlunu öldürdü, bir oğlunu da yaraladı. Baltacıoğlu, Kurşunluoğlu'na çok yakın biriydi ve aralarında kirvelik vardı. 1970'lerde kimsede kaleşnikof tüfeği yokken, benim bir tane vardı. O tarihte İçişleri Bakanlığı bir genelge yayımlamış ve babasından, atasından tüfeği olanlara ruhsat veriliyordu. Ben de tüfeğime ruhsat almıştım. Aramıza kan davası girince, Mirza Kurşunluoğlu'nun fişeklemesiyle Serper Baltacıoğlu silahıma taktı. Peşime iki tane polis ekibi gönderdi. Van çıkışında yolumu kesip, silahımı almak istediler. Kendilerine güvenmediğimi söyleyip silahı sadece savcılığa teslim edebileceğimi belirttim. Baktılar ki ısrar ederlerse çatışma çıkacak, vazgeçtiler. Savcılığa götürdüler. Tüfeği savcıya teslim ettim. Silaha elkoydular, mahkemelik ol-

duk. Bir iki gün sonra Baltacıoğlu'yla karşılaştık. Tartıştık ve ona bir iki tokat attım. Mahkemelik olduk. O zaman Fethi Bildik adında bir Emniyet Müdürü vardı. Aramıza girip bizi barıştırdı. Olay 1976'da oldu. 10 yıl sona yani 1986'da Baltacıoğlu İstanbul'da bu kez karşıma Narkotik Şube Müdürü olarak çıktı. O ki-ni sürüyormuş.

Ağabeyim Ömer Bayram, Mardin'de ölü bulundu. İstanbul Gayrettepe'deki evimde taziyetleri kabul ediyordum. Başsağlığı için evime gelen Siirtli galerici bir çocuk meğerse polis tarafından takip ediliyormuş. Yapılan aramada arabasında 10 veya 11 kilo eroin bulunuyor. Poliste, "Şu tarihte Mustafa Bayram'ın evine gitmiştin. Bu eroin Mustafa Bayram'ındır. İtiraf et" diye baskı yapıyorlar. Adam, her ne kadar "Ben Mustafa Bayram'm evine başsağlığı için gitmişim" dese de nafile. Serper Baltacıoğlu, bunu karşısına alıp "Mustafa Bayram'm adını vermezsen, seni buradan sağ çıkartmam" diye tehdit etmiş. İşkenceyle, "Bu eroin Mustafa Bayram'ındır" diye ifade imzalatıyorlar. Beni alıp Narkotik Şube'ye götürdüler. Baltacıoğlu beni çağırdı ve "Mustafa, bu malı kabul edeceksin" dedi. Kendisine, "Sen Van'ın ekmeğini yedin. Aramızda nahoş bir hadise geçti diye sen beni mağdur etmek istiyorsun ama yanlış yapıyorsun. Ayıptır, bunu kasıtlı yapıyorsun bana. Eğer gerçekten suçlu olsaydım, ben kaderime razı olur-dum" dedim. Sonuç olarak, o çocuğun ifadesine dayanarak beni mahkemeye çıkardılar. Tutuklandım, bir iki ay içerde yattıktan sonra beraat ettim. Yazıldığı gibi bir mahkûmiyetim yok.

O zaman ben mahkeme kararlarını Meclis'e getirdim. O zamanki partimin (ANAP) Grup Başkanvekili Cumhur Ersümer bir basın toplantısıyla bu belgeleri açıkladı. Ayrıca Sultanahmet Adliyesi'nin taranmasıyla ilgili tutuklandım. Altı ay hapiste kaldım. Bu olayı da "eroin mahkûmiyeti" şeklinde yazmışlar. Ayrıca Van'da İsmail Kahraman adlı bir Emniyet Müdürü vardı. Bu adam bazı arkadaşlarıyla birlikte güzel kadınları, uydurma ihbarlara dayanarak zorla alıkoyuyordu. Bunları duyunca telefonla arayıp ikaz ettim. Bir daha yapması halinde, kendisiyle uğraşacağımı söyledim. İşte bu İsmail Kahraman uydurma raporlar hazırlamış, raporları da basma dağıtmış. Hiç alakası yok. İftira sonucu birçok

mahkemeye girdim çıktım. Ama hiçbirinden mahkûmiyet almadım. Açsınlar kayıtlara baksınlar. Benim hiç sabıkam yok. Sabıkam olsaydı yıllardan beri ruhsatlı silah taşıyamaz, Meclis'e giremezdim.

(Mehmet Korkmaz, 1997)

8

Milletvekilinden 500 bin Markı biz istedik

Cem Ersever'in JİTEM'e "kazandırdığı" ilk P K K itirafçılarından. "Yesi 'in ve Alaattin Kanat'ın adamı olarak tanınıyor. P K K'ya karşı girişilen operasyonlarla başlamış işe. K ö y basmış, şüphelileri kendi yöntemine göre sorgulamış. "Vicdanım rahat değil" diyerek Aktüel'e geldi ve müthiş ifşaatlarda bulundu:

"Milletvekili Mustafa Bayram'dan 500 bin Mark haracı Yeşil, benim yanımda istedi... Naze Binbaşı Remzi Kartal'ı vurmamı emretti... Diyarbakır Ülkü Ocakları Başkanı 10 cinayet için Ankara'da ev ve araba teklif etti... Ülkü Ocaklılar'a Van Edremit Jan darması'nda silahlı eğitim yaptırıldım..."

Aktüel muhabirleri onun adını ilk kez, işadamı Senar Er'in babasının kaçırılması olayını araştırırken duymuştu. Fidyeci Murat Akdemir'in aslında P K K itirafçısı Murat Demir olabileceğini söylüyordu bazı kaynaklar. "Güneydoğu'da ünlüdür, adı birçok faili meçhul olaya karışmıştır" deniyordu. 1995'te Van'da Alaattin Kanatla saldırıya uğramış, Ankara'da 1 . 5 ay tedavi görmüştü. Ölümünden döndüğü söyleniyordu. Kimilerine göre felçliydi.

Dört hafta önce yayımladığımız röportajda, RP Van Milletvekili Mustafa Bayram fidye olayını anlatırken yine aynı ismi gündeme getirdi. Yaralanma olayını doğruladı.

Ve Aktüel muhabirleri geçen hafta, hiç beklenmeyen bir anda Murat Demirin sesini telefonda duydu: "Size faili meçhul ci

nayetlerle, Yeşil'le ve uyuşturucu bağlantılarıyla ilgili anlatacaklarım var!"

"Bayram'dan haraç isteyen bizdik."

Ve geldi, anlattı. Son günlerin en aktüel olayından başlayarak: Van Milletvekili Mustafa Bayram'dan 500 bin Mark haraç istenmesi olayından...

Murat Demir, Susurluk Komisyonunda dinlenen Bayram'ın gündeme getirdiği bu olayın en yakın tanığı, dahası tarafı. "Yeşil" ya da bilinen adıyla Ahmet Demir, tehdit için Bayram'ı aradığında Murat da aynı odadaymış. "Van JITEM'den telefon edildi. Odada beş kişiydik: Ben, Kadir Karataş, Şehmuz Durak, kod adı Kadir olan biri ve Ahmet Abi dediğimiz Ahmet Demir ya da Yeşil. Hatta Bayram'ın, sonu 1032 olan telefon numarasını da ben verdim Ahmet Abi'ye."

Demir, Mustafa Bayram'dan para kopartmanın imkânsızlığını bildiği, bunu "Yesi'e defalarca söylediği halde ısrar üzerine haraç işine girdiğini anlatıyor. "Bayram benim kirvem. Kendisini iyi tanırım. Zırhlı arabayla, iki eskortla dolaşır. Kolay korkmaz. Kaçırmaq çok zordur. Bunları söyledim; dinletemedim. Ahmet Abi telefon edip kendini tanıttı ve parayı istedi. Bayram küfredmiş olmalı. Ahmet Abi'nin öfkeden yüzü kızardı. Telefonu kapattığında, bu adamı ortadan kaldıralım, dedi. İki gün çevresinde dolaştıktan sonra vazgeçip Van'dan ayrıldı. Gerisini bilmiyorum."

(Bu itiraftan sonra konuştuğumuz Mustafa Bayram, Murat'ın kirvesi olduğunu doğruladı. Söz konusu numaranın eski telefonuna ait olduğunu, Murat'ın Yeşil ve Alaattin Kanat'la birlikte işler yaptığını duyduğunu söyledi.)

Bu, Murat Demir'in karıştığı ne ilk haraç olayı, ne de sonuncusu. İtirafçılıkla başlayan, işkencecilikle, tetikçilikle devam eden altı yıllık serüveninde sadece bir ayrıntı...

Arkadaşlarına bile işkence etti

Lise yıllarında Van'da P K K için çalışan Demir'in dağa çıkma-ya karar verdiği yıl 1989. İki çocuğunu ve eşini bırakıp Ocak 1989'da İran'daki Mir Nezir Kampı'na gidip altı ay sonra 11 kişi

lik grubuyla geri dönüyor. İki çocukluk arkadaşı yanında vurulunca teslim oluyor. "Salman diye bir arkadaşım vardı. Onu da ikna ettim. İkimiz de itirafçı olduk. O benden çok şey biliyordu. Konuşmayınca onu çözmek de bana düştü."

Demir, Ağustos 1989'da Diyarbakır DGM'de yargılanıyor. İdamla yargılandığı davadan 21 ay hapis cezasıyla kurtuluyor. Ve Diyarbakır Cezaevi'nde, itirafçıların ünlü 41. Koğuşu'ndaki günleri başlıyor. "İtirafılarımla yaklaşık 40 kişi yakalandı. Operasyonlara beni de götürdüler. Bir ay sonra sorgulara girmeye başladım. Konuşmayanları konuşturdum. Böylece kısa zamanda sıvırdım."

Adil Timurtaş, (Mahmut Kaya), Halit Çelik, Recep Tiril, İbrahim Yalçın, Kemal Başkan gibi ünlü itirafçıların arasında ayakta kalmanın yolu acımasızlıktan geçmektedir: Demir, kendisini kanıtlamak için istenenden de fazlasını yapıyor. "Bize Jön Türkler derlerdi. Koğuşa yeni gelen itirafçıları sorguya çeker, polisin alamadıklarını öğrenirdik. İşkenceyle, eziyetle çok bilgi aldık."

1990 başında Adil Timurtaş onu Yüzbaşı Cem Ersever'le tanıştırıyor. "Cem Baba diyorlardı ona. Bizi sık sık ziyarete gelmeye başladı. Bazen Harun U., İsmet A. O. binbaşılar gelirdi. Temmuz ayından sonra Ersever binbaşıyla operasyonlara gitmeye başladık. Gerilla kıyafetinde köylere gidiyor, istihbarat yapıyorduk. Cem ve Murat yüzbaşılar, beş itirafçı ve astsubay olarak bildiğimiz Ahmet Abi, yani Ahmet Demir, yani Yeşil."

Murat Demir günlerce PKK'lı kıyafetinde dağlarda dolaşılıyor. Çoğunlukla "Yesi'in liderlik yaptığı ekiplerle istihbarat topluyor. Bu arada P K K ile çatışmalarla giriyorlar. Merkez üsleri, Diyarbakır. Fakat çoğunlukla Van civarında çalışıyor, Ersever'e bağlı olarak faaliyet gösteriyorlar. "O da Diyarbakır Jandarma Asayiş Komutanlığı'ndan Kurmay Albay K.Ö'ye bilgi veriyordu. Komutan paşa da hepimizi evlâdı gibi sahiplenmişti. Başarılarımızdan sonra ödüllendiriliyorduk."

"Remzi Kartal'ı vurun."

"Galiba 1990 Kasımı'ydı. Naze Binbaşı derlerdi, şimdi albay (N.A), beni çağırdı ve Remzi Kartal'ı vurun, dedi. Kartal, Van'da PKK'nın önde gelen isimlerindendi. Legal çalıştığı için bir şey ya

pamıyorlardı. İstedğini yapamazdım. Çünkü çevresindeki herkes beni tanıyordu. Gerekçemi söyledim, yapmadım."

Van'da ortadan kaldırılması gerekenlerle ilgili uzunca bir liste hazırlanmıştır. Listenin, Ersever'in "Japon" diye hitap ettiği JİTEM Van Grup Komutan Yardımcısı Salih Yüzbaşı'nın elinden çıktığı söylenir. Özel hareketçi polis memuru Murat'ın da bilgilerinden yararlanılmaktadır. Mardin'deki hedefleri de "Kara Üsteğmen" saptamaktadır. Cem Ersever'in de her şeyden haberi vardır.

Mart 1991'de Murat Demir cezasını tamamlayıp usulen tahliye oluyor. O ana kadar ödenen maaş kesiliyor. Jandarmadan ve polisten aldığı paralarla geçinmeye başlıyor. Çoğunlukla operasyondadır. Köylüler PKK'lı kılığında gezen istihbaratçıların varlığını öğrenmiş, bu yüzden operasyon teknikleri değiştirilmiştir. "Asker kıyafetiyle dolaşıp köylüleri sorguya çekiyorduk. Ahmet Abi'nin yönetimindeki itirafçı timleriydi bunlar. Köylüye eziyet çekirtmeye başlamıştık. Ben Adil Timurtaş'ı gaddar bilirdim ama Alaattin Kanat gelince onun masum kaldığını gördüm. Köylüleri kadın çocuk, yaşlı ayırımı yapmadan dipçikle dövüyordu. Öldürmekten beter ediyordu."

Tahliye edildikten sonra askere alınıyor Murat Demir. Silvan 10. Er Jandarma Alayı'na girmesiyle çıkması bir oluyor. Operasyonlara devam ediyor. Diyarbakır'da verilen JİTEM kimliğinin yanına şimdi bir de rütbeli kimlik eklenmiştir: Üsteğmen Kamil Yavaş. Arkadaşları ise onu kod adıyla Ali Yumak olarak tanımaktadır.

1992 Sonbaharı'nda terhis olduğunda JİTEM'de işler değişmiştir. H. Paşa'nın tayini çıkmıştır. Binbaşı Ersever Ankara'ya dönmüş, yerine gelen Savaş ve Zafer binbaşılar "askeri" bir sistem kurmuştur. "Biz bir aileydik. H. Paşa, Ersever babamız gibiydi. Yerine gelenler asker gibi davranmamızı istedi. Soğudum. Ayrıcı Mithat diye bir yüzbaşı ilk kez haraç işini başlatmıştı. Kalkan sağlamak için itirafçı Recep Tiril ve Halit Çelikle para tepkiyorlardı. Yakın arkadaşım Mehmet Ali, Silvanlı bir işadamından 75 bin Mark aldıkları operasyona katılmış. O anlatmıştı. Parayı Mithat Yüzbaşı'ya vermişler. Söylediğine göre sonradan ona da

küçük bir pay verilmiş. Böyle şeyler olduğunda, ödenek geldi, de-yip bize de para verirlerdi."

Haraç almanın yolu "suç yıkmak'tır. "Almanın evine kirli silahlardan birini bırakıp iki olayı adamın üstüne yıkınca kurtulmak için istediklerini veriyordu."

Ve Yeşil sahnede

Terhiste Murat Demir'e uzman çavuş olması teklif ediliyor. O polis olmak istediği için reddediyor ama yasa değişmiş, itirafçılara polis olmanın yolunu açan madde kaldırılmıştır. Ortada kalır. "Diyarbakır MHP İl Başkanı Z. K. bir gün Adil Timurtaş'la beni çağırdı. Beş köyden toplam 10 kişinin evini gösterdi. Bunları ortadan kaldıracaktık. Karşılığında Ankara'da birer ev, araba ve 250'er milyon alacaktık. Babama telefon ettim. Oğlum, Van'a gel, elini kirletme, dedi."

Ve Murat memleketine dönüyor. Van'da JİTEM'e bağlı olarak istihbaratta çalışıyor, gerektiğinde sorgulara giriyor. 1993'e birkaç gün kala Ahmet Demir (Yeşil) Van'a geliyor. "Kopartacak" birileri vardır! Yeşil'in kaldığı Urartu Otel'de toplanıp konuşmaya başlarlar.

"Ahmet Abi bazı işler planladığını fakat para gerektiğini söyledi. Cafer Keremoğlu, İlhan Bayram ve Paşa Kurşunoğlu'na telefon açıp 50'er milyon, Mehmet Süer'den de 5 milyon istedi. Sabah Merhem'le gidip paraları aldık. Süer'e ERNK makbuzu verdik."

(Bu anlatımdan sonra Senar Er'in kardeşi Cafer Keremoğlu'ya konuştuk. Fotoğrafından Murat Demir'i tanıdı, haraç istemeye geldiğini doğruladı ama para vermediğini söyledi.)

Paralar toplandıktan sonra asıl hedef açıklanır: Van İnsan Hakları Derneği Başkam Yavuz Binbay. Daha önce birçok olayda kullanılan susturuculu Parabellum, Saddam ve Star markalı tabancalar kullanılacaktır. Yeşil malzemeleri yanında getirmiştir. "Pekeki yapalım, dedim. Ama ağabey gibi sevdiğim Van Emniyet Müdürlüğü İstihbarat Şube Müdürü Yaşar Özen'e de söyleme gereği duydum. Yapmamamı söyledi. Zaten beni bu pisliklere buluştuktan kurtaran o ve Hanefi Avcı olmuştur."

Özer "Yapma" dese de Murat kararlıdır. Plan yapılır. Binbay kırtasiyecı dükkânında vurulacaktır. Murat gider ve dükkânda iki resmi giyimli polisle karşılaşır. "Ahmet A b i emniyetin tedbir aldığını farkedip iki gün sonra Ankara'ya döndü. Havaalanına kadar götürdüm. Elinde suikast silahlarıyla uçağa bindi."

Yeşil'in bir sonraki gelişinde hedefteki kişi Gündem Gazete si'ni dağıtan Orhan Karaağar idi. Irak uyruklu Sabah Merhem, Şehmuz Durak, Kadir Karataş ve Murat yapacaktır işi. Murat işi kabul eder, plan yapılır. Fakat suikasttan önceki akşam Karaağar bıçaklanarak öldürölür. "Sabah işin bitirildiğini duydum. JİTEM'e gidip Ahmet Abi ile konuştum. Şehmuz adamı akşam evine giderken kıştırıp işi bitirmiş."

(Şehmuz yani Şehmuz Durak'ın adı Aktüel'de daha önce de geçti; V a n T u r Şirketi'nin sahibi Senar Er'in babasını kaçıran P K K itirafçısı olarak. Senar Er'in yaşadıkları için Özel Harb'in yaramaz çocukları başlıklı 4. bölüme bakınız.)

1993'ün son günlerinde Y e ş i l ekibiyle bir kez daha geliyor Van'a. Bir hafta kalıyor. O günlerde Gündem Gazetesi'nin yeni dağıtımcısı Adnan Işık öldürölüyor. Murat Demir bu konuyla ilgili bilgisi olmadığı, Yeşil'le konuyu hiç konuşmadığını söylüyor. Ancak bazı görgü tanıkları Işık'ı evinden alan ekip arabasında onu da gördüklerine dair ifade verdikleri için hakkında dava açılıyor; beraat ediyor.

Kontrgerilla eğitimi ve uyuşturucu

"Y e ş i l, işin düşerse sana yardım eder, diye V a n M H P Merkez İlçe Başkam Ahmet Göl'le tanıştırmıştı beni. Bir gün telefon edip Gül'ün bulduğu ölkücöleri eğitmemi istedi. 20 yaşlarında 15 kişi bulundu. İki askerliğini yapmış. Bazıları hiç silah görmemiş. GÖZükara gençler hepsi. Van'ın Edremit ilçesindeki jandarma birliğinin içinde, arkalardaki kuytu bir yerde eğitime başladık. Birliğe Gül'ün de bulunduğu bir midibölse gidiyorduk. Her gün üç saat eğitim yaptık. İstihbaratı, takibi, silah kullanmayı öğrettim. Kanas ve lav silahı dahil bölgede kullanılan her türlü silah üze

rinde eğitim yaptırdım. Birlikten sağladığımız hedefler üzerinde atış yaptık. Kovan ve çekirdekler belki hâlâ oradadır. 15 günde öğrendiler. Kursu bitirdik."

Murat Demir'in anlattığına göre, terörle mücadeleyle görevli askeri birimlerin uyuşturucuyla ilgilenmesi 1991 yılma rastlıyor. Yukarıdan gelen bir emirle operasyonlara gidiyorlar. Amaç yakalattırılan uyuşturucu karşılığı verilen ödölü istihbarat bütçesine katmak. "Japon dediğimiz yüzbaşaya bu söylendi. Sonra onun da yükünü tuttuğunu gördük. Van'da ise Adil Timurtaş ve Adem Yakm'ın 1994 Baharı'nda gelmesiyle uyuşturucu işleri başladı. Benden Aspeşin Köyü'nden Tahir'i bulmamı istediler. Amcam sordum, uyuşturucu tüccarıymış. Adamın yerini bulup söyledim. Sonra bu işlerde beraber çalıştıklarını duydum."

Demir 1995 Sonbahar'nda, Van'da saldırıya uğradıktan sonra ziyaretine gelen Yeşil'in kendisine de bir kez daha bu işlerde çalışmasını teklif ettiğini, fakat kabul etmediğini söylüyor. Y e ş i l aynı teklifi Trakya bölgesinde çalışmaya başladıktan sonra da tekrarlıyor.

"Gördüğüm kadarıyla Yeşil, Trakya'da da bu işlerin içindeydi. Ben ilgilenmedim. Son karşılaşmamızda benden ikisi THKPC'den, biri PKK'dan üç kişiyi ortadan kaldırmak için yardım istedi. 'Hoca' dedikleri PKK'lının peşine düştüm. Deşifre olmasaydım, adamı yok edecektik. Şansım varmış. Deşifre oldum ve oradan ayrıldım."

Söylediklerine bakılırsa Murat tüm bu işlerden bıkmış. "Beni her türlü pis işte kullandılar" diyor. Artık bildiklerini anlatmak, gerekirse cezasını çekmek ve yeni bir hayata başlamak istiyor. "Bunun için de ne gerekiyorsa yaparım, bu işe canımı koydum..."

(Serhan Yedig Necdet Açan, 1997)

9

İtirafçıya diyet borcu

2000 yılında İstanbul Mercan'da sahra ve gece görüş dürbünü satan bir şebeke polis baskısıyla gözaltına alındı. Gözaltına alınanlardan birinin adı, konunun meraklıları için çok tanıdıktı: Adil Timurtaş. Ama yakalandıktan hemen sonra serbest bırakılan Timurtaş'ın "tanıdık Timurtaş" olup olmadığı günlerce muamma kaldı....

Gazetelerin iç sayfalarında küçük bir haber yer aldı. İstanbul Emniyeti, Rusya'dan getirilen ve P K K ' y a verilmek üzere gizlice Türkiye'ye sokulan 106 adet sahra ve dokuz adet gece görüş dürbününü "ele geçirmiş," Moldovya, Rusya ve TC vatandaşlarında oluşan on kişilik şebeke gözaltına alınmıştı.

Gözaltındaki isimlerden biri hiç yabancı değildi: Adil Timurtaş. Adı, Güneydoğu'daki faili meçhul cinayetler, JİTEM, kendisi gibi P K K itirafçısı olan olan Alaattin Kanat, İbrahim Babat, Mustafa Deniz gibi isimlerle birlikte anılan ünlü itirafçı:

Acaba isim benzerliği olabilir miydi? Sorduk, değildi. Emniyet kaynakları gözaltındaki Adil Timurtaş'ın bir cinayete kurban giden emekli Binbaşı Cem Ersever'in ve Yeşil adıyla meşhur olan Mahmut Yıldırım'ın tetikçilerinden "Sarı Adı"nın kendisiydi.

Bu yüzden Timurtaş'ın serbest bırakıldığını öğrenmemiz şaşırtıcı olmadı. İlk kez yakalanıp serbest bırakılmıyordu zaten. Devlet, kendisi için "kuşun yiyelemlere ve atanlara" diyetini ödemeğe devam ediyor olsa gerekti.

Ama "Dürbün Operasyonu ve Timurtaş'ın Rolü"nin perde ar

kasım araştırmaya başladığımızda bu netlik kayboldu. Emniyet belgelerine göre, gözaltına alınıp serbest bırakılan Adil Timurtaş henüz 18 yaşında bir işportacıydı. Aynı kaynaklar, bu kez operasyonda yakalanıp serbest bırakılan kişinin peşinde olduğumuz Adil Timurtaş olmadığını, bir isim benzerliğinin sözkonusu olduğunu söylüyordu. Hangisi doğrudu? Cevabı bir hafta boyunca bulamadık ama benzerlik bile olsa Adil Timurtaş isminin hatırlattıkları önemliydi.

Rayicin beş milyar

1998'in Eylül ayı. Diyarbakır'ın güçlü adamı Mehmet Ali Altındağ'ın ofisinde takım elbiseli iki kişi oturmaktadır. Birisi Altındağ'dan beş milyar lira ister. Can bedeli olarak. Ellerinde para alınacak işadamlarının bir listesi vardır. "Genera in yanından geldiklerini, rayicin kişi başı beş ilâ kırk milyar lira arasında değiştiğini anlatırlar.

Bu konuşmayı yapanlardan birisi kahramanımız Adil Timurtaş'tır. Yanındaki ise başka bir P K K itirafçısı Mehmet Yazar. İşadamı Altındağ, bürosuna gelen P K K itirafçıları Adil Timurtaş ve Mehmet Yazar'ı gizlice videoya kaydeder. Video kaydından anlaşıldığına göre, Altındağ, devletten yakınmaktadır. Ama Timurtaş sıkı devletçidir. "Devlet değil, içindeki bazı görevliler" diye düzeltir. Altındağ bu uyarı üzerine "devle i tenzih eder.

Altındağ'a hava atan Timurtaş, 16 yıllık istihbaratçı olduğunu, asayiş komutanı ile bizzat görüştüğünü anlatır. Daha önce emrinde çalıştığı emekli binbaşı Cem Ersever'i bir derginin iddia ettiği gibi kendisinin değil, devletin öldürdüğünü, Hanefi Avcı'yı tanıdığını anlatır.

Görüşmenin yapıldığı tarihte iki itirafçı Diyarbakır E Tipi Cezaevi'nde gözükmemektedir. İşadamı Altındağ, hapiste olması gerekirken bürosunda kendisinden haraç isteyen itirafçıların gizli video kaydını, bir şikayet dilekçesi ile birlikte Emniyet Müdürü Gaffar Okan'a teslim eder. D G M savcılığı video kaydında, P K K itirafçıları ile fazlaca samimi olduğu anlaşılan Altındağ aleyhine, komplo kurmak suçlaması ile tanık ve sanık olarak dava açar. V i

deo kaydında, Altındağ'ın istenen parayı ödeyip ödemediği belli değil. Ama Timurtaş'ın elini kolunu sallayarak hâlâ ortalarda gezdiği kesin.

Öldürmeye yetkili

Timurtaş, 1964 yılında Siirt'in Eruh ilçesinin Zvingaşıkaga köyünde doğmuş; PKK mensubu iken 1986 yılında yakalanmış ve itirafçı olmuştu. Cezaevi arkadaşlarının anlattıklarına göre "ne tam itirafçı, ne de tam örgüt" gibi hareket ediyordu. Bir duruşmada anlattığını ikinci duruşmada yalanlıyor, kimin aleyhine ifade vereceği belli olmuyordu. Daha cezaevinde iken kendi köylülerinden haraç toplamaya başlamıştı. Eski Güçlükonak Belediye Başkanı, Korucubaşı Baho Ağa ile haber gönderiyor, "hakkınızda ifade veririm" tehdidiyle para istiyordu. İtirafçılar arasında itibarı yoktu. "Yalancı, para için her şeyi yapan, menfaatçi" biri olarak görülüyordu. Havacıydı, başkalarının yaptığı eylemleri kendisi yapmış gibi anlatıyordu. Cezaevinden bir kez, o da çatışmada öldürülen bir PKK'lı'nın teşhisi için çıkarıldı. Teşhisi yaptı. Öldürülen P K K ' l ı , adı sonradan Bekaa Vadisi'ndeki kampa verilen Mahsun Korkmaz'dı.

1989 yılında tahliye olduğunda askere alındı. Tabi ki jandarma olarak, JİTEM'deydi. Tıpkı aynı dönemde askere alınan Recep Tiril, Ali Ozansoy, Kemâl Emlük, Hüseyin Tilki, Abdülkadir Aygan, Fethi Yıldız gibi. Yakalandığı günlerde tanıştığı Binbaşı Ahmet Cem Ersever'in emrine girmişti. 18 aylık askerliği boyunca JİTEM Grup Komutanlığı'na bağlı olarak gönderdiği yerde "görev" yaptı. Öldürme yetkisi vardı. İtirafçı İbrahim Babat'm, DGM'ye gönderdiği ve Aktüel dergisinde yayınlanan dilekçesinde anlattığı gibi: "P K K ' y l a ilişkili olduğuna inandığımız herkesi infaz yetkimiz vardı. Bu insanları yakalayıp, suçu varsa adalete teslim etmek yerine faili meçhul bir şekilde öldürmeyi bir yöntem olarak benimsemiştik. Bizden istenen buydu."

1991 sonunda terhis olduğunda pek çok itirafçı gibi Timurtaş da sözleşmeli olarak kadroya alındı, kimlik verilip maaşa bağlandı. İtirafçıların ilk örgütlenmesini yaratan Hikmet Koksall Pa

şa'nın yerine gelen Asayiş Kolordu Komutanı "Tamburalı" Paşa Hasan Kundakçı ile arası iyiydi. Kundakçı Paşa, Eruh, Siirt bölgesinde "kırş'a gittiğinde onu yanından eksik etmiyordu.

Timurtaş lojmanda kalıyor, bir yandan jandarmadan maaş alırken bir yandan bazı Çevik Kuvvet polisleriyle birlikte haraç topluyordu. Cebi dolar, mark görünce Çevik Kuwe e ait lokalde büyük paralarla kumar oynamaya başlamıştı. Tercih "okey"den yanaydı. İçki ve sonrası gidilen pavyon ve kadın muhabbeti eşi Nazmiye ile arasını açmıştı. Altında hırsızlık malı olduğu sonradan anlaşılan Doğan L bir otomobil vardı. Artık işi büyüttmüş, PKK'lı kılığına girip köylerden adam kaçırıp fidye ister olmuştu. 1993 yılında Silvan'ın bir mezrasında fide toplarken gerçek PKK'nın baskınına uğrayıp çatışma çıkınca durum vuzuha kavuştu. Diyarbakır DGM'de yargılandı ve yeniden hapse girdi, 3 yıl 8 ay yattı. Ancak Eruh'taki ilk yakalanışı hariç poliste hiçbir kaydı yok.

Çıktığında işler eskisi kadar kolay değildi. Bir süre Diyarbakır'da itirafçı Abdülhakim Güven'le birlikte dolaştı. Yeni itirafçı olan PKK'lılara daha az ceza almaları için nasıl ifade verileceğini öğretti. Bir yıldır Antalya Manavgat'ta bir otelin müdürlüğünü yapıyor.

"Yeşil'i bulurum"

Açıktaki kalan itirafçıların klasik taktiğidir. Çek senet, haraç işlerine girmeden önce bölgedeki emniyet, jandarma ya da MİT'e "iş" verilir. Yapılan ihbar, verilen istihbarat sonunda güvenlik güçlerinin, istihbarat örgütlerinin şemsiyesi altına girilmiş olunur. Son aylarda "İstihbarat Borsası'nda en çok prim yapan kağıt hiç kuşkusuz "Yeşil." Medyanın baskısı sonucu hemen her gün "yakalanacağı" açıklanan ünlü "Yeşil" hakkındaki her türlü "bilgi," hem MİT, hem de emniyet cenahında prim yapıyor. Tabi borsada olduğu gibi bu piyasanın da spekülâtorleri var. Mesela Uğur Mumcu suikastı sanığı olarak uzun süre içeride tutulan Abdullah Argun Çetin gibi. Çetin sadece "8. Ka'ın değil, Türkiye'nin kahramanı olmak isteyen eski Ankara Emniyet Müdürü Cevdet Saral ve İs

tihbarat Müdürü Osman Ak'ı, Yeşil'i bulacağını söyleyerek aylarca kandırmış, paralarını yemiş, hatta yurtdışı seyahati yapmıştı.

Timurtaş da Ankara Emniyeti'ni dolandıran Çetin gibi "Yeşil". spakülatörlerinden. Etrafına ve tabii ki emniyete bir yıl önce "Yeşil"le görüştüğünü, onun sağ kolu olarak lanse edilen ve geçtiğimiz günlerde yakalanan Zakir Selvi ile birlikte hareket ettiğim duyurdu.

İstanbul'a sıçrayamadığına göre, anlaşılan umduğu olmadı. "Tüyo"yu ciddiye almayan İstanbul Emniyet'i, Timurtaş'a yatırım yapmamış olmalı. Bakalım hâlâ yapan çıkacak mı?

(Necdet Açıan, 2000)

İKİNCİ BÖLÜM

Yeşil

1

"Örnek vatandaş" Yeşil

Güneydoğu'da adı ölümle özdeşleşmiş, "fidye, haraç, eroinden 1.5 trilyon elde ettiği" efsanesini peşinden gezdiren kişi nihayet konuştu. JİTEM'in varlığını, devlet bankalarında trilyonlarca lira haraç parası toplandığını doğruluyor. Ama vakur da: "Ben o paraya dokunmadım." Bu doğru olabilir ve o, kanlı hesaplardan "boğazına haram para girmemesi"yle övünebilir. Ama o paralar-daki kanın belgeleri "en yetkili makamlar"m elinde; devlet de bununla gurur duyabilir, "Hayra kullanılmışsa, mevduat mevduattır" diyebilir mi? Bunun yanıtı "Hayır" değilse, orta yerde bir tek açıklama kalır: "T e k bir Y e ş i l yok, o kolektif bir şahsiyettir..."

"Emniyet ne kadar kirli işi varsa JİTEM'e yamayıp temize çıkmak isteyebilir. Buldukları günah keçisi de benim. Akıllarına kim gelirse benim öldürdüğümü, bütün paraları benim aldığımı söyleyebilirler.

"O dekontlara bakın, hepsi büyük para... Ben bir bankaya gitsem ve bir milyon dolar çekmek istesem büyük olay çıkar. O konu iddia edildiği gibi olsa şimdi çocuklarımın güvenliğiyle ilgili sıkıntım olmaz, endişe duymazdım.

"Elbette bildiğim gibi hareket ettim çoğu zaman, ama esas olarak devletin bilgisi var tabii.

"Kimliğim belli, yerimi bilen bilir. Devlet isterse çıkar, her yerde hesabımı veririm. K i m olduğumu, ne yaptığımı bilenler var."

Bu satırlar 16 temmuz günü Y e n i U f u k Gazetesi'nde, adı her

türlü kirli işle birlikte anılan, kamuoyunun "Yeşil" lakabıyla tanındığı, Ahmet Demir sahte kimlikli Mahmut Yıldırım'la yapıldığı söylenen bir röportajdan alındı.

Susurluk Komisyonu'ndan çok önce kurulan "TBMM Faili Meçhul Cinayetleri Araştırma Komisyonu" raporunda adı geçen ve dolaştığı yerlerde ölümün ta kendisi olarak anılan efsane adam Yeşil, bir gün ansızın ortaya çıkmış ve "konuşmuştu..."

Ve sonunda suskunluğunu bozması, Emniyet JİTEM arasında devam eden üst düzey çatışmada taraf olması ve "Bu konuşan kişi, fotoğraftaki bu eli silahlı kişi Yeşil mi değil mi" tartışması, söylediklerini, "var" kabul ettiklerini geri plana itti. Oysa bunlar onun kimliğinden, kimi olaylara katılıp katılmadığından çok daha önemli. Hele Radikal Gazetesi'nden Evren Değer'e açıklama yapan "istihbaratçılar"m, konuşanın "gerçek ve emekli subay Yeşil" olduğunu söylemesinden sonra...

Kimliği mi, dediği mi?

Bugüne kadar Yeşil'in kimliği, geçmişi ve yaptıkları hep bir sis perdesiyle çevrelendi. İstihbaratçılar, itirafçılar çizdikleri resim ve gösterdikleri fotoğraflarla hep farklı bir Yeşil anlattı. Bazen bir PKK itirafçısı, bazen sol bir örgütün aranan militanı olarak sunuldu. Kimine göre asker, kimine göre sivildi. Televizyona çıkıp "Yeşil benim" diyenler de oldu. Yeşil'le ilgili haberlerin hangisinin doğru olduğunu kestirmek, neredeyse bir uzmanlık dalı haline geldi. Son tartışmada da gündeme gelenler bunlar oldu.

Diyelim ki Yen i Ufuk'a konuşan, gerçek adı Mahmut Yıldırım *olan kişi değil. Diyelim ki, şimdi iddia edildiği gibi, aslında Mahmut Yıldırım'ın dışında çok güçlü, lâkabını üniformasının renginden alan başka bir "Yeşil" var. Ya da diyelim ki Yeşil aslında bir "kolektif isim..."

Yeşil'e ait olduğu iddia edilen fotoğrafların gerçek olup olmadığını, Gazi Olayları'nda tetiği ilk onun çekip çekmediğinin de önemi yok aslında...

Ama o ağızdan çıkanlarla Susurluk Komisyonu zabıtlarına geçip bir türlü derinleştirilemeyen pek çok konu birden aydınlanıyor: İşte asıl önemli olan, görülmeyen, görülemeyen de **bu...**

Yeşil ne anlattı?

Yeşil'in söyledikleri, Emniyet İstihbarat Dairesi Eski Başkan Yardımcısı Hanefi Avcı ile Jandarma Genel Komutanı Orgeneral Teoman Koman arasında aylardır devam eden JİTEM var mı, yok mu tartışmasına bir nokta koyuyor. Yeşil JİTEM adına çalıştığını itiraf ediyor, JİTEM'i savunuyor. Üstelik Özel Tim'e karşı JİTEM'in sözcülüğünü üstlenme gereğini hissediyor. Bu söyledikleri ile "yok" denen JİTEM'in varlığını doğruluyor.

Yine, "O parayı ben almadım, ben kullanmadım" dese de, Ahmet Demir adına açılmış banka hesaplarına yatırılan çok büyük miktardaki paranın varlığını kabul ediyor. Böylece, kim tarafından çekilirse çekilsin, çoğu kez sonu cinayetle biten haraç alma, adam kaçırma, fidye isteme olaylarından geldiği banka dekontlarıyla belgelenmiş trilyonlar tutarındaki kara ve kanlı paranın "devlet adına çalışan" biri ya da birileri tarafından alındığını açığa çıkartıyor.

Bununla da kalmıyor. "Yaptığım işlerden esas olarak devletin bilgisi var" diyor. Bu durumda, "Cinayet, adam kaçırma, fidye eylemlerini Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin bilgisi dahilinde mi yaptı" sorusu önem kazanıyor. Daha da önemlisi "Devlet isterse her yerde çıkar hesabımı veririm. Kim olduğumu bilenler var, ne yaptığımı bilenler var" diyor.

Durmuyor. İstanbul 1 No'lu Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin verdiği gıyabi tutuklama kararına rağmen bir türlü bulunamama sını da izah ediyor. "Yerim i bilen bilir" diyerek, devlet içindeki adresinin yetkililerce bilindiğini söylüyor.

Devleti temsil eden yetkili makamlar, bu iddiaları duymazdan, görmezden gelip suskunluğunu koruyor, yeri bilinen Yeşil'in neden ortaya çıkarılmadığını açıklamıyor.

Yeşil ister doğru söylüyor olsun, isterse yalan. Her iki durumda da devleti töhmet altında bırakıyor. Susurluk'tan beri ortalığa saçılan ve eroin kaçakçısından tetikçisine kadar adı geçen herkesin "Ne yaptım devlet için yaptım" dediği pislikler manzumesi yine gelip aynı yere dayanıyor. Ve devlet susuyor...

Astsubay Hüseyin Oğuz, Susurluk Komisyonu'na verdiği ifa

dede "Yeşil konuşursa Türkiye'de içsavaş çıkar" diyordu. Savcılar, mahkemeler, emniyet görevlileri, askerler Yeşil konuşmasın diye mi suskun? Kimliğini, nerede olduğunun bilindiğini, üstelik çağrılırsa ortaya çıkmaya hazır olduğunu ilân ettiği halde, Yeşil ülkeyi içsavaştan korumak için mi bulunmuyor? O konuşarak devleti suçluyor, devlet şaibeden kurtulmak için yapması gerekeni yapmıyor. Garip ama, "Yeşil röportajı" bu gerçeği dillendiriyor.

"Bu Yeşil kim?"

Yeni Ufuk Gazetesi'nde "Yeşil" olarak sunulan kişi, yani Ahmet Demir sahte kimliği ile dolaşan Mahmut Yıldırım, 1951 doğumlu. Bingöl Solhan ilçesi, Dincik Köyü nüfusuna kayıtlı. 1975 yılında Elazığ'a yerleşti, İmam Hatip Lisesi'nde okudu. İddiaların aksine PKK itirafçısı değil, eski bir MHP'li. O kadar ki, 1977-78 yıllarında Alparslan Türkeş bölgeye geldiğinde özel korumalığını yapıyordu. Ancak "Sakallı" lakabıyla adı terörle özdeşleştikten sonra dikkat çekmemek için bu işten uzak tutuldu.

1989'da Jandarma İstihbaratı'nda "haberci" olarak çalışmaya başladı, Binbaşı Ahmet Cem Ersever'le bölgedeki birçok faili meçhul cinayette adları geçti. Daha sonra Bursa Emniyet Müdürü olan Tunceli eski Emniyet Müdürü Ahmet Demirle birlikte çalışırken, gerçek kimliğini gizlemek için Ahmet Demir kimliği taşımaya başladı. Bölge halkını terörize eden yasadışı faaliyetleri nedeniyle TBMM'de soruşturma konusu oldu. 1991 yılında bölgedeki "istihbaratçılık" görevine son verilince Kocaeli ve Balıkesir bölgelerinde görev yaptı. Resmi açıklamaya göre 1994'ten sonra devletten "resmen" kopmuştu. Aynı yıl Ankara'ya yerleşti...

Farklı kaynakların verdiği bilgiler bu tabloyu ortaya çıkartıyor. Yine farklı kaynakların bilgilerine göre Eylül 1994'te Bahçeievler'de, sahibi olduğu Violet Cafe'de gözaltına alınan "Sakallı, Yeşil" lakaplı, "Ahmet Demir" sahte kimlikli Mahmut Yıldırım, dört gün sorgulandı. O tarihte emniyette çekilen fotoğrafı üç sene sonra "İşte Yeşil" başlığıyla Akşam Gazetesi'nde yayımlandı. Emniyet sorgusunda sağ kolu kırıldı. Bu kolu, daha önce Güney

doğu'da bulunduğu sırada Kaleşnikof la taranmıştı ve hâlâ omuzdan koltukaltına doğru mermi izleri taşıyordu.

Onu emniyetin elinden MİT kurtardı. Ekim Kasım 1994'te Mahmut Yıldırım artık MİT için çalışıyordu. Kod adı "Metin"di. "Duran Hoca" lakaplı Astsubay Duran Fırat'la irtibatlı olarak MİT Kontrterör Dairesi'ne çalışmaya başladı. Daire Başkanı herkesin yakından tanıdığı bir isimdi: Mehmet Eymür.

İddiaya göre önce yurtiçi ve yurtdışında çeşitli operasyonlara katıldı. Taşındığı pek çok pasaporttan birinde, ismi Metin Atmaca olarak geçiyordu. "Nisan 1996'da Yayladağı sınıır kapısından bir suikast ekibiyle birlikte Şam'a gitmiş, 6 mayısta Şam'ın güneyinde, havaalanı yolu üzerindeki bir PKK kampına yapılan baskına katılmıştı." O da tıpkı diğerleri gibi her şeyi "vatan için" yapıyordu.

Ankara günlerinde sık sık Necatibey Caddesi'ndeki Gece kulübü Oba'da görüldü. O kadar pervasızdı ki, Tunceli ve Güneydoğu'da tehdit ettiği insanlarla hatta bölgenin milletvekilleriyle karşılaştığında masalarına gidip konuşuyordu. Gece hayatı, içki en çok sevdiği şeydi. Yurtdışına sık sık gidip geliyor, Berlin'de sahip olduğu işyeri ve bir spor kulübü aracılığıyla eroin işini yürütüyordu. Susurluk Kazası'ndan sonra ismi ortalığa dökülen tüm isimlerle de tanınıyordu.

Daha sonra Antalya'ya yerleşti. Ömer Lütfü Topal'm öldürülmesinden bir hafta önce, 19-26 Temmuz 1996 tarihleri arasında Antalya'da, Karpuz Kaldıran Kampı'na giden Güzeloba Caddesi üzerindeki Eltut İnşaat A Blok'ta, üç katlı bir apartmanın en üst katındaki bir dubleks dairede Metin Güneş kimliğiyle kalıyor, ekibinden birisiyle tatil yapıyordu. Daire, Topal'm Emperyal Casino'sunun olduğu OFO otelin hemen karşıındaydı. Aynı isimle kayıtlı 349 24 22 numaralı telefonla, ekip arkadaşlarıyla sürekli görüşüyordu.

Ancak bu görüşmeler emniyetin "kulağına" takıldı. Dinlendiklerini sonradan farkettiler. İşte bu yüzden, Topal'ı öldüren silahın üzerinden Abdullah Çatlı'nın parmak izi çıkana kadar, Yeşil ve tatil arkadaşı Topal Cinayeti'nin üzerlerine yıkılacağı kaygısı

la yaşadı. Bu arada basına konuşmayı da ciddi olarak düşünüp sonradan vazgeçtiler.

Yeni Ufuk Gazetesi'ne Yeşil'e ulaşmaları için yardımcı olan "istihbaratçılar" Yeşil'in devletin bir örgütü tarafından korunduğunu, röportajda bu örgütün kim olduğunu gizlemeyi becerdiğini söylüyor.

Şimdiye kadar birkaç kez "infaz" edildiğine dair haberler çıktı. Son olarak, geçen hafta istihbarat çevrelerine dayanarak Macaristan'da infaz edildiği yazıldı. Sonra da "paramiliter bir örgüt tarafından Prag'da öldürüldüğü."

Ama kamuoyu açısından bunun pek bir önemi yok; "Yesi'in anlattıkları devletin, bir hukuk devletinin asla yanyana gelemeceği suçlarla birlikte fotoğrafını çekiyor. Yeşil yaşıyor, çünkü o saklanan suçun bilinmeyen, kolektif yüzü. Bu yüzden, "devletin kendisini çağırmasını" bekliyor; kimsenin bunun yapmayacağı rahatlığıyla...

YEŞİL'İN SUÇLANDIĞI OLAYLAR

* Gazeteci Halit Güngen'in 18 Şubat 1992'de öldürülmesini planlayıp, gerçekleştirdi.

* 27 Mayıs 1992'de Muş'ta, jandarmanın gözaltına aldığı beş kişiyi kendisini MİT mensubu olarak tanıtarak jandarmanın elinden alıp kurşuna dizdi.

* 21 Şubat 1993'te Elazığ İnsan Hakları Derneği Başkanı Avukat Metin Can ve Dr. Hasan Kaya'nın öldürülmesi eylemini gerçekleştirdi.

* İranlı Asker Smitko ve Lazem Esmali'yi kaçırıp kardeşi Ahmet Esmali'den istediği 300 bin Mark fidye Ahmet Demir adına Ankara, Ulus Heykel Ziraat Bankası Şubesi'ne yatırıldı. Demir parayı çektikten sonra 50 bin Dolar daha istedi. Bu parayı da aldı ama iki İranlı 28 Ocak 1995'de Silivri, Değirmenköy Kerezde re mevkiinde ölü bulundu.

* Abdullah Öcalan'a suikast düzenleme gerekçesiyle Ziraat Bankası Yenisehir ve Kızılay Şubeleri'nden 350 bin Dolar aldı ve parayı zimmetine geçirdi.

* 21 Ağustos 1994'te babasını kaçırdığı Kürt işadamı Senar Er'den 100 bin Mark fidye istedi. Suç ortakları Alaattin Kanat ve Mehmet Yazıcıoğulları suçüstü yakalandı.

* Ömer Lütfü Topal'm Ahmet Demir adına İş Bankası Ankara Çankaya Şubesi'ne yatırdığı 7 ve 10 milyon Dolarlık iki çeki tahsil etti. Topal öldürüldü.

* RP Van Milletvekili Mustafa Bayram'dan haraç istedi.

(Necdet Açı, 1997)

ya'nın yardım ettiği iddia ediliyordu. Olayın ardındaki kilit isim ise, Abdullah Çatlı'nın birlikte Macaristan'a iplik sattığı eski ülkücü Aydın İpek idi. 100 milyon lira sermayeyle kurulmuş olan İpek'in şirketinin ortaklarından birinin, Çatlı'nın eşi Meral Çatlı olduğu saptanmıştı. Şirketin genel müdürü olan Çatlı'nın yakın arkadaşı Haluk Kırıcı'nın da olay sırasında Budapeşte'de olduğu söyleniyordu.

Yılmaz ne arıyordu?

Olay sonrası Mesut Yılmaz'ın Macaristan'a gidiş nedeni çok tartışıldı. Dönemin Ülkü Ocakları Başkam Azmi Karamahmutoğlu'na göre, Yılmaz Budapeşte'ye Susurluk'la ilgili belge almaya gitmiş, yumrukla karşılaşmıştı. Spekülasyonlar sürerken saldırgan Veysel Özerdem ortaya çıktı. T G R T kameralarına gerekçelerini açıkladı. "Bir kaza olmuş. Bu kazada ölenler var. Bunlar kanıyla canıyla her zaman devletin yanındadır. Devletin bir resmi, bir de sivil hizmetçileri vardır. Ya n i gizli hizmet edersin. Bunlar gönül aşkıyla hizmet verirler, ölüme giderler, vurulurlar. Yılmaz onlara rahmet okuyacağı yerde politikaya malzeme yaptı" diyordu. Adını vermeden, bu "sivil hizmetçi"den Abdullah Çatlı'yı kastetmekteydi. Mesut Yılmaz ise olayla ilgili "Bu bir ihtar; birinci ihtar" yorumunu yaptı. Ünlü kazadan hemen sonra tepki gösterip "Susurluk çözülmeli" diyen Yılmaz'a ilk ihtar, aslında kazadan beş gün sonra verilmişti. 8 Kasım 1997'd danışmanı Erhan Göksele'nin Ankara'daki bürosu basılıp belge arandı; içerişi dağıtıldı. Kimliği meçhul saldırganlar "Erhan bu işlere burnunu sokmaya devam ederse çok kan dökülecek" ihtarında bulunmuştu. 16 gün sonra gerçekten kan döküldü; ANAP başkanının burnu kırıldı. Saldırının Susurluk skandalıyla ilişkilendirilmesinde iki etmenin payı oldu: Özerdem'in ifadeleri ve suç ortaklarının ülkücü geçmişi. Oysa bu üçlü sadece Çatlıyla değil, Türkiye'nin hemen her tarafındaki ülkücülerle bağlantılıydı. Hatta "Yeşil"le bile...

"Yumruk"ta "Yeşil" damgası

Susurluk skandalinin başaktörlerinden "Yeşil" kod adlı Mahmut Yıldırım, Mesut Yılmaz 24 Kasım 1996'da Budapeşte Hilton'da saldırıya uğramadan bir gün önce, "Metin Atmaca" adına düzenlenmiş bir pasaportla Budapeşte'ye uçtu. Yolculuk öncesinde, olaya adı karışan Elazığlı üç ülkücü hemşehrisiyle birçok telefon görüşmesi yapmıştı. Beş gün sonra geri döndü, ama aynı gün öğleden sonra M A L E V uçağıyla yeniden Budapeşte'ye gitti. Bu kez yanında M İ T Kontr Terör Dairesi'nden, Mehmet Eymür'ün yakın adamı Astsubay Duran Fırat vardı!

ANAP Genel Başkanı Mesut Yılmaz, Avrupa Forumu toplantısına katılmak için gittiği Almanya'dan 23 Kasım 1996 günü Türkiye'ye dönmek üzere ayrıldı. Ancak işadamı Yalçın Sünnetçioğlu'na ait "T C C O S" uçuş kodlu uçak rotasını değiştirdi ve birkaç saat sonra Macaristan'a indi. Sonradan yapılan açıklamaya göre, uçak başkent Budapeşte'ye yakıt ikmali için uğramıştı. Yılmaz o gece kentte kalmayı tercih etti. Bir gün sonra, saat 17.00 sularında da kaldığı Budapeşte Hilton Otel'i'nin lobisinde Veysel Özerdem ve iki arkadaşının saldırısına uğradı. Bir yumrukta ANAP lideri Mesut Yılmaz'ın burnunu kıran Özerdem, telaştan yararlandı. Kapıda 500 SL Mercedes'le arkadaşı Cengiz Korkut bekliyordu onu. Şaşkın korumaların elinden kurtulup herkesin gözü önünde ortadan kayboluverdiler. Bu flaş haber anında Türkiye'de duyuldu, olayın ayrıntıları da birkaç gün içinde basına yansıdı. Özerdem'e eski bir parlamenterin kayınbiraderi İsmail Koçka

"Yeşil" Peşte'de

Susurluk kazasının ardından ortaya çıkan karanlık ilişkilerde, Mahmut Yıldırım farklı kimliklerle karşımıza çıktı. "Yeşil" lakabıyla biliniyordu. Kimi olaylarda "Sakallı", "Ahmet Demir" "Hasan Tanrıkulu" olarak adı geçti. Bilinmeyen kimliklerinden birini ise ilk kez Aktüel yazdı: Metin Atmaca... "Atmaca" kimliğinin peşindeki Aktüel bir başka esrarengiz olayı daha ortaya çıkarttı: "Yeşil" bu kimliğiyle Mesut Yılmaz'm yumruklanmasından bir gün önce Ankara Esenboğa Havaalanı'ndan yurtdışına uçmuştu: Budapeşte'ye. Olaydan dört gün sonra geri döndü ve aynı gün tekrar yurtdışına çıktı: Yine Budapeşte'ye. Üstelik, kayıtlara göre bu tarihlerde saldırıda adı geçenlerden bazılarıyla defalarca telefon görüşmesi yaptı. Mesut Yılmaz'm yumruklanmasına adı karışanların ülkücülük dışında, bugüne kadar bilinmeyen bir başka ortak yanları daha vardı: "Yeşil"le hemşeriydiler. Yumruk atan Özerdem, 500 SEL Mercedes'iyile kaçmasına yardımcı olan Cengiz Korkut, onları azmettirdiği iddia edilen ve 15 yıldır Macaristan'da yaşayan İsmail Koçkaya (kafe ve Terminal isimli bir TIR parkı işletiyor) Elazığlı ülkücülerdi. Mahmut Yıldırım'la tanışıklıkları, "Yeşil" adını almadan bölgede ülkücüleri örgütlemeye çalıştığı yıllara, "Sakallı" lâkabı ve "Ahmet Demir" kimliğiyle terör estirdiği döneme uzanıyordu.

MİT mi gönderdi?

Metin Atmaca. Fehmi oğlu, Fatma'dan olma, Mardin ili, Savur ilçesi Kızıltepe köyü nüfusuna kayıtlı. 1950 doğumlu. Adresi: Kırkpınar Sokak No: 14/2 Çankaya. Fotoğraf Ankara'da, Mahmut Yıldırım'm bir süre öncesine dek kardeşi Bahattin Yıldırım'la komşu olduğu semtte çektirilmiş: Etlik'teki "Stüdyo Selçuk"a. İşte "Yeşil", bugüne kadar hiçbir yerde yayımlanmamış son vesikalık fotoğrafının süslediği ve yukardaki künyeye göre Ankara Emniyet Müdürlüğü'nce düzenlenmiş "I 850618" numaralı pasaportu kullanıp, 23 Kasım 1996 Cumartesi günü, yani Mesut Yılmaz saldırıya uğramadan bir gün önce, İstanbul'dan saat 16.40'ta kalkan Macar Hava Yolları (MALEV) uçağıyla Budapeşte'ye gitti.

Saldırıdan dört gün sonra, yani 28 Kasım 1996 günü de sabahın ilk saatlerinde uçakla Ankara'ya döndü. Aynı gün sabah 9.30'da T H Y'nin uçağıyla tekrar İstanbul'a geçti ve M A L E V'in 15.40'ta Yeşilköy'den havalanan Budapeşte uçağıyla yine Macaristan'a gitti. Aslında bunlar "Metin Atmaca"mn ilk yurtdışı seyahati değildi. Mayıs 1996'da Şam'ın güneyindeki bir PKK kampını bombalamak için yapılan operasyonda da aynı kimlik bu kez "I 442510" numaralı pasaportta kullanılmıştı. "Derin Devle'in müdahalesiyle akim kalan bu girişimden sonra "Atmaca" aynı yolla geri dönmüş, daha sonra birçok yurtdışı gezisi yapmıştı. Sonra pasaportunu "zayı" dolayısıyla yenilemişti. Oysa yenilemenin gerçek nedeni, Macar makamlarına Suriye'ye giriş çıkış damgalarını göstermekti. "Yeşil", "Susurluk kazasından 25, Yılmaz'm yumruklanmasından dört gün sonra bu pasaportla Türkiye'yi terketti. Bilinen o ki, "Atmaca" olarak bir daha da geri dönmedi. Susurluk skandalı aydınlatmakla görevli TBMM Komisyonu'nda bu tarihten sonra, başta "Yesi'in bağlı bulunduğu M İ T Kontr Terör Dairesi Başkanı Mehmet Eymür olmak üzere "Yesi'i tanıyan birçok bürokrat ifade verdi. Muhtemelen "Atmaca"nm Budapeşte yolculuğunu ve saldırı olayındaki rolünü biliyorlardı, ama tek kelimeyle de olsa bundan söz etmediler. Peki neden? Acaba amaç hakkında "Çok şey biliyor, konuşursa savaş çıkar" denen "Yesi'i Türkiye'den uzaklaştırmak mıydı? Yoksa "devlet menfaati" için yeni bir karanlık operasyona "görevli" olarak mı gönderilmişti? Eğer "görevli" gittiyse yaptığı temaslarla hangi organizasyonları gerçekleştirmişti? Bu sorular henüz net olarak yanıtlanabilmiş değil. Ama "Yesi'in tıpkı T e v f i k Ağansoy olayında olduğu gibi, bazı "yetkilile'in denetiminde Türkiye'ye girip çıktığı kesin. 28 Kasım 1996'da saat 15.40'ta Yeşilköy'den havalanan Budapeşte uçağında "Yeşil"le birlikte bulunan kişinin kimliği, son çıkışın M İ T denetiminde olduğunu kanıtıyor. Uçaktaki "yetkili" Duran Fırat. Astsubay Fırat, Mehmet Eymür döneminde M İ T K o n t r Terör Dairesi'nde en etkin elemanlardan biriydi. Hakkında bilinenler MİT'in istihbarat adına uyuşturucu kaçakçıları ve yeraltı dünyasıyla irtibatını sağlayan kişi olduğu ve Şam operasyonuna katıldığı. Adı Susurluk Komisyonu tutanaklarında da "Yeşil"le birlikte geçti.

Neden Budapeşte?

Bu sorunun yanıtı Macaristan ve Budapeşte'nin yapısında yatıyor. Avrupa'ya geçişte bir köprü işlevi gören Macaristan, kolay giriş çıkış nedeniyle Türkiye'de başı sıkışanların kapağı attığı başlıca ülke. Başta Budapeşte olmak üzere birçok kentinde ülkücü mafyanın sözü geçiyor. Kaçakçıların, mafyanın bir zamanlar üs kurduğu Bulgaristan'ın başkenti Sofya'ya benziyor. Ülkücüler ve mafya 12 Eylül'den bu yana Macaristan'ı ticaret, kaçakçılık, çete örgütlenmeleri açısından üs olarak kullanıyor. Mesut Yılmaz'a yapılan saldırının ardındaki isim olduğu söylenen İsmail Koçkaya bu ülkedeki ülkücü mafyanın etkin isimlerinden. Türkiye'de aranıyor. 4 Eylül 1993'te Budapeşte'de kardeşi Mesut Koçkaya'yı öldüren Ali Kasım'ın 31 Mart 1995'te Bakırköy Adliyesi'nde öldürülmesinden sorumlu tutuluyor. Kasım'ın katili Halil Aydın'ın ifadesi doğrultusunda, 31 Mart 1995'te hakkında çıkarılmış bir gıyabi tevkif kararı var. Bu ülkede çalışan Türk gazeteciler Koçkaya'nın Macar polisiyle arasının gayet iyi olduğunu söylüyor. Hatta basma karşı polisçe korunuyor. Saldırı nedeniyle aranan Özerdem TGRT ekranlarında eylemini üstlenip gerekçelerini anlattıktan kısa süre sonra, Koçkaya ve Cengiz Korkut gözaltına alınmıştı. İkili "şikayet olmadığı" gerekçesiyle Macar polisince serbest bırakıldı. Ülkücü örgütlenmenin zor durumlarda grupla rüştü dayanışmayla çalıştığı biliniyor. Yumruk olayında adı geçen kişilerin, Çatlı ekibine yakın görünseler de, "Yesi"le de bağlantı içinde oldukları anlaşıyor. Saldırıyı gerçekleştiren ekipten bazı kişilerin olaydan bir müddet sonra Türkiye'ye geldiği, sonra Beyrut'a geçtikleri Emniyet kayıtlarında yer alıyor. Bilinmeyense, "Yeşil" ve adı Susurluk skandali sonrasında ifşa edildikten sonra zor durumda kalan MİT görevlisi Duran Fırat'ın olaydaki rolleri ve şu anda nerede oldukları...

(Necdet Açan Balçıçek İlter, 1997)

3

"Yeşil Uçurtma" Operasyonu

MİT görevlisi Duran Fırat ve "Metin Atmaca" sahte kimlikli Yeşilin, Mesut Yılmaz'a Budapeşte'de düzenlenen saldırıdaki rollerinin araştırılması engellenmeye çalışılıyor: Yeşil'in o tarihte Budapeşte'ye yaptığı yolculukları gösteren izler, gümrük kayıtlarından silindi. Bunun yerine, Yılmaz'a saldırıldığı sırada Yeşil'in başka bir yerde olduğunu kanıtlamak için "Metin Atmaca" adı o tarihteki Beyrut uçağının yolcu listesine eklendi.

Aktüel'in 23-29 Ekim 1997 tarihli 329. sayısında yayımladığı "Yumrukta Yeşil Damgası" haberi sessizlikle karşılanmıştı. Dergimiz piyasaya çıktıktan 11 gün sonra, konu 2 Kasım Pazar günü Hürriyetin manşetinde "özel haber" logosuyla yeniden gündeme getirildi. Hürriyet, Başbakanlık Teftiş Kurulu Başkanı Kutlu Savaş'ın anlatımlarına dayanarak, "Yeşil" kod adlı Mahmut Yıldırım'ın Mesut Yılmaz'ın Budapeşte'de saldırıya uğradığı 24 Kasım 1996 tarihinin bir gün öncesinde, bir MİT görevlisiyle birlikte aynı kente uçtuğunu duyurdu. Hürriyetin haberi, Aktüel'in verdiği ayrıntıları içermese de, olayın Kutlu Savaş'ın ağzından resmen doğrulandığını gösteriyordu.

Konu, ANAP Genel Başkan Yardımcısı Yaşar Okuyan'ın aynı gün düzenlediği basın toplantısında birden yön değiştirdi. Okuyan, Yeşil'in kırmızı pasaportlu iki kamu görevlisince o gün VIP salonundan çıkartıldığı teyit ediyordu. Ama dikkatleri "farklı bir ihtimale" çekiyordu: Yeşil, Budapeşte yerine Beyrut'a da uçmuş olabilirdi. Yani, olayı devlet adına araştıran Kutlu Savaş'ın "matematik kesinlikle doğru" vurgulamasıyla verdiği "Yeşil, Me

tin Atmaca kimliğiyle 23 Kasım'da Budapeşte'ye uçmuş" bilgisi, ANAP Genel Başkan Yardımcısı'nca kuşkulu bir hale getiriliyordu.

3 Kasım Pazartesi günü Hürriyet'te sürpriz sayılabilecek bir başka gelişme aktarıldı. Mesut Yılmaz, Gökova Termik Santra lı'nın arıtma ünitesini açmak üzere uçakla Bodrum'a giderken, uçaktaki gazetecilere Aktüel'in haberini doğruluyordu. Yeşil'i Bu dapeşte'ye götüren kişinin MİT'çi olduğunu dolaylı biçimde teyit ediyordu Yılmaz.

Garip polemik

Sonraki günlerde, Susurluk kazasının ardından polis mafya siyasetçi üçgenindeki ilişkileri ısrarla takip eden Enis Berberoğlu, Hürriyet gazetesindeki köşesinde, kendisini bu konudaki yazıları nedeniyle dikkat ve takdirle izleyenlerin bile rahatsız olacağı bir üslupla Aktüel'e saldırdı. Berberoğlu bu yazıda Yeşil'in o gün Bu dapeşte'ye değil Beyrut'a, "şerefli katiller"in yapacağı türde bir "iş" için gittiğini ileri sürdü. Bunu yaparken kendi gazetesinin da ha önce verdiği haberleri de yalanladı.

Aktüel, haberini Berberoğlu'nun iddia ettiği gibi "kulağına üflenelere" göre değil, yaptığı araştırmanın sonuçlarına dayandırmıştı. Tıpkı daha önce kamuoyunun ilk kez bizden okuduğu Abdullah Çatlı Stefano Delle Chiaie bağlantısı gibi, örtülü öde nekten "Apo'ya suikast yapacağız" gerekçesiyle alman para gibi, bu haberimiz de aylar süren titiz bir çalışmanın ürünüydü. Ka y nak olarak Macaristan Hava Yolları'nın (M A L E V) yolcu listesini kullanmıştık. Çıkış noktamız olan, Mahmut Yıldırım'ın kullandığı "Metin Atmaca" kimliğini ise aylar önce "Çetenin 4x4 merakı" başlıklı haberde ilk kez biz kamuoyuna duyurmuştuk.

Yeşil bağlantısını karartma operasyonundan kafası karışan lar için bir kez daha Metin Atmaca kimlikli Yeşil ve Duran Fırat'ın Budapeşte seferinin ayrıntılarını verelim:

Atmaca, 23 Kasım 1996 Cumartesi günü İstanbul'dan kalka cak Budapeşte uçağına binmek için Ankara Esenboğa Havalima nı'nın CP051/ T234 terminalinden saat 14.25'te çıkış yaptı. G ü m r ü k kaydı Yalçın isimli görevli tarafından gerçekleştirildi. İstan bul'a M A L E V bağlantılı T H Y seferiyle uçtu ve 15.40'ta Budapeş

te'ye hareket etti. M A L E V uçağına, yakınlarının ve eski M İ T Kontrterör Daire Başkanı Mehmet Eymür'ün "Hacı" diye çağırdığı "Ye si ' den başka birçok Türk yolcu vardı. Biz İbrahim Er, Mu s tafa Berkoğlu, İsmail Erdoğan, Haluk Kaplan, Filiz Diken, Şahin Ulu, Enver Ulu (Sedat Bucak'ın koruması Özel Timci Enver Ulu değil), Kemalettin Uçucu, Ahmet Sakıcı, Bülent Aksoy, Ebuzeyt Çolak, Ahmet Kudat'ın adını saptayabildik.

Eğer, sonradan iddia edildiği gibi Ye ş i l o gün Beyrut'a gitsey di, İstanbul'dan saat 19.15'te kalkacak T H Yuçağına aktarmaya p mak üzere saat 17.00'de Esenboğa'dan ayrılmalıydı. İstanbul'da başka bir işi için bekleyecekse, gümrük işlemi Atatürk Havaala nında kayıtlı olmalıydı. Aktüel'in, M A L E V listesinde Atmaca adını bulduğu gün (20 ekim) bu isim T H Y'nin Beyrut uçuş listesinde gö r ü n m ü y o r d u . Atmaca ismi 3 kasım gününe kadar Buyrut uçağının yolcu listesinde yine yoktu. Fakat sonradan "beliriverdi!"

Yeşil, aynı pasaportla 28 Kasım 1996 Perşembe günü geri dön dü ve saat 11.49'da, Esenboğa Havalimanı'nın CP051/ T214 termi nalinden Türkiye'ye girdi. Giriş işlemi Hüseyin isimli görevli yap tı. Bu gidiş ve dönüşte taşıdığı pasaportun numarası I 850618'di.

Yeşil aynı gün yine Budapeşte'ye gitti. Biz bu yeni seferle il gili kayıtlara ulaştıktan kısa bir süre sonra Yeşil'in 28 Kasım 1996 tarihli ikinci Budapeşte çıkışının kayıtları siliniverdi. Ama neyse ki Macaristan Hava Yo l l a r ı Şirketi M A L E V'in kayıtları duruyordu ve M A L E V'in 28 kasım saat 15.40'taki İstanbul Budapeşte se fe rinin uçuş listesinde Yeşil, "Metin Atmaca" adıyla yine vardı. Ulaş tığımız listedeki diğer Türk yolcular da şöyleydi: İbrahim Gök, Metin Erol, Muhammet Sarı, Bahadır Tepecik, Kadir K o ç , Levent Tan, Fehmi Gazi, Mahmut Yıldırar, Abdülkadir Doğu, Mahmut Birinci, Yu su f Ziya Ak, Ahmet Gök ve Kemalettin Kural... Ve Du ran Fırat. Ötekileri tanı mı y o r d u k ama, Duran Fırat, Susurluk sü recinde adı unutulmayacak kadar meşhur bir şahsiyetti: Mehmet Eymür'ün en yakınındaki M İ T görevlilerinden biriydi.

Yumrukta ANAP'lı izi mi?

Durum böylesine açık ve belgeliyken, Yaşar Okuyan konuşa na kadar, Mesut Yılmaz ve Kutlu Savaş tarafından da doğrulan

"Yeşil Budapeşte'deydi" haberimizin üstü şimdi neden örtülmeye çalışılıyor?

Varsayım bir: "Yeşil, MİT görevlisi Duran Fırat'la Budapeşte'ye değil Beyrut'a gitti" senaryosu, açıkça ortaya çıkan Yeşil MİT Kontrterör Dairesi bağlantısını koparmak, en azından "haklı bir zemine" oturtmak amacını taşıyor: Enis Berberoğlu'nun dile getirdiği iddiaya göre, Yeşil, Lübnan'a Apo'ya karşı düzenlenen bir operasyon için gitti.

Varsayım iki: Bu saptırmayla ANAP içindeki hassas dengeler korunuyor. Macar yetkililer, Aktüel'in 'Yeşil Budapeşte'deydi' haberinin arkasını araştırmaya giden ATV muhabiri Tank Demirkan'a "Mesut Yılmaz Budapeşte'ye belge verme vaadiyle çağrıldı" dedi. Saldırının gerçekleştiği günlerde de "Yılmaz belge almaya gitti, yumruk aldı" diyenler olmuştu. Aktüel'in görüştüğü ve isminin açıklanmasını istemeyen bir kaynak iddialara yenisini ekledi: "Mesut Yılmaz'ı belge verilecek diye ikna eden kişi, sanılanın aksine Budapeşte'de değil, Yılmaz'm hemen yanıbaşında; onun güvendiği ve ANAP'ta önemli pozisyonda olan biriydi."

Şu anda diplomatik görevle ABD'de bulunan ve Türkiye adına Hukuk Müsteşarı olarak görev yapan Mehmet Eymür sessiz kalmayı seçenlerden. Mehmet Eymür'ü buradan aradığımızda, Aktüel muhabirine demeç vermekten kaçınmakla birlikte, atv'nin Budapeşte saldırısının suikast girişimi olduğu değerlendirmesi için "olabilir" dedi. Atmaca'nın uçuş rotası sorulduğunda "Beyrut olabilir ama bu devlet sırrı, "Yeşil'in MİT bağlantısının açığa çıktığı söylendiğinde ise "Bu iş biraz karışık" yorumunu yaptı...

Teftiş Kurulu Başkanı Kutlu Savaş'm ilk araştırması sırasında, THY'nin Beyrut uçuş listesinde Atmaca'nın adı görülmüyordu. Bugün var. Savaş'ül bütün bu saptırma faaliyetini etkisiz kılabilceği tek belge olarak, M A L E V'i'n 23 ve 28 K a s ı m 1996 tarihli uçuş listeleri kaldı. Bir de henüz araştırmadığı, Budapeşte gümrüğündeki giriş kayıtları. Umarız, Macaristan Hava Yolları ve Macar gümrük yetkilileri de "derin devle'in rüzgârına kapılmaz..."

(Necdet Açı, 1997)

4

İşte Yeşil'in haraç kaseti

K o d adı Yeşil, gerçek ismi ise Mahmut Yıldırım. Sırsurlukün ele geçmeyen "kahramanı" o. Aktüel aylar önce ev adresini, telefon numaralarını, son çektiği fotoğrafı ele geçirdi, yayımladı. Şimdi de Yüksekvalı bir işadamından haraç istediğini belgeleyen ses bandı Aktüel'in elinde. Aşağıda bu bandın çözüm metnini bulacaksınız. İlk kez...

Susurluk sonrası isminden en çok söz edilen kişilerin başında geliyor. Adı cinayetler, toplanan haraçlar, milyarlık banka hesaplarıyla anılıyor. Kutlu Savaş'm raporunda "itlaf edilmesi" gereken kişi olarak tanımlanan Yeşil kod adlı Mahmut Yıldırım, Antalya, Ankara ve Diyarbakır'daki evlerine yapılan "baskınlarla bir kez daha gündeme geldi. Aktüel'in daha 23 Temmuz 1997 tarihli 316. sayısında yazdığı Antalya Lara'daki evi, telefon numarası ve ilişkileri yeniden keşfedildi, "deşifre" edildi.

Kamuoyu, Yeşil'in evinin adresi ve telefonu gibi yüzünü de, onun en son halini gösteren fotoğrafıyla ilk kez Aktüel'de görmüştü. Şimdi, onun banka hesaplarını şişiren haraçlardan birinin alınış öyküsünü de yine ilk kez Aktüel'de okuyacaksınız. Hem de kendi ağzından...

Yeşil'in oturduğu yerden sadece telefon ederek haraç topladığı yüzlerce kişiden bin, 13 Nisan 1995 günü onunla konuşmuş ve bu görüşmeyi teybe kaydetmişti. Aktüel'in geçen hafta ulaştığı bu teyp bandında Yeşil'in aldığı haraçlardan biri tüm ayrıntılarıyla yer alıyor. Yeşil'in görüşme sırasında ismini sık sık telaffuz ettiği, haraç istenen ve bantı kaydeden Yüksekvalı kişiyle ikisi

nin ortak tanıdığı olduğu anlaşılan kişinin isimlerini, onların can güvenliğini dikkate alarak yayımlamıyoruz; metinde geçen isimler bizim tarafımızdan konmuştur.

Van'ın ünlü tesislerinden Urartu Oteli'nin bir odasından, Yeşil'in bir aracı ile kendisine haber göndermesi üzerine, o zaman kullandığı 0542 2118582 numaralı cep telefonunu arayan şahıs, Yeşil'in sesini duyup da hayatta kalmayı başaran ender kişilerden. İşte "kafası kopartılan" (haraç alınan) kişiyle yaptığı "iş görüşmesi"nin tam metni...

YEŞİL Efendim...

* İyi akşamlar.

YEŞİL İyi akşamlar..

* Ben Ali, telefonunuzu Mehmet'ten aldım,

YEŞİL Ooo, merhaba Uzun Ali.

Nasılsınız, iyisiniz?

YEŞİL N'apıyosun?

* Teşekkür ederim sağol, siz de iyisiniz?

YEŞİL Sağol. Uzun, sen niye rahat durmuyosun?

* Ben ne yapmışım efendim?

YEŞİL Ben seni gıyabında çok iyi tanırım. Sen 1984 yıllarında çok akıllı bir adamdın.

* Ben yine aynıyım efendim fakat işte burda biraz millet...

YEŞİL Şimdi 84'te sen Hakkâri'de kimle irtibatlıydın? Böyle akıllı ol bak, yine akıllı ol. Şişman, dolgun biri, hatırladın mı?_

* Hasan Bey mi?

YEŞİL He, he Hasan. Bak çok iyi biliyorsun.

* Onunla arkadaş mısınız?

YEŞİL Ben onun arkadaşıyım. Şimdi bana bak... Benim kod adım Yeşil.

* Evet.

YEŞİL Duymuşsundur, duymaman mümkün değil. Ve gerçek adım da Ahmet Demir.

* Evet...

YEŞİL Bir tarihte var ya, ben sana çok açık ve net söylüyorum...

* Evet...

YEŞİL Esendere'ye geldim, senin köyünü öğrendim, Kotul Dağı'na doğru, şöyle şu tarafta. Ben böyle o köye gelip seni böyle Allah na kadar kazığa oturtacaktım. Hasan bana yalvardı. Abi ne olur şöyle, böyle işte yapma etme filan. Sen öyle yırttın işi yani.

* Ben devletin her kademesine karşı saygılıyım, sayarım...

YEŞİL Bırak ulan, bu saygı ayaklarını bırak!

* Yo gerçekten, devlete karşı ben hiçbir zaman, hiçbir faaliyette bulunmam...

YEŞİL Uzun Ali, ben seni senden çok iyi bilirim.

* O zaman biliyorsanız bir şey dememe gerek yok.

YEŞİL Şimdi sen seni bana anlatma. Bak geçen sen İran'daydın, İspanya'da olduğunu iddia ediyosun...

* Bunu size ispatlayabilirim efendim.

YEŞİL Neyse o fazla önemli bir olay değil. Sen benim telefonumu aldın...

* Evet.

YEŞİL Zaman zaman beni ara. Sen hayatını 1984 yıllarında Hasanla olan irtibatına borçlusun. Bunu çok iyi bil

* Sağol...

YEŞİL O benim arkadaşımdır. Eğer o geçen çok çok fazla di retmeseydi var ya, vallahi billahi ben senin nallarını çoktan havaya dikmiştim. Sana açık söyleyim. Ha, bi de bu arada beni güzel bir araştı, öğren. Benim kim olduğumu, ne boktan bir adam olduğumu da öğren

* Estağfurullah.

YEŞİL Yalnız biraz da böyle kendine çekidüzen ver. Sen o mahkemeden beraat ettin mi?

* Evet efendim, tahliye oldum daha mahkeme...

YEŞİL Ha, tahliye oldun. Şimdi bak oğlum bunu da çok iyi bil, o da Hasan'ın sana bi kıyağı. Bu konuda da Hasan'a çok kızdım bak. Çok da kızdım. Hasan dedim yapma bunu. Ben açık söylüyorum hep seni kötiledim. Tamam mı? Şimdi Hasan'ın seni bulacağı bir telefon var mı?

* Şimdi o nerde? En son...

YEŞİL Her nerdeyse seni bulabileceği bir telefon var mı?

Şimdi çok ısrar etti bana. Ve şunu bilmeni isterim sen şu anda yaşıyorsan Hasan'ın sayesinde yaşıyorsun

* Sağol...

YEŞİL Onun seni bulabileceği bi telefon varsa, ver ben ona söyleyim seni bi arasın görüş.

* 0542 533....

YEŞİL Tamam ben kendisine söyleyim... Bak ben şu anda Diyarbakır'dayım, ama genelde Esendere, Yüksekova Bölgesi'ndeyim

* Evet...

YEŞİL Van, Başkale bölgesindeyim. Sen telefonumu biliyosun, beni ara.

* Efendim şimdi inşallah yüz yüze geleceğiz. Ve ben size bunu ispat ederim, İspanya'ya gittiğimi, İran'a gitmediğimi. Gittiğim defteri koyacam önüne...

YEŞİL Ya şimdi, şimdi:..

* Milletın sözüne kulak asmayın...

YEŞİL Şimdi bana bak bana. Uzun Ali, akıllı ol. Benim adım Yeşil bak. Sen İran Türkiye bağlantısını, veyahut sevkıyatları (anlaşılamadı) çok iyi bilen bir insansın. Ben bilen bir insanım yani bunları, bana okuma.

* Yok ben ticaretimi inkâr etmiyorum. Ben kaçakçıyım, bu işi yapıyorum.

YEŞİL Yahu...

* Fakat...

Yalnız yeme, akıllı ol

YEŞİL ... Kaçakçısın, bu işi yapıyorsun, ben bunu kabul ediyorum. Ben sana a.... koyum, yapma da demiyorum. Ama ben sana bunu söylüyorum, kimseye yalnız yedirmem. Yani bunu bilmeni isterim

* Hani onu da zaten biliyorsunuz, yeteri kadar bilginiz de var benim hakkımda. Yani bu dokuz senedir bi sefer Yüksekova'ya gitmişim, üç gün kalmışım. Onun dışında yani memleketime de gelmiş değilim.

YEŞİL Yaaa ben bunları çok iyi biliyorum. Ama sana bunu

söylüyorum. Ben, yapma demiyorum. Yap diyorum. Ben sana yapma demiyorum. Ama ben sana diyorum ki oğlum yalnız yeme, akıllı ol. Yalnız yedirmezler adama. Yalnız yiyen adama da bir gün kustururlar...

* Zaten olayları da biliyorsunuz yani, zaten...

YEŞİL Ben her şeyi biliyorum. Yani yalnız yeme. Şimdi anladın mı ne dediğimi?

* Evet.

YEŞİL Hah. Yalnız yeme, çünkü yedirmezler. Oldu mu?

* Oldu efendim...

YEŞİL Hah. Şimdi senin bu ticaretinde, sana yapabileceğimiz kolaylıkları böyle çok açık, netçe gel, biz sana Allah'ına kadar da sağlarız.

* Oldu efendim.

YEŞİL Ama, bak Uzun Ali, sana kurnaz Uzun Ali diyorlar, uyanık ol. Yalnız yeme, yalnız yedirmezler adama. Tamam mı?

* Tamam efendim...

YEŞİL Ben sana ilerde bir hesap numarası iletecem. O hesaba biraz iletirsin, ulaştırırsın, oldu mu?

* Oldu efendim.

YEŞİL Hah. Ben seni aradığım zaman bu numarada bulur muyum?

* Evet.

İsmi ni sileriz

YEŞİL Şimdi, bak oğlum şunu akıllı akıllı düşün. Bu işi yapan bi sürü insan var. Sen de yap. Biz sana yapma demiyoruz. Ama biz sana diyoruz ki, yalnız yeme. Şimdi anladın mı ne dediğimi?

* Bir şey varsa beraber yeriz tabii biz...

YEŞİL Hah, herhangi bir şey varsa biz o ekmeği bölüşürüz. Bizim mağdurlarımız var, yani bizim ihtiyacı olan kardeşlerimiz var, şu var, bu var. Biz sana yeri geldiği zaman Allah'ına kadar...

* Sağol...

YEŞİL İsmi sileriz bazı yerlerden...

*Sağol..

YEŞİL Anladın mı?

* Sağol.

YEŞİL İsmi sildiririz. Tamam babam? Sen telefonumu biliyorsun.

* Evet.

YEŞİL Ben de senin telefonunu biliyorum.

* Ben dün akşam da çok aradım, biri çeyrek geceye kadar aradım hep meşgul çalışıyordu.

YEŞİL Şu anda Diyarbakır'dayım. Dün gece Kulp'ta operasyondaydım. Böyle bazen beni ara, ben seni ararım, bir irtibat sağlayalım... Senin ismin bu ara çok geçiyo, biraz da böyle sakın ol. Ama, sen yalnız yemediğin zaman da, çok çok rahat hareket et.

" Şimdi efendim burda birisi var, bilmiyom herhalde o beni şikâyet etmiş.

Yeşil kod Ahmet Demir

YEŞİL Şimdi ben o konuda sana yorum yapamam. Ama, sen yalnız yemediğin zaman çok rahat hareket et. Şimdi anladın mı ne dediğimi?

* Evet.

YEŞİL Hah. Bak sana en ufak şey söyleyen adama, benim telefonumu vereceksin. Diyeceksin ki, Yeşil kod adlı Ahmet Demir.

* Evet...

YEŞİL Telefon numaram belli. Diyeceksin ki, beni ona sorun. Ama sana kelime söyleyen her kim olursa olsun. Ben sana Allahma kadar bazı ışıklar yaktırıyorum.

* Sağol, teşekkür ederim.

YEŞİL Tamam mı babam? En kısa zamanda da, bak bana değil, ben kendime istemiyorum, ben şu anda Diyarbakır'dayım, bizim narkotikten sorumlu başka bir kanalımız var. Bir de İstanbul kanalı... Senin İstanbul'da da çok adın geçiyo yaa..

* Buranın basınımlı biliyorsunuz, zaten şey buldu mu hemen...

YEŞİL Bak. Şimdi ben senden var ya, hiç şey istemiyom.

Sen bizim şu İstanbul kanalını bi sustur. Tamam? Ben ordan sana ilerde bir hesap numarası veririm, sen onlara bir miktar çıkart da onlar sussun. Orda bayağı adın geçiyo yani, anladın? Sen o İstanbul'u sustur, ben Hasan'ın hatırı için senden hiç şey istemiyom.

* Oldu efendim, sağolun.

YEŞİL Ama sen ona var ya, çok şey borçlusun. Ben sana açık söylüyorum. Ben Ankara'dan kalktım geldim Yüksekova'ya. Adresini öğrendim, ordan geldim Esendere'ye. Ordan senin yüzünden o Kotul Dağı'na kadar çıktım. Tamam mı. Senin yüzünden çok eziyet çektim. Hasan'ın nereden haberi olmuşsa ben onu da bilmiyorum, Allaaah, bi sürü saydı, sıraladı. Bi sürü methiyeler yağdırdı, ben de ona şu şartı koştum. Bunu çok iyi bil, sen şu anda hayatını ona borçlusun.

* Ben gerçekten Hasan Bey'i her zaman, her konuda takdir etmişim...

İstanbul'u bi sustur

YEŞİL Şimdi ben pazartesi, salı böyle senin numaranı ben ona ulaştırırım. Beni arıyo o. Şimdi biraz uzakta. Yalnız Ali bak, ben senden bi şey isteyecem, akıllı ol şu İstanbul'u bi sustur. Bunlar benim başımın etini yemişler yani. Ben sana İstanbul'da bir hesap numarası, isim verecem, sen onlara bir miktar para çıkar, onların sesini meşini duymayım.

* Zahmet oldu, teşekkür ederim... Görüşürüz.

YEŞİL İnşallah. Hadi bana şey diyo musun?

* Canının sağlığı. Ben arada bir sizi rahatsız ederim.

YEŞİL Zaman zaman beni ara, bi de, böyle pazartesi, salı, çarşamba gibi hazırlıklı ol da şu İstanbul'daki şerefsizlere bi şey çıkar, bunları sustur. Ben senden hiç bi şey istemiyom. Tamam mı? Ben Hasan'ın hatırı için sana yapmam gereken ne varsa yaparım.

* Sağolun, Allah razı olsun.

YEŞİL Hah, sen önümüzdeki hafta içerisinde bu İstanbul'a bi şey sal, ben kendilerine söyleyeceğim, diyecem tamam, bu yalnız yemez, işte bir miktarını alın, susun diyecem. Tamam mı?

* Tamam.

YEŞİL Ya n i ordan seninle ilgili bana şikâyet gelmesin... Sen onları susturursan ben de onlara derim ki, oğlum bi daha bunun adı bi daha geçmesin. Ya n i adından bahsettirme, isminden bahsettirme, anladın mı beni?

* Tamam efendim.

YEŞİL Telefonumu biliyosun, zaman zaman beni ara.

* Oldu, saygılar.

YEŞİL Hadi iyi akşamlar diliyorum.

* Sağol...

(Necdet Açıan, 1998)

(*) Bant yayınlandığında tehdit edilen kişinin kimliğini güvenlik nedeniyle açıklamamıştık. Ancak daha sonra yazıda bizim Uzun Ali olarak andığımız Tilki Selim takma adlı kişinin gerçek kimliği medyada Selim Işık olarak açıklandı. Telefonun alındığı Mehmet'in gerçek ismi Zafer'di. Zafer'in Mehmet Eymür ekibinde yer alan Balamir soyadlı bir istihbaratçı olduğu iddia edildi. Selim Işık'tan bu haberin yayınlanmasından sonra bir haber alınamadı. Kardeşi Bedirhan Işık ise 1997 Ekimi'nde İspanya'da öldürüldü.

Mesut Yılmaz'a yumruklu saldırı olayından iki yıl sonra Mahmut Yıldırım'ın adı Akın Birdal suikastında gündeme geldi. Cinayete azmettirdiği iddiasıyla aranmaya başladı. 20 Haziran 2000'de Anadolu Ajansı'nın geçtiği bir haberde ismi açıklanmayan bir üst düzey emniyet yetkilisinin ağzından Mahmut Yıldırım'ın yaşadığı bildirildi. Yetkili ajansa "Biz bu konuda uzun süredir çalışma yapıyoruz. Bu kişinin yaşadığına dair elimizde tespitler var" dedi. Dört gün sonra Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı, Yıldırım hakkında "cürüm işlemek için teşekkül oluşturma" suçuyla dava açtı. Ankara 7. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davada Yeşil'in üç yıla kadar ağır hapsi isteniyordu. 2000'in ilk ayında İstanbul'da Hizbullah lideri Hüseyin Velioğlu'nun öldürüldüğü operasyonun ardından gözaltına alınan Abit Taşan'ın Velioğlu ile yıldırım arasındaki bağlantıyı kuran kişi olduğu iddia edildi. 2002 Haziranı'nda Bursa Belediye Başkanı Erdoğan Bilenser'e silahlı saldırı düzenlenmesiyle ilgili olarak gözaltına alınan Zakir Selvi savcılıkta verdiği ifadede, Mahmut Yıldırım'ı en son 1996'da Muş'ta gördüğünü söyledi. Yıldırımın adı Eskişehir Cezaevinde yatan Özdemir Sabancı'nın katili Mustafa Duyar'ın öldürülmesi ve Selçuk Parsadan'ın yaralanması olayında da geçti. Sanıklardan Karagümrük Çetesi üyesi Ahmet Yargüder, emniyette verdiği ifadede "Bu olayda Sami Tokur'a talimatı telefonda kendini Yeşil olarak tanıtan Mahmut Yıldırım verdi" dedi. ÖzErgenekon adlı web sitesinde Yeşil'in 1996 sonrasında Romanya'ya kaçtığı, daha sonra Kıbrıs'a geçtiği iddia edildi.

Yeşil'in Köşk'teki "baba"sı

Emekli polis memuru. Uzun yıllardır Demirel'in yanında; onun her şeyi. Yeşil'in görüştüğü kişilerin telefon dökümleri basına yansıyınca gözler bir kez daha ona çevrildi; Yeşil üç yıl önce gözaltına alındığında da telefon defterinden onun adı çıkmıştı çünkü: " Hayri Baba, C.Başkanlığı..."

"Baba"nın herkes için çağrışımı farklı. Yeşil için de böyle. "Baba" diye hitap ettiği kişilere sevgiyle, "baba"hgmdan hoşlanmadığı kişilereyse nefretle yaklaşıyor. Çok kızarsa, geceyarısı telefon edip "Oğlum yalnız yeme, akıllı ol. Yalnız yedirmezler adama... Yalnız yiyeni de bir gün kustururlar" diyor. Eğer karşısındaki MİT eski Kontrterör Dairesi Başkanı Mehmet Eymür ise sesi yumuşuyor. "Hacı nasılsın" sorusuna içli cevaplar veriyor: "Kötüyüm babaaa, morali çok bozuk..." Yeşil'in saygıda kusur etmeden konuştuğu ve bugüne kadar pek bilinmeyen, yüksek rakımlı tepede ikinci bir babası daha var. Ankara çevrelerinde en az Eymür kadar tanınan ve şöhretini Süleyman Demirel'in kadim hizmetkârı ve danışmanı olmasına borçlu olan "Hayri Baba."

Kim bu "Hayri Baba?"

Zaman gazetesi, "Yeşil" adıyla bilinen Mahmut Yıldırım'ın araç, cep, Antalya, Ankara ve Elazığ'daki sabit telefonlarından yaptığı görüşmelerin listesini yayımladı. Dökümler Yeşil'in kollarının nerelere kadar uzandığını gösteriyordu. Cumhurbaşkanlığı

Köşkü'nden belediyelere, MİT'ten karakollara, Jandarma Genel Komutanlığımdan siyasi partilere, gümrüklerden özel tip cezaevlerine dek her yeri aramıştı. Aramakla kalmamış, buralardan aranmıştı da... Genelkurmay, Yeşil'in askeri birimleri aradığı haberini bir günde tektzip etti ama, diğer kurumlar herhangi bir yalanlamada bulunmadı. Yeşil'in bu "garip ve inanılmaz" telefon trafiğine ilk dikkat çeken, Başbakanlık Teftiş Kurulu Başkanı Kutlu Savaş oldu. Yeşil'in "kalın bir kitap" halindeki telefon görüşmeleri dökümünü, Susurluk Raporu ekleriyle Başbakan Mesut Yılmaz'a verdi. Bu döküme göre, Yeşil'in birçok kez aradığı yerlerden biri Cumhurbaşkanlığı santralının (0312) 440 72 12 numaralı telefonuydu. Peki Yeşil bu telefonda kimi arıyordu? Cevabı, Yeşil'in Ocak 1995'te Ankara'da gözaltına alındığında üzerinden çıkan ve Kutlu Savaş'ın Susurluk raporunda da sözü edilen telefon defterinde: Bu defterin "H" sayfasında, 440 72 12 numaralı telefonun hizasında onun ismi var. Yanına da unutmamak için olsa gerek, not düşülmüş: "C.Başkanlığı, Hayrettin Gökdemir." Yani Yeşil'in hemşehisi "Hayri Baba!" Aynısı kişiyle "cep"ten de görüşmüş Yeşil. Cumhurbaşkanlığı İdari ve Mali İşler Başkanlığı adına kayıtlı ve o dönemde Hayrettin Gökdemir'in kullandığı (0532 211 37 88) numaralı cep telefonundan.

Kadim hizmetkâr, başdanışman

Gökdemir 1930, Elazığ doğumlu. Babası Arif Gökdemir ko-
yu AP'li bir bürokrat. Onun memuriyeti seçmesinin nedeni de babasının ısrarı. Uzun yıllar başbakanlık da dahil, birçok yerde polis memuru olarak görev yaptıktan sonra emekli olmuş. İlk eşinden iki, ikinci evliliğinden bir oğul sahibi. Buraya kadar hayat öyküsü sıradan. Gökdemir'in hayatını enteresan kılan şey, hep Süleyman Demirel'in en yakınında olması. Gökdemir'in hayatı, 1960'ların başında Devlet Su İşleri Genel Müdürü olan Demirel'le tanışınca değişiyor. Kısa zamanda onun güvenini kazanıyor ve bir daha yanından hiç ayrılmıyor. Dostluğun perçinlenmesini sağlayan dönem, "yasaklı yıllar." Zor günlerden sonra Demirel ailesinin "emektar Hayri"si oluyor. Öyle ki Güniz Sokak'taki evin

günlük alışverişinden ziyaretçilerin sıraya konmasına, randevu verilmesine kadar her şey "Hayri"den sorulur oluyor. Demirel ne-reye gitse Gökdemir'i de götürüyor. Önce Güniz Sokak, sonra Çankaya Köşkü... "Hayri Baba" seçmenler tarafından da çok seviliyor. Memleketinden kalkıp gelen seçmen ya da partililer Demirel'le görüşmeden önce mutlaka Hayri Baba'ya uğrayıp ona minnet ve şükranlarını iletiyor, hediyeler veriyor. Baba'ya dert anlatmaya gelenleri önce o dinliyor. Demirel'e yansımaması gerekenleri, kendisinin halledebileceği sorunları yukarıya taşıyor. Geri kalanlara da "Baba'yla şöyle konuşun, bu tarz isteyin" diye öğütlerde bulunuyor.

Adı giderek "Hayri Baba"ya çıkıyor. Herkesin işini halleden, herkese yardım eden, Demirel ile vatandaş arasında aracılık eden Hayri Baba'nın, iddialara göre, Kürşat Yılmaz, Dündar Kılıç, Kürt Ahmet gibi ünlü babalarla tanışması ve onlara el vermesi de bu döneme denk düşüyor. Nitekim Hayri Baba bir süre önce basında bir cezaevi ziyareti ile boygösterdi: Üç kez cezaevinden kaçmayı başaran ünlü mafyacı Kürşat Yılmaz'ı Burdur Cezaevi'nde son firarından önce ziyaret etmişti. 26 Mart 1998 tarihli Hürriyet gazetesinin haberine göre Hayrettin Gökdemir gazetecilere Kürşat Yılmaz'ı eskiden tanıdığını, zaman zaman ziyaretine geldiğini, Yılmaz'm da kendisini sık sık ziyaret ettiğini söylemişti: "Burdur'dan geçiyordum. Kendisinin de Burdur Cezaevi'nde olduğunu bildiğim için bir uğradım. Bu sadece eski bir tanıdığa geçmiş olsun ziyaretidir, başka bir şey yok." Kürşat Yılmaz, o "eski dost" şimdi firarda. Demirel'in başbakanlığı ve Özal'm ölümünün ardından Köşk'e çıkışı sırasında Hayri Baba'dan rahatsız olan partililerin sayısı artıyor. Ancak Demirel Köşk'e çıktığında, uzun yıllar basın müşavirliğini yapan Turgut Yılmaz Güven gibi isimleri bile dışlarken yanına sadece Hayri Baba'yı alıyor. Çevresine onun verdiği hizmetleri ve sadakatini asla unutmadığını, en kötü günlerinde bile onun hep yanına olduğunu söylüyor. Hayri Baba Köşk'ün kadrolu danışmanı oluyor. Köşk'e alınan korumalar artık önce onun sınavından geçmektedir.

Hayri Baba, Köşk'te bir yandan bahçedeki kümes ve tavuklarla ilgilenir, evin düzenini sürdürür, Nazmiye Hanım'ın koru

mallığını yaparken bir yandan da babalığa, yardım dağıtmaya devam ediyor. Ankara kulislerine göre Hayrettin Gökdemir, Nazmiye Demirel'in kardeşi Ali Şener ile çok sıkı fıkı. Ellerindeki tutuklama emri ile eski Kalkınma Bankası Genel Müdürü Özal Baysal'ı yakalamak için Ali Şener'in bürosuna gelen polislerin karşısına köşk korumalarını çıkaranın da Hayri Baba olduğu söyleniyor. Basma yansıyan bu olaydan sonra Ali Şener gelen polislerle yardımcı olduğunu söylese de, aramaya alman polislerin kızağa alındığı da biliniyor. Hayri Baba'nın ismi, Mercedes kaçakçılığından yargılanan oğlu Arif Gökdemir yüzünden basında sık sık yer alıyor.

Arif Gökdemir dokuz ayrı suçtan aranırken 6 Mart 1997'de Bolu'da yakalanmış, üzerinden Hüseyin Yücel adına düzenlenmiş bir kimlik çıkmıştı. Bolu Cezaevi'ne girmeden önce yardım için babasını aradı. Kurtulamayınca polise ifade verdi. Tutanaklara göre cebinden çıkan başbakanlık koruması ve polis kimlikleri için şu açıklamayı yaptı: "Bunlar yüzme havuzu ve bazı tesislere girmek için verildi, fiyatı iki milyon lira." Arif Gökdemir, Ankara 1. Ağır Ceza'da yedi ayrı Mercedes kaçakçılığından toplam 77 yıl hapis istemiyle yargılanıyor. Bolu Asliye Ceza'da Arif Gökdemir hakkında evrak sahteciliğinden açtığı bir başka dava daha var. Yine, Van'daki bir Mercedes kaçakçılığı davasının da sanığı. Ankara'daki dava karar aşamasında. Ama Arif Gökdemir bir türlü mahkemeye getirilemiyor. Sık sık doktor raporu alabilecek ve Ceza ve Tevkif Evleri Müdürlüğüne yazılan celpeleri geri çevirtecek kadar maharetli. Artık açıklayın Yeşille ilgili ortaya atılan her iddiada tuhaf bir ortak nokta var: Mesut Yılmaz'ı Budapeşte'de yumruklayan Veysel Özerdem'den Akın Birdal'a yapılan suikastın organizatörü Cengiz Ersever'e kadar, Yeşille bağlantılı herkes Elazığlı. Köşk'teki "Baba"sı bile. Susurluk'un üzerine gitmek yerine, "Kurumlar töhmet altında kalacak" tekerlemesiyle olayın üstü örtülürken, en büyük kötülük de Elazığlılar'a yapılıyor. Devletten vazgeçtik, bari onları düşünün: Yeşilin telefon dökümlerini açıklayın ki suç ortaklarının sadece Elazığlı olmadığı anlaşılsın!

BUDAMUMCU'NUN "HAYRİ"Sİ

Uğur Mumcu, 12 Eylül 1980 günü yazısına "Kim bu Hayri Bey" başlığını koymuştu. Adı eroin kaçakçılığına bulaşan MHP Niğde Senatörü Kudret Bayhan, eski MSP Milletvekili Halit Karahan, eski AP Milletvekili Zekeriya Kürşad'dan söz eden Mumcunun yazısında bir de "Hayri" ismi geçiyordu. Mumcu, Maya isimli aylık bir dergide yayımlanan, eski İstanbul Gümrük ve Bağ Kur Genel Müdürü Ünal Yaltırık imzalı bir yazıdan alıntı yapıyor. Şöyle başlıyor: "Yıllardır Demirel'in yanında onun özel korumalığını yapan Bay Hayri'nin eroin kaçakçılığından mahkûm bulunan kardeşi..." Mumcu araştırmasını yaptıktan sonra yazısına şunları eklemiş: "Şöyle bir araştırdık Demirel'in yakın korumalığını yapan 'Hayri' diye biri yok. 'Hayri' diye biri, Demirel'in evinde özel hizmetlerde bulunmuş. Yaltırık'm sözünü ettiği 'Hayri' bu olmasın? Belki öyledir, bilmiyoruz. Bu 'Hayri' kim? Ne iş yapar? Kardeşi kimdir? Hayri'nin yakınları arasında uyuşturucu madde işine karışanlar var mı? Bunları da bilemiyoruz... Ünal Yaltırık yılların bürokratıdır. Üstelik çok duyarlı görev halkalarında bulunmuştur. Yaltırık'm şu aktardığım satırları laf olsun diye pek kolay yazılmaz. Anlaşılan Yaltırık'm dilinin altında bir şeyler saklıdır." Başbakanın, eroin kaçakçılığına bulaştığı iddia edilen milletvekilleri ve 'Hayri' hakkında gizli bir meclis oturumunda bilgi vermesini isteyen Mumcu yazısını şöyle noktalamış. "Ya h u gerçekten kim bu 'Hayri'?"

(Necdet Açıkan Balçık İler, 1998)

6

Yine Yeşil, yine Köşk

Parmaklar bir kez daha Çankaya Köşkü'nü, Köşk'te her taşın altından çıkan Hayrettin Gökdemir'i gösteriyor. FP Milletvekili Hüsamettin Korkutata'ya göre, "Yeşil, Cumhurbaşkanlığı Köşkü'nden bir şahısla beraberdi."

"Yeşil Ankara'da geziyor!" Yeni Şafak Gazetesi'nin, Fazilet Partisi Milletvekili Hüsamettin Korkutata'ya dayanarak 28 Şubat günü verdiği haberin ayrıntısında şu bilgiler yer alıyordu: "Yeşil bir yıl önce Cumhurbaşkanlığı Köşkü'nden bir şahısla beraberdi. Bu şahıs bana 'Ben Mahmut'la beraber Genelkurmay'a çok gittim' dedi." Korkutata, tüm ısrarlara rağmen "Köşk'teki şahıs"m kimliğini açıklamadı.

Ama konu "Yeşil" lâkaplı Mahmut Yıldırım, yanındaki de "Köşk'ten bir şahıs" olunca eski defterler aklı geldi. Aktüel daha iki yıl önce, "Yeşil'in Köşk'teki Babası" haberinde, Yeşil'in birlikte olduğu "Köşk'teki şahıs"ın kim olduğunu en ince ayrıntısına kadar yazmıştı: Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in kırk yıllık mutemedi Hayrettin Gökdemir, nam ı diğer Hayri Baba.

Aktüel, 11 17 Haziran 1998 tarihli 360. sayısında, Yeşil'in telefon fihristinin H harfi bölümündeki 440 72 12 numaralı telefonun karşısında "Hayri Baba C Başkanlığı, iş" yazdığını belgelemişti. Aynı sayfada "Hayri Baba"nın ev numarası da kayıtlıydı. Yeşil, Hayrettin Gökdemir'i sadece Cumhurbaşkanlığı Köşkü'nden aramıyordu. Cumhurbaşkanlığı İdari ve Mali İşler Başkanlığı'na

kayıtlı, Hayri Baba tarafından kullanılan 0532 211 37 88 numaralı cep telefonu da defalarca aranmıştı.

Haberde Gökdemir'le ilgili başka ayrıntılar da yer almıştı. "Hayri Baba," ünlü babalardan Kürşat Yılmaz'ı firar etmeden kısa bir süre önce Burdur Cezaevinde ziyaret etmiş, yakalandığı gazetecilere "Eski bir tanıdığa geçmiş olsun ziyareti, başka bir şey yok" demişti. Tanıdığı tek baba, Kürşat Yılmaz değildi üstelik. Ankara'nın ünlü siması Kürt Ahmet ve Dünder Kılıç da yakın dostları arasındaydı.

Babanın marifetli oğlu

Nazmiye Demirel'in kardeşi Ali Şener'le sıkı sıkıya olan Hayri Baba, Eximbank sanığı Özal Baysal'ı yakalamak için Ali Şener'in bürosuna gelen polislerin karşısına Köşk korumalarını çıkartmıştı. Elleri tutuklama emri olsa bile kayınbiraderin bürosunu aramaya kalkmak o polisler için pahalıya patladı. Bir gördüğü bas-kıldardan ötürü istifayı seçti, diğeri ise hâlâ kızakta.

Hayri Baba'nın oğlu Arif Gökdemir de bir hayli medyatik. Gazete sayfalarında Mercedes kaçakçılığı, evrak sahteciliği gibi "yüz ağartıcı" vesilelerle yer alıyor. Dokuz ayrı suçtan aranırken 6 Mart 1997'de Bolu'da yakalandığında üzerinde Hüseyin Yücel adına düzenlenmiş bir kimlik, başbakanlık koruması ve polis kimlikleri çıkmıştı. Oğul Gökdemir, Ankara ve Van'da Mercedes kaçakçılığından, Bolu'da evrak sahteciliğinden yargılanıyordu.

Aktüel'in bu haberi Köşk tarafından suskunlukla karşılanmıştı. Ne tezip, ne de bir cevap. Ankara temsilcimiz konuyu bir başvuruyla hatırlattığında, "Biz sizin niyetinizi biliyoruz, bu haberi kayda geçirmek istiyorsunuz, dilekçenizi almayacağız" karşılığını almıştı.

Demirel: "Aramış da ne olmuş?"

Gerçi Cumhurbaşkanı Demirel'in haberden çok rahatsız olduğu, Hayri Baba'ya çıktığı da duyulmuştu ama, öfkesinin arkası gelmemişti. "Ne yapmalı?" sorusuna yanıt olarak "bir danış

man"m önerdiği yol seçilmişti: "Cevap vermeyin, tartışmanın içine siz de çekilirsiniz." Ama Demirel bir yıl sonra, bir başka nedenle yeniden karşısına çıkan bu ilişki hakkında konuşmak zorunda kaldı. Ankara emniyetinin "8. Kat" kahramanları Cevdet Saral ve Osman Ak ekibiyle anılan "Telekulak" skandali, Hayrettin Gökdemir'in ismini yeniden gazete sayfalarına taşımıştı. Özal Baysal, Ömer Lütfü Topal'ın kuryeleri, Yeşil (Mahmut Yıldırım), Kürşat Yılmaz gibi "Ünlü Türk Büyükleri"nin cumhurbaşkanlığına ait telefonları aradığı, aradıkları kişinin ise Hayrettin Gökdemir olduğu tesbit edilmişti.

Demirel'in yanıtı Demirelce oldu: "Aramış da ne olmuş!" Demirel'e göre "Köşkle ilgili hiçbir şey yok"tu. "Falanca adam Köşk'ü aramış da, filanca adam bilmem ne etmiş de... Onlar üzerinde durulacak şeyler değildir. Köşk'ün santralı herkese açıktır. Herkes arayabilir. Binaenaleyh o çeşit şeylerin içine girmem hiç..." Hayri Baba bu tuhaf ilişkileri nedeniyle iki yıldır gazete sayfalarından inmedi. Ama ne sorgulandı ne de Köşk'teki görevinden alındı. Sadece şu oldu; Hayri Baba artık her fotoğraf karesinde, Demirel'in hemen omuzbaşında gözükmüyor.

(Necdet Açı, 2000)

7

Vukuat çok, hesap soran yok

Demirel, eski M İ T yöneticisi Eymür'ün sitesine konuk olunca mutemedi Hayrettin Gökdemir'in işine son verdi. Yeşil, Gökdemir'in ilişkide olduğu tek "kanunsuz" isim değildi. O, "firari babalar"m da gözdesiydi

İki yıl boyunca defalarca yazılmış olmasına rağmen "muhatap" bulamayan bir haber, eski M İ T yöneticisi Mehmet Eymür'ün İnternet'teki sitesinde yer alınca küçük ölçekli bir deprem oldu. Bayat haber, gazetelerin birinci sayfalarında kendine yer buldu: "Yeşil Köşk'e bile çıkmış!"

Bugüne kadar bu konuda ağzım açmayan, açtığına ise sadece Demirelce yanıtlar veren 9. Cumhurbaşkanı da "konuşmak" zorunda kaldı. "Yeşil Köşk'ün neresine çıkmış" diye sordu!.. Anlaşılan medyanın yerinden oynatmadığı taşları Eymür oynatmıştı. Bütün delilleriyle defalarca yazılan bir haber ancak Süleyman Demirel Köşk'ten indikten sonra "olay" haline gelmişti. Bu garip durumun adını, İnternet üzerinden yayın yapan "Medyakronik" koydu: "Dördüncü kuvvet Mehmet Eymür."

Yeni mi duydu?

Yeşil, adıyla bilinen Mahmut Yıldırım'm, Köşk'teki "baba"sı Hayrettin Gökdemir'le olan garip ve kirli ilişkisi üzerine sadece Aktüel sayfalarında iki yılda beş yazı yayımlandı, sorular soruldu. Dönemin Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel ise danışmanlarının öğüdünü tutup "tartışmanın içine çekilmemek" adına sessiz kaldı hep.

necdet açan serhan yedig

Ama bu kez durum biraz farklı gibi. Demirel bütün haberlere, devletin resmi raporlarına rağmen koruduğu, yanından ayırmadığı, Köşk'ten Güniz Sokak'a inerken yanında götürdüğü 40 yıllık mutemedi Gökdemir'i medyanın önüne atıvermiş görünüyor.

"Yeşil, danışmanınız Hayrettin Gökdemir ile görüşmüş" diyen gazetecilere, "Onu Hayrettin Bey'den soracaksınız, her adamdan ben sorumlu değilim" cevabını verdi vermesine ama, gazeteciler "Baba"nın öğüdünü tutup Güniz Sokak'taki konuttan "Hayri Baba'yı aradıklarında aldıkları cevap sahiden şaşırtıcıydı: "Burayla ilişkisi kesildi. Gelmez ve aramaz. Bulabileceğiniz bir telefonu da yok."

Konutun "ilişkisi kesildi" sözünden Demirel'in "sokağa attığı" anlaşılan Hayrettin Gökdemir şimdi nerede bilmiyoruz. Demirel bu yolla "Hayri Baba"dan, onun ilişkilerinin yaratacağı başağrı smdan kurtulduğunu düşünüyor olmalı. Ama durum "Ben bilmem ona sorun" diyerek geçirilecek gibi değil. Çünkü Demirel, "Hayri Baba" nam Hayrettin Gökdemir'in Yeşil'le ilişkisini çok önceden biliyor olmalı. Onun, Aktüel'in iddialarını Emniyet Genel Müdürlüğü'ne ve MİT'e sorarak doğrulattığı, haberimiz yayımlandığı gün kendisini çağırıp "fırçaladığı," yakın çevresinden bir kaynağın Aktüel'e aktardığı bilgilerden.

Sadece Yeşil mi?

Demirel, "Hayri Baba"nm başka ilişkilerini de, eğer daha önceden bilmiyorsa, o gün öğrenmiş olmalı. Mesela Sedat Peker, Sedat Şahin, Kürşat Yılmaz, Ömer Lütfü Topal'ın kuryeleri, Kürt Ahmet, vefat eden Dünder Kılıç'la olan ilişkileri gibi.

Üstelik Hayri Baba'nm bu "akçalı" ilişkilerini sadece bizler değil yabancılar da biliyor. Nasıl mı? 1998 Sonbaharında, İstanbul Emniyeti'nin "Babalar operasyonu" için düğmeye basacağını bir gün önce emniyetten haber alan iki Sedat; Peker ve Şahin soluğu yurtdışında almıştı.

Sedat Şahin, Almanya'da yakalandı. Almanlar'ın Türk İnterpolü'ne sorduğu sorulardan birisi, Şahin'in üstünden çıkan telefon defterine kayıtlı isimler ve bağlantılarıydı. Türk görevliler, defterin H harfinde kayıtlı "Hayrettin Gökdemir" in kim olduğunu, ne iş yaptığını yabancı meslektaşlarına izah etmek için bir

hayli ter dökmüştü. Ama Almanlar yakaladıkları her Türkiyeli mafya mensubunun telefon defterinden MİT, emniyet mensubu, milletvekili telefonlarının çıkmasına alışkındı. Bunlara bir de Köşk'ün ve Cumhurbaşkanı danışmanının numarasının eklenmesine çok şaşırmadılar. Şahin'i Türkiye'ye iade ettiler.

Firari Sedat Peker ise bir müddet Macaristan'da domuz avladıktan sonra Türkiye'ye dönmeye karar vermişti. Bazı ANAP'lı milletvekilleri aracılığıyla "işkence görmeyeceğine dair" anlaşma yapınca özel uçakla gelip teslim olmuş, bu durum Aktüel sayfalarına "Peker'in onuru işkenceyi yendi," başlığıyla yansımıştı!

Peker'i cezaevi günlerinde yalnız bırakmayıp arayanlardan biri de Hayri Baba'ydı. Kayıtlara geçen iki telefon görüşmesinde Hayri Baba, Peker'e moral veriyor ve "Merak etme işini halledeceğiz" diyordu. Ama pek başarılı olduğu söylenemez çünkü Peker, "başka bir anlaşma nedeniyle" 18 Nisan 1999 seçimleri sonuna kadar içerde tutuldu.

Hayri Baba bir okur yazar, Aktüel'in yazdıklarını da okuyor. Okuduğunu, yazdıklarımızla ilgili olarak etrafındakilere "Boşverin yazıp çizsinler, bir şey çıkmaz" demesinden biliyoruz. Bilmediğimiz, bu yeni dunımdan "vazife çıkartarak" Hayri Baba'yı çağırıp Yeşil'le, diğer mafya babalarıyla nasıl bir ilişkisi olduğunu soracak, malvarlığını inceleyecek bir savcının olup olmadığı?

Bir merakımız daha var. Vatandaş Demirel, Aktüel'in "Çankaya'da ikinci Hayri Baba vakası" başlıklı haberle duyurduğu, koruma Müdürü Şükrü Çukurlu hakkındaki iddialara cevap vermek için de Eymür'ün sitesinde açıklama yapmasını mı bekleyecek?

CNecdetAçan,2000)(*)

(*) Hayrettin Gökdemir'in adı, 2002 Martı'nda yeniden aktif siyasete dönmeye hazırlanan Süleyman Demirel'e yönelik bir komploda geçti. İşadamı Serhat Bilgili'nin ofisinde ünlü hayali ihracatçı Kemal Horzum ve o günlerin Asayiş Dairesi Başkanı Hasan Eryılmaz'la düzenlenen bir kebab partisinde Hayrettin Gökdemir'e Demirel'le ilgili özel konular sorulmuş, konuşmalar gizlice videoya kaydedilmişti. Kasetin özel konuşmaları içermeyen 12 dakikalık bölümü ATV'deki Arena programına iletilti. Görüntülerin yayımlanacağı duyulunca ANAP'ın hükümetteki bakanları ve bazı üst düzey yöneticileri harekete geçti. Sabah Gazetesi yönetimine kasetin yayımlanmaması yolunda baskılar yapıldı. Engelleneceğini anlayan Uğur Dünder, ATV'den istifa etti. Gökdemir, halen Demirel'in çevresinde bulunmaya devam ediyor.

8

Çankaya'da "İkinci Hayri Baba" vakası

Yeşil'in telefon arkadaşı K ö ş k Danışmanı Hayrettin Gökdemir'den sonra, sırada Cumhurbaşkanlığı Koruma Müdürü Şükrü Çukurlu var: Çukurlu'nun, oğlunun adının karıştığı bir Mercedes gaspı olayında mağdurları tehdit ettiği öne sürülüyor.

Kurban Bayramı'ndan iki gün önce, İstanbul Bostancı Sana-yi Sitesi'ndeki Uygun Kaporta Boya tamirhanesine dört kişi girdi. Mustafa Akyüz'ün yeni satın aldığı 34 FB 563 plakalı, 1997 model, E 200 Mercedes otomobilin kendilerine teslim edilmesini istediler. Kaportacı itiraz etti ama, sonuç değişmedi. Akyüz'e ait Mercedes ve ruhsata el koyup götürdüler.

Nasıl oldu, diyebilirsiniz. Oldu, çünkü o dört kişiden biri olan Uğur Çukurlu'nun babası, Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in Koruma Müdürü Şükrü Çukurlu'ydu. Biri Uğur'un arkadaşı Semih Ergün'dü, öteki ikisi ise kendilerini sivil polis olarak tanıtmışlardı...

Akyüz'ün iddiasına göre, Uğur Çukurlu otomobili 15 gün boyunca eşinin "altına çekti." Ruhsatı üstüne almak için de, bir polis memuruyla yeğenini otomobilin eski sahibi Hafız Duran'a, Kayseri'ye gönderdi. Duran isteklerini geri çevirince, gelenler fazla üstelemedi: Polis olan, Duran'ın cep telefonundan bir numara çevirdi ve "müdürüm" diye hitap ettiği kişiye durumu anlattı. Sonra da telefonu Duran'a verdi.

"Karşımdaki ses 'Sana üç milyar para da gönderdik, aracın

devrini yap' dedi. Yapmam, arabayı sattım dedim. Bunun üzerine 'Sen benim kim olduğumu biliyor musun' dedi. K i m olursan ol, dedim. Sesi tehditkâr bir hal almca kaydetmek için telefonumun düğmesine bastım ama, telefonu kapattı. Telefonu bana veren kişi 'Ulan sen müdürümle nasıl konuşuyorsun öyle' dedi. Müdürüm dediği, Şükrü Çukurlu idi. Kayserili olduğu için burada herkes tanıyordu onu."

Mercedes'in yeni sahibi Mustafa Akyüz de otomobilinin peşine düşmüştü. Kardeşi İsmail Çukurlu aracılığıyla Şükrü Çukurlu'nun 468 63 61 no'lu Köşk'teki direkt telefonuna ulaştı. Aradı; arabasını götüren Uğur Çukurlu ve Semih Ergün oradaydılar. Anlaşmak üzere İstanbul'da buluşmaya karar verdiler...İstanbul'da yapılan toplantılar sonuç vermeyince, Akyüz'ün avukatı Cevdet Taştan geçen cumartesi Kadıköy Cumhuriyet Başsavcılığı'na başvurdu.

Dilekçesi, elkoyma öyküsünün ayrıntılarını ortaya koyuyordu: Uğur ve arkadaşları Mercedes'e Aydan Üçer ve Turan Yüksel adlı başka iki kişi adına elkoymuştu. Üçer, otomobili Hafız Duran'ın kendisine olan borcuna karşılık istiyordu. "Alıp, İş Bankası'ndan bir milyon dolarlık kredi işini halletmesi karşılığında Uğur Çukurluya hediye edecekti." Otomobilin yeni sahibi Mustafa Akyüz bütün pazarlık görüşmelerini banta almıştı. Eğer savcılık kamu davası açarsa kasetleri delil olarak mahkemeye sunacaktı...

Şikayet üzerine Semih Ergün, Aydan Üçer ve Turan Yüksel gözaltına alındı ama aynı gece serbest bırakıldılar. İfade vermek üzere Asayiş Şubesine "davet" edilen Uğur Çukurlu'nun ise davete icabet edip etmediği bilinmiyor. İki gün sonra, elkonan Mercedes sahibine geri verildi. Elkoyma işinin faileri hakkında dava açılıp açılmayacağı ise henüz belli değil.

Şimdi de Şükrü Baba mı?

Belirsiz olan başka bir şey daha var: Biz, "Yesi'in Köşk'teki hamisi "Hayri Baba'nın maceralarını yazıp dururken şimdi de Şükrü Baba vakası mı?

Şükrü Çukurlu, uzun yıllardır Köşk'ün koruma müdürü. Bu

göreve gelmesinde ve burada yıllardır kalabilmesinde yakın arkadaşı Hayrettin Gökdemir'in büyük desteğinin olduğu söyleniyor.

Aslında Köşk Koruma Müdürü olmak için 1. sınıf, dört yıldızlı emniyet müdürü rütbesinde olmak gerekiyor. Bu rütbede olmayan Çukurlu da görevi bu yüzden "vekaleten" sürdürüyor ama, kadroya yıllardır asaleten atama da yapılmıyor. Şükrü Bey'in başını ağrıtan sadece bu kadro meselesi değil: Bir iki yıl önce İstanbul'da bir otomobil galerisinde öldürülen ve adı mafya ile birlikte anılan Fethi Müftüoğlu'nun yakın arkadaşı olduğu da iddia edilmişti. Şimdi bir de oğlu Uğur Bahadır Çukurlu'nun haylazlığı ve onun işlerini temizlemek çıktı...

İşte iki "şanssız" adam. Birinin, Hayrettin Gökdemir'in oğlu Mercedes kaçakçısı, hükümlü. Diğerinki de şimdi Mercedes gaspetmekle suçlanıyor.

Oğulların Mercedes merakı, babaların Köşk merakı anlaşılır: Biri otomobilin, öteki Türkiye'nin zirvesi. Peki zirvenin bu babalara merakım kim açıklayacak?

(Necdet Açı, 2000) (*)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Tarık Ümit: Hızlı ajanın infazı

(*) Oğlunun yaptıkları Şükrü Çukurlu'nun prestijini zedeledi. Çankaya'dan ayrılıp Güniz Sokak'a döndükten sonra da Süleyman Demirel'in koruma müdürlüğünü yürüttü. Basına yansıyan haberlerde devletin önemli noktalarında hatırının geçtiği ortaya çıktı. 2002 Nisanı'nda Star Gazetesi'nde yer alan Saygı Öztürk imzalı bir yazıda Demirel'in koruma memurlarından 35'inin değiştirilmesi üzerine Çukurlu'nun harekete geçtiği ve bakanlıklar düzeyinde görüşmelere başladığı belirtildi.

"Eymür'e göre, babamı Korkut Eken öldürttü"

Babası Tarık Ümit kaybolduğundan bu yana, yaklaşık bir buçuk yıl sessizliğini koruyan Hande Birinci sonunda bildiklerini anlatmaya karar verdi. İşte müthiş iddiaları:

* Babanızın M İ T içindeki konumu hakkında ne biliyordunuz? Bazı kaynaklar sadece muhbir olduğunu, bu arada karanlık işlere karıştığını söylüyor.

Babam 17 yıllık M İ T personeli. Elimizde "M İ T görevlisi" sıfatıyla imzaladığı resmi belgeler var. Dönemin Emniyet Müdürü Mehmet Ağar imzalı özel plaka tahsis tutanağı var. Susurluk olayı sonrası uyuşturucu işine ve bazı karanlık cinayetlere karışanlar kahraman ilan edildi. Babam hakkında ise birçok olumsuz iddiada bulunuldu. Elimizdeki belgelere göre, çalıştığı kuruluştaki Türkiye'nin çıkarı için yurtiçi ve yurtdışında düzenlenen birçok önemli operasyona katılmış. Eğer onu ortadan kaybedenler cesedini ortaya çıkartmazsa bu bilgilerin hepsini kamuoyuna açıklayacağız. Onu savunmayanlar ve gerçekleri bildikleri halde sessizliğini koruyanlar zor durumda kalacak.

* Kaybolmadan önce babanızın size ya da yakınlarınıza, güvenlik birimleri içinde yasadışı işler yapanlarla ilgili bilgi verdiği söyleniyor. Neler söylemişti; can güvenliğinden endişeli miydi?

Pek konuşmazdı. Fakat kaybolmadan bir süre önce bir ya

kınımızın cenaze töreninde, sana anlatacağım önemli şeyler var, dedi bana. Bu bilgileri vermek için bir süre daha beklemesi gerektiğini söyledi. Üsteleyince, ortalık çok karıştı, rahatsızım, dedi. Bir yakınımıza, emniyet içindeki bazı insanların yetkilerini kullanarak yasadışı işler yaptıklarını, tüm bunları yakın bir tarihte notere giderek anlatmayı düşündüğünü söylemiş. Fakat ayrınıtı vermemiş. Örgütte bir köstebek olduğunu, dışarıya bilgi sızdığını da söylemiş.

* Tehdit almış mıydı?

Kaybolmadan bir ay kadar önce Emniyet Genel Müdür Müşaviri Korkut Eken babamın şirketini aramış. Babamın yanında çalışan kişiye "Tanık bizi sattı, ben de onu satacağım" demiş.

* Sonra da ortadan kaybolduğunu öğrendiniz...

Evet, babam 2 Mart 1995 perşembe günü ortadan kaybolmuştu. Cumartesi ya da pazar günü bizim de tanıdığımız iki M İ T görevlisi ziyaretimize geldi. Mehmet Eymür (M İ T Özel İstihbarattan Sorumlu Daire Başkanı) göndermiş. Babamın, dönemin Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar'ın bilgisi dahilinde, müşaviri Korkut Eken'in isteği üzerine Özel Harekatçılarca kaçırıldığını ve sorguda olduğunu söylediler. "Merak etmeyin, Eymür bir an önce kurtulması için gerekli girişimlerde bulundu" dediler.

* Eymür'le konuştunuz mu?

Gönderdiği haberi aldıktan bir gün sonra Ankara'ya telefon ettim. Mehmet Eymür bana da aynı şeyleri tekrarladı. Ağar'ı arayıp babama bir zarar verilmemesini istediğini ve Ağar'dan "başına kötü bir şey gelmeyeceği" sözünü aldığım söyledi.

* Size de beklemenizi tavsiye etti herhalde...

Hayır, savcılığa gidip suç duyurusunda bulunmamı tavsiye etti. Korkut Eken başta olmak üzere bana bildirilen isimleri vermemi söyledi. Ben de. üçünün yakın arkadaşı olduğunu, aralarındaki ilişkilerin ayrıntılarını bilmeden, kendisinin verdiği bilgiye nasıl güvenilebileceğimi sordum. Telefonda sesi değişti. Kırılmıştı.

* Y a n i nedenini bilmediğiniz bir anlaşmazlıkta piyon olmak için suç duyurusunda bulunmadınız, öyle mi?

Evet. Yaklaşık 10 gün sonra Ankara'ya, Eymür'le yüzyüze görüşmeye gittim. B i r saat kadar konuştuk. Bana Korkut Eken'in

onaylanmayacak bazı işler yaptığını, babamı onun grubundan uzak durması için uyardığını söyledi. Uyarısını dinlememiş, onlarla yakınlaşmıştı. Sonra yaptıklarının doğru olmadığını görüp onlara karşı cephe almıştı.

* Babanızdan eski patronu Dündar Kılıç'm öldürülmesi için yardım istendiği, anlaşmazlığın bu nedenle su yüzüne çıktığı söyleniyor.

Evet, babam bu teklifi Eymür ve MİT'teki üst düzey yetkililere anlatmış. Bu işe girmek istemediğini söylemiş. Onlar da onaylayıp Eken grubundan uzak durması gerektiğini hatırlatmışlar.

* Can güvenliğinin tehlikede olduğunu bildikleri halde neden babanızı korumadıklarını sordunuz mu?

Ankara'daki görüşmemizde elinden geleni yaptığını söyledi Eymür. Ağar'a telefon edip, serbest bırakıldığında babamın ölme alma giriminde bulunmayacağına dair kefil olmuş. Babam kendine çok güvenen, bazı sol örgütlerin peşinde olduğunu bildiği halde koruma istemeyen bir insandı. Çevresindekiler gözüpeliğinden çekinirdi. Sanırım kendine güveninin, sertliğinin kurbanı oldu. Eymür'ün o görüşmede söylediğine göre, Abdullah Çatlı ve ekibi sorgulama bittikten sonra, tahminen 7 Mart Salı günü babamı öldürmüş. Cesedinin bulunması, sorumluların ortaya çıkarılması için yardım istediğimde Eymür olayın tüm ayrıntılarını bildiğini, fakat bu bilgileri kendiliğinden açıklayamayacağını söyledi. Başbakan ya da cumhurbaşkanı gibi bir üst düzey yetkili sorarsa her şeyi anlatırım, diyordu. "Savcılığa başvuru" önerisini tekrarladı. Hatta kendi adını da vermemi söyledi. Eğer soruşturma açılırsa katillerin ortaya çıkabileceğine inanıyordu. Miram Ağabey'in (Abas) faillerinin hâlâ yakalanmadığını hatırlattım. "Ama onda ipucu yoktu" dedi.

* Neden suç duyurusu konusundaki önerisini dikkate almadınız?

Hâlâ Eymür'ün de oyunun içinde olabileceği, beni kullanmaya çalışabileceği ihtimalini kafamdan çıkartmamıştım. Sonra babamın diğer arkadaşlarıyla yaptığım görüşmelerde Eymür'ün samimiyetine inandım. Eken'e yakınlaştığı için babama kırgındı. Ama samimiydi.

* Eymür'ün anlattığı senaryonun doğruluğuna, yanı babanızın Korkut Eken, Özel Harekat Dairesi görevlileri ve Abdullah Çatlı'nın ortak girişimiyle ortadan kaldırıldığına inandınız.

Evet. Tüm yetkili makamlara araştırma yapılması için başvuruda bulunduk. Hiçbirinden cevap alamadık. Bunun üzerine yaklaşık bir yıldır babamın cesedini kendi çabalarımızla arıyoruz.

* Korkut Eken'le görüştünüz mü?

Bir süre önce TEM'den İstanbul'a gelirken, yolda karşılaştık, konuştuk. Eymür'le görüşmek üzere Ankara'ya gittiğimi haber almıştı. Ona uğramadığım için kırıgın oldunu söyledi. İddiaları hatırlatıp babamın nerede olduğunu sordum. "Alçaklar, şeref-sizler nasıl böyle şeyler söylerler" gibi bir cevap verdi. "Baban özel bir görevle Avrupa'ya gönderildi, dönüp geldiğinde bakalım bu iddiaların sahipleri ne cevap verecek" dedi.

* Babanızın bazı fidye olaylarında aracılık yaptığı, yüklü miktarlarda parayı ortadan kaybettiği için öldürüldüğü söyleniyor. Bir başka iddia da uçağıyla yurtdışına kaçtığı.

Babamın Kalamış'ta bir evi, Tuzla'da yazlığı ve arabası vardı. Kalamış'taki evi sattığını o öldükten sonra öğrendik. Yazlığın ve arabasının da borcu vardı. Yazlığı satıp borçları ödedikten sonra geriye hiçbir şey kalmadı. Bence Mehmet Ağar'm, Korkut Eken'in ve Eken'in Kolombiyalı sevgilisinin malvarlığı araştırılsın. Babam yurtdışına kaçmadı, öldürüldü. Bunu soruşturmayı yapan bazı devlet birimleri de biliyor.

* Hangi devlet birimleri?

JİTEM, olaydan hemen sonra kapsamlı bir araştırma başlattı. Dosyaya bakan yetkiliyle defalarca görüştük. "Babanız bu kadar kısa zamanda, bu kadar işi nasıl yaptı; müthiş bir adam-mış, böyle bir adamı nasıl ortadan kaybederler" diyordu. Babamın cep telefonuyla yaptığı son konuşmaların listesini çıkartmıştı. Bunların içinde kaybolmadan önce son görüştüğü iki özel harekat polisinin de adı geçiyordu. Ziya ve Ayhan adlı bu polislerin olaya karıştığını biz de biliyorduk. O akşam pastanede bir yakınımızla karşılaşmış babam. Oturup konuşurken bu iki polis gelmiş. "İbrahim evde bekliyor" demişler. Sonra da babam ortadan kayboldu. Biz bu "İbrahim"ın, iki polisin amiri İbrahim Şahin ol

duğunu düşünüyoruz. Nitekim JİTEM yetkilisi bu iki polisi ifade için Ankara'dan çağırttığında, Özel Harekat Dairesi Başkan Vekili Şahin telefon açıp tehdit etmiş kendisini. Polisler ifade vermiş ama JİTEM görevlisi Şahin'in de ifade vermesi için çabalarırken görevinden alındı ve Güneydoğu'ya sürgüne gönderildi. Sonra dosya rafa kaldırıldı.

* Milliyet Gazetesi'nde yayımlanan röportajda Mehmet Ağar, Korkut Eken ve özel harekatçıları suçladınız. Daha sonra arayıp tehdit eden ya da bilgi veren oldu mu?

Kimse aramadı. Ama bu olaydaydan bir süre önce bir hanım arayıp babamın dört milyon dolar karşılığında Arnavut Sami (Hoşnav) ve Abdullah Çatlı tarafından öldürüldüğünü iddia etti. Bunun dışında herhangi bir gelişme olmadı. Hâlâ devletin yetkili makamlarından babamın gömülü olduğu yeri bulmalarını bekliyoruz. Eğer bu konuda gereken çabayı göstermezlerse, babamın adını aklayacak, Türkiye için yaptıklarını gösteren belgeleri açıklayacağız.

ESRARENGİZ BİR PORTRÉ:

191/8 kodlu MİT ajanı

22 Nisan 1947 Düzce doğumlu. Babasını küçük yaşta kaybetti. Ortaokulda öğrenimini yarım bırakıp amcası Gemalettin Ümit'in yanına, Almanya'ya gitti. İşçilik, şoförlük, pazarlamacılık yaptı. Bir Almanla evlendi. Hande ve Katya adlarında iki kızı oldu. 1968'de Türkiye'ye döndü. Bir süre ünlü kabadayı Dündar Kılıç'm yanında çalıştı. Bu dönemden başlayarak MİT'in yer altı dünyasındaki gözlemlerinden biri oldu.

MHP eğilimli olduğunu saklamadı. Yakın çevresinin ifadesine göre, Alparslan Türkeş'in hayranıydı. Adı ilk kez kamuoyunun gündemine, İstanbul eski emniyet müdürü Şükrü Balâ'nın rüşvet alma suçuyla yargılandığı dava sırasında girdi. En önemli tanıklardan biriydi. İTO kayıtlarına göre, çeşitli alanlarda çalışan Ümran, Ümtaş, Gentaş ve ŞTC adlı dört şirketin sahibiydi. Ayrıca merkezi Kıbrıs'ta bulunan First Merchant Bank'ın iki büyük ortağından biriydi. (Diğer büyük ortak Hakkı Yaman'ın adı Engin Civan'ın da bağlantılı olduğu Moneytrone skandalında geçmişti)

1987'de kamuoyuna sızdırılan ünlü 1. M İ T Raporu'nun hazırlayıcılarındandı. Raporda 191/8 koduyla verdiği bilgiler yüzünden, daha sonra Başbakanlık Teftiş Kurulu tarafından ifadesi alındı.

2 Mart 1995'te ansızın ortadan kayboldu. Olay hakkında o günden bugüne birçok iddia ortaya atıldı. Önce yurtdışına kaçtığı söylendi. 2. M İ T Raporu olduğu iddia edilen belgeye göre Ümit, Mehmet Ağar'a bağlı olan ve Korkut Eken tarafından yönetilen özel ekip tarafından kaçırıldı. Abdullah Çatlı tarafından beş gün boyunca sorgulandı. (Rapor kaçırılmayı 'faili meçhul' olarak değerlendiriyor, Ümit'in 7 marta kadar sağ olduğunu belirtiyor. Fakat olayın finali anlatılırken 'ölüm' sözcüğü kullanılmıyor.) Bir başka iddiaya göre de "Tarık Ümit, Amerikan Uyuşturucuyla Mücadele Örgütü D E A 'y a yarım milyon dolar karşılığında, ç i f t taraflı çalışmayı teklif etti. Bu bilgiyi öğrenen mesai arkadaşları harekete geçti..."

(Serhan Yedig, 1996) III

(*) Tank Ümit'in ortadan kaybolmasıyla ilgili Silivri Savcılığı'nın yürüttüğü soruşturmada somut bir sonuç çıkmadı. Konu, İstanbul DGM'de Korkut Eken, İbrahim Şahin, Sami Hoştan ve özel hareketçi polislerin yargılandığı çete davasına dahil edildi. Sanıklar delil yetersizliği nedeniyle bu suçlamadan aklandı. 2002 Ağustosunda Silivri'de bulunan bazı kemiklerin Tarık Ümit'e ait olduğu iddia edildi. Savcılık bu iddiaların saçma olduğunu açıkladı.

2

Tarık Ümit'in sesinden Susurluk Çetesi

Kasetin adı "Gürcü Halk Müziği". Bir yüzünde Gürcü ezgileri, diğerinde çete sohbetleri var. Kasette İbrahim Şahin ve Korkut Eken'li haraç görüşmeleri, Ağar'ın düzenlediği "A p o Harekatı," gazeteci Mehmet Ali Birand'a yönelik bir suikastın ön çalışmaları anlatılıyor.

Aktüel, 8 Ocak 1997 tarihli 287. sayısında yazmıştı... Mehmet Eymür, M İ T Kontrterör Dairesi Başkanı sıfatıyla Susurluk Komisyonu'nda ifade verdikten hemen sonra yayımlanan haber, "Duydum, gördüm, yansıyı unuttum" başlığını taşıyordu. Başlık, ünlü istihbaratçının "hafıza kayb 'ni vurgulamak için seçilmişti. Çünkü Eymür, Susurluk sürecini anlatırken olduğu gibi emrinde çalışan ve çete tarafından "kaybedilen" M İ T mensubu Tarık Ümit'in faaliyetleri, akıbeti hakkındaki en önemli bilgileri de kendisine saklamıştı.

Eymür'ün değinmeyi "unuttuğu" konulan sıralayan haber, önemli bir ayrıntı ve buna bağlı soruyla noktalanıyordu: "Tarık Ümit, Korkut Eken'den ikinci ölüm tehdidini aldığı anda, iki tanığın yanında Eymür'ü aramış, tüm bildiklerini bir banda kaydettiğini söylemişti. Kaseti bir süre sonra Ankara'ya ulaştırdı. Başına bir iş geldiğinde herkesin çete faaliyetlerini öğreneceğini düşünüyordu. Ümit'in kaybolmasını, çete, uyuşturucu trafiği, haraç ve infaz ilişkilerini ortaya çıkaracak bu kaset büyük bir olasılıkla hâlâ Eymür'ün özel arşivinde. Komisyonunda bu belgeye hiç değinme

di. Belki bir başka merciin kendisini davet etmesini bekliyor; belki de kozunu gereken zamanda, gereken yerde kullanmak için saklıyor. Kimbilir?"

Komisyon ifadesinden iki ay sonra Mehmet Eymür, İstanbul DGM'de devam eden Susurluk Çetesi davasında tanık sıfatıyla hakim karşısına çıktı. Tarık Ümit'in "kaybedilmesi" sorulunca, MİT istihbaratçılarının topladığı bilgilere dayanarak olayın gelişimini anlattı, ancak taraflar arasındaki ilişkileri ve husumeti aydınlatacak ses kayıtlarından söz etmeyi yine "unuttu."

Tarık Ümit'in kaybolmasından üç yıl üç ay onbeş gün, Mehmet Eymür'ün DGM'deki son ifadesinden bir yıl iki ay ondört gün sonra, sözkonusu kayıtların ilk partisi günışığına çıktı. Herkesin gözünü "cürüm işlemek için silahlı teşekkül oluşturmak, aranan kişiyi saklamak, görevi suistimal" suçlarından hakim karşısına çıkacak eski İçişleri Bakanı ve Emniyet Genel müdürü Mehmet Ağar'a çevirdiği gün, İstanbul 6 numaralı Devlet Güvenlik Mahkemesi'ndeki dava dosyasına girdi bu belge.

Aile suskun

Belge, Tarık Ümit'in yaklaşık 20 dakikalık ses kayıtlarıyla bunların noter tasdikli dökümünden oluşuyor.

Ümit'in konuşmaları "Gürcü Müziği" adlı kasetin bir yüzüne kayıtlı. Muhtemelen gizli kaydedilen mikro kasetlerden aktarıldığı için kaydın ses kalitesi düşük. Noter tasdikli metne bakılırsa, tümü anlaşılıp deşifre edilebilmiş. Uzun bir sohbetten makaslanıp kasete sıralanmış izlenimi veren 10 15 civarındaki alıntının tümünde dinleyicisini/okuyucusunu zorlayan bir ifade bozukluğu hâkim.

İstanbul D G M Savcılığı'na kaset ve bant çözümüyle birlikte verilen dilekçenin altında Tarık Ümit'in amcası D r . Cemalettin Ümit'in imzası var. Kendisine telefonla ulaştığımız Ümit "Evet, böyle bir olay oldu. A m a bu konuda konuşmak istemiyorum" demekle yetindi.

K a y d ı n ortaya çıkması Cemalettin Ümit'in D G M ' y e yazdığı

dilekçede ayrıntılarıyla anlatılıyor. Bu anlatıma göre belge mahkemeye dolambaçlı bir yol izleyerek ve epey gecikmeli ulaştı.

Şöyle: Susurluk Çetesi, özellikle de Korkut Eken ve İbrahim Şahin hakkında ayrıntılı bilgilere sahip olan M İ T elemanı Tarık Ümit ölüm tehdidi alınca endişelerini amiri konumundaki Mehmet Eymür'e iletmişti. Eymür elemanına tüm bildiklerini bir yana yazmasını ya da kasete kaydetmesini tavsiye etti. Önerisini dikkate almadığını anlayınca, daha önceki ikili görüşmeler sırasında yapılan kayıtlardan bir derlemeyi "Gürcü Müziği" başlıklı kasete kaydederek Tarık Ümit'e gönderdi Eymür. Kaseti emin bir yerde saklamasını tavsiye etti. Ümit kaybolduktan bir süre sonra ailesi Kızıltoprak'taki evini boşalttı. Ev satıldı. Eşyalar ise ailesine dağıtıldı. "Gürcü Müziği" kaseti gittiği yerde uzun süre keşfedilmeyi bekledi. İçindeki konuşmalar, bu yılın ilk aylarında, rastlantı sonucu fark edildi...

Ürperten "kayıt"

Eymür'ün kaydettiği konuşmaların ilk konusu, anlatıcısını ölüme götürdüğüne artık kesin gözüyle bakılan çatışma. Ümit bu konuda özetle "Yaşar Öz geldi geçen gün. Korkut Eken'le beraber meyhaneye gitmişler. Meyhanede Korkut beni ortadan kaldıracığını söylemiş. Kazık atmışım, paralara elkoymuşum. Y o k öyle bir şey. Yaşar, kendime dikkat etmemi, Korkut'un kararlı olduğunu söyledi" diyor.

Susurluk Komisyonu ve İstanbul DGM'deki ifadelerde çeşitli tanıklarca Tarık Ümit'in ölüme gitmesine seyirci kaldığı ileri sürülen Mehmet Ağar, kasetteki ifadelere göre, Ümit'e önemli görevler vermiş. Bunlardan biri de "Memleketi A p o belasından kurtarmak."

"Beni makamına çağırdı" diye anlatıyor Ümit. " B i r süredir f a aliyetlerimi takip ettiğini, geçmişe dayalı bir husumeti olmadığını, vatan menfaatleri için yardım istediğini söyledi." istenen yardım bir suikast girişimi. Ümit, Ağar'a planını anlatıyor. Onay alınca uygulamaya koyuyor: Suriye Gizli istihbarat Örgütü'nün başındaki Abhaz kökenli generalin Adapazarı'nda akrabaları var;

bunlar aracılığıyla kendisiyle ilişki kuruluyor. Ümit Suriye'ye gidip generalle görüşüyor. Operasyonun görmezlikten gelineceği sözünü alıyor. "Dört güvenilir Abhaz'la suikast karşılığında birer milyon dolara anlaşıyor. Ödenecek para konusunda da Ağar'm onayı almıyor..."

Operasyonun sonucu kasette yok. Hikâyenin geri kalan kısmı, günün birinde ortaya çıkacak bir başka "kayı 'a saklanmış olmalı..."

Ümit'in yurtiçindeki "görevler"! konusunda söyledikleri ise, 1994'te peşpeşe gerçekleşen "kaçırıp kurşuna dizme" eylemleri ve onların failleri konusuna da ışık tutabilecek nitelikte: "Mehmet Bey bu operasyonlarla ilgili anında bilgi vermem için emniyet • ana santralını bile uyarmıştı. Geceyarısında bile olsa beni ara, haberleri var, istediğin an bana ulaşabilirsin, demişti. Tüm faaliyetlerim konusunda bilgi verdim. Operasyonların sonucunu geceyarısı da olsa bildirdim. Operasyonlarda ele geçirdiklerimizi bizzat kendisine teslim ettim. O adamların arabasından o gece çıkanları da iki büyük poşete koyup Ankara'ya götürdüm ve bizzat teslim ettim."

Operasyon düzenlenen kişilerden kimi zaman lâkapları, kimi zaman önadlarıyla bahsediyor Tarık Ümit. Uyuşturucu İşine girdiği im a edilen, P K K 'y a yardım ettiği ileri sürülen hedeflerin arasında Cahit Kocakaya'nın da adı geçiyor. Hayli zor anlaşılır bir paragrafta, daha önce "Yesi 'in 1 . 5 milyon dolar istediği Kocakaya'dan alman ikinci parti haracın sorun yarattığı anlatılıyor.

Haraç alınacak ya da "uyarılacak" kişiler listesinde, "Azerbaycan'daki faaliyetleri nedeniyle" Saray Halıları'nın sahibinin ve yakın arkadaşları eski bir istanbul belediye başkanının da adı geçiyor.

"Birand'ın evini fotoğrafladım"

Tarık Ümit kasetteki konuşmalarında, karşısındaki kişiyi alanan haraçlara elkoymadığı yolunda ikna etmeye, Korkut Eken ve İbrahim Şahin'in kendisine sebepsiz yere düşman olduğuna inan-dırmaya çalışıyor.

Söylediklerinden anlaşıldığı kadarıyla asıl çekindiği kişi, kimi yerlerde "ağabey" diye adını andığı Korkut Eken. Kimi zaman onunla ilgili dedikodular aktarıyor: "Özel hareketçileri eğittiği kampta hep içkili dolaşıyormuş. Hatta birkaç kez şehirde olay çıkarmış. Sonunda yaptıklarından bıkip Ankara'ya aldılar. İbrahim Şahin'in yanında oda verdiler. Yine içiyor, olay çıkarıyormuş. A n kara'ya İbrahim'in yanına gidince, sırtını onlara yaslayınca, etrafı dayılanmaya başladı."

Aralarındaki gerilimin yükselmesine işaret eden başka bir anekdot: "Sürekli Ankara'dan telefon açıp posta koyuyordu. G ü ya biz haraç topluyor, ona göndermiyormuşuz. Bir gün aradı. Kendi başınıza çalışıyorsunuz, buraya bir şey gelmiyor, dedi. İbrahim de kızırıyormuş. Çok ters konuştu. Posta koydu. Yanlış düşündüğünü söyledim. O adamların arabasından çıkan bilmem kaç bin mark ne oldu, diye sordu. Bir şey çıkmamıştı. İnanmadı. Jipine atlayıp o gün İstanbul'a geldi. Bağırды çağırды (Küfürler)."

Tarık Ümit'in anlattığı "operasyonlardan biri de gazeteci Mehmet Ali Birand'a yönelik muhtemel bir suikast girişiminin ön hazırlığı. Kendisine Birand'ı izleme, evi hakkında istihbarat yapma görevi verildiğini söylüyor. DGM'ye kanıt olarak sunulan kaset operasyonun sadece bir bölümünü içeriyor:

"Birand'ın evi hakkında istihbarat yapmak zor oldu. B o  az'cla Sitesi'nde oturuyor. Site gece gündüz çok iyi korunuyor. Ziyaretçiler kapıda durdurulup evsahibine adı  oylendikten sonra içeri almıyor. Birkaç gün etrafında dolaşıttıktan sonra içeri girmenin yolunu 'bulduk. İki kişi, satılık iki ayrı daireye bakma bahanesiyle siteye girdik. Ben Birand'ın ... numarada oturduğunu biliyo dum. Diğer kişi bizi gezdiren adamı konuşmaya tuttu. Ben fırsattan yararlanıp Birand'ın evinin fotoğraflarını çektim."

Foto raflamanm dışında istihbarat faaliyeti olarak ne yapıldığı, bu faaliyetlerin sonucu "meçhul." Bu bilgiler de muhtemelen bir başka kayıt için saklanmış.

Yazının başında da belirttiğimiz gibi İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne kanıt olarak sunulan Mehmet Eymür kaynaklı konuşmalar, büyük bir olasılıkla Tarık  mit'in M T'teki  efine ver

necdet açan serhan yedig

diği "briePlerden yapılan seçmelerden oluşuyor. "Faili belli ka yııp"m bütün bildiklerini anlattığı ve belki farkında olmadan "zül füyare" de dokunduğu itiraflar ise henüz ortada yok. Onlar da başı sonu anlaşılmayan "devleti çetelerden arındırma" ya da gerçek adıyla "kozları paylaşma" oyununun bir başka perdesine bırakılmış olmalı... Ne zaman ortaya çıkacağını ise ilk kasetin pro dükörü bilir...

(Serhan Yedig, 1998)

3

"Çete"niri bankasını İtalyanlar çözecek

Tarık Ümit'in bankası olarak bilmen First Merchant Bank'm kurucularından Hakkı Yaman Namlı, İnterpol'ün talebi üzerine İstanbul'da tutuklandı. Yargılanmak üzere İtalya'ya verilmesi bekleniyor. Namlı'nın, Vatikan'ın kara parasını aklamaya kadar varan uluslararası ilişkilerini araştırdık; şaşırtıcı sonuçlar çıktı.

Gulfstream tipi özel uçak Lefkoşa'daki Ercan Havaalanı'na ılık bir sonbahar akşamında indi. İtalya'dan gelen uçak Hakla Y a man Namlı tarafından kiralanmıştı. Altı yabancı "işadamı" Y a man'ın iki koruması tarafından karşılandı. Konuklar Mercedes limuzine binip, First Merchant Bank'm (FMB) Küçükçiftlik'teki şubesine doğru yola koyuldu. Namlı iki ortağı, Tarık Ümit ve Cenk Ermiyah'la karşıladı yolcuları. Görüşmelere ertesi gün başlanma sı kararlaştırıldı. Konuklar Jasmine Court Oteli'ne götürüldü. Ertesi gün erken saatlerde FMB'nin faksından Ankara'daki MİT Müsteşarlığı'na Tarık Ümit'in elyazısıyla tek sayfalık bir mesaj ulaştı. 22 Kasım 1994 tarihli istihbarat raporu MİT Kontrterör Dairesi Başkanı Mehmet Eymür'ün yardımcısına hitaben yazılmıştı. "Zafer Bey'in dikkatine" diye başlıyordu. "15.11.1994 günü İsviçre'nin Lugano Gölü'nde bir restoranda Dr. Carlo Galeazzi ve yanındakilerle transfer için görüşüldü. Aynı akşam Como Gölü'ne gidildi. Vatikan yetkilisi Fabrizio Tagetti ve yanındakilerle görüşüldü. Dün akşam (21.11.1994) altı kişi Kıbrıs'a geldiler. Bugün görüşmelere devam edilecek. Detaylı bilgi alındıkça bildirilecek."

Namlı ve Ümit'in imzasını taşıyan mesaja dört önemli konunun otelde alınan pasaport fotokopileri eklenmişti. İtalyanlar bir hafta sonra, tarifeli bir uçuşla ikinci kez Kıbrıs'a geldi. Üç gün kalıp döndüler. Türk kamuoyu, bu esrarengiz ziyaretlerin ayrıntısını tam 13 ay sonra, TV'deki bir haber programından öğrendi..

Beş milyar doların sırrı

1995 Martı'nda en değerli haber elemanı "kaybedilen" Mehmet Eymür, olayın ayrıntılarını basına açıklaması için uzun süre Tarık Ümit'in ortağı Namlı'yı zorlamış, başarılı olamayınca onu yola getirecek bir formül bulmuştu: F M B ve "Vatikan Operasyonu" ile ilgili bazı bilgileri basma sızdırdı. Uğur Dündar'ın "Arena" programındaki iddialara göre, Vatikan'ın beş milyar doları F M B kanalıyla temizlenmek istenmişti. Banka, parayı 50 ila 100 milyon dolarlık partiler halinde çeşitli ülkelerdeki hesaplara transfer edecekti. Bu amaçla Ümit ve Namlı önce Lugano'daki Kiliseler Birliği binasında I O R (Dini Eserler Enstitüsü) Bankası yetkilileriyle görüşmüş, sonra pazarlıklar Kıbrıs'ta sürdürülmüştü. Fakat operasyon gerçekleşmemişti. TV programı, Namlı üzerinde şok etkisi yaptı. Telefonlarına bile çıkmadığı Eymür'ü Ankara'da ziyaret etti. Ortağı kaçırıldıktan bir süre sonra, Abdullah Çatlı ve özel hareketçi polisler Tarık Ümit'in paralarını almak için bürosunu bastığında nasıl ölümden döndüğünü anlattı. "Konuşsam yaşıtmazlar" dedi. İkna olan Eymür, Ümit'in ortadan kaybedilişini ve sorumlularını açıklayan ünlü 2. M İ T Raporu'nu yazmaya koyuldu. Namlı ise sırlarını ifşa eden program hakkında hakaret davası açtı ve davayı kazandı.

İki ajan, iki ölüm

"Vatikan Operasyonu'na katılan dört yabancının kimliklerini ele geçirerek, yaklaşık bir yıldır FMB'nin ilişkileri hakkında bilgi toplayan Aktüel muhabirleri şaşırtıcı sonuçlarla karşılaştı. Yabancılardan Lucien Eugene Cornescu, Romen İstihbarat Servisi'nin yöneticisiydi. Paris'te diplomatik pasaportla yaşıyordu. İtalyan adli makamları, Cornescu'nun o tarihte İspanyol Banesto Banka

sı'nda yüklü miktarda para tuttuğunu ve bunu temizlemeye çalıştığını haber almıştı. Vatikan temsilcisi sıfatıyla adı geçen Fabrizio Tagetti ise bankacılık çevrelerinde tanınmayan bir isimdi. FMB'de bir hesabı vardı. İtalyan adli makamları diğer iki kişiyle, yani Avusturya asıllı Peter Rudolf Wollner ve İtalyan asıllı Carlo Angelo Galeazzi'yle birçok kara para aklama operasyonuna katıldığını saptamıştı. Galeazzi uzun zamandır İtalyan adli makamlarının takibi altındaydı. Adı en son 1995 Kasımı'nda İspanya Başpiskoposu Ricardo Gordo'nun 64 milyon dolar aklamaya çalışırken tutuklanmasına neden olan mali skandalda ve "Cheque to Cheque" operasyonunda geçmişti. Kardinali tutuklatan bilgilerin kaynağı iki işadamı, Milanolu Riccardo Marocco ve Messina'lı Francesco Elmo'ydu. İtirafalarında Rusya kaynaklı nükleer madde ticareti ve kara para temizleme şebekeleriyle ilgili ayrıntılar vermişlerdi. Bu doğrultuda yapılan operasyonlarda, bir banka kasasında kırmızı cıva bulundu. İlişkiler zinciri içinde P2 Locası'nın geçen ay yakalanan şefi Licio Gelli'den Vladimir Jirinovski'ye, Giulio Andreotti'den Kıbrıs bankalarına kadar birçok kurum ve ismin yer aldığı görüldü. Bilgilerin ortaya döküldüğü günlerde, tıpkı Tarık Ümit gibi şebekenin içinde çalışan ve İtalyan gizli servisi SISMI'ye bilgi toplayan Albay Mario Ferraro, Roma'daki evinin banyosunda havluluğa asılı bulundu. Elmo'nun verdiği bilgilere göre, 1993'te Galeazzi yüklü miktarda Rus rublesi ve Libya dinarını başarılı bir operasyonla temizlemişti. Bu olayda SISDE'den birileriyle birlikte CIA'nın İtalya'daki kasası olarak tanınan Roger D'Onofrio'nun da rol aldığı söyleniyordu. Galeazzi'ye yeni kanal açan kişi, uyuşturucu ticareti suçundan Fransa'da hapis yatarken Türkler'le yakınlaşan Franco Oscoi'ydi. Galeazzi, Türk bağlantılarını denediği ilk önemli işinde, F M B ve Y B a n k üzerinden İsviçre bağlantılı bir operasyonda üç milyar liralık aklamıştı. Galeazzi'nin, FMB yöneticisi Hakkı Yaman Namlı'yla dostluğu, Türk TV'lerinde yayımlanan haber programı yüzünden zedelendiyse de devam etti. Namlı, İtalyan dostuna "Türk ortaklarımdan biri fazla konuşuyor. Bana sorulduğunda olayı reddettim. Sana da sorarlarsa reddet" tavsiyesinde bulundu.

TC Merkez Bankası garantör

1994 sonrası, ikilinin ilişkilerini inceleyen İtalyan yargıçlar önce FMB'nin kara para aklama yöntemlerini, sonra ilişkilerini keşfetti. Yöntemlerden biri, piyon isimler üzerine şirket satın almaydı. Rus mafyasının kara parası banka kanalıyla bu isme ulaşıyor, satın alınan şirketin yönetimini Namlı'ya yakın kişiler üstleniyordu. FMB'nin uluslararası güvenilirliği, K K T C ve TC merkez bankalarının garantörlüğü kanalıyla sağlanıyordu. Piyon isimlerden sadece ikisi saptanabilmişti: Bir süre önce Kanarya Adaları'nda hapse giren Giuseppe Giammello ve Güney Afrikalı Greg Cleverdon. Sıfır sermayeyle şirket sahibi yapılan iki isimden Cleverdon, şirketi Clevson Holdings kanalıyla FMB'nin 50 milyon dolarını işletiyordu. Cleverdon, 1996 Şubatı'nda, diğer sıfır sermayeli işadamı Giammello'nun Puerto Rico'da dev finans şirketi United Financial Service Corp'u satın almasını sağlamıştı. Namlı ekibi bazen çok büyük alışverişler, yapıyordu. Örneğin 1997'de Güney İtalya'nın en büyük borsa şirketi Delta Sim'i satın almaya kalkmışlardı. İş örgütleyen "Vatikan Operasyonu"nun önemli ismi Fabrizio Tagetti'ydı. Galeazzi'nin şirketi Albetin Ş . A , Delta Sim'e müşteri oldu. Elinde FMB'nin garanti mektubu vardı. F M B temsilcisi olarak da Wollner'in adı geçiyordu. Şirket tam satın alınacakken, Albetin Ş.A garip bir şekilde görüşmelerden çekildi. Milyonlarca dolarlık alışverişten çekilmenin karşılığı olarak 80 bin dolar ödedi. Karapara aklamak için kullanılan banka şubelerinden biri Monza'daydı. Monza savcısı Valter Mapelli, maliye bakanlığından iki asker kökenli müfettişle bir ekip oluşturmuş ve Hakkı Yaman Namlı'nın peşine düşmüştü. Usta işi para aklama operasyonlarından üçü ekibin ağına takıldı. Bunlardan birinde United Financial Service Corp. üzerinden dokuz buçuk milyar lire, diğerinde Belçika'daki Royal Standart aracılığıyla 72.5 milyon Belçika francı aklanmıştı. Üçüncüsü ise tüm belgeler toplandıktan sonra adli makamlarca engellenmişti. Mapelli, 1998'in ilkbaharında Namlı için Interpol kanalıyla tutuklama kararı çıkarttı. Aktüel'e ulaşan bilgilere göre, İtalyan makamlarının elinde Hakkı Yaman Namlı ve FMB'nin faaliyetleriyle ilgili çok kapsamlı bir dosya bulunmakta.

First Merchant Bank:

Esrarengiz para kutusu

1993 başında İtalya'da imzalanan bir protokolle FMB'nin kurulmasına karar verildi. Gerçek ortakların hazırladığı bu protokolde Tarık Ümit ve Hakkı Yaman Namlı'nın yanı sıra Engin C i van'la bir TC Merkez Bankası başkanının adı yer alıyordu. F M B , 10 Aralık 1993'te Mukayyitlik Dairesi'ne kaydını yaptırarak resmen faaliyetine başladı. 500 bin dolar sermayeli bankanın yüzde 50'si Valeri Koubarev, 25'i Ömür Özçelik, 15'i Tarık Ümit'e, yüzde 10'u da Hakkı Yaman'ın eşi Türkan Namlı'ya aitti. Yönetim kurulunda da yer alan Ömür Özçelik, Tarık Ümit'in Düzce'den hemşehrisi ve yanında çalıştırdığı kişiydi. Özçelik'in ağabeyi, Ümit'in ricası üzerine emniyete alınmış ve Mehmet Ağar'm şoförlüğüne getirilmişti. Namlı, Ümit ve Koubarev'in toplam altı yakını da bankada binde bir hisseye sahipti. Namlı ve Ümit 1994'te üç adet 25, bir adet 35 milyon dolarlık karşılıksız çeki bankalarında bozdurmak isteyen Şevket Sencer'le mahkemelik oldu. Daha sonra olayda adı geçen Norbank ve Kemotrain adlı şirketlerin Ümit'e ait olduğu iddia edildi. 1995 Nisanı'nda, Tarık Ümit ortadan kaybolduktan 25 gün sonra Valeri Koubarev ve Türkan Namlı tüm hisselerini isle Of Man'de kayıtlı olduğu söylenen Standart Financed (SF) devretti. 1996 Ağustosunda Ümit'in yakınlarına haber vermeden banka sermayesi üç milyon dolara yükseltildi. Ümit'in hissesi 0.01'e düştü. S F , payını yüzde 50'ye çıkarttı. Yönetim kurulu iki kişiye indi: Hakkı Yaman Namlı ve Cenk Ermiyah. Aktüel muhabirleri SF'nin K K T C Mukayyitlik Dairesi'nde belirtildiği gibi isle Of Man'de kayıtlı bir şirket olmadığını saptadı. İrlanda'da gösterdiği irtibat adresi de doğru değildi. 1997 itibarıyla, İrlanda Finans Kurumları Birliği'nde kaydı yoktu. F M B ' ın adı Su-surluk Komisyonu tutanaklarına da geçti. T e k şubeli bankanın 1996'da 40 trilyon liralık mevduat, 200 trilyon liralık hazine bonosu aldığı, 400 trilyon liralık teklif verdiği ortaya çıktı. Ümit'in kaybolmasını soruşturan Astsubay Ahmet Altıntaş, Kazakistan mahreçli 4.5 milyon dolarlık uyuşturucu parasının FMB'de aklanması sırasında sorun yaşandığını duyduğunu söyledi. FMB hak

kında TC Maliye Bakanlığı 1997'de soruşturma başlattı. Maliye Bakanı Zekeriya Temizel, yaptığı açıklamada FMB hesaplarında saptanan sekiz milyon dolarlık karaparayla ilgili ellerinde dosya bulunduğunu söyledi.

Diğer "Namlı" şirketler

Hakkı Yaman Namlı, şirketlerinin çoğunda ismiyle hisse sahibi gözüküyor. Birçok şirkette, ortak olarak babası Ahmet Cemal Namh'nın adı geçmekte. Neredeyse her şirkette ortak gözükten Gürkan Tufanoğlu, Engin Civan skandalına karışan Moneytron'un Namlı'dan sonraki ikinci ortağıydı. Koyzer Mahmood Butt ise Prens Faysal'ın özel kalem müdürü. *Sigma Reasürans: 6 Temmuz 1995'te Kıbrıs'ta kuruldu. Ortaklar: Ahmet Cemal Namlı, Cenk Er miyah, Gürkan Tufanoğlu, M. Abzal Raja, Koyzer Mahmood Butt, Standart Finance. Liberty Sigorta: 22 Haziran 1995'te Kıbrıs'ta kuruldu. Sigma Reasüransla aynı ortak listesine sahip. *Al Jazi rah Investment: 30 Mart 1994'te Kıbrıs'ta kuruldu. Sigma Reasüransla aynı ortak listesine sahip. *Royal Standart Reasürans: 1991'de Belçika'da kuruldu. Ortaklar: Al Jazirah, David Cameron (İngiliz), N B T (İrlanda), J. Escobar (Kolombiyalı), K o y z e r Mahmood Butt. R S R , Ankara Sigorta'nın reasürans şirketi idi. Ankara Sigorta'nın şirket tarafından dolandırıldığı ortaya çıktı. Taraflar mahkemeye gidecekken RSR'nin iflas ettiği açıklandı. *Hakkı Yaman Namlı'nın çeşitli isimler aracılığıyla Güney Afrika, Puerto Rico ve Singapur'da şirketler kurdurduğu iddia ediliyor.

HAKKI YAMAN NAMLI

1959 İstanbul doğumlu. Tarık Ümit gibi ilk gençlik yıllarını Almanya'da geçirdi. Öğrenimini yarım bırakıp Belçika'ya yerleşti. 1985'te kardeşi Faruk kanalıyla, **Tark** Ümitle tanıştı. DGM'ye verdiği ifadeye göre, yurtdışında borsacılık yaptı. 1991'de Moneytrone'u kurdu. Ümit'in de bu şirketle ilişkisi vardı. Engin Civan'ın parasını işlettiği iddia edilen firma, 1993'te yüklü miktarda borçla iflas edince yurtdışına çıktı. Namlı, 3 Aralık 1992'de K K T C vatandaşlığına alındı. Namlı, 1996'dan İstanbul'da tutuk

landığı tarihe kadar, İnterpol tarafından kırmızı bültenle aranılıyordu.

Mahkeme dosyanın bilirkişi heyeti tarafından incelenmesine karar verdi. Prof. Dr. Merih Kemal Omağ, Prof. Emin Artuk ve Doç. Kamil Yıldırım'dan oluşan heyetin 7 Haziran 1999 tarihli raporunda Namlı ailesinin 5 milyon doları nasıl kazandığının anlamadığı vurgulandı. Mahkeme 30 Aralık 1999'da kara para aklamak suçundan Hakkı Yaman Namh'yı iki yıl hapis cezasına çarptırdı. Ailenin 5 milyon dolarına el kondu. Karar Yargıtay 7. Ceza Dairesi'nce bozuldu. Yeniden başlayan davada mahkeme ikinci kez bilirkişi heyetine başvurdu. Yeminli mali müşavirler Muammer Akıncı, Suat Boydaş ve Ertan Özdemir'den oluşan heyet 5 milyon doların kara para aklamadan kazanıldığına dair delil bulunamadığı yolunda rapor verdi. Hakkı Yaman Namlı 22 Mart 2001'de beraat etti. Karar, Hazine'nin itirazına rağmen, 21 Eylül 2001'de Yargıtay'da onandı.

(Serhan Yedig, 1998) (*)

(*) Hakkı Yaman Namlı gözaltına alındıktan kısa süre sonra İtalyanlar'a iade edilmeyeceği gerekçesiyle serbest bırakıldı. Namlı ve FMB'nin yönetim kurulunda bulunan babası A.Cemal Namlı, annesi Türkan Namlı, kardeşi Hakan Namlı hakkında Ocak 1999'da Kadıköy 1. Asliye Ceza Mahkemesi'nde 5985 numaralı yasaya aykırı davranmak suçlamasıyla dava açıldı. Ailenin üç bankadaki hesaplarında bulunan 5 milyon dolar ve 2 trilyon lirası ihtiyati tedbir kararıyla donduruldu. Kara para aklama suçlamasıyla açılan davanın iddianamesine Maliye Bakanlığı Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı'nın 90 sayfalık gizli raporu ve raporun üç klasörden oluşan ekleri de eklenmişti. Bu raporda Namlı'nın babasıyla birlikte 1987'de Almanya'da TC Merkez Bankası'na ait henüz basılmamış kredi mektubu numaralarıyla dolandırıcılık yaptığı, Dresdner Bank AG üzerinden Merkez Bankası'nı 411 bin Mark dolandırdığı belirtiliyordu. FMB'nin 1997 bilançosunun aktif kalemler bölümünde gösterdiği 945 milyar dolarlık varlığın hayali olabileceği dikkat çeken müfettişler Kazakistan ve Ukrayna senetleri, Rus bankalarının değerli kağıtlarının büyük ihtimalle sahte olduğunu belirtiyordu.

4

Eymür'ün iddiası: Bunların hepsi kokainci

Eski MİT Kontrterör Dairesi Başkanı'nın DGM'ye ilettiği MİT'e ait bilgi notlarında "Mehmet Ağar da dahil, Abdullah Çatlı ile çalışan hemen herkesin kokain kullandığı" iddia ediliyor. Eymür buna dair kanıtları MİT ulaştırmazsa, bunları mahkemeye kendisinin vereceğini de belirtiyor. "Abdullah Çatlı ile çalışan hemen herkesin kokain kullandığını, buna Mehmet Ağar'ın da dahil olduğunu..."

Bu müthiş iddiayı da içeren ifadeler, eski MİT Kontrterör Dairesi Başkam Mehmet Eymür'ün İstanbul 6 Nolu DGM'ye verdiği 16 Ekim 1998 tarihli dilekçesinde yer aldı. Eymür bu kez kanıt için adres de gösteriyordu: "Mahkemeniz bu bilgilerin teyidini MİT Müsteşarh'ından alacağı belgelerle sağlayabilecektir." Eğer eski örgütü bu belgeleri mahkemeye ulaştırmazsa, kendisinin vermeye hazır olduğunu da sözlerine eklemişti. Adı çete suçlamasına bulaşmış hemen herkesin ve bu arada DYP Elazığ Milletvekili Mehmet Ağar'ın kokain kullandığı iddiası sadece Mehmet Eymür'e ait olsaydı, iki Mehmet arasında yıllardır süren çekişmenin yeni bir adımı olarak görülüp ciddiye alınamayabilirdi. Bu müthiş iddia MİT görevlileri İsmail Buğday, Zafer Balamir, Hilmi Karaer ve Saffet Polat'ın 1994-1996 yıllarında tek tek ya da birlikte, Tarık Ümit'in dışında kod adları a, b, c olan ajanları ile yap

tığı dokuz görüşmenin bant çözümlerinden oluşan bilgi notlarında yer alıyor. Mehmet Ağar, Korkut Eken, Abdullah Çatlı, Yaşar Öz, Sami Hoştan gibi kamuoyunun isimlerini Susurluk skandalı ile birlikte duymaya alıştığı pek çok ismin uyuşturucu kaçakçılığı yaptığını ve kokain kullandığını öne süren satırlar, neredeyse bir MİT raporu olma özelliği de taşıyor. Sözkonusu dilekçe, bu sayfalarda ayrıntılarını okuyacağınız bilgilerin yıllardır Mehmet Eymür'ün elinin altında olduğunu da bir anlamda kanıtlıyor. O halde şu sora yanıtlanmaya muhtaç: MİT'in haber kaynağı olarak kullandığı kişilerin bizzat uyuşturucu işine bulaştığını, polis marifetiyle uyuşturucu kaçakçılığı yapıldığını ortaya koyan bilgiler beş yıl boyunca Eymür ve arkadaşları tarafından neden savcılara iletilmedi? MİT'in bugünkü yönetiminin bu bilgi notlarına sahip çıkıp çıkmayacağı, "bilgileri teyid edecek belgeleri" mahkemeye verip vermeyeceği henüz bilinmiyor. Ancak Mehmet Eymür'ün, karısı Janset aracılığıyla ABD'den basma yaptığı açıklamaya kızan MİT Müsteşarı Şenkal Atasagun'un Eymür; Eymür'ün de kendisini teşkilattan uzaklaştıran MİT aleyhine dava açtığı hatırlanırsa, bu beklenti boşa çıkabilir. Eymür atışını yaptı. Şimdi sıra "öteki Mehme'in karşı hamlesinde..."

Eymür'ün dilekçesinde neler vardı?: Herkes mi kokainci?

Tarih: 15 Aralık 1996 Kaynak: c Görüşen: Saffet Polat, Hilmi Karaer "...Abdullah Çatlı ile çalışan hemen herkesin kokain kullandığını, buna Mehmet Ağar'ın da dahil olduğunu..."

Üzerinde Mehmet Ağar tarafından imzalanmış silah taşıma belgesi ve yeşil pasaport çıkan Yaşar Öz nasıl eroin kaçırıyordu?

Tarih: 19 Kasım 1994 Kaynak: Tarık Ümit Görüşen: Zafer Balamir, Hilmi Karaer "...Halen Bodrum Milas arasında Yaşar Petrol isminde akaryakıt istasyonu bulunan Yaşar Öz, Kasım 1994 ayı içerisinde Avrupa'ya 80 kg. eroin sevk etmiştir. Aslen Düzceli olan Yaşar Öz görev hanesinde D.Bşk.'nı yazılı Eşref Çuğdar adına düzenlenmiş sahte yeşil pasaport taşımaktadır. Anılan pasaport Yaşar Öz'e Tarık Ümit tarafından temin edilmiştir. Aslen Antalya / Serik doğumlu olan Mehmet Emin Torun, Yaşar Öz ile uyuşturucu kaçakçılığında ortak olup kadın korsesi içerisinde

yurtdışına eroin göndermektedir. (Her iki şahsın fotoğrafları temin edilmiştir)..."

Mehmet Ağar, Tarık Ümit'in isteğiyle hangi emniyet müdürlüğünün yerlerini değiştirdi, kimlere yeşil pasaport verdi?

Tarih: 14 Aralık 1994 Kaynak: Tarık Ümit Görüşen: Zafer Balımlı, Hilmi Karaer "... (Tarık Ümit) yaklaşık 1, 5 yıl önce Korkut Yarbay'ın (Korkut Eken) kendisini aradığını ve görüşme talebinde bulunduğunu, adı geçeninin ısrarı üzerine görüşme teklifini kabul ettiğini, ilk buluşmalarında K. Yarbay'ın (Korkut Eken) 'Mehmet Ağar artık senin bildiğin eski M. Ağar değil. Ben kendisi ile çalışıyorum, bize katıl, seninle görüşmek istiyorum' dediğini, aldığı bu teklif doğrultusunda K. Yarbay ile birlikte M. Ağar'ın makamına çıktıklarını, M. Ağar'ın da 'Birlikte yapılacak çalışmalarımız var. Bize katıl. Ne istersen yapalım. Temizlik lazım' dediğini, teklifin kendisine cazip geldiğini ve adı geçenle birlikte çalışmayı düşündüğünü, bazı önemli emniyet mensuplarının isimlerini vererek istediği yerlere tayinlerini talep ettiğini, M. Ağar'ın hiç tereddütsüzce öneriyi kabul edip harekete geçtiğini ve 24 saat deneyecek kadar az bir zamanda şahısların (isimleri belirtilmemiştir) yeni görev yerlerine atandıklarını, hemen ardından 4 adet susturuculu Uzi silah ile yardımcısı ve kendisi için A B D ve İngiltere vizeleri bulunan 2 yeşil pasaport talebinde bulunduğunu, bu isteklerinin aynı gün yerine getirildiğini hatta ABD ve İngiltere vizelerinin bizzat M. Ağar tarafından ilgili büyükelçiliklere telefon açılarak sağlandığını, ABD vizesinin alındığında mesai saatinin dahi geçmiş olduğunu, Nurettin Güven'i de Mehmet Ağar ile kendisinin tanıştırdığını Yaşar'ı (Öz) Emniyet Genel Müdürlüğü ile çalışırken şimdiki Em. G n. Md. Mehmet Ağar ile tanıştırdığını, Yaşar Öz'ün kendi köylüsü olduğunu, adı geçeninin 1993 yılı sonunda P K K ' n ı n uyuşturucu trafiğindeki önemli ismi Fırat kod'a (Merdan kod) ait 200 kg. malı Hollanda'ya yolladığını, M. Ağar ile birlikte çalıştıklarında yine Y. Öz'ün sevkiyatı olan 291 kg. eroinin emniyet makamlarınca kendi yardımları ile yakalandığını..."

Abdullah Çatlı, Mehmet Ağar'a ne zaman rest çekti?

Tarih: 15 Aralık 1996 Kaynak: c Görüşen: Saffet Polat, Hil

mi Karaer "...Son bir yıl içinde Abdullah Çath'ya ne Mehmet Ağar'ın ne İbrahim Şahin'in ne de Korkut Eken'in söz geçiremediğini, kimseyi dinlemediğini, söz konusu davranışları ile Mehmet Ağar başta olmak üzere herkeste tedirginlik ve sıkıntılar yarattığını, Korkut Eken'in bir süre önce Abdullah Çatlı'da bulunan ve daha önce kendileri tarafından verilen patlayıcı ve silahların bir kısmını geri aldığını Mehmet Ağar ile A. Çatlı arasındaki ilişkinin Haluk Kırcı aracılığıyla sağlandığını, adı geçeninin hâlâ büyük bir ihtimalle Ankara'da bulunduğunu, Haluk Kırcı'nın aşırı derecede menfaatlerine düşkün bir yapıda olduğunu, menfaatleri doğrultusunda herkese şantaj yapabileceği Çatlı'nın kötü alışkanlıklara başladıktan sonra riskli de olsa önüne gelen her fırsatı kullanma yönünü açtığını, yani kullanma, faydalanma duygularının yoğunluk kazandığını, herhangi bir kimse ile arasının iyi olmasına ihtiyaç duymadığını, bir insanda menfaatler çerçevesinde bir şey görmesi halinde hemen ilişki kurmaya başladığını, son bir yıldır yakalım, yıkalım fikrinde ısrarlı olduğunu, daha önce bahsettiği gibi bu davranışlarının ülkücü kesim tarafından bilinmediğini, bu nedenle Çatlı'yı hâlâ 1980 öncesi Çatlı olarak gördüklerini... Çatlı'yı bu hale getirenlerin başında uyuşturucu işi yapan Arnavut Sami'nin (Sami Hoşnav Hoştan) geldiğini, Sami'nin bir anlamda A. Çatlı'yı hissettirmeden kullandığını, Çatlı'nın Arnavut Sami için en az yedi sekiz kişiyi öldürdüğünü, bu cinayetlerin ortaya çıkmadan kapandığını, Sami'nin de buna karşılık Çath'ya mali destek sağladığını..."

Prens Charles'ın düğününde Bülent Ulusu ve İngiltere Başbakanı Margaret Thatcher'e kim suikast yapacaktı? Brejnev ölümünden nasıl kurtuldu? (Aynı görüşmeden)

"Abdullah Çatlı'nın ..?.. çağırarak 'Seni Almanya'ya göndereceğim, Brejnev, Helmut Schmit ile görüşmek üzere bu ülkeye gelecek, Brejnev'e bir eylem yapalım ve sesimizi duyuralım' dediğini Yine o dönemde İngiltere'de Prens Charles'ın evlenme törenlerine birçok devlet adamının davet edildiğini, bunların içinde Başbakan Bülent Ulusu'nun da bulunduğunu, Abdullah Çatlı'nın törenlere katılacak Bülent Ulusu ve İngiltere Başbakanı Margaret Teacher'ın el sıkışmaları sırasında silahlı eylem yapmak

necdet açan serhan yedig

üzere Oral Çelik'i İngiltere'ye gönderdiğini, ancak sahte pasaport sahibi Oral Çelik'in İngiltere'ye gidecek gemiye alınmadığını ve eylemin bu nedenle kaldığını ve her iki eylem fikrinin de Abdullah Çatlı tarafından ortaya konduğunu..."

(Necdet Açı, 1998)

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Özel Harbin Yaramaz Çocukları

Ağar'ın makamında tuzak

"Kim olduğumu sonradan öğreneceksin; senden 100 bin Mark istiyoruz, dedi ilk aradığında..." Kürt işadamı, Vantur Seyahat Şirketi'nin sahibi Senar Er (Keremoğlu) "çete"yle olan iki yıllık serüveninin 1994 Ağustosu'ndaki başlangıcını böyle anlatıyor. Sözünü ettiği isimler onlarca faili meçhul cinayetten sorumlu olduğu bilinen, resmi dokunulmazlıklarla donatılmış esrarengiz kişiler: "Zinnar" kod adlı Alaattin Kanat, "Yeşil" kod adlı Mahmut Yıldırım ve Mehmet Yazıcıoğulları.

Er, yaşadıklarını soğukkanlı bir şekilde tüm ayrıntılarıyla sıralıyor. Karşısındaki çeteden onlarca kez ölüm tehdidi almış. Babasını fidye için kaçırıp öldürmüşler. "Mezarını bilsem yeter" diyor. Resmi makamlar nezlindeki tüm girişimlere, ödediği milyarlarca fidyeye rağmen babasını kurtaramamanın acısı onu da ölüm tehditlerine karşı duyarsız yapmış: "Telefonda onlara da söyledim; verecek bir canım var, o kadar..."

Kanat'ını polise kaptırdı

"Ölümle tehdit ettiği için gururuma dokundu. Fidye isteklerini kabul etmedim. Yine de aramayı sürdürdü." İlk tehditçi telefondaki her arayışta kimliğiyle ilgili birkaç ayrıntı verdi. Önce JİTEM'den olduğunu söyledi. Bir de referans gösterdi Er'e: "Yüzbaşı Ersever'in İtirafı adlı kitabı oku, beni tanıyacaksın!"

Verdiği talimata göre, para Garanti Bankası'nın Adana Balık

pazarı Şubesi'nde 66019480 0 no'lu hesaba yatırılacaktı. Bir sonrakı arayışında düzeltti: "Oraya değil, Ziraat Bankası'nın Ankara Heykel Şubesi'ndeki 123843 numaralı hesaba yatır." Sonrası için garanti verdi; Ahmet Demir adına parayı gönderdikten sonra dekontu yanında taşımasını tavsiye etti: "Başına bir iş gelirse, dekontu göster. Kimse sana dokunamaz." Ama ödemeyi yapmazsa sonu Behçet Cantürk, Savaş Buldan, Mehmet Sincar gibi olacaktı...

"JİTEM"ci" bir buçuk ay boyunca her gün birkaç kez aradı. Sonuç alamayınca taktik değiştirdi. Kimliğini açıkladı: "Ben General Zinnar'ım. Seni tanıyan biri daha arayacak ve Zinnar'ın kim olduğunu sana söyleyecek." Senar Er, o ana kadar hiç duymadığı ismin gerçek kimliğini, aynı gün birkaç dakika sonra arayan arkadaşısı Nedim Aytek'ten öğrendi. Tehditçi Alaattin Kanat'tı ve Aytek'den de 100 bin Mark can bedeli almıştı. Hemen ardından bir başka tanıdığı aradı: Yüksekova'lı işadamı Kadir Akbıyık. O da Kanat'm kimliğiyle ilgili bilgi verdi; Ne kadar tehlikeli bir adam olduğunu anlattı. Ve sonra yardım teklif etti: "İstersen seni onunla buluşturabilirim."

Senar Er bu bilgilerden sonra Kanat'a "Peki, parayı vereceğim" demişti, ama şantajcı çeteyi yakalatmaya niyetliydi. Bakırköy Cumhuriyet Savcılığı'na gitti. Başından geçenleri anlattı. Polis devreye girdi. Er'in görüştüğü yetkililer Kanat'ı tanıyordu... "Tehlikelidir, tek gitme" tavsiyesinde bulundular.

Kısa süre sonra, 23 Ağustos 1994'te Senar Er, sivil bir emniyet görevlisiyle birlikte Kadir Akbıyık'la buluştu. Cep telefonundan Kanat'ı aradılar. Kanat, yarım saat içinde Akbıyıklar'm Silivri'deki yazlığında buluşmayı kabul etti.

Fakat Kanat takmış gibi, beş dakikada ulaştı randevu yerine. Yanında, üç yıl önce öldürülen JİTEM binbaşısı Cem Ersever'in "kontrgerilla şefi" olduğunu itiraf ettiği, 1991 seçimlerinde D Y P Bingöl milletvekili adayı olan Mehmet Yazıcıoğulları ve hemşeri si Nizamettin Kumlu vardı. Pazarlığın ortasında polisler eve baskın yaptı. Apar topar beş kişiyi yakalayıp İstanbul Emniyet Müdürlüğüne götürdüler.

Olay dört gün sonra basma yansıdı. Yaptığımız araştırmala

ra göre, ilk duruşmada nöbetçi mahkeme tarafından tutuklanan sanıklar daha sonra serbest bırakıldı. Soruşturmayı yapan polislerden biri daha sonra Senar Er'e "Aklının alamayacağı yerlerden telefon aldık," dedi.

ikinci perde başlıyor

Olaydan sonra Er yine ölüm tehditi telefonları aldı. Bu arada Keremoğlu olan soyadını değiştirip Er yaptı. Yaklaşık altı ay çeteden ses çıkmadı.

"Ama bir gün Lokman Çetin diye Diyarbakırlı bir işadamı aradı. Bana yardımcı olmak istediğini, fidyeyi verirsem işin kapanacağını, yoksa aileme zarar vereceklerini söyledi. Bu bilgileri bazı özel harpçilerden aldığını iddia ediyordu."

Tam 15 gün sonra, 18 Nisan 1995'te Senar Er'in babası Kadir Keremoğlu, Van merkezindeki dükkanından kaçırıldı. "Görgü tanıkları babamın Şehmuz Durak adlı P K K itirafçısıyla birlikte gelenler tarafından kaçırıldığını söyledi. Önce 06 FH 600, sonra 34 ALL 82 plakalı arabalara bindirilmiş. 65 ER 279 ve 01 EA 600 plakalı araçlar da onu takip ediyormuş. Ama yetkili makamlara yaptığımız başvurulardan hiçbir sonuç alamadık. Şehmuz Durak ihbarım üzerine gözüaltına alınıp "Benim alakam yok" diye ifade verdikten sonra ortadan kayboldu. Birkaç ay sonra, resmi karşılamalardan birinde panzerin içinde görüldü."

Senar Er çaresizlik içinde bölgedeki tüm yetkililerle teker teker görüştü. Jandarma İstihbarat'tan Yarbay Nevres Özatl'ya, Hakkari Jandarma Alay Komutanı'na gitti. Kanat'ı yakalattığını, bu yüzden babasının kaçırıldığını anlattı. Sadece dinlediler.

Derken yine Lokman Çetin aradı. "Babamı bulmamda yardımcı olacağını söyledi. Hemen uçağa atlayıp Ankara'ya gittim. Atakule'nin karşısındaki yazıhanesinde beni özel harpçi olduklarını söyleyen iki kişiyle buluşturdu. Onlar bana Kanat'ı yakalamakla büyük hata yaptığımı söylediler. Babam hâlâ sağdı ve 700 bin mark peşin ödemeye kurtulabilecekti. Hiç korkuları yoktu. İster polise git, ister bakana, diyorlardı. Babamla telefonla ko

nuştuktan sonra parayı ödeyeceğimi söyledim. Kabul etmediler. Zaman istedim, ayrıldık."

Ağar'ın makamında tuzak

Yaptığı başvurulardan sonuç alamayınca Er, son çare olarak "en tepe"ye başvurmaya karar verdi. "DYP Hakkari Milletvekili Mustafa Zeydan'a gittim. Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar'dan randevu aldı. Gittik, her şeyi anlattım. Özel Harekat Başkam İbrahim Şahin'i çağırdı. Adı geçenlerin hemen takip edilip yakalanmasını emretti. Bana da dakika, dakika bilgi verin, dedi."

Olay bundan sonra James Bond filmlerindeki gibi gelişti. Er'in ve emekli polis olan bir tanıdığının üstüne dinleme cihazları yerleştirildi. İki "özel harpçi"yle Lokman Çetin'in bürosundaki yeni bir randevuda bütün konuşmalar kaydedildi. Fidyeciler, binadan çıkarken fotoğraflandı. Ama, ellerini kollarını sallaya, sallaya çekip gittiler.

Bir hafta sonra aynı üst düzey yetkililerle görüşmek ve ifade vermek üzere emniyete gittiğinde Er'e verilen cevap ilginçti: "Şimdi onları almayacağız, takip ediyoruz."

Emniyet Müdürlüğü'nün merdivenlerinden çaresiz bir şekilde inerken Er'in cep telefonu çaldı: "Şansım bir kez daha dene-din, öyle mi?" dedi ahizenin öbür ucundaki ses. "Denedin, şimdi görürsün, babanı artık ölmüş bil!"

O günden sonra da bir daha Er'i arayan olmadı. "Bir yıl önce, Van'a giderken uçaktı Lokman'la o iki özel harpçiye rastladım. Tedirgin oldular ama konuştuk. Lokman'a İran'dan canlı hayvan almaya gidiyorlardı. İran'dan hayvan almak yasak, bu yasağı delmek de imkansızdı. Takip ettim. Gidip askeri yetkililerden işi bağladılar. Lokman 40 milyarlık hayvan aldı. O zaman anladım ki bu adamlar dedikleri kadar kuvvetli bir makamdandı."

Bileğini bükenleri yemeğe davet etti Senar Er. Göl kıyısında toplanıp yemek yediler. Fidyecilere tekrar sordu: "Babam için umut yok mu?" Özel harpçinin söylediğine göre hâlâ yapılacak şeyler vardı. "Sen bana şu Baretta'nın aynısından alıp Ankara'ya

gönderiver, bakarız" dedi ayrılmadan önce. Ankara'ya vardığında da telefon edip 200 milyon lira istedi. Er, 1995'in ortalarında bir tarihte, Ziraat Bankası Kavaklıdere Şubesi'ndeki bir hesaba (De-kontu Aktüel'dedir) 80 ve 120 milyon olmak üzere iki defada bu parayı havale etti. Fidyecilerle son teması da bu oldu.

Gönüllü JİTEM'ciler

"Kısa bir süre önce, Van'dan Kayseri'ye tayin edilen Yarbay Nevres Özatl'yı ziyaret ettim. O zaman yardım etmekten çekindiğini, fakat şimdi bir şeyler yapabileceğini söyledi. Bölgeye üç adam gönderip araştırma yaptıracaktı. Tabii adamların masrafı olacaktı. Küçük bir ödeme gerekiyordu. Kayseri'deki İş Bankası'nda bana verdiği hesap numarasına Yılmaz Sevimli adıyla 100 milyon lira yatırdım. Hâlâ bir sonuç çıkmadı."

Yardımsever askeri yetkililer bir tane değildi. Aralık ayının ilk günlerinde, bölgeye yeni atanan bir jandarma istihbaratçı subay, Er Ailesi'nin kapısını çalarak yardım teklif etti: "Babanızın sağ olduğunu, nerede tutulduğunu biliyorum." Bir operasyon düzenleyecek, babasını helikopterle alıp teslim edecekti. Motorize operasyon, Özatl'nın konvansiyonel yöntemlerle yapacağı operasyondan biraz daha pahalıya malolacaktı: 200 bin mark!

Her kademedeki eşkiyanın elinden babasını kurtarmaya çalışan Senar Er mücadelesine umutsuzca devam ediyor. Tek isteği var: Babasının mezarını bulmak... Ve merak ediyor. Bu bilgiyi edinebilmek için hangi yetkiliye ne ödemesi gerekecek....

(Serhan Yedig Mehmet Korkmaz, 1996)

2

Fidyeci özel harpçi

Emniyet Genel Müdürlüğüne bağlı Özel Harekat Dairesi'nce gizlice fotoğraflanan ve Senar Er ile yaptığı şantaj konuşması banda kaydedilen, takip edilip kimliği saptanan iki "Özel Harpçi"nin adları Nafiz Karacan ve Murat Akdemir. Karacan'ın fotoğrafı Nisan 1995'in son günlerinden birinde, fidye pazarlığının yapıldığı Çankaya Caddesi 24/3 no'lu binanın önünde, özel harekat timleri tarafından gizlice çekildi, Ama hâlâ ne Karacan yakalandı, ne de baba Kadir Keremoğlu bulunabildi.

Atletik yapılı, sert görünümlü. 1.85 boylarında. İyiden iyiye kırışmış saçlarını genellikle kısa kestiriyor. Aksansız, temiz bir Türkçe'ye hızlı hızlı konuşuyor. Ses tonu cüssesine göre biraz ince. Ağzından çıkan her sözcüğü tartıyor, gereksiz konuşmaktan, şaka yapmaktan kaçınıyor.

İş günlerinde takım elbise ve kravatla "yarı resmi," tatil günlerinde spor giyiniyor. K o y u güneş gözlükleri her koşulda vazgeçemediği aksesuar.

Adı: Nafiz Karacan. Muhtemelen Adanalı. 40 yaşlarında. Tehdit ettiği kişilere kendisini "kontra" ya da "Özel Harpçi" olarak tanıtıyor. Aktüel'in ulaşabildiği kaynaklar Karacan'ın gerçekten de Genelkurmay Başkanlığı'na bağlı Özel Harp Dairesi'nde görevli olduğunu söylüyor. Rütbesi konusunda rivayet muhtelif. Güneydoğu'da görevli bir istihbarat subayına göre yüzbaşı. Aktüel'in fotoğrafını gösterdiği bir kaynağa göre ise binbaşı.

Konutu ve esas görev yeri Ankara'da. Telefonlarından birinin ait olduğu işyeri "Kuleli Sokak, Burç Apartmanı 23/11, Gazios

manpaşa" adresinde. Üzerinde hiçbir tabela olmayan, zilinde isim yazmayan bu adres, telefon kayıtlarına göre Beta Çelik adlı firmaya ait. Firma Ankara Ticaret Odası kayıtlarında gözükmüyor. Oldukça tecrit durumdaki binanın çevresi sürekli gözetim altında. Kontrol etmek için aradığımızda sekreter "Nafiz Bey biraz önce çıktı" diyerek elimizdeki bilgiyi teyid ediyor.

Karacan'ın Çankaya subay lojmanlarında oturduğu tahmin ediliyor. Cep telefonunu sık sık değiştiriyor. Çevresinde bilinen son cep telefonu, Aktüel'in yayınından hemen sonra sessizliğe büründü.

Torpilli fidyeci

Polis, Senar Er'in 1995 Nisanı'nda dönemin Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar'a yaptığı başvurudan bu yana Nafiz Karacan'ı "araştırıyor." Araştırma, Ağar'ın bizzat görevlendirdiği Özel Harekat Dairesi'nce başlatıldı. Karacan ve kendisine "amirim" diye hitap eden Murat Akdemir, ihbardan birkaç gün sonra, fidye görüşmesi için araya giren Lokman Çetin'in Çankaya Caddesi 24/3'teki bürosundan çıktıktan hemen sonra, kapının önündeki sivil polis minibüsünün içinden gizlice fotoğraflandı. Üstelik ikilinin Senar Er ile yaptığı fidye pazarlığı konuşmaları da banda kaydedildi.

O tarihten bu tarihe, kendi deyişleriyle iki "kontrgerilla" takipte. Senar Er'e verilen bilgilere göre, polis ekipleri onları takip ederken kaza bile yaptı.

Ama "takipteki" şahıslar o tarihten bu yana günlük rutin içinde, saklanmaya gerek duymadan yaşamalarını sürdürüyor. Nafiz Karacan resmi plakalı, şoförlü siyah Chevrolet'siyle Ankara'da dolaşıyor, Güneydoğu'da yardıma ihtiyacı olan kaçakçı dostları için uçağa atlayıp sınır bölgelerine gidiyor.

Şaibeli arkadaşlık

Aktüel, fidye görüşmelerine aracılık eden Lokman Çetin'i de araştırdı. Çetin, Diyarbakır'ın bilinen isimlerinden Niyazi Ağa'nın üç oğlundan biri. 1970'lerde Devrimci Doğu Kültür Derneği

(D D K D) davasından yargılanmış. Bir zamanlar P K K ' ya yakın olduğu, sonra fikir değiştirip tövbekarlara katıldığı iddia ediliyor. Çevresinden edindiğimiz bilgilere göre, İran'dan yapılan canlı hayvan kaçakçılığından çek senet tahsilatına kadar birçok işle ilgileniyor. Fidyeye pazarlığına aracılık yaptığı bürosunu 1996 başlarında boşaltmış. Kardeşi Esat Çetin'le beraber kullandığı Aşağı Ayrancı Güvenlik Caddesi'ndeki evi, gelip gidenlerin anlattığına göre, karanlık birtakım kişilerin karargahı gibi: Akşam hava kararınca yedi sekiz kişi evden çıkıyor, sabaha karşı beşlerde geri dönüyorlar.

Senar Er, Lokman Çetin'le Nafiz Karacan arasındaki ilişkinin fidye pazarlığından sonra geliştiğini tahmin ediyor. Bu karşılaşmadan sonra arkadaş olan ikili, Van civarında sınır ötesi ticari faaliyetlerde bulunmuşlar: Bir keresinde Nafiz Karacan, canlı hayvan ithalinin kesinlikle yasak olmasına karşın, Lokman Çetin'in işini Van'da anında halletmiş. Ve İran'dan 40 milyarlık koyun getirmesini sağlamış.

Er'in aktardığı şu olay, ikilinin birbirleri ve bölgedeki resmi makamlarla ilişkilerine de ışık tutuyor: 'Van'a koyun almaya geldiklerinde Lokman'ın kardeşi Esat bir polisi dövdü. Alıp karakola götürdüler. Olayı Nafiz Karacan'a haber verdiler. Çok kızdı. Fakat karakola gitti. Esat'ı çıkartıp getirdi. Polisler arasında da, askerler arasında da sözü her makamda geçiyor."

İşte böylesine etkili bir isim Nafiz Karacan. Van civarında, resmi makamlarca gayet iyi tanınıyor. Ricası emir muamelesi görüyor.

Emniyet Genel Müdürlüğü Özel Harekat Dairesi, Ankara'da Lokman Çetin'in bürosundaki fidye pazarlığı sırasında yaptığı kayıtlarla, bu "Özel Harpçi"nin kaçırılan Kadir Keremoğlu'nun akıbeti konusunda bilgi sahibi olduğunu kanıtlamıştı. Karacan'ın evi, bürosu, bağlı buluşu kuruluş da biliniyor. Öyleyse fidye ve muhtemel bir cinayet olayını aydınlığa kavuşturmak, resmi yetkilerini tedhişçilikte kullananları yargı önüne çıkarmak için ilgili makamlar başka neye ihtiyaç duyuyor? Emre... İcazete... "İktidar"a... Hangisine?

(Serhan Yedig, 1996)

3

"Fidyeci köstebeğin" yakalanması

Kadir Keremoğlu'nun kaçırılması ve oğlu Senar Er'den fidye istenmesi olayında adı Alaattin Kanat, Mehmet Yazıcıoğlu, "Yeşil" ve Senar Er'in "Özel harpçi" olarak tanındığı Nazif Karacan'la birlikte geçen Lokman Çetin, Diyarbakır'da yakalandı. Uyuşturucu ticareti, cinayet, gasp gibi suçlardan daha önce yargılanan ve hüküm giyen Çetin, bu kez "P K K ' ya yataklık" suçlarından Diyarbakır DGM'de yargılandılar.

"O Senar denen şerefsizi yedi kapı ardında da olsa bulup vuracağım!.." Yeniyıla birkaç gün kala Aktüel'i arayan Lokman Çetin kendinden emin, bunları söylüyordu. Çok öfkeliydi. Adı, muhtemelen cinayetle sonuçlanan bir fidye olayına "karıştırılmıştı." Dergimizin yayınının üzerinden üç hafta geçtiği halde hiçbir yetkili kapısını çalmamış, soruşturma başlatılmamış, ifadesi alınmamıştı. Bundan cesaret alan Çetin şimdi hesap sormaya hazırlanıyordu.

İşin ilginç yanı, tehdit eder tonlamayla konuşan Çetin'in 285'inci sayımızda yayımlanan adam kaçırma olayının birçok ayrıntısını doğrulamasıydı. Örneğin Senar Er'in "Benden kaçırılan babam Kadir Keremoğlu için 750 bin mark fidye istedi" dediği Nafiz Karacan'ı "etkili" bir şahsiyet olarak tanıyordu. Daha önce bazı işlerinde kendisine yardımcı olmuştu. "Babasının bulunma

sını sağlayabileceği için" de Nafiz Karacan'ı Senar Er'le tanıştırmıştı. "Fidyeye falan isteyen olmadı; yanlış anlamış" diyordu 750 bin marktan söz ederken. "Nafiz, Senar'a, eğer babam kaçırılanlar para isterse hazırlıklı ol, dedi sadece!"

Kendisini "Özel harpçi" olarak tanıtan Nafiz Karacan'la ilişkilerinin bu olaydan sonra da sürdüğünü doğruluyordu. Tıpkı Senar Er'in anlattığı gibi, 1995 sonunda canlı hayvan alımı için Karacan'la birlikte Van'a gitmişti Lokman Çetin. İstedığı hayvanları aldıktan sonra göl kıyısında Senar Er'le yemek yemişlerdi.

Lokman Çetin Ankara'da çek senet mafyası işlerine karıştığını da reddediyordu. "Benim aşiretim, köylerim var, mafyacılığa ihtiyacım yok; Ankara'daki evlerimde kalanlar köyümden ziyarette gelenlerdir. Kötü işler yapmazlar."

Dosyası kabarık

Oysa Lokman Çetin'in sabıka dosyası kabarıktı. 15 yıl önce Şerif Pişkin'i öldürmekten yargılanmış ve mahkûm olmuştu. 1988'de Diyarbakır'da ruhsatsız silah taşımaktan mahkeme önüne çıkmıştı. 1992'de yakalanan üç PKK militanının "Lokman bize yataklık ederdi; onun evinde kalır, yer içerdik" biçimindeki ifadelerinden dolayı adı arananlar listesine girmişti.

1994 yılında Mersin'de BMW marka bir otomobilde 50 kilo eroinle yakalanmıştı. Ama uyuşturucu kaçakçılığı ve PKK'yı yataklık suçlarından Konya DGM'de yargılanıp mahkûm olduktan sonra yine esrarengiz biçimde "özgür kalmıştı." Bunu sabıka dosyasının bir sonraki maddesinden öğreniyoruz: Yıl 1995. Suç: Ruhsatsız silah taşımak... Yine kurtulmuş. 1996'da Ankara'da darp suçundan gözaltına alınmış.

"Teflon" sabıkalı Lokman Çetin şimdi de "PKK'ya yardım ve yataklık"tan içerde. Ve öyle görünüyor ki bu kez "Teflon Lokmanın dibi tuttu."

Çetin, 11 şubat geceyarısı, Diyarbakır'daki Turistik Otel'in 213 numaralı odasında Lama markalı ruhsatsız tabancasıyla yakalandı. Yakalanma gerekçesi, bazı PKK sanıklarının 1992'deki

suçlaması. Diyarbakır 1 nolu DGM'de görülen dosyaya göre Çetin poliste verdiği ifadede "yataklık" suçunu kabul etti. İtirafı üzerine Bismil'in Kurdoğlu köyünde düzenlenen operasyonda, kardeşi Mustafa Çetin, orduda kullanılan G3 modeli tüfeğiyle yakalandı.

Diğerleri hâlâ serbest

Kadir Keremoğlu'nun kaçırılmasında adı geçen diğer isimler hakkında ise henüz herhangi bir soruşturma başlatılmadı. Örneğin kaçırma işini gerçekleştiren PKK itirafçısı Şehmuz Durak Van'da hâlâ vazife başında. Üstelik dergimize itiraflarda bulunan Murat Demir "Şehmuz, Yeşil'in tetikçisidir. Orhan Karaağar'ın öldürülmesi dahil birçok faili meçhul cinayete karışmıştır" dediği halde...

Üç hafta önce TBMM Susurluk Komisyonu'na ifade veren Emniyet Genel Müdürlüğü İstihbarat Dairesi Başkan Yardımcısı hanefi Avcı'nın "Senar Er'e verilen hesap numarası Ahmet Demir'e aittir. Bu hesaba öldürülen İranlılar'ın yakınları da fidye yatırdı" biçimindeki çarpıcı ifadesine rağmen konuyla ilgili başlatılmış herhangi bir resmi soruşturma yok. Kendisini "Özel harpçi" olarak tanıtan Nafiz Karacan ise esrarını korumaya devam ediyor. Aktüel'in "Kendisini Özel harpçi olarak tanıtan bu kişi TSK üyesi midir" biçimindeki sorusu Genelkurmay Basın Halkla İlişkiler Dairesi tarafından "Uygun bulunmadı" gerekçesiyle cevaplanmazken, Karacan noter kanalıyla dergimize ilettiği açıklamada "İddialar komiktir, doğru olsaydı emniyetçe sorgulanırdım, konu yargıya intikal ederdi" demekle yetindi.

Senar Er'e "masrafların ödenmesi" karşılığı yardım sözü veren Jandarma Albay Nevres Özatlı hakkında da şu ana kadar baskı yansımış herhangi bir soruşturma söz konusu değil.

Şu ana kadar iddiaları görmezlikten gelen yetkili makamların Diyarbakır DGM'deki dava nedeniyle harekete geçmek zorun

necdet açan serhan yedig

da kalacağı sanılıyor. D G M savcılığının soruşturmayı genişletmesi belki de bunun ilk sinyali...

(Serhan Yedig, 1997)

4

Fidyecilere yeni tanık

Yüksekovalı işadamı Celalettin Çakan, kendisini "özel harpçi" olarak tanıtan çifte tabancalı Nafiz Karacan ve ortağı Lokman Çetin tarafından nasıl dolandırıldığını, kendisine Kadir Keremoğlu için fidye pazarlığında nasıl rol almasının teklif edildiğini Aktüel'e anlattı.

"Bir gün, Esat ve Lokman Çetin kardeşlerle birlikte yemeğe gittik. Yanımızda Nafiz Karacan da vardı. Nafiz hızlı içip hemen sarhoş oldu. Sohbetin bir yerinde bana dönüp, belli ki sen çalışan işbiririci birisin; elimde Kadir Keremoğlu adında yaşlı, zengin bir adam var; ailesi para verirse serbest bırakacağız, aracılık yaparsan birlikte iyi para kazanırız, dedi. Ben de Keremoğlu'nu tanıdığımı, annemin dayısı olduğunu söyledim. Serbest bırakılması için ne kadar para istediklerini sordum. Nafiz, 100 bin mark, dedi. Lokman, 120'den aşağı olmaz, diye atıldı..."

"Doğruyu söyleyip söylemediklerini öğrenmek için üstelendim. Nafiz aynen şunları söyledi: İhtiyar benimkinden daha konforlu bir dairede yaşıyor. Her ihtiyacını karşılıyoruz. Biraz masraflı, ama olsun. İstersen hemen seni götürüp görüştürebilirim..."

Ankara'nın lüks restoranlarından birinde geçen bu konuşmanın iki kahramanı, Nafiz Karacan ve Lokman Çetin'i Aktüel okurları artık yakından tanıyor: Nafiz Karacan, Emekli Hava Tuğgeneral Kaya Karacan'ın oğlu. Yüksekvalı işadamı Senar Er'in (Keremoğlu) babasını kaçıran "çete"nin, kendi deyişle "özel harpçi" üyesi. Diğeri, şu anda Diyarbakır D G M 'de "P K K 'ya yardım ve ya

(*) Lokman Çetin'in, Ankara Hilton Oteli'nde 10 Mart 2000 tarihinde gerçekleşen silahlı saldırı sonucu hayatını kaybeden, L D P Genel Başkan Besim Tibuk'un yeğeni işadamı Ali Tibukoğlu'nun öldürülmesi olayında ismi geçti. Olayda Çetin Aydın, Nihat Özbir ve Seyithan Nergiz yaralandı. Azmettirici olarak yakalandı, Ankara 1 No'lu DGM'de çıkar amaçlı suç örgütü oluşturmak ve cinayete azmettirmekten yargılandı ve 24 yıl ceza yedi. Halen cezaevinde.

taklık" suçundan yargılanan ve muhtemelen Keremoğlu'nun kaçırılması olayından dolayı da sorgulanan Lokman Çetin. Esat Çetin de onun kardeşi. (Çete'nin bilinen diğer üyeleri, Alaattin Kanat, 1991 seçimlerinde D Y P Bingöl milletvekili adayı Mehmet Yazıcı oğulları, Nizamettin Kumlu ve "Yeşil"namlı Mahmut Yıldırım).

Bu olayı aktarana gelince. O da Yüksekova'da canlı hayvan, meyve ve sebze üzerine sınır ticaretiyle uğraşan Celalettin Çakan. "Çetemin kurbanlarından biri olduğunu söyleyen Çakan sözkonusu kişilerle tanışmasını şöyle anlatıyor: "1995 Eylülünde Yüksekova'dan Ahmethan isimli esnaf, Diyarbakırlı Esat ve Lokman Çetin kardeşleri işyerime getirip tanıştırdı. Çetinler İran ve Irak'tan kaçak yollardan 830 adet dana almış. O sırada bu ülkelerden canlı hayvan ticareti yasak. Hayvanları Yüksekova'dan Van'a, oradan Ankara'ya götürecekler. Benden yardım istediler."

Yapılan görüşme sonucu, Çakan 3 milyar 60 milyon lira karşılığında hayvanları Ankara'ya ulaştırma işini üstlenir. Sıkı kontrole rağmen danalar 15 çoban eşliğinde 32 kamyonu yüklenip Ankara'ya gönderilir. Çakan da uçağa atlayıp Ankara'ya parasını almaya gider.

Çifte tabancalı "özel harpçi"

Yüksekovalı işbiririci işadamını Esenboğa'da Lokman Çetin'in küçük kardeşi karşılar. "Beni Atakule'nin karşısındaki bürolarına götürdü. Bina numarası 24, daire numarası 3 idi. İçeri girdiğimde Lokman, ağabeyi Mustafa ve kardeşi Esat Çetin oturuyordu. Biraz sonra, elinde cep telefonu olan, çifte tabancalı biri geldi. Lokman bu kişiyi, işortağrm özel harpçi Nafiz Karacan, diye tanıttı."

Lokman Çetin'in sekreterli ve gösterişli bürosu, ardından da çifte tabancalı "özel harpçi" işortağıyla tanıştırılma seansı Yüksekova'da işadamı üzerinde müthiş bir etki yaratır. Çakan anlatmayı sürdürüyor: "Lokman, ilk konuşmada, paranı Ankara'da vereceğim, demişti. Ancak, büroya girer girmez üzerimde para olup olmadığını sordu. Üstümde altı bin mark vardı. Üç bin var, dedim. Birkaç gün sonra geri verme koşuluyla, borç aldılar. Lokman'm söylediğine göre, bu parayla, hayvanların sınırdan geçmesine

yardımcı olan tabur komutanı binbaşıya hediye tabanca alınacaktı. Verdiğim paranın 2800 markını, ruhsat ayarlaması için, yazıhaneye gelen Özel Harekatçı polis memuruna verdiler. Yaklaşık 10 gün sonra Lokman'm bürosuna gittiğimde, tesadüf eseri bu binbaşıyı da gördüm. Nafiz'in tanıdığı binbaşı tabancayı alıp gitti. Bana da para durumlarının sıkışık olduğunu, birkaç gün içinde tüm borçlarını ödeyeceklerini söylediler. Hatta Nafiz Karacan, beni bir kenara çekip, merak etme Lokman vermezse ben vereceğim; sen çok masraf ettin, emek harcadın, dedi."

Ava giden avlanır

Nafiz Karacan Lokman Çetin ikilisinden canlı hayvan işi nedeniyle alacaklı olan başka isimler de vardır: Yüksekova'da Mehmet Dara, Mehmet; Şirin Kara, Ahmethan ve Şükrü beyler... Alacaklılar kapıyı aşındırırsun iki ortak Van'dan getirdikleri danaların 400'ünü Ankara Gölbaşı yakınlarında bir tüccara satar. Ancak dolandırılırlar. Paralarını alamayınca Çakan yeniden devreye girmek zorunda kalır: "Beni, yakınım olan Nihat Aslan ve Baranla köye gönderdiler. Adamlara Karacan'ı mesajını ilettim. Hemen tüm hayvanları geri verdiler. Kamyonu yükleyip Konya'ya, Nafiz ve Lokman'm ortağı olan Serdar Çınar'a teslim ettik. Ser Un Fabrikası'nın sahibi olan Çınar, Konya'da bir çiftlikte hayvan besliyordu. Hayvanları satacak, paramı ödeyecekti. Beni tam bir buçuk ay bekletti. Beklerken masraflarımı da üstlenmişti. Fakat 150 milyonluk otel borcumu ödemedi. Çek verdi karşılıksız çıktı. Tartışınca da bana silah çekip, seni kaybederim, diye tehdit etti. Sonunda paramı alamadan Ankara'ya döndüm. Lokman ve Nafiz'in bürosuna gidip gelerek paramı verecekleri günü beklemeye başladım¹."

Murat Akdemir'in intiharı

"Çete" o günlerde nakit darlığı içindedir. Ama geceleri de hep birlikte hızlı yaşamaktan geri durmazlar. Celalettin Çakan, Ankara'daki zorunlu misafirliği süresince, birçok kez bu gece se

rüvenlerine katılmak, hesabı ödemek zorunda kalır. "Her akşam, restoran, geceklübü, bar, pavyon beni dolaştırıyorlardı. Ceplerin deki parayı her akşam son kuruşuna kadar harcıyorlardı. Bitince borç istiyorlardı. Sonunda cebimde simit alacak para kalmadı!"

İşte, o geceyi sabaha bağlayan serüvenlerden birinde, bir yemek sırasında, Nafiz Karacan, Senar Er'den fidye alınması işi için Celalettin Çakan'dan yardım ister. Şaşıran Çakan bir gün sonra, ayık kafayla konuşmak için olayı yeniden açar. "Büroda konuşurken sözü Keremoğlu'na getirdim. Nafiz ağız değiştirdi. Keremoğlu elimde değil, ama elimin altında dolaşıyor, dedi. Söylediğine göre, 100 bin mark karşılığında hemen serbest bırakılmasını sağlayabilirdi. Bu işi becerirsen hepimiz köşe oluruz, diyordu. Lokman ise hâlâ 120 bin mark, diye ısrar ediyordu."

Ayık kafayla yapılan ikinci itiraf Celalettin Çakan'a kimlerle dansettiği konusunda ilk sinyali verir. "Kadir Keremoğlu'nun kaçırıldığını, oğlu Senar Er'den fidye istendiğini duymuştum. Fakat fidyecileri bilmiyordum. Nafiz'in sarhoş kafayla söyledikleri sayesinde bunu da öğrenmiştim. İkinci konuşmada emin oldum. Ancak aracı olmayı göze alamadım. Nafiz devlet görevlisiydi, o kendini kurtarır, ben zarar görebilirdim. Açıkçası, tıpkı Keremoğlu gibi beni de ortadan kaybedebileceklerini düşündüm. Bu yüzden Keremoğlu'nun yakınlarına da anlatmadım."

Celalettin Çakan'ın Nafiz Karacan Lokman Çetin ikilisinden iyice korkmasına yol açan bir başka olay ise Murat Akdemir'in intiharı. Akdemir, daha önceki haberlerimizde belirttiğimiz gibi, Senar Er'in Nafiz Karacanla yaptığı fidye pazarlığı sırasında oda da bulunan ve Karacan'a "amirim" diye hitap eden kişi. O da bir general oğlu. Babası rahmetli hava korgenerali Lütfü Akdemir.

"1995'in sonuna doğruydu. Bir akşam, Lokman'ın bürosunda parasız pulsuz otururken Lokmanla Nafiz geldi. Telaşlı bir halleri vardı. Endişeli görünüyorlardı. Sebebini sorduğumda, Murat Akdemir adında bir ortakları olduğunu ve bu kişinin Gaziosmanpaşa'deki bürolarında kapıyı üzerine kilitledikten sonra intihar ettiğini söylediler. Saat 20.30 civarıydı. Lokman beni şoförü Er gül'le olay yerine göndermek istedi. Israr etti. Gitmedim. Bu olayla birlikte, kirli işler çevirdiklerini anladım. Ve korktum."

Cemalettin Çakan'ın Ankara'daki zoraki misafirliğinin altıncı ayında, Lokman, birlikte Diyarbakır'a gitmeyi önerir. Siyah bir Mercedes ve bir Mazda ile yola çıkarlar. Arabalarda Lokman, kardeşi Çetin, kadın arkadaşı Gülay vardır. Lokman Çetin orada Çakan'a, borçlarına karşılık 1993 model, İstanbul plakalı bir Renault Broadway araba verir. Arabayı alıp Yüksekova'ya geri dönen Çakan, 10 gün sonra bir kaza sonrası bu arabayı da yitirir: Broadway, Muş'un Malazgirt ilçesinden bir kuyumcuya aittir. Sahibi-ne geri verilir.

Celalettin Çakan, borcunu alamadığı gibi, altı ay boyunca birikmiş parasını da harcamış ve tam anlamıyla dibe vurmuştur. "Daha sonra onlarla temasım olmadı" diye anlatıyor "Çete" üyeleriyle olan alışverişinin son perdesini. "İran'a gittiğimde, Lokman aramış, gelsin parasını vereceğiz, demiş. Güvenemedim. Korktum daha doğrusu. Çünkü bu tür adamlardan her tür kötülük gelebilir."

Babasını kimin kaçırdığını bildiği halde bunu uzun süre Senar Er'den saklamasının sebebi de bu korku.

Bugün artık anlatıyor, çünkü Senar Er'in anlattıklarını okumuş Aktüel'de. Ve Aktüelin bu haberin peşini bırakmadığım, elini kolunu sallaya gezen çete üyeleriyle ilgili her hafta yeni bir gerçeği ortaya çıkardığını...

O gerçeklerden sonuncusu, Celalettin Çakan'ın bizzat kendisi: Kadir Keremoğlu'nun kaçırılması ve oğlu Senar Er'den 700 bin Mark fidye istenmesi olayıyla ilgili beşinci suç duyurusunu okudunuz. Ve ikinci tanığın söylediklerini; gerçek kimliği ve fotoğrafıyla...

(Serhan Yedig, 1998)

5

Otelden adam kaldırdılar

Vanlı işadamı Senar Er'in babasının kaçırılması ve 700 bin Mark fidyeye istenmesi olayında yer aldığı polis kamerasıyla saptanan ve Er'e kendilerini "özel Harpçi subay" olarak tanıtan Nafiz Karacan ve Murat Akdemir'in, müteveffa bir hava korgeneralle emekli bir hava tuğgeneralin oğulları olduğu ortaya çıktı. Ancak bu bilgiyi veren esrarengiz kişi, Ankara'da Sheraton Otelinin pastanesinde Aktüel muhabiriyle görüşürken, iyi tanıdığı anlaşılan iki kişi tarafından alınıp götürüldü. Haber kaynağını kaçıranlar, "Karacanlar'm peşini bırakmazsanız sizin için kötü olur," diye tehdit ettikleri muhabirimizi de tartakladılar.

Gazeteciler genellikle haber kaynaklarını uzun uğraşılardan sonra bulur. Bu kez tam tersi oldu. Haber kaynağı, 2.5 aydır Kadir Keremoğlu'nun kaçırılması ve oğlu Senar Er'den 700 bin Mark fidyeye istenmesi olayını araştırarak Aktüel ekibini buldu. 5 Mart 1997 Çarşamba sabahı erken saatlerde, kimliğini açıklamayan haber kaynağı Aktüel Ankara bürosundan bir muhabire ulaştı. Hem de titizlikle gizli tutulan ev telefonundan...

"Nafiz Karacan ve Murat Akdemir hakkında bilgi topladığınızı biliyorum" diyordu telefondaki erkek sesi. "Daha fazla bilgi almak istiyorsanız vereceğim adrese gelin!" Karacan ve Akdemir, Senar Er'in kendisinden fidyeye istediklerini ve kendilerini "özel Harpçi subay" olarak tanıttıklarını söylediği kişilerdi. Emniyet Genel Müdürlüğü istihbarat ekipleri, Er'in talebi üzerine her ikisinin gizlice fotoğraflarını çekmiş, Aktüel de bunlardan birini, Nafiz Karacan'ınkini yayımlamıştı.

Uzun pazarlıklardan sonra, esrarengiz kaynak büromuzun yakınındaki Sheraton Otelinin pastanesinde buluşmaya ikna olmuştu. İşin ilginç yanı hiç eşkal sormadan, buluşacağı insanın görünümüyle ilgili ipucu almadan kapayıvermişti telefonu.

Arkadaşımız, kararlaştırılan saatte buluşma yerine vardığında ortalık sakindi. Beklenen kişinin gelmesi için yaklaşık bir buçuk saat beklemesi gerekti. Sonra...

Sonra, telefondaki esrarengiz ses hiç kuşkuya bile düşmeden muhabirimizin masasına geldi. Uzunca boylu, ince yapılı, Amerikan traşlı genç adam sarışın ve renkli gözlüydü. Üzerinde bluejean, balıkçı yaka kazak ve kısa bir mont vardı. Tedirgindi. Alçak sesle konuşuyor, gözleriyle sürekli etrafı tarıyordu.

Fidyeye olayına karışanlar hakkında ilginç ayrıntılardan söz ediyordu. Kendilerini "Özel Harpçi" olarak tanıtanlar aslında iki havacı generalin çocuklarıydı. Murat Akdemir'in babası Korgeneral Lütfü Akdemir, 1. Hava Taktik Kuvvet Komutanı iken 31 Mart 1994'te geçirdiği bir kalp krizi sonucu Eskişehir'de vefat etmişti. Nafiz Karacan'ın babası Kaya Karacan ise 30 Ağustos 1995'te, Hava Kuvvetleri Komutanlığı Muhabere ve Elektronik Dairesi'nde görevliken, tuğgeneral rütbesiyle emekli olmuştu.

Esrarengiz kaynağın Kaya Karacanla ilgili anlattıklarını Aktüel, araştırmaları sonucunda daha önce zaten öğrenmişti. Fakat Akdemirle ilgili yeni ayrıntılar vardı.

Muhabirimizin "İsterseniz bunları Murat Akdemir'in ailesiyle görüşelim; söylediklerini aynen yazalım" biçimindeki ısrarı üzerine kaynağımız önce bu öneriyi reddetmiş, sonra cep telefonunu çıkartıp bir numara çevirmişti. "Ağabey" diye hitap ettiği kişiye olayı kısaca özetledikten sonra talebimizi iletmışti: "Murat öldüğü için tüm pislikleri onun üstüne yıkmak istiyorlar. Aktüel'de kiler ailesiyle görüşüp gerçeği yazmaya çalışıyor, yardım edin."

Konuşmanın akışından anlaşıldığına göre karşıdaki kişi pek ikna olmamıştı. Genç adam biraz daha çabaladıktan sonra "Taaamm ağabey sen bir konuş. İkna et, beni bir saat içinde ara, burada bekliyorum" diyerek kapatıyordu telefonu.

Karacanlarla uğraşmayın yoksa...

Telefon görüşmesinden 15 dakika sonra, muhabirimizle ha

ber kaynağının oturduğu masaya iki kişi geldi. İriyarı olanı yaklaşık 1.85 boylarında, esmer, renkli gözlü ve asker traşlıydı. Diğer ise bıyıklı, kısa boylu ve esmerceydi. Muhabir arkadaşımız daha sonra olanları şöyle anlatıyor: "Bıyıklı olan, haber kaynağıma 'Kalk, gidiyoruz' dedi. Karşımdaki onları tanıyor olmalıydı. Hiç şaşırmadı, kim olduklarını sormadı. Hemen ayağa kalktı. Çok korkmuş ama yapacak başka bir şeyi olmadığı için teslim olmuş gibi bir havası vardı. İriyarı olanı koluna girdi, alıp götürdü. Diğer karşıma oturup neden bu konuyla uğraştığımı sordu. Karacan Ailesi'ni rahat bırakın, asıl Murat Akdemir'e ve babasına bakın, dedi. Ardından beni açıkça tehdit etmesi ve küfretmesi üzerine masadan kalmak istedim. Kolumdan sıkıca tutup sarstı, sonra itti. Duvara çarptım. Etraftakilerin müdahalesine fırsat vermeden çıkıp gitti."

5 Mart 1997 Çarşamba günü, saat 11.30 - 12.00 arasında Ankara'daki Sheraton Oteli'nin pastanesinde yaşanan bu olaydan sonra, gündüz gözüyle başkent merkezinde adam kaldıranların kimliğini araştıran, esrarengiz bilgi kaynağının akıbetini öğrenmeye çalışan Aktüel muhabirleri hiçbir somut bilgi elde edemedi. Otel yönetimi lobide güvenlik kamerası olmadığını söylediği için de, ne haber kaynağının, ne de onu alıp götürülenlerin kimliğini saptamak mümkün oldu.

Karacanlar Ankara'da

"İşte Fidyeci Özel Harpçi" başlığıyla yayımladığımız habermizden bu yana dergimizin muhabirleri, fotoğrafı yayımlanan Nafiz Karacan'ın kimlik ve ilişkilerini araştırıyor. Edindiğimiz bilgilere göre Karacan, bir süre Ankara'da, Bilar adlı şirkette fotokopi makinaları pazarlamacılığı yapmış. Bu işten edindiği referansla 1992 yılında Beta Dış Ticaret ve Pazarlama şirketinde çalışmaya başlamış.

Şirketin sahibi Mehmet Aykut Eken "Ben onu güvenilir bir insan, bir generalin oğlu olarak tanıdım. Beni babasıyla da tanıştırdı," diyor. Eken'in söylediğine göre, Karacan kuruluşa ihalelerde yardımcı olma vaadiyle girmiş. Başarılı olamayınca kendi isteğiyle ayrılmış.

Şirketin diğer ortaklarından, Anadolu Ajansı eski Genel Müdürü Atilla Onuk, "Vallahi büromuzu hâlâ kullandığım sizden duyduk," diyor. Ve Nafiz Karacan kanalıyla kurdukları bir ticari ilişkide nasıl dolandırıldıklarını anlatıyor: "Nafiz'in kızkardeşi nin kocası Ertan Kesim, İmbat Turizm kanalıyla şirketimizi dolandırdı. O da TAI'de görevli Korgeneral Hikmet Kesim'in oğludur. Haklarında dava açtık. Bir yıla mahkûm oldular. Fakat yalanlanamadılar."

Edindiğimiz bilgiye göre, Nafiz Karacan ve Murat Akdemir birbirleriyle tanışan iki asker ailesinin çocukları. Akdemir, 1990'ların başında bir başka havacı general olan Alaattin Güven'in oğlu Erhan Güven'le bir inşaat şirketi kurarak ticarete atılmış. Fakat başarılı olamamış. Akdemir'in sonraki yıllarda psikolojik rahatsızlık geçirdiği, bu yüzden Eskişehir'de tedavi gördüğü söyleniyor. Bu rahatsızlıkta "birilerinin onu pis işlere bulaştırmasının payı olduğu" da. Ve Murat Akdemir, 1995 Sonbahar'ında, 30. doğumgününde hayatına kendi eliyle son vermiş...

Nafiz Karacan daha şanslı; bir kere, hakkındaki fidye isteme ihbarına, polisçe yapılan tesbite rağmen iki yıldır herhangi bir kovuşturmayla uğramış değil. Dahası, bunca tesbite rağmen, Aktüel'e resmi kanallarla "Benim bu işle alakam yok" açıklaması kolaylayacak kadar rahat. Şu anda babasıyla, Ankara Oran Sitesi'nde karşılıklı iki lüks dairede yaşıyorlar. Nafiz Karacan haftalardır te lesekreterine bıraktığımız notlara cevap vermiyor, görüşme taleplerimizi reddediyor. Babası Kaya Karacan ise taleplerimizi "gönderdiğimiz tektip metnini yayımlayın; gerek duyarsak konuşuruz" biçiminde cevaplıyor.

Geçen hafta, Sheraton Oteli'ndeki kaçırma olayından sonra muhabirlerimiz Kaya Karacanla görüşmeyi yeniden denedi. Bu arada yaşanan olayı anlattılar. Karacan'ın cevabı müstehzi idi: "Hah... Memlekette polis var, emniyet var, savcı var. Ne duruyorsunuz, gereken makamlara gidin başvurun!" Haklı; bu konuda yaptığımız üçüncü haberi, Senar Er'inkiyle birlikte dördüncü suç duyurusunu okudunuz...

(Serhan Yedig, 1998)

6

Babamın öldüğünü Yeşil'den öğrendim

Karşısında en karanlık adamlar vardı: Yeşil, Alaattin Kanat, Şehmuz Durak ve emekli bir generalin esrarengiz oğlu N a f i z K a r a c a n . Haraç istendi, tehdit edildi, babası "kaybedildi." Emniyete, DGM'lere, Susurluk Komisyonu'na başvurdu. Vanlı işadınının dört yıllık umarsız hukuk mücadelesi sonucunda, "dokunulmaz" fidyecilerden Karacan tutuklandı. Senar Er "Umutsuzum ama yılmadım," diyor.

* 1994'ten beri süren çabanız sonucunda, sizinle fide pazarlığı yaptığını ileri sürdüğünüz Nafiz Karacan yakalandı, sorgulandı, tutuklandı. Bu aşamaya kadar kaç kez resmi makamlara başvuruda bulunmanız, suç duyurusu yapmanız gerekti?

Benden fide isteyen Alaattin Kanat'ı yakalatmıştım. Yargılandı, hüküm giydi. Öç almak için 18 Nisan 1995'te Van'da babamı kaçırdılar. Emniyete yaptığımız başvuruda, görgü tanıklarına dayanarak, kaçıran Şehmuz Durak'm adını, eşkalini, arabasının plakasını verdik. Yakalandı, ifadesi alındı ve serbest bırakıldı. Lokman Çetin kanalıyla, Nafiz Karacan babam için fide isteyen ce dönemin Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar'a başvurduk. Fide pazarlığı yanımdaki arkadaşın üzerine yerleştirilen teybe kaydedildi, çıkışta Nafiz Karacan polis tarafından fotoğraflandı. Kimse yakalanmadı. Aktüel'de yayımlanan röportajdan sonra, Diyarbakır D G M ' y e yeniden suç duyurusunda bulundum. Susurluk

Komisyonu'nda olanları anlattım. Diyarbakır D G M çağırdı. T e k r a r gidip olayları anlattım.

* Fide pazarlığına aracılık eden Lokman Çetin 1998 Şubatı'nda Diyarbakır'da yakalandı. P K K ' y a yataklık yapmaktan tutuklandı. Aktüel'in haberinden sonra sizi arayıp bir şey soran oldu mu?

Lokman Çetin'i Van'a getirdiler. Yüzleştirildik. Teşhis ettim. Bütün olayları tekrar anlattım. Babamın kaçırılacağını nasıl 15 gün önceden haber verdiğini, kaçırıldıktan sonra olanları... Ama serbest bırakıldı.

* Diyarbakır D G M birkaç ay önce dosyayı Van'a gönderdi. Nafiz Karacan, ekimin ilk haftasında Artvin'de gözaltına alınıp serbest bırakıldı. Oysa, hakkında suç duyurusu vardı. Van'daki dosyanın akıbetinden haberdar mısınız?

Avukatlar kanalıyla buldurmaya çalıştım. Ama başarılı olmadım. Dosyanın akıbetini bilmiyorum.

* Olaya adı karışan diğer kişilerle daha sonra karşılaştınız mı?

N a f i z Karacan'la bir kez daha V a n u çağında karşılaştık. T e k r a r para istedi benden. Banka kanalıyla 80 milyon lira gönderdim. Sonra ortadan kayboldu. Bir dostumun kanalıyla, kimliğimi saklayarak, Ankara'da Yeşille buluştum. Altı saat, restoranında aynı masada oturduk. Babamın akıbetini onun ağzından duymak istiyordum. L a f babama gelince "O gitti, bu iş bitti" dedi. B a b a m ın ölmüş olduğuna o akşam ikna oldum. Daha sonra görüntüm atv'nin haberlerinde yayımlanınca Y e ş i l beni hatırlamış. Arayıp tehdit etti. Bir geceyarısı İstanbul'daki evimin kapısına yedi kişi geldi. Kapıyı açmayı, kırmayı denediler. 155'i aradım; kaçtılar.

"Karacan'ı teşhis ettim"

* Ankara'da geçen hafta yüzleştirildiğiniz kişi fide pazarlığı yaptığınız, Aktüel'in defalarca fotoğrafını yayımladığı Nafiz Karacan mıydı?

Evet. Teşhis ettim. Defalarca ifade verdiğim halde, yeniden olayı anlatmam istendi; anlattım. Nafiz buluştuğumuzu kabul etti.

* Fidy e pazarlığı sırasında polisin yaptığı ses kayıtları, çekilen fotoğraflar yüzleştirmede gündeme geldi mi?

G elmedi. Ben de sormadım.

* Peki, banka kanalıyla Nafiz Karacan'a gönderdiğiniz paranın dekontları?

Bende fotokopileri var. Muhasebemizde kayıtları var. G aliba bankadan orijinali bulunamamış. Ama Karacan yüzleştirmede parayı aldığını kabul etti. Bu parayla ismini hatırlamadığım birine silah aldığını söyledi. Kaçakçı olduğumu söyleyip kendisim temize çıkarmayı d enedi.

* Çete üyeleri her konuşmalarında sizin uyuşturucu kaçakçısı olduğunuzu söylüyor. Aynı bilgiler basında da yer aldı. Uyuşturucu kaçakçılığından hiç adli takibata uğradınız mı, hüküm giydiniz mi?

Geçenlerde Hürriyet, hiçbir kanıt göstermeden uyuşturucu kaçakçısı olduğumu yazdı. Gazete hakkında tazminat davası açacağım. Çünkü kredi almış ve bu parayla yurtdışında iş bağlantıları kurmuştum. Haberden sonra kredim iptal edildi. Zarar ettim. İsteyen sabıka dosyama bakabilir. Uyuşturucuyla yakalanmadım, bu yüzden yargılanmadım, hüküm giymedim. 15 yıl önce bir davaya adım karıştırılmak istendi. Aklandım. Farzedelim ki uyuşturucu kaçakçısıyım. Bu ülkede demokrasi var, hukuk var. Devletin polisi, mahkemesi hesabını sorar. Güneydoğu'da haraç toplayan kişiler insanlara kaçakçı damgasını vurup kesesini dolduruyor.

* Haraç ve infaz operasyonlarının bir başka gerekçesi "PKK finansörü" olmak...

P K K firmamın iki otobüsünü yaktı. Çünkü haraç istemişlerdi, vermedim. Verseydim yakarlar mıydı?

* Gelişmelere baktığınızda babanız Kadir Keremoğlu'nu çıkarırların, fidye isteyenlerin yargılanıp hüküm giyeceğinden umutlu musunuz?

Nafiz Karacan en fazla birkaç yıl yatıp çıkacak. Diğerleri yakalanamıyor bile. Doğrusu, umutlu değilim. Ama ben peşini bırakmayacağım. Verecek bir canım var; babamı kaybettikten sonra onun da önemi yok. Ben ölsem de geride kalanlar peşini bırak

mayacak. T e k isteğim var. Babamın mezarı belli olsun, ziyaret edeceğim bir yer olsun...

Ersever'in izinde esrarengiz kaza

* Soruşturma sürecinde, Nazif Karacan ve Mehmet Cemal Kulaksızoğlu'nun bağlantılı olduğu şirketler arasında Rüzgâr Güvenlik'in de adı geçmişti. 1997 Nisanı'nda İstanbul'da MP 5, K a nas, Kalaşnikof gibi tüfek, tabanca ve patlayıcının yanı sıra ordu, emniyet, istihbarat kimlikleriyle yakalanan, yargılanıp hapis cezasına çarptırılan Osman Gürbüz'ün de Rüzgâr Güvenlik'le bağlantısı basında yer almıştı. Y i n e gazetelerde, Azerbaycan'da yapılan esrarengiz bir operasyonun kahramanlarına da evsahipliği yaptığı yazılan şirket hakkında ayrıntılı inceleme yapılmadı. MİT'e ait telefonların bu karanlık şirkette ne aradığı sorusu aydınlatılmadı.

* Gözaltına alınanlardan Necdet Kazancı, polisteki ifadesinde Yeşil'le Merzifon'daki bir trafik kazası vesilesiyle tanıştığını söyledi. Emniyet kayıtlarında, Yeşil'in 1993 Sonbaharı'nda aynı yerde geçirdiği kazayla ilgili ilginç bilgiler yer alıyor: Y e ş i l ve dört arkadaşı, Lada marka jiple Merzifon Havza arasında kaza yaptı. Takla atan arabadakiler, Ankara'dan Samsun'a operasyona giden infaz timiydi. Lav silahları, bombalar, patlayıcılar etrafa saçıldı. Olaya jandarma müdahale etti. Kazada yaralanan Y e ş i l ve iki arkadaşı Samsun, diğer iki kişi Çorum'daki hastanelere kaldırıldı. "Astsubay Ahmet" diye hitap edilen Mahmut Yıldırım'm (Yeşil) Tıp Fakültesi Hastanesi'ndeki iki günü çok hareketli geçti. Emniyetçiler ve mülki erkan ziyaretine geldi. Yeşil, hastaneden geldiği gibi helikopterle ayrıldı; tedavi için Ankara'ya götürüldü. "Yeşil'in adamı" diye gözaltına alınan Kazancı bu olaydan bahsetti; ama kimse arşivlerdeki ünlü kazayı ve hâlâ katilleri bulunamayan Emekli Binbaşı Ahmet Cem Ersever'i hatırlamadı... Ersever o tarihte, birkaç günlüğüne Samsun'daydı. Edinilen bilgiye göre, sevgilisi 'Neval Boz'un Ankara Tıp Fakültesi'ndeki kaydını yatay geçişle Samsun Tıp'a kaydırmaya çalışıyordu.

*Nafiz Karacan, Senar Er'e bağlantı için bir telefon vermişti:

427 75.. Aktüel numaranın Beta Avcılık üzerine kayıtlı bulunduğunu öğrendi. Ocak 1997'de aradığımızda "Nafiz B e y biraz önce çıktı" cevabını aldık. Beta Avcılık, BBC yani Beta Şirketler Grubu'na aitti. Sahibi, aynı zamanda Paraguay fahri konsolosu olan, Belçika'da yaşayan Mehmet Aykut Eken adlı bir işadamıydı. Kendisiyle görüştüğümüzde, Nafiz Karacan'ın ihalelerde yardımcı olmak için çok kısa bir süre şirketinde çalıştığını ama sonra ayrıldığını söyledi. Karacan'la kayınbiraderi Ertan Kesim ve kardeşi Doğan Kesim (Korgeneral Hikmet Kesim'in oğulları) tarafından dolandırıldığını söyleyen Eken, açtığı dava sonucu Kesim kardeşlerin 2.5 yıla mahkûm olduğu bilgisini verdi. M.Cemal Kulaksızoğlu ve Nafiz Karacanla birlikte gözaltına alınan Necdet Kazancı'nın, aynı olayla ilgili aranan Cenk Tuncay'la B B C adlı şirkete sahip olduğu, TSK'nın silah ihalelerine girdiği söylendi. Ayrıca Kulaksızoğlu'nun Beta İnşaat adına güneyde yatırımları olduğu açıklandı. Aykut Eken'in mali müşaviri Kemal Abacı, Aktüel'e bu şirketlerin Eken'le ilişkisi olmadığını söyledi. Bu rastlantı, emniyet tarafından ne Eken'e ne de onun yasal temsilcisi Abacı'ya sorulmuştu. Necdet Kazan 'nin Beta Çelik adlı şirketinin Ankara Ticaret Odasının sicilindeki 46552 sayılı şirket bilgilerini içeren dosyası Kazancı gözaltına alındıktan sonra kayboldu.

Kadir Keremoğlu'nun kaçırılması ve fidye istenmesi davasına adı karışan Nafiz Karacan'ın davası, en ünlü çeteci Yeşil'le açık ilişkiye rağmen, çete kapsamına alınmadı; münferit bir olay gibi DGM yerine ağır cezaya gönderildi.

(Serhan Yedig Necdet Açan, 1998)

En korunan adamın serbest bırakılışı

Senar Er'in babası kaçırıldı. Kaçırılanlar Er'den 750 bin Mark fidye istedi. Fidyeci, emekli hava generalinin oğlu Nafiz Karacan'ı polis saptadı; Aktüel yıllarca onun peşini bırakmadı. Ve Karacan sonunda, Birdal suikastçileriyle birlikte yakalandı, teşhis edildi, tutuklandı. Ama iki ay sonra, serbest bırakıldı.

Kadir Keremoğlu 15 Nisan 1995 günü Van'da güpegündüz kaçırıldı. Kaçırılanlar, oğlu Senar Er'den 750 bin mark fidye istedi. Fidyeye pazarlığını polis, dönemin Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar'ın emriyle gizlice banda kaydetti, iki fidyecinin fotoğrafını çekti, kimliklerini saptadı: Nafiz Karacan ve Murat Akdemir. İkisinin de babası hava generaliydi. Akdemir daha sonra "intihar" etti. Karacan ise, Senar Er'in DGM savcılıklarına yaptığı suç duyurularına rağmen yakalanmadı.

Er, bunun üzerine Aktüel'e konuştu; 2,5 yıl boyunca konuyu pek çok kez gündeme getirdik, fidyecilerin ilişkilerini açıkladık ama bir gelişme olmadı. Üstelik, bir Aktüel muhabiri Ankara Sheraton otelinin lobisinde, Karacan hakkında bilgi veren bir kişinin yanında saldırıya uğradı. Senar Er'in evi basıldı: Karacan aranmadı, korundu. Nitekim, Ekim 1998'de onunla birlikte yakalanan Necdet Kazancı, Nafiz Karacan'la 1997'de Amasya İl Jandarma Komutanlığı'nda buluştuğunu itiraf etti; Karacan hakkında cinayetle suç duyurusu varken...

Dönüm noktası, Akın Birdal'a yönelik suikast girişimi oldu. Mikail Sarı ve Yeşil'i arayan polis pek çok kişiyle birlikte Karacan'ı da yakaladı. Ancak "koruma ve kollama" devam etti.

Ankara'da tuhaf sorgu

Nafiz Karacan 9 Ekim 1998 ve sonrasında Ankara Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesi'nde sorgulandı. Ve bu sorgu, polis akademisi öğrencilerine "Bir sorgu nasıl yapılmaz" derisi olacak nitelikteydi. Sorgucular, bırakın başka delilleri, sadece Karacan'ın ve onunla birlikte yakalananların ifadelerini dikkate alsa, Kadir Keremoğlu olayını aydınlatabilecekti.

Karacan dahil gözaltına alınanların hepsi, kendilerini "Türkçü," "milliyetçi" "ülkücü" olarak tanımlıyordu. Ama sorguyu, bununla ilgili biririm değil, P K K masası yaptı.

P K K masası şefi "Kırbaş" Mustafa ve İstihbarattan Sorumlu Emniyet Müdür Yardımcısı Osman Ak bizzat katıldıkları ve başka kimseyi almadıkları sorguda, sordular:

"1 Ocak 1997 tarihli Aktüel dergisinin 286. sayısında 'İşte fidyeci Özel Harpçi' başlığı altında yayınlanan fotoğrafınızın yer aldığı haberde kendinizi kontra ya da Özel Harpçi olarak tanıttığınız, Senar Er'in kaçırılan babasının serbest bırakılması karşılığında 750 bin mark istediğiniz, konutunuzun ve esas görev yerinizin Ankara Kuleli Sokak Burç apartmanı 23/11 Gaziosmanpaşa adresinde faaliyet gösteren Beta Çelik adlı firma olduğu iddia edilmiştir. Bu konuda bilgi veriniz."

Karacan cevap verdi: "Sözü edilen adreste faaliyet gösteren Beta Çelik adlı firma benim çalıştığım yerdir. Burada 1996 1997 yılları arasında çalıştım. Haberin yayınında yer alan fotoğraf bana aittir. Çalıştığım Beta Çelik adlı firmadan çıktığım sırada çekilmiş olduğunu dergiden tesbit ettim. Ancak nasıl ve kim tarafından çekildiğini bilmiyorum."

Oysa Karacan'ın fotoğrafı Beta Çelik'ten değil, Lokman Çetin'in Ankara'daki Çankaya Caddesi 24/3 adresinde bulunan bürosundan çıkarken çekilmişti. Senar Er'le yaptığı fidye görüşmesinin hemen ardından... Tarih onun iddia ettiği gibi 1996 1997

değil, 25 Nisan 1995'ti. Üstelik, bu bilgi, sorgucuların elindeki kaynakta, Aktüel'in o sayısında açıkça yer alıyordu. Ve o fotoğrafı çeken de, fidye pazarlığını Senar Er'in yanındaki emekli bir polisin üzerine yerleştirdiği ses kayıt cihazıyla saniye saniye kaydeden de Ankara Emniyeti'ydi. Ama bu konuda Karacan'a başka tek bir soru sorulmadı. Muhtemel ki, o ses bandı ve polisin çektiği, bir kopyası Aktüel'de olan fotoğraf delil olarak mahkeme dosyasına da konmadı.

"Sorgucular" sordu: "Senar Er DGM savcılığına verdiği ifade babasının serbest bırakılması için banka havalesi ile size 80 milyon lira gönderdiğini söylüyor..."

Karacan cevap verdi: "Bu para babasının kaçırılması olayı ilgili gelmemiştir. Lokman Çetin ve Senar Er'in arasında olan bir ticari ilişkiye dayanmaktadır. Lokman Çetin, canlı hayvan alımı için gittiğim Van ilinden dönüşümü müteakip beni aradı. Banka havalesi ile adıma 80 milyon TL paranın geldiğini söyledi, söylemiş olduğu Nene Hatun Caddesi üzerinde bulunan şu anda hatırlamadığım bir banka şubesine gittim, 80 milyon TL ile adıma havale gelen parayı aldım ve bürosunda Lokman Çetin'e verdim."

Ama "sorgucular" şunu sormadı: Senar Er parayı neden aralarında iş ilişkisi olan ve Ankara'da bürosu bulunan Lokman Çetin'e değil de sana havale etsin?

Sorgu gariplikleri bununla da sınırlı kalmadı. Nafiz Karacan, birlikte gözaltına alındığı Necdet Kazancı'nın "Siyasi görüşlerinden dolayı Rüzgar Güvenlik firmasına gidip geldiğini, maddi yardımda bulunduğunu" anlattı. Ama bu "siyasi görüş"ün ne olduğunu, Kazancı'nın neden Rüzgar Güvenlik'e maddi yardımda bulunduğu da sorulmadı.

Karacan ifadesinde "Rüzgar Güvenlik'te İrfan Reis ile tanıştığını" söyledi. Sorgucular ona "Reis'in kim olduğunu da sormadı. Yanıtı Kazancı verdi: "MHP Genel Merkezi'nin özel kalemünde görevli İrfan Özcan." Devamını da getirdi: "Birlikte Azerbaycan'a gittik. Muhsin Yazıcıoğlu'nun MHP'den istifasıyla İrfan Özcan tekrar Ülkü Ocakları Genel Başkanlığı'na getirildi. Ben de yönetimde görev aldım."

Karacan ifadesinde "1996 1997 yıllarında çalışmış olduğum

şirketlerden BBC Dış Ticaret şirketi ortaklarından Ahmet Karol'un vasıtasıyla Turgay Uzunoğlu isimli şahısla tanıştığını" da söyledi. Sorgucular ona Ahmet Karol'un kim olduğunu da sormadı. Belki de Karol'un Ankara Emniyet Müdürlüğü APK'da görevli bir üst düzey polis olduğunu bildikleri, ama başkasının bilmesini istemedikleri için...

Rüzgar Güvenlik

Sanıkların tümünün ifadesine göre, binasını Mehmet Ey mür'un akrabasından kiralandığını söyledikleri Rüzgar Güvenlik firması karargâh edinilmişti.

Basında "Yeşil'in son tetikçisi" olduğu öne sürülen, onunla tanışıklığı 1995 yılında Elazığ günlerine dayanan Hakan Arslan, "Yeşil kod Mahmut Yıldırım ile zaman zaman Rüzgar Güvenlikte görüşüyorduk" diyordu.

Necdet Kazancı şirkette tanıdığı kişileri anlatıyordu: "Yeşil kod Mahmut Yıldırım, Nafiz Karacan, Mehmet Cemal Kulaksızoğlu." Yani Akın Birdal suikastı ve Kadir Keremoğlu'nun kaçırılması olaylarında ismi geçen herkes.

Karacan'ın Rüzgar Güvenlik için daha kalabalık bir listesi vardı: Mehmet Cemal Kulaksızoğlu, emekli korgeneral Hikmet Kesim'in oğlu Doğan Kesim, Lokman Çetin, Esat Çetin, Necdet Kazancı, Turgay Uzunoğlu.

Turgay Uzunoğlu ise listeye Hayrettin Gürkan, Hamlet İltaş, Adnan Özcan isimlerini eklemişti.

Akın Birdal suikastının azmettiricileri olarak tutuklanan Semih Tufan Güllaltay ile Cengiz Ersever de Rüzgar Güvenlik müdavimleri idi. Kamuoyunun "İkinci Yeşil" olarak tanıdığı Osman Gürbüz ise başka bir müdavim.

Mehmet Cemal Kulaksızoğlu'nun listeye kattığı isim ise, Su surluk'un ünlü ismi Korkut Eken'di.

Rüzgâr Güvenlik'in o dönemdeki patronu, eskiden Ülkü Ocakları'nın genel başkanlığını yapan İrfan Özcan'dı. Gelenlerin tümü "ülküçü" ve "Türkçü"ydü. Çalışanlarının, müdavimlerinin tümü eski ve muvazzaf polis, MHP kökenli siviller ve eski özel

harpçilerdi. Burası çetenin karargâhı değilse, karargâh başka nasıl olurdu? Ama kimseye, "kimler gelirdi" dışında, Rüzgar Güvenlikle ilgili tek bir soru sorulmadı.

Dahası var: Operasyonun ilk günü Rüzgar Güvenlik binasında bulunan herkes gözaltına alınmıştı. Ama operasyonu sürdüren polis şefinin çıkışması üzerine, birçoğu emniyetin kapısından serbest bırakıldı. Bunlardan biri, şimdi "aranmakta" olan İrfan Özcan.

Ve bu sorgulama sonunda, önce Necdet Kazancı, elini kolunu sallaya sallaya çıktı gitti emniyetten; Türkiye'nin en çok aranan çetecisi Yeşil'i tanıdığını, ona "d ayıcığım" dediğini, telefon numaralarını bildiğini anlattığı halde.

Ardından da Nafiz Karacan, kendisinin ve birlikte gözaltına alındığı insanların ifadelerinde çok net bir şekilde açığa çıkan ilişkilere rağmen "çete" kapsamına alınmadı. Dosyası DGM yerine Ağır Ceza'da. Tutuklanarak Yozgat Cezaevi'ne gönderilen Karacan, daha duruşması bile yapılmadan, poliste ve savcılıkta "Evet, babamı serbest bırakmak için bendem para isteyen bu adamdı" diyen Senar Er'in mahkemede ifadesine bile başvurulmadan, tahliliye edildi; koruyucu melek hâlâ iş başında.

(Necdet Açan Serhan Yedig, 1998)

8

Birdal'a tetiği siz çektiniz

Ocak 1997'de, faili olduğu bir fidye olayında tanıklara ve resmi tutanaklara dayanarak kimliğini açıklamış, fotoğrafını yayımlamıştık. Aldıran olmadı. Gün ortasında Ankara'nın göbeğinde muhabirimizi tehdit etti, adam kaçırttı; ifadesi bile alınmadı. Şimdi adı Akın Birdal suikastinde geçiyor. Semih Gülaltay'm "Salih Yıldırım ve Mahsun Kırmızıgül'ü de vurmamızı istedi" biçimindeki ifadesine rağmen Nafiz Karacan'ı ne arayan ne de soran var.

Türkiye'nin Susurluk skandalım tartışmaya başladığı günlerde Kadir Keremoğlu'nun kaçırılması olayını ve Nafiz Karacan'ı ilk kez Aktüel gündeme getirmişti. 25 Aralık 1996 tarihli 285. sayımızda, "Ağar'ın Makamında Çete Tuzağı" başlığıyla resmi makamların tanıklığında gerçekleşen haraç ve fidye olayının ayrıntılarını yazdık. Ertesi hafta, "İşte Fidyeci Özel Harpçi" başlığıyla Nafiz Karacan'm kimliğini açıkladık, polisin rafa kaldırdığı dosyada yeralan ve fidye görüşmeleri sırasında emniyet istihbaratçılara rıncâ çekilen fotoğrafı yayımladık.

Aktüel'in yayını üzerine harekete geçen tek kurum T B M M Susurluk Komisyonu oldu. İşadamı Senar Er komisyon huzurunda olayı anlattı. Nafiz Karacan adı komisyon raporunda da yer aldı. Gelişmeler adli makamlarca görmezlikten gelindi. İlk yayınıımızdan iki ay sonra, 5 Mart 1997 tarihli 295. sayımızda N a f i z K a racan'm suç ortaklarından Lokman Çetin'in Diyarbakır'da "P K K 'ya yataklık yapmak" suçundan tutuklandığını duyurduk. Çetin, fidye olayıyla ilgili de sorgulandı. Ancak Karacan'm adı gündeme

gelmedi. Çetin serbest bırakıldıktan sonra "Keremoğlu" dosyası görevsizlik kararıyla V a n D G M ' y e iade edildi. Adli makamlarda Nafiz Karacanla ilgili "geçici körlük" yaşanırken kahramanımız Ankara'nın göbeğinde, gün ortasında adam kaldırma operasyonlarıyla meşguldü. 5 Mart Çarşamba günü, Sheraton Oteli lobisinde Aktüel muhabirine "Karacan" ailesiyle ilgili bilgi veren kişiyi adamlarıyla kaçırdı. Muhabirimizi tehdit etti. 19 Mart 1997 tarihli 297'inci sayımızda kaçırma olayım ve Karacan'm bağlantılarını açıkladık. Soruşturma bile açılmadı. Aynı günlerde Karacan'm, bazı resmi yetkililerin de desteğiyle Türkiye'yi felâkete sürükleyecek bir çete oluşturduğu, 14 ay sonra Akın Birdal suikastinin soruşturması sırasında ortaya çıktı.

Kod adı: Mikail Sarı

Akın Birdal suikastinin azmettiricisi olduğu gerekçesiyle önceki hafta tutuklanan Semih Tufan Gülaltay polisteki 16 sayfalık ifadesinde "Mikai 'in kurduğu ölüm çetesini şöyle anlatıyordu: "Cengiz Ersever ve Mikail Sarı'yla milliyetçi Türkçü bir teşkilat kurmaya karar verdik. Mikail, Türkiye'deki yapılanmaya karşı bir teşkilat oluşturup operasyonlar yapmak gerektiğini savunuyordu. Ben vakıf ve radyo kurup propaganda yapacaktım. Mikail devlet kademesinden bize yardım temin edecekti. Yapılacak işlerden sonra cezaevine giren olduğunda firari elemanlara yer ve pasaport bulacaktı. Güçlü bir radyo istasyonu için bir milyon dolar bulabileceğini söyledi. Cengiz askeriye içinde çalışacaktı. Mikail'in önerisiyle, oluşumun amblemi mavi zemin üzerine sarı kurt başı oldu. Cengiz söylemiş olmalı ki Mahmut Yıldırım beni aradı, gardaş gazanız mübarek olsun, Allah yardımcınız olsun, dedi. Türkiye devleti için zararlı olacak Kürt işadamlarını, Kürtçülük propagandası yapanları hedef aldık. Mikail, Devlet Bakanı Salih Yıldırım'ın af çıkarma teşebbüsü için, Mahsun Kırmızıgül'ün gizli propaganda yaptığı için vurulması gerektiğini söyledi. Cengiz Ersever, Semdin Sakık'ın ifadesinde adı geçtiği için Akın Birdal'ın öldürülmesi gerektiğini ortaya attı. Ben onaylamadım. Oluşu

mun tabanı, lojistik yönü müsait değildi. Mikail Sarı ve Cengiz Ersever, fikrimi kabul etmeyip, bu eylemlerin bir an önce gerçekleşmesi gerektiğini söyledi." Gülaltay, "Mikai 'in gerçek kimliğini de, bu konudaki yayınlarımız sayesinde öğrenmişti. İfadesinde fide olayına gönderme yapıyordu. Ancak arka kapağına Nafiz Karacan'm resmini bastığımız Aktüel'in Susurluk Raporu kitapçığını Radikal'inkiyle, dergimizin adını da Tempo'yla karıştırmıştı. "Çalışmalarının finansmanı için Vanlı eroinci ve P K K finansom Senar Er'den para aldığını, paralar yüzünden Ankara Sheraton Otel'i'nin güvenlik kameralarına yakalandığını söyledi. Bu görüntüler Tempo dergisinde ve Radikal'in Susurluk Raporu'nda yayınlanmıştı. Raporda da adı geçmişti. Hakkında yayınlanan yazıları bana kendisi gösterdi. Yazılarda ismi Nafiz Karacan olarak geçiyordu. Kendisi de bu isim benim, dedi. Zaten resmin altında da Nafiz Karacan yazıyordu."

Nafiz Karacan'ın "dokunulmazlığının ipuçları, Gülaltay'm ifadesinde açıkça görülüyordu: "Mikail'le beni, çocukluk arkadaşım Mustafa Gülen, Tarabya'da bir yemekte tanıştırdı. Ne iş yaptığını sorduğumda MİT teşkilatında çalıştığını söyledi. Tanıştıktan sonra Florya'daki şirketinde görüşüyorduk. Aynı zamanda havaalanında çalıştığını, şu anda Pekin'de bulunan Yavuz Ataç isimli MİT görevlisinin sağ kolu olduğunu söylüyordu." Gülaltay basma sızdırılan, atv haber merkezine de ulaşan video sorgu kasetinde "Mikail Sar 'nin kimliği ve ona güç veren tanışıklıkla ilgili daha fazla ayrıntı veriyor: "Bir sürü kimliği vardı. Mesela Jİ TEM kimliği gördüm, Emniyet Müfettişi kimliğini gördüm. Üzerlerinde sakallı fotoğrafı vardı. Ama isimleri okuyamadım. Avrupa'da Bosna'da bazı operasyonlar yaptığını anlattı. Kendisi gibi Türkçü düşünceden çok fazla MİT, emniyet görevlisi, bürokrat olduğunu ve destek sağlayacağını anlattı. Hapisteki yeğenimi kurtarmasını istedim. Hiçbir şey yapmadı. Peki, operasyonda yakalananları nasıl kurtarıp yurtdışına çıkaracaksın diye sordum. O zaman teşkilat yardımcı olacak, dedi. Yavuz Ataç'a çok güveniyordu." Semih Gülaltay polis ifadesinde, Akın Birdal suikastından sonra bir süre "Mikai 'in Mecidiyeköy'deki evinde saklandığını

dan, onun isteği üzerine bir gazeteciyle görüştüğünden de söz ediyordu.

Sevgilisinin ağzından "Mikail"

"Mikail Sarı" hakkında bilgi verenlerden biri de 1993'ten beri tanıştığı, 1996'dan bu yana birlikte yaşadığı O.K. adlı genç kadındır. O.K. ölümle tehdit edilince, 5 Haziran'da polise başvurmuş ve tüm bildiklerini anlatmış. Altı sayfalık ifadesinde "Mikai 'i, Kuşadası'nda çalışırken, üç gecede yüz bin dolar kaybeden işadamı kimliğiyle tanıdığını söylüyor. 1996'da, Ataşehir'de bir ev tutup birlikte yaşamaya başlamışlar. "Levazım Sitesi'nde de evi vardı. Oraya gittiğim bir gün evi karıştırdım. Kitapların arasından içeriğini bilmediğim bir takım yazılar çıktı. Korkarak ne olduklarını sordum. Devletten bazı kişilerle bağlantılarım var, dedi. Ayrıntıların ileride başımı belaya sokacağım, bilmememin daha iyi olacağını söyledi. Yavuz Ağabey diye bir istihbaratçıdan bahsediyordu. Onu, kendi çocuğunu öldürebilecek kadar çok sevdiğini söylüyordu. İki yıl önce kendisiyle bir yemekte tanıştım. 1.65 boylarında, kilolu, esmer, gözlüklü, siyah saçlı, sakalsız ve bıyiksizdi. Çok alkol alıyor, çok sigara içiyordu. Sonra sık sık görüşmeye başladık. Aralarındaki ilişkinin iyi olması bana Mikail'in istihbaratçı olabileceğini düşündürdü. Ataç, Çin'e gitmeden önce bir kez daha buluşup yemeğe gittik." O.K., Birdal suikastının tetikçilerinden Bahri Eken'i de tanıyor. Bir kurşunlama olayından sonra tanışmışlar. O.K., ortağı olduğu köpek çiftliği konusunda mülk sahibiyle anlaşmazlığa düşünce Mikail'den yardım istemiş. O günlerde mülk sahibi silahlı saldırıya uğramış. Soruşturma için, ortağıyla karakola davet edildiğinde Eken'le karşılaşmış. "Silahla yaralanan T.A., husumet nedeniyle bu işi bizim yaptırdığımızı sanmış. Fakat zanlı Bahri Eken bizi tanımadığını söyledi. Serbest bırakıldık. Bence bu işi Mikail yaptırmış olabilir. Akın Birdal olayının tetikçilerinden Bahri Eken, Semih Tufan Gülaltay'm adamıydı. Gülaltay'la da Mikail'in sıkı bağlantıları vardı." O.K.'nin ifadesine göre Nafiz Karacan, suikasttan hemen sonra Bulgaristan'a kaçtı. Oradan ulaştığı bazı askeri makamlara "kimliğini açıkladı"

ve kendisini garantiye aldı. Konuşmasından korktuğu sevgilisi için de "idam fermanı" çıkardı.

Resmi makamların Nafiz Karacan konusundaki "geçici körlüğü" devam ediyor. Günler süren yoğun sorgusunda Cengiz Ersever'e mafyayla mücadele konusundaki tavsiyelerini bile soran yetkililer, "TİT'in idam fermanı çıkaran sorumlusu"nu sormayı unuttu. Ersever'in DGM'ye ulaşan ifadesinde "Mikail Sarı" yani Nafiz Karacan tek bir satırla bile yer almadı....Oysa Gülaltay, videoya da kaydedilen ifadesinde "Bizi bir şeylere zemin oluşturmak için kullandılar" diyordu. Türkiye'yi felâkete sürükleyecek "zemin"in ipuçlarını veriyordu. Bugüne kadar yaptığımız yayınlar, harekete geçmesi gereken yetkililerce tefrika roman gibi okundu. Tefrika kuralını bozmayıp haberimizi "arkası haftaya" notuyla bitiriyoruz. Haftaya "zemin"i ve şaşırtıcı müttefiklerini açıklayacağız...

Generalin Haylaz Çocuğu:

Esrarengiz "kontra"

İşadamı Senar Er'e kendisini "özel harpçi subay" olarak tanıtmıştı. Nüfus kayıtlarına göre 1 Şubat 1961 Balıkesir doğumlu. İzmit, Mustafakemalpaşa nüfusuna kayıtlı. (Kütük: 61, Cilt: 16/1, Sayfa: 86) Babası, Kaya Karacan 1995'te Hava Kuvvetleri'nden tuğgeneral rütbesiyle emekli oldu. Nafiz Karacan bir süre Ankara'da Bilal adlı şirkette fotokopi makineleri pazarlamacılığı yaptı. Sonra "askeri ihalelerde yardımcı olmak için" Beta Dış Ticaret'te çalışmaya başladı. İşadamı Senar Er'le fidye pazarlığını sürdürürken de bu şirketin Ankara bürosundaki telefonlarını kullandı. 25 Nisan 1995'te, ihbar üzerine emniyet, Karacan'ın Senar Er'le yaptığı bir fidye pazarlığını dinledi, kaydetti, fotoğrafladı. İhbar bizzat dönemin Emniyet Müdürü Mehmet Ağar'a ve emrindeki İbrahim Şahin'e yapıldığı halde hiçbir sonuç çıkmadı. Aksi-ne Karacan aynı gün Er'i arayarak "Beni ihbar ettin, babanı ölmüş bil" dedi. Aktüel'in yayını üzerine Karacan bir tekzip göndererek iddiaların "komik" olduğunu ileri sürdü. "Doğru olsa emniyetçe

çoktan sorgulanırdım, olay adli makamlara intikal ederdi," dedi. 5 Mart 1997'de olayı takip eden Aktüel muhabiri, Ankara'daki Sheraton Otel'i'nde Nafiz Karacan'ın adamları tarafından saldırıya uğradı. O gün Karacan ailesi hakkında Aktüel'e bilgi veren haber kaynağı aynı kişilerce kaçırıldı. Bunun üzerine aradığımız emekli general Kaya Karacan'dan "Memlekette polis, emniyet, savcı var. Ne duruyorsunuz, gereken makamlara başvurun" cevabını aldık. Yaptığımız yayın ve suç duyurusu hakkında hiçbir yasal işlem yapılmadı. Karacan ismi ve fidye vakası TBMM Susurluk Komisyonu tutanaklarında ve Kutlu Savaş'ın hazırlayıp Başbakan Mesut Yılmaz'a sunduğu Başbakanlık Teftiş Kurulu "Susurluk Raporu"nda da yer aldı.

BİR FİDYE OPERASYONUNUN KRONOLOJİSİ

10 Temmuz 1994: İstanbul'da yaşayan Yüksekvali işadamı Senar Er, "General Zinnar" tarafından aranır. 100 bin Mark haraç istenir. Para için Yeşil'in Ankara'daki hesap numaraları verilir.

26 Ağustos 1994: Haraç pazarlığı için gelen üç çete mensubu yakalanır: Mehmet Yazıcıoğulları, Nizamettin Kutlu ve Alaattin Kanat. "General Zinnar" kod adlı itirafçı Kanat suçunu itiraf eder. 4 yıl 2 ay hapis cezasına çarptırılır.

15 Nisan 1995, Er'in babası Van'daki işyerinden kaçırılır. Teşhis edilen itirafçı Şehmuz Durak yakalanıp serbest bırakılır.

23 Nisan 1995, Er, Lokman Çetin tarafından yardım vaadiyle Ankara'ya davet edilir. İki "özel harpçi" subayla buluşturulur. Kadir Keremoğlu için peşin 750 bin mark istenmektedir.

24 Nisan 1995, Er, D Y P Hakkari Milletvekili Mustafa Zeyclan'la dönemin Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar'a gider. Ağar, Özel Harekat Dairesi'nden İbrahim Şahin'i çağırıp konuyu araştırmasını ister.

25 Nisan 1995, Er, Lokman Çetin'in bürosunda Nafiz Karacan ve yardımcısı olarak tanıttığı Murat Akdemirle buluşur. Fidye pazarlığı polis tarafından kaydedilir. Fidyeciler gizlice fotoğraflar.

26 Nisan 1995, Er, sonucu öğrenmek için emniyete gider. İlgili kişilerin takip altında olduğunu öğrenir. Daha kapıdan çıkar

ken cep telefonu çalar. Arayan, "ilgili kişidir;" Er'i tehdit eder, basını unutmasını söyler. Temas kesilir.

Ve son perde Er, T B M M Susurluk Komisyonu'nda olayı anlatır. 1997 Şubatı'nda Lokman Çetin Diyarbakır'da "P K K 'y a yataklıktan gözaltına alınır. D G M'de süren Kadir Keremoğlu davasıyla ilgili de sorgulanır. Serbest bırakılır. Mart ayında Karacan A i lesi'yle ilgili bilgi verecek bir şahıs, Ankara'da Aktüel muhabiriy le bulunduğu sırada kaçırılır. Gazeteciye tehditle "Karacanlar'la uğraşmaması" telkin edilir.

(N e c d e t A ç a n S e r h a n Y e d i ğ , 1998)

9

Suikastin bir numarası konuştu

Çevreye kendisini JİTEM'ci, MİT'çi Mikail ya da Mahmut Kulaksız olarak tanıttığı ama Birdal suikastının azmettiricisi Semih Tufan Gülaltay'ın polisteki ifadesinde "O Nafiz Karacan'dır" dediği biliniyor. Esrarengiz "Mikail Sarı" Aktüel'i arayarak her iki "bilgi"yi de yalanladı ama, eski M İ T Yurtdışı Operasyonlar Dairesi Başkanı Ya v u z Ataç'ın çok yakını olduğunu saklamadı.

* Aktüel bir buçuk yıldır sizinle ilgili haber yapıyor, fotoğrafınızı basıyor, Nafiz Karacan. A m a siz bir tektip gönderme dışında hiçbir şey söylemediniz. Şimdi neden konuşuyorsunuz?

Birincisi, ben Nafiz Karacan değilim. Benim adım Mikail San. Bu arkadaşımızın yaptıkları hakkında bilgim yok. Bunlarla benim olayımın hiçbir ilgisi yok.

* Konuya muhatap olanlar, Aktüel'in ve Birdal suikastından sonra Milliyet'in yayımladığı iki ayrı fotoğrafla polisin tanıklara gösterdiği fotoğrafın aynı kişiye, Nafiz Karacan'a ait olduğu kanısında.

İki resmin aynı kişiye, bana ait olduğunu ben de söylerim. Sizin yayımladığınız fotoğraf kesinlikle bana ait değil. Ama çok benziyor.

* Akın Birdal suikastına adı karışan Semih Tufan Gülaltay ifadesinde sizden bahsederken TİT'in kurucusu olduğunuzu iddia ediyor. Sonra "Gerçek ismi Nafiz Karacan" diyor. Üstelik bunu

ona siz anlatmışsınız. Birlikte çek senet tahsilatı yapacak kadar birbirinizi iyi tanıyormuşsunuz...

Bu arkadaşın şaşırıldığını sanıyorum. "Ben Nafiz Karacan'ım" diye resim göstermem mümkün değil. Bu kadar aptal mıyım ki, kalkıp birtakım olayları üzerime alacak şekilde "Ben buyum" diyeyim? Bu adamla hiç ortak iş yapmadım, tahsilatçıhık yapacak insan değilim.

* Arandığınız için firardasınız, öyle değil mi?

Kimseyle örgüt kurmadım. Birdal olayını televizyondan öğrendim. Birdal'a, bunlarla birlikte bir şey yapacak kadar cahil insan değilim.

* İfadelere göre, Türkiye'nin durumunu tartışıyor, Türkçülük üzerine konuşuyor ve bir organizasyon kurmaya karar veriyorsunuz. TİT ismini Cengiz Ersever öneriyor, siz de destekliyorsunuz.

Her Türk evladı gibi Türkçü'yüm. Ama sabahleyin kalkıp eylem yapalım, kan dökelim ya da Türkler'i aynı bayrak altında toplayalım gibi bir düşüncem yok. Türkçülük konuşmak da suç değil...

* Sizin göreviniz, devlet içindeki Türkçüler'in desteğini sağlamak, bir milyon dolar para bulmak, cezaevlerinden firarları örgütlemek ve yurtdışına çıkışları sağlamak olarak tespit edilmiş.

Tekrar söylüyorum, bu oluşumdan kesinlikle haberim yok. Bir milyon dolar bulsam böyle bir amaçla değil kendi amaçlarım için kullanırım.

* Parayı esrarengiz bir yoldan temin edecekmişsiniz.

Birilerinin kafalarını koparacakmışız, öyle mi?

* Ya da devlet olanaklarından.

Devletin böyle bir imkânı varsa, böyle bir para vermesi gerekiyorsa bunun için Semih Tufan'ı veya Cengiz Ersever'i seçmez.

* Sizi seçmiş oluyor zaten.

Yani Mikail Sarı'yı seçmez. Niye seçsin ki? Bir ton insan var devlet içinde böyle şeyler için. Niye beni seçsin, benim ne background'um var ki?

"Yavuz Ataç için kendimi feda ederim"

* İfadelere göre önemli bağlantıları olan bir MİT'çisiniz.

Bakın, benim Türkiye Cumhuriyeti'nin polis, MİT, TSK gibi hiçbir kurumuyla organik bağım olmadı. Ve onlar için de bir görev yapmadım.

* Emniyet Müfettişi, MİT ve JİTEM kimlikleri taşıyormuşsunuz ve bunları göstermişsiniz. Kimliklerde size ait sakallı bir resim varmış.

Güzel. O kimliği getirip masanın üzerine koyacaklar. Ben de kabul edeceğim.

* İfadede MİT'ten Yavuz Ataç'ın sağ kolu olduğunuz söyleniyor. Yavuz Ataç'ı tanır mısınız?

Çok iyi tanırım.

* Nasıl bir ilişki vardı aranızda. Nereden tanışıyorsunuz?

1992 93'ten beri tanıyorum kendisini. Bir ağabey, kardeş ilişkimiz vardı. Zaman zaman fikir alışverişinde bulunurduk. Hiçbir zaman yanımda devletle ilgili konuşmamıştır. "Kakara kikiri" dersiniz ya, o tür bir ilişkimiz vardı. Manevi ilişkilerimiz oldu. Bana akıl verirdi. Zaman zaman beni yönlendirdi. İş hayatında bana yardımcı oldu. Kendisine de sorabilirsiniz. Yavuz Ataç çok değerli bir insandır.

* Sanki Yavuz Bey'in ağzından konuşuyorsunuz...

O kadar da değil artık... Benim konuşmam bile hata. Bunları sizinle konuşurken hata yapıyorum. Ama ben amaçlarımın dışına çıkmak babında bir şeyler yaptıysam bile kalkıp Yavuz Bey'i arayıp da konuşmam. Onu lekelemeye çalışanların karşısında olurum. Gerekirse kendimi feda ederim.

* Şu an Yavuz Bey'e zarar verecek bazı gelişmeler olduğunu düşündüğünüz için mi konuşuyorsunuz?

Hayır. Aslında Yavuz Ataç isminin on kere anons edilmesi bile çok yanlış Türkiye için. Bu insan Pekin'de görev yapıyor; zarar veriyorsunuz. Siz de bir nevi basın çetesi oluyorsunuz.

* Semih Tufan'a Azerbaycan, Almanya ve Bosna'da operasyonlara katıldığınızı anlatmışsınız. Bu operasyonlar, Susurluk

necdet açan serhan vedig

sonrasında çok yazıldı, koruduğunuz şahsın ismi de bu çerçevede gündeme geldi.

Benim devlet adına gidip herhangi bir operasyon yapmışlığım yok.

* Kendi adınıza var mı?

Kendi adıma da yok. Ben Robin Hood muyum?

* Ortalıkta "Ne yaptıkça vatan için yaptık," diyen pek çok sabıkalı var.

Bakın benim idealistlik zamanım geçti. Üniversiteyi ben 80'lerde bitirdim. O yıllarda idealist olabilirim. 1985'ten sonra idealist olmam mümkün değil.

* Peki Semih Gültay neden hakkınızda bunları söylüyor?

Almanya'da öldürülen Belçikalı Osman diye biri var. Semih bunun intikamını alacağız diyordu; MİT tarafından yapıldığını söylüyordu.

* MİT'in hesabını neden size soruyor?

MİT'çi zannediyor beni. Tabii ki birtakım insanlarla bağlantılarımı duyuyordu, gömüyordu. Bir yakıştırma yapıyordu. Birlikte yaşadığım kadın bile aynı şeyleri düşünebiliyor; siz bile düşünebilirsiniz. Çünkü ben oldukça...

* Esrarengiz birisiniz...

Ketum, ketum! Belki esrarengiz görünmekten hoşlanıyorum. Semih'i inşaatçı olarak tanımak istedim. Beni niye bu işe soktuğunu hâlâ çözmemiş değilim. Firara düştüğü gün aradı. "Rusya'ya gidiyorum, beni lütfen bu işlere karıştırma; sana yardım edemem" dedim. Reddettim. Bu adam benim evimin yolunu bilmez. Ne onun için ev tuttum ne de yardım ettim. Yardım etseydim, bakın iddialı konuşuyorum, kimse onu yakalayamazdı.

* İfadesi şöyle: 'Ya Akın Birdal'ı vurma işine girecektim ya da bana korkak diyeceklerdi.' Kendisini eyleme sizinle Cengiz'in ittiğini söylüyor.

Cengiz'le iki kez biraraya geldim. Bir kurul, bir oluşum olacak, ben adamı iki kere göreceğim. Olur mu? Adam ifadesinde benden hiç bahsetmemiş. Telefonlarımı vereyim, baksınlar beni kaç kere aramış...

"Rusya vatandaşlığım"

* Peki, Aktüel'in Nafiz Karacan, Milliyet Gazetesi'nin M. Kemal Kulaksızoğlu olarak bildiği ve benim şu anda konuştuğum Mikail Sarı adını kullanan kişi kim?

Ben Mikail Sarı ismini 1992'den beri kullanıyorum. İsmi bana, Gagavuz Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı Petr Zavrıčko verdi. Ticari ilişkilerimde yardımcı olsun diye. Yurtdışında gıda üzerine birkaç şirketim var. Moskova'daki 1991'de kuruldu. Azerbaycan'daki kapanmak üzere. Bir tane Almanya'da var. Hollanda'dan mal alıp satarım. Liseyi Türkiye'de bitirdim, Londra'da işletme okudum, marketing master'ı yaptım. Belçika'da, İngiltere'de, Almanya'da, Avustralya'da bulundum. 15 yaşında yurtdışında yaşayan bir oğlum var. Beşiktaş taraftarıyım.

* Neden gerçek kimliğinizi saklıyorsunuz?

Cevabı sonra öğreneceksiniz.

* İkinci bir vatandaşlığınız var mı?

Evet Rusya vatandaşlığım.

* Birdal'ın vurulmasından sonra neden kaçtınız?

Kaçmadım. Niye kaçayım ki?

* Aranıyorsunuz, neden teslim olmadınız?

Bu sorunun cevabı birkaç gün sonra ortaya çıkacak. Mahkemede anlatacağım. Yargı isterse söylediklerimi kamuoyuna açıkla...

* Dönüp mahkemeye geleceğinizi mi söylüyorsunuz?

Evet. Birinci mahkeme olmasa da ikinci mahkemede. Çağırırlarsa giderim. Benim için henüz bir iddia yok.

Gonca Us olmak istemiyorum

23 yaşında. Casino'larda krupiyerlik yaptıktan sonra kendi işini kurdu. Akın Birdal suikastından sonra polise "tanık" olarak ifade verdi. "Gonca Us olmak istemiyorum," diyor. Bu yüzden, yüzünü saklayarak kendi deyimiyle "ilk ve son kez Aktüel'e konuştu." Altı yıldır birlikte olduğunu söylediği sevgilisi "Mikai"i ve ilişkilerini anlattı.

* Polisteki ifadenize itirazınız var mı?

Poliste 15 saat sorgulandım. Çok garip şeyler sordular. Ala attın Çakıcı'yla Mikail, Erol Evcil'in uçağıyla Uzakdoğu'ya gidiyor ve Yavuz Ataçla toplantı yapıyorlarmış. Ben nereden bileyim? İş-kence görmedim; ama çok tedirgin oldum. İfademin çoğu söylediklerimden ibaret; bazı yerler abartılmış, yanlış anlaşılmış. Ölümle tehdit edildiğim gibi... Birdal suikastının tetikçisi Bahri Ekenle Mikail'in birbirini tanıyor olabileceği gibi...

* Aktüelin yayımladığı fotoğraf, erkek arkadaşınız "Mikail Sar 'ya mı ait?

Çok benziyor. Fakat ona ait olmadığı kanısındayım. Net olmadığı için kesin konuşamıyorum. Ben o insanla altı yıldır birlik-teyim, duruşundan, giyiminden tanırım. Bence o Mikail değil.

* Peki basma sızdırılan ve Milliyetle yayımlanan fotoğraf?

Evet. Bu, jandarmalar tarafından benim evimdeki albüm-den alınan iki fotoğraftan biri. Birlikte dans ederken çekilen eski bir fotoğrafımızdan kesilmiş.

* Gerçek ismi M. Kemal Kulaksızoğlu mu?

Ben onu Mikail Sarı olarak tanıyorum.

* Erkek arkadaşınız Nafiz Karacan olabilir mi?

Bu ismi, benimle birlikte olduğu süre içinde kullanmadığı-na eminim. Ben Mikail'in Nafiz Karacan olduğuna inanmıyorum. Hiç Nafiz adından söz etmedi. Çevremizdeki insanlar, derginizde yayımlanan fotoğrafı gösterip Mikail bu sen misin, diye soruyorlardı; o bir şey söylemiyordu.

* Emniyetteki vesikalık "Mikail'in mi?

Evet. Onu, vize için evimize çok yakın bir yerde çekirtmiş-ti. Fotoğrafçıdan ben almıştım. Semih, bürodan almış olmalı; ya-kalanınca cebinden çıktığı söylendi.

* Kimdir "Mikail Sarı," ne iş yapar, hayatını nasıl kazanır?

İyi eğitilmiş, iki dil bilen bir insan. Yurtdışında işletme mas-ter! yapmış. Ben işadamı olarak tanıyorum. Bildiğim kadarıyla Karadenizli ve 43 yaşında. Florya'daki Ser Dış Ticaretle iki orta-ğıyla birlikte Türki Cumhuriyetler'e gıda ihracatı yapıyorlardı. Sı-radan işadamlarıydı. Karanlık işlere bulaştıklarını sanmıyorum.

* Mikail Sarı'nın TİT kurucusu olduğu söyleniyor. Politik eği-limi konusunda ne biliyorsunuz?

Radikal denebilecek kadar Türkçü bir insandır. Ama her-hangi bir şiddet eyleminde yer aldığını, alabileceğini düşünemi-yorum.

* "Mikail Sar 'nin devletle bağlantısı var mıydı?

Yavuz Ataçla baba oğul kadar yakındılar. Bana Ataç'ın MİT'te üst düzey yönetici olduğu söylenmişti. Ben de Mikail'in de istihbaratçı olabileceğini düşündüm. Bir de evinde gördüğüm, ne olduğunu anlamadığım, onun da açıklamadığı evraklar vardı.

* Y a v u z Ataçla ilişkileri konusunda ne biliyorsunuz?

Birbirlerine çok güvenen iki dosttular. Bildiğim kadarıyla aralarında bir iş ya da çıkara dayalı ilişki yoktu. Yavuz Bey ve eşiyile çok sık görüşüyorduk. Hatta Ankara'ya gittiğimizde bazen onlarda kalıyorduk. Y a v u z Bey benim de sevip saydığım bir in-sandır. Zaman zaman bana da hayatla, işimle ilgili tavsiyelerde bulunuyordu.

Mikail Sarı'nın Aktüel'e gönderdiği yazıdan...

"Biri Amerika'da biri Çin'de..."

Aktüeli "Mikail Sarı" olduğunu söyleyerek yurtdışından ara-yan kişi, kendi elyazısıyla önce dört sonra altı sayfalık iki açıkla-ma gönderdi. Aktüelle telefon röportajı yapmayı kabul etmeden önceki bu açıklamalarından, Semih Tufan Gülaltay, M İ T ve sevgi-lisi O . K . ile ilgili pasajları aktarıyoruz:

* "Semih Bey herhalde çok sıkıntı çekti ki bu tip saçmalıklar ortaya atıyor. Devletçi, Türkçü olduğunu söyleyen bu arkadaş MİT teşkilatının emektarlarına sığıyor. Herhalde utanacak, yap-tığı hatayı anlayacak ve gerektiği gibi; 'Delikanlı' gibi davrana-caktır."

* "Devletin inci kuruluşu M İ T değerli çalışanlarını tanımak onları bu olayda varmış gibi göstermek, olmayan bir şeyi anlat-mak gibidir. Kı s a c a masal. Duran Fırat, Ye ş il ile Semih'i tanıştı-rmış olabilir. Bunu anlatmak hangi delikanlıya yakışır. Benim sağ kolu olduğumu söylediği kişiyi (Yavuz Ataç'ı kast ediyor) kendisi kaç kere görmüş? Sanki bu kişi beni örgütlemiş ben de Semih ve

Cengiz'i kurmuşum havasını yaratarak 'Semih efendi' kime hizmet etmiş. Bahsi geçen kişi Türkiye'nin yetiştirdiği nadir kişilerden biridir. "Ha keza basından tanıdığım diğer M İ T üst düzey yöneticisi kişi (Mehmet Eymür'ü kastediyor) ile Yeşil ve benim yüzümden ters düşmüşler ve bu iki üst düzey yönetici sanki bu oluşumu desteklemişler, mümkün mü; biri Amerika'da biri Çin'de; 10 Yeşil kendi dertleriyle ben kendi dertlerimle uğraşırken anlamsız bir konu için isimlerimiz kullanılacak; mümkün değil..."

"Bu arada O. hanımın ifadeleri de doğru ise o da ayıp ediyor. Eminim ki O. K. doğrulara gelecektir ve doğruları net bir şekilde
E m i n i m k i O . K . doğrulara gelecektir v e doğruları net bir şekilde
anlatacaktır. Ona 'ölüm fermam' çıkaracak kadar bir bilgisi yok ki onu öldürteyim. O bazı şeyleri hak etse bile ben zaten öna kıyamam. Ona kıyacak olarım da, babam da olsa karşısında olurum..."

(Necdet Açan Serhan Yedig, 1998)

İşte "İkinci Yeşil"

Aktüel yıllardır bu güneş gözlüklü adamın peşindeydi: Nisan 1995'te Senar Er'in babasını kaçıran adam olarak, Akın Birdal suikastinin planlayıcısı olarak... Bu takip sonucunu verdi ve Aktüel onu saklandığı yerde buldu.

* Şu an kiminle konuşuyorum: Kimsiniz, Akın Birdal suikastindeki rolünüz ne?

Şimdilik Mikail Sarı olarak anılmak istiyorum. Konuşmam gerektiğinde bunun gerçek nedenlerini yargının, savcının ya da polisin önünde konuşacağım.

* Mikail Sarı yaşayan bir kimlik değil. Ben kiminle konuşuyorum?

Ben Mehmet Cemal Kulaksızoğlu'yum. Mikail Sarı olarak bir pasaportum var. Bu son olaylara kadar da kullanmaktaydım.

* Türkiye'ye bu kimlikle mi girip çıkıyordunuz?

Evet. Ama TC'nin bana verdiği bir pasaport değil. Kırmızı Rus pasaportu.

* Pekin'de kaybolan pasaport değil yani?

Kesinlikle Pekin'den bana bir pasaport verilmedi, böyle bir şeyi Yavuz Ataç'ın yapacağına da inanmıyorum; ne benim, ne de başkası için. Böyle bir şey istemedim. Yavuz Ataç'la Akın Birdal olayının öncesinde ve sonrasında en fazla beş altı kez konuştum.

* En son ne zaman konuştunuz?

Bir hafta önce. Birdal suikastı sonrasında da, Moskova'ya

necdet açan serhan yedig

ilk geçtiğim gün kendisine durumu izah ettim. "Hiçbir şeye karışma, bu tip olaylardan sıyrılman lazım, yanlış yapmışsın, sanki sana birileri görev vermiş de bana bok atmak için bu işi yapmışsın gibi bir ortam yaratıldı. Neden bunu yaptın" diye sordu.

* Ne cevap verdiniz?

Ya bir kurguya kurban gittiğimi ya oradaki arkadaşların Akın Birdal olayını yanlış anlatmalarından ya da poliste gördükleri baskıdan dolayı beni de bu işe kattıklarını düşündüğümü söyledim.

* İkna oldu mu?

Olmadı, büyük ihtimalle ona olan saygımdan dolayı yalan söylemiş olabilirim ve onu da yanıltmış olabilirim, diye düşündü. Gerçekten söylüyorum, benim Akın Birdal olayından bir gram haberim varsa onun hiç yok.

* Ataç "Yanlış yapmışsınız" dedi...

Öyle demedi, böyle bir olaya sen karıştın mı, dedi. Hayır karışmadım ama ortamında bulundum dedim. Ve bazı şeylerden haberim büyük olasılıkla var dedim. Ama böyle cinayet işleyecekler, eylem koyacaklar gibi şeyleri konuşmadım.

* Hangi ortam bu, neresindesiniz?

Evet, ben Semih'le oturdum, Cengiz'le oturdum iki kez toplam bir saati geçemeyen bir şekilde konuştum. Semih benim büroma çok gelip gitti. Herkes onu mafya olarak görüyor ben onu işadamı olarak gördüm, öyle tanıdım. Hatta Semih bu eyleme katıldı mı bundan bile emin değilim. Ama benim ismimi karıştırması hatadır.

* Semih'le başka bağlantılarınız da var. Kız arkadaşınızın da karıştığı köpek çiftliğinin basılması olayında Semih'in adamı olarak bilinen Bahri Eken adam vurdu. Çevrenizde MİT'çi ve subay olarak biliniyorsunuz ve bu işlerde Semih'e yardımcı oldunuz.

Doğrudur. Bunu anlatmaya çalışıyorum, ben Semih'i bu işlerden çekip işadamı yapmaya çalışıyordum, bana öyle söz vermişti.

* Siz inkâr etseniz de ortada bir örgüt, üç yönetici, aralarında işbölümü ve altta silahlı gruplar, eğitim kampları var. Ve bir suikast girişimi var.

Birdal olayını savunmuyorum, ama bu kadar büyütme de gerek yok. Bana göre Akın Birdal hain; sokaktaki Mehmet Ağa da hain diyecektir. Semih'i sorgulayan polis bile Birdal için belki hain diyecektir. Cengiz'in dediği gibi eylemin amacında sadece kaldırılıp konuşturulacaktı ama Bahri Eken'in ya da diğer arkadaşın yaptığı heyecanın verdiği panikle yaptıkları acemice bir eylem olmuştur, yanlıştır. Ama Akın Birdal'ı konuşturabilselerdi eğer, bu olay başka türlü çözümlenebilirdi.

* Öyleyse neden sizin hakkınızda bu iddia var?

Semih beni aradığında Rusya'ya gitmek üzereydim ve bunu herkes biliyordu. Mali sıkıntı olduğu için geciktim. Bu olay olduğunda büyük sıkıntı yaşadık, Ser Dış Ticaret kapandı, sanki P K K 'n ın örgütü gibi bizi bastılar. P K K 'y l a aynı kefeye koydular. Sanki beni Apo yaptılar.

* "Görevden dönerken terli yüzlerimizi öpenler şimdi bize neler diyor" diyorsunuz. Sizi kim öptü?

O duygusal bir konuşmaydı. Bunu yaşadığım için söyledim ama iyi etmedim, ben hata yaptım bu konuda, devlet büyüktür.

* Siteminizin nedeni devletin sizi yalnız bıraktığını düşünmeniz mi?

Bana üst düzey yöneticilerden "Evladım gel teslim ol" diyenler var.

* Kim bunlar?

Önemli değil, bir kanalla bana iletiler.

* Gelelim Aktüel'in takip edegeldiği "Senar Er'den haraç alınması" olayına. Aktüel dergisi haraç pazarlığından sonra çekilmiş ve Nafiz Karacan'a ait olduğu belirtilen bir fotoğrafı defalarca bastı. Arkadaşınız Semih de ifadesinde sizin Nafiz Karacan olduğunuzu söyledi. Siz o musunuz; haracı siz mi aldınız?

Ben Nafiz Karacan değilim. Nafiz Karacan diye biri vardır, doğrudur. Kendisini bir iki arkadaş toplantısında gördüm. 1993 olabilir, 92 olabilir, hatırlamıyorum. Zaman zaman, yayımladığınız fotoğrafa bakıp bu ben miyim, değil miyim dediğim oldu, te reddüte düşmüşümdür. Bu resimdeki ben olabilirim, tarzım, şuyum buyum benziyor, olabilir, doğrudur.

* Semih bu fotoğrafa bakarak Mikail Sarı'mn yani sizin aynı zamanda Nafiz Karacan olduğunu söyledi. Bu fotoğraftaki kişi sizsiniz değil mi?

Peki. Bu fotoğraftaki kişi benim, resim bana ait. Ama bu fotoğrafin çekildiğini iddia ettiğiniz tarihte ben Bulgaristan'dayım. Ben fidye isteme olayının olduğu tarihte, 23 Nisan 1995'te Bulgaristan'dayım. Bu tarihlerde Bulgaristan'da olduğumu ispatlayacak durumdayım.

* İspatlayın.

* Haberinizde Senar Er'in 23 nisanı iki özel harpçiyle buluştuğu yazılı. Bu tarihlerde burada yokum. İşte, 21 Nisan 1995'te Edirne'den çıkmışım.

* Hangi kimlikle?

Mikail Sarı adına Rus pasaportuyla. Kayıtlarda bulunabilir.

* Fotoğrafin size ait olduğunu kabul ediyorsunuz; çekildiği tarih belli ve siz o tarihte burada olmadığınızı söylüyorsunuz.

Bu fotoğraf daha önce çekilmiş, zannediyorum benim 92, 93'lerdeki halim. Daha gencim ve yakışıklıym gördüğünüz gibi.

* Semih sizin, kendisine bir otelden çıkarken kameraya yakalandım dediğinizi anlatıyor. Yurtdışında yürüttüğünüz faaliyetin finansmanını karşılamak için Senar Er'in babasını kaçıracak para aldığınızı söylemişsiniz.

Kamerayı görelim. A m a ben orada bulunmadım. Semih'e de böyle bir şey anlatmadım. Semih tıpkı benim gibi bu yayınları okumuştur. Çoğu insan bana sorardı, "Ya kardeşim, bu adam sen misin" diye. Ben hayır, derdim. Bu eski bir fotoğraf; büyük ihtimalle polisin çektiği doğrudur, çekildiği tarihte Ankara'da olduğum da doğru. Ama olay tarihinde ben burada değilim, yurtdışındayım.

* Babası kaçırılan Senar Er bu fotoğraftaki kişinin kendisiyle yüz yüze konuşan kişi olduğunu teşhis etti. Fotoğraf ise size ait.

Senar Er'le beni karşı karşıya getirin. Bu adamdır desin, kabul ederim. Ben yüzleşmeye hazırım. Bunda açığım, Senar Bey de gelsin, kendisinden haraç isteyen insanın sesini tanımaz mı, dinletin söylesin.

* Nafizle birlikte çalışmışlığınız var mı?

Hayır, bir kere, iki kere oturmuşluğum, içmişliğim var. Nafiz şu konjonktürde bir nokta. Onun üzerinde bu kadar durmanın anlamı yok, daha büyük olaylar var.

* Neden yakalanmıyor?

Kaçmasını biliyordur, tanıdığı vardır.

* Peki, Nafiz değilseniz, neden bu yayınlardan sonra çıkıp açıklama yapmadınız, neden koruyorsunuz?

Korumuyorum, yaptığı olayların çoğunu da bilmiyorum. Tanıyorum, yanında olduğu söylenen Murat Akdemir'i de tanıyorum, bunlar benim arkadaşım. Arkadaşlık derecesinde demeyeyim de, oturup kalkmışlığımız var.

* Kararınız nedir, teslim olacak mısınız?

Konuşulacak şeyler konuşulacak, hakkımdaki iddialar temizlenecek. Avukatımın bana gel demesiyle de teslim olacağım. Avukatım kanalıyla emniyet, MİT camiası teslim olmam gerektiğini söylüyor. Yakalanmayacağım, çok da iddialı konuşuyorum, yakalanmayacağım, ama bana kimsenin yardım ettiği de yok...

* Teslim olacaksınız....

Önlemimi alıp öyle teslim olacağım. Türkiye'ye nasıl girdin, nasıl çıktın bunları soracaklarsa teslim olmuyorum. Kaçtım, Edirne'den bir kamyonun arkasına atlayıp geçtim. Cahil P K K 'l ı n yapıyorsa benim yapabilmem çok normaldir.

"Nafiz Karacan" olarak tanındı:

"Biz özel harpçiyiz..."

1995 İlkbaharı'nda, kaçırılan babasını bulma telaşındaki Senar Er'e, Ankara'daki bir büroda bulunduğu iki esrarengiz fidyeci kendilerini böyle tanıtmıştı. Polis, babası Kadir Keremoğlu'nun serbest bırakılması karşılığında, Er'den 750 bin Mark fidye isteyenlerden gizlice fotoğrafını çektiği kişiyi, emekli hava generali Kaya Karacan'ın oğlu Nafiz Karacan olarak saptadı: Kadir kere moğlu'ndan da bir daha haber alınamadı... Nafiz Karacan kendisini "Özel Harpçi Binbaşı Mikail" kimliğiyle tanıtıyordu. Hakkın

da, eski patronu Aykut Eken'i dolandırma suçundan bir de mahkûmiyet vardı: Emekli Hava Korgeneral Hikmet Kesim'in oğlu olan Ertan Kesimle turizm şirketi kurmuş, Eken'in firması Kontur Turizmle iş yapmıştı. Karacan ve eniştesi borçlarını ödemedi ortadan kaybolunca Ekenle mahkemelik oldular. Nafiz Karacan, gayri resmi ilişkilerde "Binbaşı Mikail," resmi ilişkilerde ise "hatırlı general çocuğu"ydu. "İhalelerde yardımcı olma" sözüyle Beta Şirketler Grubu'na girmiş, bu sırada fidye olayı yaşanmıştı. Hava Kuvvetleri'nden 1995'te emekli edilen babasıyla birlikte, askeri ihalelere giren Dormak adlı şirkete geçti. Nitekim 200 milyon dolarlık bir uydu haberleşme ihalesi kazandılar. Ancak ihale "genelkurmayda oluşan rahatsızlıklar nedeniyle" iptal edildi. Dolarlar iptalde Nafiz Karacan'm karanlık faaliyetlerinin de etkisi olduğunu düşünüp baba oğlu şirketten uzaklaştırdı... Akın Birdal suikastının ardından, sanıklardan Semih Tufan Gülaltay ifadesinde, örgütlerinin kurucusu Mikail Sarı'nın Nafiz Karacan olduğunu söyledi ve haraç olayı ile suikast birbirine bağlandı...

"Ben Kulaksızoğlu'yum" diyor

Kamuoyu, "Mikail Sarı" adını Akın Birdal suikastından sonra duydu. Kendisini "özel harpçi," "jandarma," "binbaşı" olarak tanıttıyordu. Bir süre sonra, basma bir fotoğrafla birlikte Mikail Sarı'ya ait olduğu belirtilen bir kimlik sızdırıldı: Mehmet Cemal Kulaksızoğlu. "Mikail Sarı" o günlerde Aktüeli aradı ve Nafiz Karacan olmadığını söyledi. Kulaksızoğlu olup olmadığı ve fotoğraflar konusunda ise cevap vermedi. Geçen hafta Aktüel muhabiri ile yüzyüze geldiğinde ise kendisinin Mehmet Cemal Kulaksızoğlu olduğunu açıkladı. Anlatımına göre Trabzonlu bir ailenin çocuğuydu. 5/6/1956 Karabük doğumlu olduğunu söylüyordu. İlk ve orta öğrenimini burada tamamlamış, liseyi İstanbul'da Özel Şişli Koleji'nde 1975 yılında bitirmişti. Okulda "Pembe Panter" olarak biliniyordu. Daha sonra Londra Üniversitesi'nde üç yıl işletmecilik okudu, Marketing and Management üzerine bir yıl master yaptı. Başka bazı kaynaklara göre de, "hayatını belirleyecek ilişkilere de bu yıllarda girdi. Bu kaynaklara aktarılan hayat hikâ-

yesine göre, Özel Kuvvetler Komutanlığı'nca yurtdışında eğitildi. İlk ilişkiye geçtiği kişi Nuri Gündes'ti. Londra'da başta MI 5 olmak üzere çeşitli istihbarat kurslarına katıldı. Alman GSG 9, American Rangers kursları gördü. Türkiye'ye döndükten sonra MİT'in 6 aylık bir muadil kursunu bitirdi ve 1981-82'de bir yıl Özel Kuvvetler'de görev aldı. Bu arada polisteki dosyası da hayli kabarıktı. Adı mafyayla ilgili birçok olayda geçmekteydi. Özel Kuvvetler'e bağlı olarak çeşitli görevlerde bulundu. 1988 yılında MİT'in Kontraespionaj bölümüne girdi ve Yavuz Ataç'a bağlı olarak çalıştı. 1990'da bir mali operasyondan sonra deşifre olduğu için yurtdışına gönderildi. Almanya, Rusya, Azerbaycan, Ermenistan'da çeşitli operasyonlara katıldı. Daha sonra Bulgaristan ve Saraybosna'da bulundu. 1987, 1991 ve 1992 girdiği çatışmalar da 9 kurşun yarası aldı. İkikez evlendi, ayrıldı. Şahin Karama, Abdülcelil Halit gibi kimlikler de kullandı. Akın Birdal vurulması olayından sonra yurtdışına Faruk Coşkun adına düzenlenmiş 1.662567.95 numaralı pasaportla çıktı.

(Necdet Açıkan Serhan Yedig Balçık İler, 1998)

II

"Vatanperver ekip" dolandırıcı çıktı

15 Eylül 1997'de Genelkurmay, MİT Kuvvet Komutanlıkları ve Savcılıklar dahil dokuz ayrı resmi kuruma beş sayfalık bir mektup gönderildi. Mikail Sarı, Ya v u z Ataç ve Orhan Öz adlarının geçtiği büyük bir dolandırıcılık olayını ihbar ediyordu. Şikayetçi işadamı ihbarı yaptıktan dört ay sonra öldü. "Mikail Sarı" takma adlı M. Cemal Kulaksızoğlu, Birdal suikastından aranıyor. MİT yetkilisi Ataç'ın Çakıcı'yla bağlantısı ortaya çıktı. Ama sözko nusu dosya hâlâ "araştırılmakta..."

Başbakanın demeci o günün tüm gazetelerine benzer başlıklarla yansıdı. Sabah ve Hürriyet "Susurluk Yemini," Milliyet "Başbakanlık bana haram olsun" manşetini kullanmıştı... Mesut Yılmaz bir gün önce Zonguldak'ta halka hitaben bir konuşma yapmış ve hükümetinin, 1996 Kasımı'ndan beri Türkiye'nin konuştuğu Susurluk skandalinin takipçisi olacağını tekrarlamıştı.

Karabük Adliye Sarayı önünde yaptığı konuşmada Yılmaz, Susurluk kazasının basit bir olay olmadığını söylüyordu: "Asıl önemli olay, bu işe girenlerin devletle irtibatlı olmaları; çetelerin içinde devletin memurlarının olmasıdır. Devlet içinde çete barınmasına müsaade etmeyeceğiz. Devleti çetelerden mutlaka temizleyeceğiz."

Yılmaz, bir adım daha ileri gidip namus sözü veriyordu: "Bunların hepsini ortaya çıkarmak için hükümet olarak, başba

kan olarak ne yapabilirsek, ne yetkim varsa, ne gücüm varsa hepsini kullanmazsam, bu başbakanlık bana haram olsun..."

Tarih 15 Eylül 1997, günlerden pazartesiydi. Tüm gazeteler başbakanın namus sözü verdiğini yazıyordu. İşte o gün vatandaş A.M.T kâğıdı kalemi eline aldı ve başına gelenleri anlattı. İki sayfalık dilekçesine, iddialarına kanıt olabilecek bir çek ve banka hesap dökümü ekledi. Sonra bu metni dokuz ayrı makama postalandı: İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı, Genelkurmay Başkanlığı, MİT Müsteşarlığı, MİT İstanbul Bölge Başkanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, İstanbul Jandarma Bölge Komutanlığı, Kara Kuvvetleri Komutanlığı, Mali Şube Müdürlüğü gasp ve dolandırıcılık masaları...

Binbaşı "kıyağı"

İşadamı A . M . T , kendisini çevresine binbaşı olarak tanıtan "Mikail Sarı"yla 1996 başında tanışmıştı: "Hiç resmi giysili görmediğim kişi son görüşmemizde, Sayın Reisicumhurumuzun gezilerinde korumalığını yaptığını beyan etmişti. Resmi subay hüviyetine saygı duyduğum, güvendiğim bu kişiyle aramızda, aşağıda belirttiğim şekilde bazı ticari ve şahsi ilişkiler yaşanmıştır..."

İşadamı dilekçesinde gayet sade bir dille, başına gelenleri adım adım anlatıyordu. Önce tanışma nedeni: "Muhasebecimin çaldığı evrakları kurtarabilmek için İstihbaratçı Binbaşı sıfatıyla Mikail Sarı'yla tanıştırıldım. Bölüm başkanının Albay Ya v u z ve Orhan Öz olduğunu, bana karşılık beklemeden yardım edebileceğini söyledi."

Dilekçede açıkça belirtilmese de, bir sonraki olaydan anlaşıldığı kadarıyla iş tamamlanmıştı. Aradaki hatır ilişkisine dayandırılıp bir ricada bulunuldu: "(Mikail Sarı) Albay Ya v u z Ataç ve Orhan Öz'le yurtdışından mal getirdiklerini, parasının yetmediğini söyleyerek 1 milyar lira borç aldı. Öderim, dedi. Bu arada bir arkadaşını, bacanağı ve onun arkadaşım getirerek, işsiz olduklarını, belirtti. Yardım istedi. Subay kimliği yüzünden işe ortak olamayacağını ama arkadaşlarının her şeyine kefil olduğunu söyledi."

İş ilişkisi başlar başlamaz sorunlar yaşanacaktı: "Piyasadan

necdet açan serhan yedig

adımı kullanarak inşaat malzemesi aldıklarını, bu malzemeleri Ankara'da Meta Ticaret adına fatura edip piyasaya yarı fiyatına sattıklarını öğrendim."

A.M.T bir başka şey daha öğrenmişti: "Getirdiği adamların çete olduğunu da..."

Kolunu kaptıran yandı

Sonrası karabasan gibi gelişti: "(Mikail Sarı) Malzeme alınan firmalara giderek benimle ortak olduğunu belirtmiş, şahsi çeklerini kullanarak ödemeleri taahhüt etmiştir. Çek ödemesi için para bulunamadığını bahane ederek beni hacizli duruma düşürmüştür. Kredi alabileceğini, bunun için eşimin gayrimenkullerini ipotek etmemi önermiştir. Kararsız davrandığımda, çocuklarıma ve eşime zarar gelebileceğini söyleyip tehdit etmiştir. Cebime uyuşturucu koyarak veya başka suçlamalarla beni tutuklattırabüleceğini, bunun da çocuklarım' ve ailem için iyi olmayacağını, ayrıca adamlarının Coşkun Hayal'in akrabası olduklarını bildirmiştir."

Dilekçeden anlaşıldığı kadarıyla, tehditler işe yaramıştı. Mikail Sarı istediğinden de fazlasını elde etti: Gayrimenkullerin tapuları ve iki imzalı açık senet. Ancak A.M.T'den sürekli para ve hatır çekleri istemekten de vazgeçmedi.

"Rusya'dan Türk Silahlı Kuvvetleri adına silah getirip kâr edeceğini ve borçlarını ödeyeceğini belirterek beni oyaladı. Sonra ortadan kayboldu. Metresi O.K'yla görüşmelerimiz de bir sonuç vermedi."

Mikail Sarı ortadan kaybolmuş ama işadamlarının problemleri henüz bitmemişti: "Piyasada dolandırdıkları bir sürü firma ve şahsı ortağımız olduklarını söyleyerek bana sevk etmişlerdir. Çevreyi yaklaşık 250 milyar lira dolandırdıkları tesbit edilmiştir."

TSK'nın dikkatine

İşadamı A.M.T, şikayet dilekçesi ya da ihbar mektubu olarak nitelenebilecek metni "Mikail Sarı'yla ilgili ayrıntıları ve taleplerini sıralayarak bitiriyor: Şerefli Türk Silahlı Kuvvetleri'nin men

subu olduğunu belirten Binbaşı Mikail Sarı takma isimli, Şahin kod isimli, Mehmet Cemal Kulaksızoğlu esas isimli kişinin

* Gerçek kimliğinin araştırılıp tesbitini,

* Şahsım ve ailemin uğradığı maddi manevi zararların tazmininin teminini,

* Dolandırıcı ve gasp çetesinin yakalanıp cezalandırılması hususunda gerekli işlemlerin yapılması için emir ve müsaadelerini arz ederim."

Mağdur işadamı, metnin sonunda açık adresinin yanına koyduğu bilgi notunda bu olayın dokuz ayrı kuruma iletiliğini de ekliyordu. Bir kez daha vurgulayalım: Dilekçenin tarihi 15 Eylül 1997. O tarihte ne Çakıcı'yla ilişkisi yüzünden kamuoyunda oluşan tepkiyi hafifletmek için Türkiye'ye geri çağrılan eski MİT Dış Operasyonlar Dairesi başkanı Yavuz Ataç'm adı gündemde ne de Akın Birdal suikastı yaşanmış... Ataç adı, Emniyet İstihbarat Dairesi Başkan Yardımcısı Hanefi Avcı tarafından TBMM Susurluk Komisyonu'nda gündeme getirilmiş, ancak konu unutulmaya terk edilmiş. Aktüel'in Şener Er'in babasının kaçırılmasıyla ilgili haberleri ise yetkili makamların sağır kulaklarında yankılanıyor o günlerde...

İşadamı A.M.T'nin resmi makamlara ilettiği dilekçesinin akıbeti meçhul. Şu ana dek açılmış bir dava ya da sonuçları kamuoyuna açıklanmış bir soruşturma olmadığına göre konu yetkili makamlar tarafından hâlâ "araştırılıyor." Ancak araştırmanın sumen altında mı, sumen üstünde mi yapıldığı belli değil.

Dilekçeyi yazana gelince. İşadamı A.M.T bu metni yazdığı günlerde işini tasfiye edip borçlarını ödemeye çalışıyordu. Ticari itibarı sifra inmiş, iş yapamaz olmuştu. İflasın eşiğindeydi. Dört ay sonra, Ocak 1998'de vefat etti. Öldüğünde 48 yaşındaydı. Kalbine yenilmişti...

Vefatından sonra mirasçıları A.M.T'nin işlerini tasfiye etti; geçmişte yaşananları da unutmaya karar verdi. Aktüel muhabirleri şikayet dilekçesi haber merkezimize ulaştıktan sonra aileyi aradı, bilgi almaya çalıştı. Ancak T. Ailesi olayın sadece A.M.T'nin ilgilendiği bir iş ilişkisi olduğunu, aile bireylerinden hiçbirinin konuyu bilmediğini söylüyordu. Dahası güvenliklerinden endişe

etmekteydiler. Bu nedenle mektubun yayımlanmamasını, eğer yayımlanacaksa isimlerinin gizli tutulmasını istiyorlardı. Biz de bu talebe uygun olarak, kamu yararı gördüğümüz için mektubu yayımlıyor, işadının ismini ise gizli tutuyoruz.

(Serhan Yedig, 1998)

12

Turancı "Dev □ Genç"

Akın Birdal'ı öldürmeye azmettirmekten tutuklanan Semih Tufan Gülaltay, polisteki sorgusunda " Ü ç milyon Kürtçü'nün ölmesi lazım" dedi. Fikirlerini de Y e n i Hayat adlı dergiye dayandırdı. Yöneticilerinin "Birdal suikastçıları bizde yazılanları anlayacak kapasitede değil" dediği dergi, "şeriat ve Amerikan karşıtı" söylemiyle Doğu Perinçek ve Attilâ İlhan'ın da gözdesi.

İlk önce mutlaka etnik temizlik yapmak lazım. B i z kendi topraklarımıza sahip olmazsak, iç temizlik yapmazsak olmaz. 30 milyon Kürt'ün yüzde 10'u Türklüğü reddedip kendini Kürtçü olarak görüyor.

* K a ç kişi yapıyor?

2.5 3 milyon.

* Az insan mı, katliam değil mi bu?

220 milyonluk Türk dünyasında çok değil.

* Bu içsavaş değil mi?

Nasıl olsa içsavaş çıkmayacak mı, etnik temizlik olmayacak mı? Bizim inisiyatifimizde başlaması daha iyi değil mi?

Bu diyalog, Akın Birdal suikastının azmettiricisi Semih Tufan Gülaltay'm polisteki video sorgusundan. A m a "tetikçi ve azmettiricilerin yakalanmasının sevin nden olsa gerek, arada kaynadı gitti.

Oysa "sabıkalı olsa bile kendisini devletin parçası" olarak gören Gülaltay, sorgusunda ilginç şeyler anlatıyor: "Devlet elden gidiyor, askerin ve polisin eli kolu bağlanmış. Meclis'te çoğunluğu

ele geçirecek Kürt milletvekilleri bir kararla Türkiye'nin adını Kürdistan olarak değiştirebilir..."

Peki ne yapmalı? İlk iş "Türkçü" bir örgüt kurmak olmuş: Polisin, MİT'in, askerinin içindeki "Türkçü"lerin destekleyeceğine inanılan TİT (Türk intikam Tugayı). Bu sözler, gariptir, Gülaltay'ın resmi yazılı ifadelerinde yer almadı. Diğer azmettirici astsubay Cengiz Ersever'e ise bu konuda soru bile sorulmadı. Tersine, sorusunun ikinci gününde kendisine "mafyaya karşı mücadele programı" yazdırıldı.

Gülaltay'ın anlattıklarında "Ne yaptıysak vatan için yaptık" söyleminden farklı bir şey yok gibi gözüküyor. Ama "bizim dergimiz" dediği bir dergi var ki, "Türkçülük devrimciliktir" tesbitiyle kimi "sol" çevrelerde çoktan sempati toplamaya başladı. Bu, saf Türkçü "Yeni Hayat" dergisi.

Türkçü "solcu" ittifakı

1994'ten beri yayımlanan aylık "Yeni Hayat" dergisinden Türkçü, milliyetçi çevrelerin dışında ilk bahseden Attilâ İlhan oldu, ilhan 1997'de Cumhuriyet gazetesindeki köşesinde, Yeni Hayat için "Türkçüler Ülkücülere karşı" tanımını yaptı. Yeni Hayat'taki "Türkçülük devrimciliktir" yazısı ise Aydınlik Dergisi'nin sayfalarına "Ülkücüler milliyetçiliği tartışıyor" başlığıyla yansıdı. Aydınlik daha sonra Yeni Hayat dergisi genel yayın yönetmeni Hanifi Altaş ve Ortadoğu gazetesi genel yayın yönetmeni Aslan Bulut'un Fethullah Gülen değerlendirmelerine yer verdi. Cumhuriyet gazetesinden Deniz Som ise 11 Mart 1998 tarihli köşe yazısında dergiyi tanıtıyor ve adresini yayımlıyordu.

Artı Haber dergisinde "Türkçü Devrimci ittifakı" başlığıyla daha sonraları haber olacak buluşma gerçekleşmişti. Yeni Hayat, Aralık 97'de Antalya'da A D D , Mustafa Kemal Dergisi, Toplumsal Dönüşüm Yayınları ve Akdeniz Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve Araştırma Merkezi ile ortaklaşa bir panel düzenledi. "Aydınlanma 23" dergisinin düzenlediği bir panele de sol kökenli "Ulusal" dergisi ile yine Yeni Hayat katıldı.

Attilâ İlhan'a göre "Yeni Hayat 12 Mart ve 12 Eylül öncesin

deki gelişmelerin sorumlusu olan Ülkücü denen garip tipten uzaklaşıp Türkçülüğün kaynaklarına, anti emperyalist ve laik Mustafa Kemal çizgisine dönen bir akım." Bu yüzden de "çok olumlu." İlhan'a göre, Türkiye'deki komünist hareket de doğusunda Türkçü'ydü; Yeni Hayat'ın solla buluşması da bu nedenle oldu. Aydınlik çevresi ise Yeni Hayatçılar'ı "anti emperyalist milliyetçiler" olarak görüyor, derginin özellikle şeriat karşıtı söyleminin altını çiziyor.

28 Şubat M G K kararlarını destekleyen, Fethullah Gülen ve cemaatine cephe alan, Türkçülüğün halkçı ve devrimci olduğunu söyleyen, Türk İslâm sentezi çizgisinden ayrılan, bu yüzden de bazı "sol" çevrelerde ilgi toplayan Yeni Hayat, anlaşılan o ki "etik temizlik" heveslisi ırkçıların da ilgi odağı. "İdeolojik zemin"den katliam heveslisi çeteler de besleniyor.

"Yeni" Hayat'ın "eski" söylemi.

Dergiye göre;

* Türkçülük, cumhuriyetle birlikte devlet olarak örgütlendi ancak Atatürk'ün ve Türkçü önderlerin ölümüyle devlet dışına itildi: Bugün tıpkı Kurtuluş Savaşı öncesinde olduğu gibi nefis müdafaa noktasında.

* "Mozaik"çiler, İkinci Cumhuriyetçiler, etnik kökene dayalı siyaset yapanlar, şeriatçılar ve emperyalistler ülkeyi bölerek Türk hâkimiyetine son vermeyi hedefliyor. Eğer siz "Bu vatan hepimizin" demek gafletini gösterirseniz, yarın "O zaman bizim payımızı verin" diyenler de çıkmaz mı? Bu tehlikeyi ortadan kaldırmak için "Her şey Türk'e göre, Türk için ve Türk tarafından" ilkesine bağlı insanlar dizginleri tamamen ele geçirmeli. Türkiye'nin temel çelişkisi Türk olanlarla Türk olmayanlar arasında. Bu çelişki Marks'ın ortaya koyduğu emek sermaye çelişkisini bile aşmış durumda (Yeni Hayat, Haziran 1998).

* Türkiye'de ikinci sınıf vatandaş olanlar, ezilenler aslında Türkler. Memlekette herkes kendi etnik kimliğini rahatça söyleyebiliyor ama "Türküm" demek yasaklanıyor. Ama bu "arkası olmayan Türk'ün bir tek kal'ası" var: Türk Ordusu. 27 Mayıs, 12

Mart ve 12 Eylül'de Türk ulusunun orduyu desteklemesinin tek ve gerçek nedeni bu gerçeği bilmesi.

* Dergi Fethullah Gülen çizgisini sert bir şekilde eleştiriyor, şeriatçıları "Suriye ve İran'ın ajanları" olarak değerlendiriyor. MHP'den "Ezan Türkçe okunsun" dediği için kovulan ve imzasını "Onursal Cumhuriyet Başsavcısı" olarak atan Nusret Demiral dergiye şeriat karşıtı yazılar yazıyor. Emekli albay Yüksel Özgür "Parola, dünyanın neresinde bir Türk varsa ona ulaşmak olmalıdır" şiarıyla "evrensel mücadelede etkin biçimde yer alabilecek" bir örgütün şemasını yayımladı (Kasım 97).

* "Eğer Türkçülük Turancılıksa," onlar da "Turancı." Türkçülüklerinin ırkçı olmadığını söylüyor ama "bu ülkede Şeyh Sait'in torunları milletvekili olduysa, bir gün Abdullah Öcalan'm torunları da milletvekili, bakan, hatta başbakan olur diye korkuyorlar."

* Bu yüzden Türk devleti kendisine savaş açanların yanında saf tutanlara da savaş döneminin kurallarını uygulamalı. Üstelik bu uygulama "casuslara, bozgunculara, sabotajcılara, üniformasız milislere, asker kaçaklarına ve vatan hainlerine uygulanacak kurallar" olmalı: "ihanet, bedelini ağır ödemelidir, ihanete ortak olanlar, onun sonuçlarına ve bedeline de katlanmayı göze almış demektir. Eğer bu bedeli Türk devleti ödetmez ise, Türk milleti ödetir. Ödetmesini bilir! Tıpkı izmit tren istasyonunda Ali K e mal'e yaptığı gibi." (Temmuz 96 kapak yazısı Gazeteci Ali K e mal'in linç edilmesi kastediliyor).

* Bu tehditkâr üslup Kanal 6 ve "Kaygısızlar isimli pespaye dizinin yöneticileri" için de kullanılıyor. "Dizide Kürşad, Gültekin, Batuhan isimleri alaya almıyor" diyen yazar, yazıyı şöyle bitiriyor: "B u isimler tekin değildir. Bakarsın bu isimdekiler yarın başlarına bela oluverir." (Aralık 1995. Oğuz Şaban Duman.)

Gülaltay'ın ezberi

Birdal suikasti sanığı Semih Tufan Gülaltay ve TIT kurucularının işte bu Y e n i Hayat dergisini iyi okuduğu kesin. Çünkü G ü laltay'ın ifadesinde anlattıkları, Hasan Gürbüz'ün Kasım 1995'te Yeni Hayat'ta yazdıklarıyla neredeyse kelimesi kelimesine aynı:

"Beş sene sonra bazı siyasi partiler elbirliği edip Türkiye'yi federasyona dönüştürüp Türk hakimiyetine son vermek isteyebilir. Veya elli yıl sonra Türkiye'yi idare edenlerin gafleti ve ihaneti sonucunda Kürtler'in nüfusu diğer etnik unsurlarla birlikte Türkler'in nüfusundan çok olur, etnik unsurlar Meclis'te ezici bir çoğunluğa ulaşır ve Türk hakimiyetine son vermek isteyebilir, işte bütün bu şartlarda dahi Türkler son ferd ve son nefese kadar çarpışmadan, atalarının kan ve can pahasına kurduğu hakimiyeti bir başkasına terketmeyecektir."

Umarız, 28 Şubat kararları sonrasında canlanan bu yeni iklimden beslenen "TIT" üyeleri, Gülaltay ve arkadaşlarıyla sınırlıdır. Aksi, Güneydoğu'da 15 yıllık savaşa rağmen korunabilen "Kürt Türk barışı"nm bir daha geri dönmek üzere çekip gitmesi olur...

Atilla İlhan: "Şiddete kaymaz bu çocuklar"

Türkçü hareket 40'h yıllarda halkçı ve anti emperyalist özelliğini kaybetti. Buna Soğuk Savaş sırasında İslamiyet eklenince laik özelliğini de yitirdi. Ortaya ülkücü denen tip çıktı: İslamcı, bırakın anti emperyalizmi, kendisi yayılmacı; halkçı da değil. 12 Mart ve 12 Eylül öncesindeki birçok olayın temel faktörü oldular. Bu patırtı içinde kimi Türkçüler kaynaklarını, kökenlerini reddetmeyip ona sahip çıktı. Y e n i Hayat dergisini çıkaranlar bu çocuklar. Ülkücülerden farklılar; gerçek Türkçülüğü ortaya çıkarmaya çalışıyorlar.

Türkiye'deki komünist hareketin kökeni de Türkçü'dür. Bu yüzden bir yerde buluşabiliyorlar. Son sayının kapağındaki "Etnik çatışma başçelişkidir" sözüne gelince; "Türkiye'de büyük burjuvazi Türkler'in kontrolünde değildir"i kastediyor. Ama burada bir ırkçılık gölgesi olduğu görülüyor, hissediliyor. Ya eskiden kalan bir eğilim ya da içlerinde olan bir şey. Şiddete kayarlar mı; hayır. Entelektüel bir fikir hareketi bunlar. İlk ben farkettim ve yazdım. Yeni Hayat ve onun gibi Türkçüler biraraya gelirse ciddi bir hareket ortaya çıkar.

A k ı n Birdal suikasti girişiminin arkasındaki insanın "Y e n i H a

yat dergisinden ilham alıyorum" demesi provokasyon. Oluşmakta olan tamamen anti emperyalist, laik, ulusalcı sağlam bir hareketi torpillemek istiyorlar.

Derginin Genel Yayın Yönetmeni

Avukat Hanifi Altaş: "Türk varlığı tehlikede"

Yeni Hayat, Ziya Gökalp'in 1911'de yazdığı bir programdır; Müdafaa i Hukuk ve Kuvayı Milliye hareketiyle başlayan süreç sonunda Cumhuriyet'in ilkeleri olarak hayata geçmiştir. Devletin kurulmasında temel düşünce Türkçülüktür. Ancak Gökalp'in, Yusuf Akçura'mn, Mahmut Esat Bozkurt'un, Mehmet Emin Yurdakul'un ölümleriyle Türkçülük düşüncesinde boşluk doğdu. Türkçülük sistem dışına itildi. T ü r k ç ü potansiyelin üzerine M H P ve Türkeş kondu, partiye tarikatçılar doldu.

Yeni Hayat 1994'te bunlara tepki olarak doğdu. Türkçülük sağda değildir. Esas meselesi komünizme karşı mücadele de değildir ve baştan itibaren laiktir. Biz Türk varlığının, Kurtuluş Savaşı ortamındaki gibi imha edilme tehdidiyle karşı karşıya olduğunu düşünüyoruz. Türkiye Türk yurdudur ve Türkler'in egemenlik hakkı tartışma dışıdır.

Farklı bir etnik kökene sahip olmak ve yaşamak problem değil. Bizim karşı çıktığımız bölücülüktür. Türk doğup doğmamak bizim için önemli değil, kimseyi aşağılamayız. Kanun önünde herkes eşit ama, devlet millidir. Dili Türkçe, dayanağı da Türk kültürü ve Türklük nlgusudur. Ama Kürtler bir millet değildir, tek bir dilleri de yoktur. Kültürel haklar lafının arkasından neyin geleceğini Osmanlı deneyi bize göstermiştir. Bu, bölme planının bir parçasıdır.

Etnik temizlik gibi bir şey yok. Türkler'in tarihinde katliam da yok. Tavrımız reaksiyoner değil, yasal bir savunma çizgisi. Örgütlenme peşinde değiliz. Y e n i Hayat'ı fikir platformu olarak yürütüyoruz.

Akın Birdal suikastına karışanları tanımıyoruz. Bu tür olayları tasvip etmemiz mümkün değil. Dergimizi okuyup anlayabile

çeklerinden de emin değilim. Devletin hukuk sistemini de savunuyoruz ve devlet çetelerle bağdaşmaz. Biz 12 Eylül öncesi, devlet adına eylem yapılmasını da eleştirdik.

(Necdet Açı, 1998)

(*) Ankara 1 No'lu DGM Mahkemesi'nde yargılanan sanıklarla ilgili karar 29.12.1999 tarihinde açıklandı. Yasadışı Türk İntikam Tugayı (TİT) örgütünün kumcusu, lideri ve Birdal'a yönelik silahlı saldırı olayının azmettiricisi olduğu iddiasıyla yargılanan sanık Cengiz Ersever, "cürüm işlemek için teşekkül oluşturma, taammüden adam öldürmeye tam teşebbüs" suçlarından 18 yıl 10 ay 20 gün ağır hapis cezasına mahkûm edildi. Silahlı saldırı olayını organize ettiği öne sürülen sanık Semih Tufan Güllal tay "cürüm işlemek için teşekkül oluşturma, taammüden adam öldürmeye tam teşebbüs ve ruhsatsız silah bulundurma" suçlarından, 19 yıl 2 ay 2 gün ağır hapis, 1 milyon 477 bin 777 lira ağır para cezasına çarptırıldı. Mahkeme, saldırıyı gerçekleştiren sanıklardan Kerem Derclarla'yı "cürüm işlemek için teşekkül oluşturduğu, ruhsatsız silah bulundurduğu ve taammüden adam öldürmeye tam teşebbüs ettiği" gerekçesiyle 12 yıl 2 ay 20 gün ağır hapis, 1 milyon 844 bin 444 lira ağır para cezasına çarptırdı. Deretarla ile eylemi gerçekleştiren Bahri Eken ise aynı suçlardan 19 yıl 2 ay ağır hapis, 1 milyon 266 bin 666 lira ağır para cezasına mahkûm oldu. Sanık Mehmet Cemal Kulaksızoglu da "cürüm işlemek için teşekkül oluşturma, sahte kimlik kullanma ve taammüden adam öldürmeye tam teşebbüs" suçlarından 19 yıl 2 ay ağır hapis cezası aldı. Demir Demirok, "cürüm işlemek için teşekkül oluşturduğu, ruhsatsız silah bulundurduğu, taammüden adam öldürmeye tam teşebbüs ettiği" gerekçesiyle, 10 yıl 10 ay ağır hapis, 1 milyon 266 bin 666 lira ağır para cezasına mahkûm edilirken, Selçuk Gürz, "ruhsatsız silah bulundurma ve taammüden adam öldürmeye tam teşebbüs" suçlarından 9 yıl 2 ay ağır hapis, 1 milyon 266 bin 666 lira ağır para cezasına çarptırıldı. Gürz'ün giyaben tutuklanmasına da karar verildi. Kararı oybirliğiyle alan mahkeme, Zihni Ozonsoy'u "ruhsatsız silah bulundurmaktan" 10 ay hapis, 1 milyon 266 bin 666 lira para cezasına; Mehmet Furkan'ı da "esrar içmek" suçundan 10 ay hapis cezasına mahkûm etti, bu sanıkların cezaları ertelendi. Ekrem Santulu da "cürüm işlemek için teşekkül oluşturmaktan" suçlu bulunarak 1 yıl 8 ay hapis cezasına mahkûm edildi. Ankara 1 No'lu D G M , sanık Oya Kaya, Ayfer Çakar, Cem Kadir Keçecioğlu, Ahmet Fulin, Nejat Algin ve Cengiz Kördeve'nin ise beraatine karar verdi.

Kulaksızoğlu, son af yasası kapsamında Kırşehir cezaevinden tahliye oldu. Ersever ve Gülakay hâlâ hapiste. Uzman çavuş Ersever bu duruşmalar sırasında şunları söyledi: "Tunceli'de 5 yıl uzman çavuş olarak görev yaptım. İstanbul'a tayin olunca 1996 yılında TİT'i kurdum. TİT'in lideriyim. TİT, bölücü ve şeriatçı kişi ve örgütlere karşı kurulmuştur. Silivri yolu üzerindeki bir yerde TİT üyelerine silahlı eğitim yaptırđım. Şeriat düşmanıyım. Ülkücü değil Türkçü'yüm."

Ersever ve Gülaltay'ın isimleri son olarak 2002 Ağustosunda İstanbul'da bir gasp ve tehditle para isteme olayında gündeme geldi. Jetpa'mn piyasadadan alacağı olan 13 milyon doları tehditle tahsil etmeye çalışırken yakalanan 18 kişi emniyetteki ifadesinde, Akın Birdal suikastını gerçekleştiren Semih Tufan Gülaltay ve uzman çavuş Cengiz Ersever ile bağlantılı olduklarını ve bu para ile TİT'i canlandırmayı planladıklarını söyledi. Bu operasyonda İstanbul İl Jandarma Alay Komutanlığı'nda görevli uzman çavuş Hasan Nazlı da gözaltına alındı. Sanıklarla birlikte 7 tabanca, çok sayıda mermi, av tüfeği, sahte paralar, 1873 faturasız saat, 800 faturasız pil ve 2 telsiz ele geçirildi.

13

Hizbullah'ta sürpriz isim

Devlet raporlarında adları M İ T , J İ T E M ve Emniyet'le birlikte anılan "Yeşil" ve Abdullah Çatl'dan sonra şimdi de o... Hizbullah vahşetinin yarattığı şaşkınlık sürerken, ortaya çıkan her isim Hizbullah devlet bağlantısı iddiasını güçlendiriyor.

Utangaç bir şekilde tekzip edilse de kamuoyu ve medya devletin Hizbullah'la "ensest" bir ilişki yaşadığından neredeyse emin. "Yeşil" lakaplı Mahmut Yıldırım'ın Hizbullah lideri Hüseyin Veli oğlu ile görüştüğü haberlerini, "Reis" Abdullah Çatl'nın Hizbullah 'm "ebe"si olarak çalıştığı iddiası izledi. "General Zinnar" takma isimli Alaattin Kanat ve onun liderliği altındaki diğer itirafçıların Hizbullah'la bağlantılı olduğu ise daha 1994'te ileri sürülmüştü. Hizbullah tetikçilerinin hemen hepsinin P K K itirafçısı olduğu da... İddianın sahibi ise, kendisi de faili meçhul bir cinayete kurban giden emekli binbaşı Cem Ersever'di.

Artık yakından tanıdığımız ünlü bir istihbaratçı bu isimlere bir yenisini ekliyor: "Türk Hizbullah'ı 'PKK ile mücadele devresinde yeşerdi. Yeşil' gibi, Osman Gürbüz gibi adamlar ve daha yüzlercesi bu amaçla kullanıldı. Alaattin Kanat da, Osman Gürbüz de Hizbullah'ın kuruluş dönemiyle ilgili çok şey biliyorlar."

Susurluk skandalinin en gizemli aktörlerinden biri olan Gürbüz hakkında pek çok şey söylendi. A m a Hizbullah 'in devlet eliyle kurulması sürecinde görev yaptığı iddiası ilk kez dile getiriliyor.

Sahte kimlikler, otomatik silahlar...

Halen cezaevinde bulunan, medyanın "İkinci Yeşil" olarak lanse ettiği Gürbüz, Yeşil'in ekibinde yer alan bir bomba uzmanıydı. İsmi ilk kez Eyüp Aşık tarafından ve ne hikmetse "çetenin sol kanadı" olarak gündeme getirildi. Ama yapılan araştırmalar Gürbüz'ün solcu değil ülkücü olduğunu gösteriyordu. Aralık 1994'te Gebze polisiyle silahlı çatışmaya girmiş, geride bir polis telsizi, bir tabanca ve bol miktarda çek bırakarak kaçmıştı. Bu olaydan üç yıl sonra, 1997'de Taksim Sıraselviler'de bir şirkete yapılan baskında yakalandı.

Güneydoğu'da bir dönem görev yapan, sonra batıya göç eden her "gayri resmi harp uzmanı" gibi mafyozi işlerle uğraşırken yakayı ele vermişti. Gürbüz, tıpkı Yeşil ve Çatlı gibi, etrafına MİT, JİTEM ve emniyetle bağlantılı olduğunu söylüyordu. Üzerinden çıkan kimlikler de bunu doğruluyordu sanki: Nurettin EH» bol adına düzenlenmiş bir polis kimliği, bir emekli jandarma binbaşısı kimliği ve bir de "Başbakanlık psikolojik savaş uzmanı" kimliği... Yakalandığı büronun ortaklarından biri de ilginçti: Emekli Tuğgeneral Habil Küçük. İşyerinde beş tabanca, bir MP 5 otomatik tüfek, bir Kalaşnikof ve 509 mermi bulundu.

Gürbüz ilginç bir yargılama sürecinin ardından bu cephanelik için beş yıl hapis cezasına çarptırıldı. Gürbüz, yargılama sürerken, kaynağının Eyüp Aşık olduğu sonradan açığa çıkan "Osman Gürbüz aslında Yeşil'dir" iddiasından kurtulmak için uzun süre uğraştı. Ama hayatının tehlikeye girdiği o dönemde bile geçmişi hakkında konuşmadı, esrarengiz kimliğini korudu. Kaldığı cezaevinin müdürüne rüşvet vermek suçundan açılan ve 16 yıl hapis istenen davası ise hâlâ sürüyor.

Gürbüz'ün tıpkı Yeşil ve Çatlı gibi Hizbullah'm örgütlenmesinde görev aldığı iddiası, onun karanlık geçmişindeki bir sayfayı daha aralıyor. Aktüel'e konuşan ünlü istihbaratçının, "Hizbullah daha sonra kontrolden çıktı, yöneticileri değişti ve bugünkü kimliğine kavuştu" sözleri ise, Hizbullah'm denetim altında tutulduğu bir dönemin olduğunu gösteriyor.

isim, şehir, örgüt, Hizbullah

Nasıl olmasın ki, pek çok kaynağa göre Hizbullah, Diyarbakır'da, şu an çoğu hayatta olmayan kişilerce ve PKK'ya karşı mücadele için "gayri resmi" olarak kurulmuştu. P K K ile mücadele, Binbaşı Ersever'in TİT'i yerine, içinde resmi görevlilerin yer aldığı, P K K itirafçılarından oluşan bir örgütlenmeye ihale edilmiş, dini motiflere vurgu yapan bir savaş yöntemi tercih edilmişti.

Diyarbakır'daki Olağanüstü Hal Bölge Valiliği lojmanlarında kalan P K K itirafçıları, şimdilerde beş vakit n a m a z kılan "imam" Alaattin Kanat önderliğinde örgütlendi. İsim ve imza olarak Hizbullah 'ı seçtiler. Faili meçhul cinayetlerin faili, Hizbullah olmuştu artık. O güne kadar P K K saldırılarına rağmen devlete yanaşmayan aşiretler, Hizbullah adı altında yapılanları görünce ikna olmuş, PKK'ya karşı kendi göbeklerini kesmeye başlamıştı. Hüseyin Velioglu ve arkadaşları kısa sürede Batman ve çevresini P K K için yasak bölge haline getirmişti bile. Maksat hasıl olmuştu. Kanat ve itirafçılar yavaş yavaş geri çekildi.

Dönemin tanıklarından biri, P K K itirafçısı İbrahim Babat, DGM Başsavcılığı'na ve Başbakanlık Teftiş Kurulu Başkanı Kutlu Savaş'a gönderdiği 11 sayfalık itirafnamesinde şunları söylemişti: "Cem (Ersever), ben, Abdülkadir (Aygan) diğer itirafçılar oturur sohbet ederdik. Cem Yarn iş var, hadi bir örgüt kuralım' derdi. İsim bulma yarışı başladı. Biri Demir Yumruk derdi, biri TİT derdi falan. Eylemden sonra arkamızda hangi örgütün imzasına bırakacağımıza böyle karar verirdik. Çok eğlenceli olurdu, çok gülerdik." Babat çok güldükleri olaylara örnek de vermişti: "1990'da Yeni Ülke gazetesini kundaklayıp yaktıktan sonra etrafa Hizbullah afişleri asmıştık. Olay basma Hizbullah'm işi olarak yansıyınca çok gülmüştük."

İtirafçıların Hizbullah adı altında çalışmaya başladığı dönemde Çatlı ve örgütü de bölgeye gelmişti. Eski ülkücülerden oluşan ve daha sonra karşımıza Susurluk Çetesi'nin bir kolu olarak çıkan ekip, Hizbullah'm taban bulup yeşermesi için Kanat ve ekibinin yanı sıra eylem yapmıştı. Bir iddiaya göre Çatlı, Hizbullah adım kullanan itirafçı birliklere eğitim bile vermişti.

P K K itirafçısı "General Zinnar" takma isimli Alaattin Kanat, "Reis" rütbeli Abdullah Çatlı, "Yeşil" lâkaplı Mahmut Yıldırım... Herbiri polis ve J İ T E M kimliği taşıyan, kendilerini Özel Harpçi ya da MİT'çi olarak tanıtan, devlet adına iş tuttuklarını her fırsatta anlatan ve isimleri HizbuUah'm kuruluşuyla birlikte anılan Türk büyükleri. "Devletin Hizbullah'la bağlantısı var mı, sorusu hâlâ anlamlı mı?"

(Necdet Açıan, 2000)

14

Telekulak'ın "özel harpçi'si

Ünlülere dinleme tuzağı kuran çetenin altından kendini "Albay, Binbaşı Cengiz Şahin" diye tanıtan bir isim çıktı: Cengiz Çelik. Onun kendini tanıtırken kullandığı sıfatlardan bir tanesi de çok tanıdık: "Özel harpçi." Şirket ortağının soyadı da yabancı değil: Cengiz Çelik'in ortağı Faik Müftüler, eski D Y P ve A N A P Denizli milletvekili Halûk Müftüler'in oğlu.

18 Aralık 1998 günü gazetelerin bombası, Hürriyet Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Ertuğrul Özkök'le dönemin AN AP 'lı bakanı Güneş Taner arasındaki bir telefon görüşmesinin band çözümüydü: Birileri Özkök ve Taner'i gizlice dinlemişti. Nitekim, sonraki günlerde banttaki görüşmenin içeriğinden çok bu gizli kaydın kimin yaptığı ya da yaptırdığı konuşuldu.

Sonuçta fatura, D Y P 'li Meral Akşener'in içişleri bakanlığı döneminde emniyet istihbarat birimlerine getirilen "köstebek"lere çıkartıldı. Sonradan yapılan ve dinlemenin gazete binasından yapıldığı açıklamalarına rağmen, bu yargı değişmedi.

13 Mart 1999 günü Show TV'deki bir programın konusu da yine bir telefon dinleme vakası idi. Programda yayınlanan bantta Selçuk Ural, oğlu Hakan Ural'a boşanmak üzere olduğu eşi Sibel Çan'dan hangi mal ve mülkü istemesi gerektiği konusunda tavsiyelerde bulunuyor, bu arada Can hakkında ağza alınmayacak laflar ediliyordu.

Birkaç gün sonra, televizyon programının yapımcılarından Adnan Albayrak'la Sibel Can arasında bir telefon görüşmesi oldu.

Can, Albayrak'a "Bant yayınlandı, başımıza bir iş gelmesin" diye sordu; kaygılıydı. Albayrak'ın rahatlatıcı cevabı şöyleydi: "Kimse bizden şüphelenmez, MİT, emniyet yaptı zannederler, zaten bir iki kişiye de öyle söyledim..."

İstanbul Emniyeti İstihbarat Şubesi işte bu telefon görüşmesinin ardından düğmeye bastı. Yaptıkları bir yana, yapmadıklarıyla da suçlanmak biraz namus meselesi oldu onlar için ve iki ay süren titiz çalışmanın sonucunda bugünkü tablo ortaya çıktı: Sanıklarının arasında Senkron TV'nin yöneticisi Levent Altınay'ın da bulunduğu bir "telekulak çetesi," çoğu ünlü insanlardan oluşan 70 kadar kişiye şantaj yapmak üzere kaydedilen pek çok telefon görüşmesi, bu kayıtlar için alınan milyarlar, milyarlar...

Gazetelere gün gün artarak sızan bilgilerde gözaltına alınanların adları yayımlandı, TV'lerde görüntüleri yer aldı. Ama henüz gözaltına alınmayan, hatta re iş yaptığı, kimlerle bağlantısı olduğu bilinmeyen bir kişi vardı. C H P Ankara Belediye Başkan adayı Murat Karayalçın'ın dinlenmesi işini çetenin Ankara koluna ihale eden Cengiz Çelik. Ya da "özel harpçi, M İ T mensubu" binbaşı, hatta albay Cengiz Şahin.

iyi ama, başka?

Aktüel muhabirlerinin Ankara ve İstanbul'da yaptıkları araştırma, çetenin İstanbul kolu sanığı Neşe Araş ve Murat Peker'in ifadelerinde "Bize M İ T kimliğini gösterdi" dediği, yine Murat Peker'in bir Ankara ziyareti sırasında bürosunda iki albay ve bir trafik şube müdürü ile karşılaştığını belirttiği, emniyetin resmi yazıyla başvurduğu askeri kurumlardan "Bizimle, askerliğini İsparta Burdur'da er olarak yapmasının dışında herhangi bir ilişkisi yoktur" yanıtını aldığı kişinin "başka"larını ortaya çıkardı: Cengiz Çelik. 1967 doğumlu. Ali oğlu, Zeynep'ten olma. Muğla Dalaman, Gür nüfusuna kayıtlı. Ailesiyle uzun süredir görüşmüyor. Evli. Dikmen İlker mahallesi, 11'inci sokak 8 numarada oturur. "Açık alınlı, 1.85 boylarında, iri yarı, 95 kilo, beyaz tenli, çukur gözlü, elma yanaklı, ela gözlü." Ankara Ticaret Odası'na kayıtlı, Kennedy Caddesi No. 113/15 adresinde faaliyet gösteren E T G L i

mitted adlı "Elektronik, Tekstil ve Güvenlik" şirketinin ortağı. 6 Mayıs 1998 Perşembe gününden beri kayıp; muhtemelen ABD'de. Nitekim geçen pazartesi günü bürosunu arayıp yanında çalışan kişiye "Bütün kasetleri ve cihazları yok et" emri verdi. Ama geç kalmıştı: Organize suç bürosu ekipleri o sırada ev ve bürosunda operasyon düzenleyip pek çok ses kaseti ve dinleme cihazına el koydu...

Soyadına dikkat

"Karayalçın'ı dinleyin" işini çeteye ihale eden Cengiz Çelik'in bilinen macerası 1997 yılında iki ortağıyla birlikte E T G 'y i kurmasıyla başladı. Ortaklardan Şafak Akça bir süre sonra ayrıldı ve yerini İbrahim Tarık Tarhan aldı. Üçüncü ortak ise soyadına aşına olduğumuz bir isimdi: Faik Müftüler. Faik, 1991 ve 1995 seçimlerinde DYP'den Denizli milletvekili seçilen, 1995 seçimleri öncesinde T B M M Malvarlıklarını Araştırma Komisyonu başkanlığı da yapan, 1997'de D Y P Refah Partisi işbirliğine karşı çıkarak ANAP'a geçen Halûk Müftüler'in oğluydu.

ETG, kâğıt üzerindeki "elektronik" işlerinin yanı sıra, hatta belki de daha da çok, Ankara'daki pek çok şirket gibi, bir tür "iş takipçiliği" yaptı bu süre boyunca. İstedikleri yerlerde iş bulunması amacıyla ETG'ye başvuranlar önce üç bin dolardan az olmamak kaydıyla belli bir ücret ödüyordu. Ardından gereken yerlerle bağlantı kuruluyor ve parayı ödeyen istediği işe kavuşuyordu. Parası olmayanlara da kolaylık sağlanıyordu. Böylelerine Parmaksız Ferit adlı tefecinin adresi veriliyor, para öyle ya da böyle mutlaka ödeniyordu.

Ancak ETG'nin "iş bağlama" sözünü her zaman tuttuğu da söylenemez. Nitekim, iki emekli general ile bir emekli binbaşının "dolandırıldıkları" şikayetiyle Cengiz ve Faik'in peşinden epeyce koştuğu biliniyor. Gece hayatım seven, iş görüşmelerini genellikle içkili gece alemlerinde yapan Cengiz Çelik'e bir süre önce, ünlü Klasik Türk Müziği solisti Yaşar Özel'in eşlik etmeye başladığı, hesabı neredeyse her zaman onun ödediği hatırlanıyor. Söylenen o ki, Yaşar Özel, Faik ve Cengiz'den devlet sanatçısı olmasının

sağlanması için ricacı oldu ama, henüz bu unvana kavuşabilmiş değil.

Ama dolandırılan herkes bu kadar anlayışlı davranmadır Bir ara tekstil işleriyle ilgilensin diye şirkete Nesrin Şanlısavaş adlı bir Bilkent öğrencisi alındı. Bu genç kadının bir yakını da Hıfzıssıh ha'da genel müdür yardımcısı olmak istiyordu. Bu kişi tavsiye üzerine Parmaksız Ferit'ten yüksek faizle dört bin dolar borç alıp Cengiz ve Faik'e verdi ama, istediği koltuğa oturamadı. Sonuç; genel müdür yardımcısı adayının silahlı adamları büroyu basıp olay çıkarttı. Ama fasa süre sonra da Nesrin Şanlısavaş işten atıldı, hat-ta Cengiz'in baskısı üzerine, yeni işe girdiği Best Otel'den de...

Silahlı Kuvvetler'e de iş yapmışlar

Çelik ve ortakları iki kere de askeri elektronik ihalesi aldı. Bunlardan biri, zarf bombası dedektörü yapımı idi; bunun altın-dan kalktılar ve mütevazı sayılabilecek bir para da kazandılar: 6700 dolar. Ama ikinci ihale öyle olmadı: Şirketten kendilerine "ses kriptosu" sistemi kurmasını isteyen 9. Kolordu, paranın tamamını ödemesine rağmen, sistemine kavuşamadı. Bu yüzden askeriyeyle ETG mahkemelik. Cengiz Çelik peşpeşe hüsrarla sonuçlanan işlerden bunalmış olmalı ki, elindeki olanaklarla daha da kolay ve büyük para kazanmanın yollarını aramaya başladı. Ve bu amaçla, İstanbul "telekulak" çetesiyle, muhtemel ki "Kara yalçın"ı dinleme ihalesi"nden çok daha önce temasa geçti...

Çete içinde çete

"İstanbul çetesi" basına yansıdığı gibi tek bir çete değil aslında. Gözaltına alınanların ifadeleri ve polisin elde ettiği bilgiler Senkron TV'nin "dahi" yöneticisi Levent Altmay'ın elinin altındaki birkaç grubu ortaya koyuyor. Yani "teknik işleri götüren birkaç çete ile onlara iş ihale eden tepedekiler." Birinci ekip, gözaltına alınan Peker'ler: Baba İhsan, kardeşi Ünal ve oğlu Murat. Bu üçü daha iki yıl öncesine kadar Çorum'da besicilik yaparken İstanbul'a yerleşip daha kârlı bir iş yapmaya karar verir. İhsan Peker,

Kadıköy Altıyol, Bestekar Sokak, Ekşioğlu apartmanında bir şirket kurup gazetelere ilan vermeye başlar: "Arama, takip, güvenlik işleri özenle yapılır." Kod adı "Ferhat" olan Murat ise Nişantaşı, Valikonağı Caddesi, Madalyon Sokak, 16 numarada bir "Güvenlik, Koruma ve Araştırma Şirketi" kurar. Üç Peker gelen talepleri birlikte kotarır.

Dinleme olaylarındaki kilit isimlerden biri de müstafi bir elektronikçi astsubay: Mehmet Yavuz Denizmen. 1947 Değir mendere doğumlu, Üsküdar nüfusuna kayıtlı Denizmen'in uzmanlık alanı dinleme cihazları. Çetenin asli sanığı değil ama, bu tür işleri yapanların ihtiyaç duyduğu tüm cihaz ve ekipmanı imal eden bir usta.

Murat Peker kısa sürede ismini duyurur; benzer işleri yedi yıldır yapan, "Eylül Gözler" ismiyle TV programlarında, gazete röportajlarında boygösteren ortaokul 2. sınıftan terk, Karşı bir anne ile Bakûlu bir babadan 1974'te Kars'ta dünyaya gelen Neşe Aras'la tanışır.

İkinci ekip, Neşe'ninkidir. Bakırköy, İstanbul Caddesi, Yakut Sokak, Sinanoğlu İş Merkezi'nin ikinci katındaki 39 numaralı dairede "hizmet vermekte"dir. "İşini ciddiye alan" bir kadındır. Nitekim bürosunda yapılan aramada, bir klasör içindeki naylon poşetlerde, kendisine başvurularla yapılan sözleşmeler, başvuru sahibinin adı, adresi, istediği takip ya da dinleme ücreti ve elde edilen sonuç, kasetlerle birlikte dosyalanmış olarak bulundu. Klasörde 70 dolayında "vaka" vardı.

Murat ise Neşe'den daha akıllıydı ve geriye böyle bir belge bırakmamaya özen gösterdi ama, onun da övünme huyu vardı. Selçuk Ural'ın Ulus'taki evini yerleştirilen bir "böcek"le dinledikten sonra çevresine "Dinleyemeyeceğim hiçbir yer yok" diye hava atmaya başladığı biliniyor. Yakalanmasında bu "zafer sarhoşluğu"nun payı ne kadar, o bilinmiyor.

(Necdet Açan Balççek İlter Seda Ercan Tuncay Opçin, 1999)

BEŞİNCİ BÖLÜM

Ülkücülerin Devletle Dansı

Oral Çelik'in ASALA çarpıtması

Susurluk'la suçüstü yakalanan çetenin ülkücü kanadı, vatan-severliğini kanıtlamak için, "Vatan millet için çarpıştık, ASALA'yı da silahlı eylemlerimizle bitirdik," diye kahramanlık destanları yazıyor. Oysa New York muhabirimiz Şebnem Şenyener bundan tam 10 yıl önce ASALA'yı kimin "bitirdiğini" yazmıştı: "Teröristle masaya oturulmaz," resmi politikasını bir yana bırakan Türk diplomatlar, İsrail'in Beyrut baskını ve FBI'ın ASALA'ya sızması... Ve Şenyener'in yazdıkları bugüne kadar yalanlanmadı.

"Açık Toplumun Düşmanları" adlı kitabıyla ünlü filozof Kari Popper, faşizm ve komünizm gibi açık topluma karşı her türlü diktatörlük rejiminin en önemli ortak özelliğini "doğruyu tekelleştirme mücadelesi" olarak tanımlar. Halbuki biz gazeteciler doğrunun her gün başka bir veçhesiyle karşılaştığımızdan onu tekelleştirmenin mümkün olmadığını yakından tanıma fırsatına sahibiz. Türkiye'de son gelişmeler nedeniyle yeniden gündeme gelen, "ASALA terörünün ülkücülerin mücadelesiyle durdurulduğu," iddiaları da Popper'ın "Açık Toplumun Düşmanları" kitabının tezini bir kez daha kanıtlıyor... Nasıl mı?

Tam 10 yıl önce, 1987'de Cumhuriyet Gazetesi'nde "Ermeni Terörü neden durdu? Cenevre'de Çağlayangil ile ASALA liderlerinin gizli buluşması" başlıklı bir yazı dizim yayınlandı. Başta Los Angeles olmak üzere, ABD'nin çeşitli merkezlerinde Ermeni liderleri ve toplum temsilcilerinin yanısıra Türk diplomatları ile röportajlardan oluşan yazı dizisi, ilk kez Türkiye devleti resmî temsilci

lerinin ASALA terörünü görüşmek üzere Ermeni liderleri ile masaya oturduğunu ortaya çıkardı. O güne dek "teröristlerle pazarlığı kesinlikle reddeden" resmî Türk politikasından ötürü röportaj şok etkisi yaptı. Röportaj, ayrıca 80'in üzerinde Türk temsilcinin ve başkalarının da canına malolan ASALA terörünün nasıl sona erdiğini aydınlatması açısından ilginç ipuçları içeriyordu...

10 yıl öncesinin bu röportajını bulduğumda, ASALA terörünün neden durduğu sorusunun, yasaları çiğnemek için devlet gücünü kullananların kendilerini haklı göstermek için ortaya attığı "doğruyu tekelleştirmeye yönelik" iddialardan farklı bir cevabı olduğunu farkettim. ASALA'yı durduran üç neden Yazı dizisi terörün durmasında başlıca üç nedene dikkat çekiyor. Birincisi 1982 yılında İsrail'in Lübnan'ı işgali sırasında ASALA kamplarını tümüyle dağıtması ve çok sayıda ASALA militanını öldürmesi. İkincisi, 1984 olimpiyatları nedeniyle FBI'ın ASALA içine sızarak çok sayıda tutuklama ile örgütü etkisiz hale getirmesi. Üçüncüsü ise Türkiye'nin diyalog girişiminden etkilenen Ermeni toplumu içinde ASALA'yı ve terörizme desteğin son bulması, diyalog yanlıların güç kazanması...

Birinci nedeni dizi şöyle aktarıyor: "1982 yılında İsrail'in Lübnan'ı işgalini izleyen haftalarda ASALA'nın Güney Lübnan kampı İsrail komando timlerince dağıtıldı. İsrail sonra da ASALA'nın Batı Beyrut ofisine saldırdı, çok sayıda ASALA militanını öldürdü. Geri kalanlar FKÖ ile birlikte 1982 Ağustosunda Lübnan'ın Bekaa vadisine çekildi. 11 Temmuz 1983'e değin ASALA'nın sesi duyulmadı. Bu tarihte Türk Hava Yollarının Paris Orly Havalimanı ofisinde patlayan paket bomba sekiz kişinin ölümüne, 56 kişinin yaralanmasına neden oldu. Orly Katliamından birkaç hafta sonra ASALA terörizm nedeniyle ikiye bölündü. İlmli kanat 'Ermenistan'a Evet, Terörizme Hayır' sloganı ile ayrıldı."

Ermenilerle gizli toplantı Bu ayrılıkta 1978 Eylülünde Cenevre'de yapılan gizli bir toplantının da rolü oldu. O günlerde resmî bir görevi olmayan Eski Dışişleri Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil, Ermeni Daşnak Partisi Temsilcisi Şavarş Torikyan, Hınçak Partisi temsilcisi ve Ramgavar Partisi temsilcisiyle biraraya geldi. Toplantı, Torikyan'ın ilk sözü alıp hemen toprak talebi ileri sür

mesi nedeniyle ilk 20 dakika içinde sonuçsuz kesildi. Bu durum sonradan Ermeni toplumu içinde büyük bir tartışmaya neden oldu, pek çok Ermeni, Daşnak temsilcisinin tutumunu "Türkiye ile diyalog ihtimalini zedelediği" gerekçesiyle eleştirdi.

Türkiye ile diyalogun sürdürülmesinden yana olan kesim güçlendi, terörün ardındaki destek zayıfladı. Bunların ardından bir de Orly eylemi gerçekleşince, diyalog yanlıları ile terör yanlıları arasındaki çatlak derinleşti ve sonunda kesin bir ayrılık ortaya çıktı. O dönemde New York Türkiye Daimi Temsilciliği'ni yürüten Büyükelçi İlter Türkmen de, Çağlayangil'in Cenevre buluşmasını doğruladı ve diyalogun bu buluşma ile "daha başlayamadan bittiğini de" belirtti.

Buluşma taraflarca "resmî olarak" hâlâ yalanlanıyor. Çünkü taraflar "Gelişme sağlanamadığı takdirde çözümü geleceğe bırakmak üzere buluşmayı hiçbir şekilde açığa çıkarmama sözü" vermiş. Toplantıya katılanlardan Daşnak temsilcisi Şavarş Torikyan şu anda Los Angeles'ta Lavern American Armenian College'da Ortadoğu bölümü başkanı. Uluslararası hukuk profesörü Torikyan kendisiyle yaptığım görüşmede Cenevre buluşması konusunda şöyle diyor: "Bu konuda hiçbir şey söyleyemem. Ben gizli diplomasiye inanıyorum. Eğer baştan gizlilik kararı alınmışsa ve gerçek bir başları sağlanamamışsa taraflardan birinin gizliliği bozması ileriki temaslara zarar vermekten başka işe yaramaz... Bir sonuç alınmak isteniyorsa sessiz kalınması doğru olur. Bu ayrıca geçmiş bir hikâyedir."

Daşnak Partisi'nin adının belirtilmesini istemeyen bir üyesi de "Türk tarafı terörün ardında partilerin olduğu görüşündeydi anlaşılan. Çok kısa görüşüldü. Bizim parti görüşmeyi hiçbir zaman deşifre etmedi. Ancak Hınçak ve Ramgavar partileri görüşmeyi yayınladı. Başka bir görüşme imkanı olmadı," diyor. Ancak "gizli diplomasi" bu toplantıyla da sınırlı kalmadı. Başta ABD'de olmak üzere Avrupa'da da güçlü lobi gruplarına sahip olan Ermeniler ile Türkiye hükümeti arasında çeşitli düzeylerde temaslara ve başarısız kalan diyalog girişimleri oldu. Örneğin Avrupa Parlamentosu insan hakları tartışmalarında "Ermeni Soykırımı" da ele alınması girişimleri sırasında Ermeni siyasi temsilcileri ile

Türk diplomatlar gayri resmi temaslarda bulundu. Ailesi Bursalı olan Torikyan da Cenevre'de olduğu sıralarda Büyükelçi liter Türkmen ile arada sırada bir araya geldiklerini belirtiyor. Görüşmelerinin konusu ise, Avrupa Parlamentosu İnsan Hakları kararında her zaman büyük gürültüler koparan "Ermeni Soykırımı"na yönelik paragraf...

"FBI ASALA'ya sızdı"

ASALA terörünün durmasında üçüncü temel neden için yine yazı dizisinde şunlar kayıtlı: "FBI direktörü William Webster ASALA terörünün durmasında esas rolü istihbarat örgütlerinin oynadığını belirtiyor. Webster, 1984 Los Angeles Olimpiyatları'nda FBI'ın özellikle Ermeni terörü ihtimali üzerinde yaptığı çalışmaların altını çiziyor. Bu nedenle A S A L A üzerinde kuvvetle yoğunlaştıklarını bildiriyor. Ermeni terörizminin özellikle örgüt içine sızılmasıyla engellendiği, pek çok kişinin de ortak görüşü. Armenian Reporter genel yayın müdürü Edward Bogosyan da şunları söylüyor: 'Anladığım kadarıyla FBI Ermeni topluluğuna sızdı. Eğer sızmamış olsalardı ne olup bittiğini öğrenmelerine imkan olmazdı. Çünkü Ermeniler son derece kapalı bir topluluktur, biz dışardan gelen biri olursa hemen farkedemiz. Öyle planlar önceden ortaya çıkarıldı ki, istihbarat örgütlerince bir sızma olduğu muhakaktı. ikinci önemli bir nokta da, teröristlerin Ermeni topluluğundan destek almaması oldu. Bir de kendi içlerinde bölündüler..."

Yazı dizisinde, Ermeni topluluğun teröristlere desteği kesmesinde rolü olan bir kişi daha vurgulanıyor: ASALA'nın Madrid bombalamasında bacaklarını kaybeden, İspanya'nın önde gelen gazetecilerinden Jose Antonio Gurriaran. Bu olaydan sonra bombayı koyan teröristleri bulmaya karar veren Gurriaran, büyük çabalar harcayarak bacaklarını kaybetmesine neden olan A S A L A teröristleriyle görüştü. Gurriaran, Beyrut'a iki saat uzaklıktaki El Fatah topraklarındaki tim kampında gerçekleşen görüşmeyi ve hikâyesini sonradan bütün Ermeni toplumunun sevgilisi haline gelen kitabı "La Bomba"da anlattı. Buluşmayı ASALA'yı temsil

eden Ermeni Bağımsızlık Cephesi adlı yasal partinin lideri Ara Toranyan sağladı.

Gurriaran, Toranyan ile Şubat 1982'de Paris'te Montparnasse mezarlığının kapısında buluştu. Toranyan'ı bombayı Madrid'e koyanlar ile kendisini görüştürmesi için ikna etti. Bunun üzerine Toranyan birkaç hafta sonra Kıbrıs pasaportu ile Batı Avrupa'da seyahat etmekte olan Hagop Hagopyan ile buluştu. Hagopyan'a ASALA saldırılarının kurbanlarından birine terörizmin neden gerekli olduğunu anlatmanın ve bunu bir halkla ilişkiler meselesi haline getirmenin ilginç olacağını söyledi. Hagopyan kabul etti. Böylece israil işgalinden üç ay önce, 10 Mart 1982'de Gurriaran yanında Arjantinli ünlü fotoğrafçı Carlos Bosch ile birlikte Beyrut'a gitti ve o zaman Doğu Sidon dağlık bölgesinde bulunan ASALA kampının üç katlı eğitim binasında yaşayan teröristlerle biraraya geldi. Maskeli teröristlerle çektiği fotoğrafları sonradan yayınlayan Gurriaran bu temasların ASALA'nın eylemleri sona erdirmesinde rol oynadığını, Ermeni toplumundan kazandığı sempati ile Ermeni toplumunun terörizme karşı tavır almasına neden olduğunu öne sürdü. Gurriaran, 80'lerin sonuna dek pek çok Ermeni toplantısına davet edildi, Ermeniler'in soykırımla ilgili mücadelesini desteklerken, terörizme karşı tutum aldı... İşte ASALA'yı bitiren, bütün bunların biraraya gelmesiydi...

(Şebnem Şenyener, 1997)

2

"ASALA'yı Çatlı değil kendi şiddeti bitirdi"

Susurluk'un ardından Çatlı ve ekibi, "A S A L A'yı kurşun sıkan vatan kahramanı" ilan edildiğinde gözler yıllar önce dağılan örgütün liderlerini aramıştı. Agopyan ve Melkonyan'ın akıbeti belliydi. Ara Toranyan'm da öldüğü söyleniyordu. Aktüel, Toranyan'ı Paris'te buldu; "A S A L A'n ın esrarengiz sonunu, Susurluk Raporu'ndaki iddiaları sordu.

Buluşma yeri, St. Michel ile St. Germaine caddelerinin kesiştiği köşedeydi. Cafe Cluny'ye önce gazeteci geldi. İkinci kata çıkıp beklemeye başladı. Sekiz aylık telefon trafiğinin ardından ASALA'nın bir temsilcisiyle görüşen ilk Türk gazeteci olacaktı. Referans için onlarca kişi aranmış, defalarca güvenlik kurallarına uyulacağı sözü verilmişti. Örgütün en üst komitesi onay verdikten sonra bile, Paris'in merkezindeki randevu saati ve yerini saptamak için iki hafta beklemek gerekmişti.

Otuz yaşlarında, orta boylu, esmer, kıvrıkcık saçlı genç adam merdivenlerden rüzgâr gibi çıktı. Etrafı dikkatli bakışlarla kolaçan etti. Yüzü, sesi tüm Fransa için bildikti. Sekiz ay önceki Orly Katliamı'ndan bu yana, ne zaman Ermeniler'le ilgili bir sorun olsa televizyona çıkıyor, radyo ve gazetelere demeç veriyordu. A S A L A'n ın siyasi kolu "Ermeni Ulusal Hareketi"nin (M N A) lideriydi. Bugünün Sinn Fein lideri Gerry Adams kadar popülerdi.

Genç adam gazetecinin yanına oturdu. İrikliyım iki koruma

hemen arkasında ayakta bekliyordu. Gazeteci üçünün de heyecandan yaprak gibi titrediğini hissetti. Türk istihbaratçıların ya da örgütteki muhaliflerin tuzağına düşmekten korkuyorlardı.

Görüşme gergin başladı. Kısa sürdü. Ara Toranyan'm "Ermeni meselesinin çözümü silahla olacaktır. Türkiye'yi masaya oturmaya zorlayacağız. Masada, karşısında Ermenistan Cumhuriyeti ve diğer ülkelerdeki Ermeni temsilciler olacak. İşgal altındaki topraklarımız iade edilecek, tazminat ödenecek" biçimindeki iddialarına gazeteci kendini tutamayıp "İnsan hayal ettiği sürece yaşarmış" cevabını verince röportaj tartışmaya dönüştü. Her sözünden, sertlik, hışım hatta hınç fışkıran genç adam makineli tüfek süratiyle ürkütücü tehditler savurup Cafe Cluny'yi terketti. "Türk devletin temsilcileri hâlâ hedefimizdir" diyordu. "Ekonomik çıkarlara saldırılabilir, Türk gemilerini batırmaya başlayabiliriz. Türkiye'deki terörist eylemler arttırılacaktır!"

Ragıp Duran'ın röportajı 24 Nisan 1984'te BBC'de, bir hafta sonra Nokta dergisinde yayımlandı. Bu, Türk basınında, A S A L A'nın üç önemli liderinden biriyle yapılan ilk ve son görüşme oldu. Agop Agopyan 1988'de Atina'da suikasta hedef oldu. Örgüt dağıldıktan sonra F K Ö saflarına katılan, bağımsızlık ilanı ile Ermenistan'a geçen Monte Melkonyan ise 12 Haziran 1993'te Kara bağ'da jip ile tank altında kalarak öldü.

Babası Van, annesi Sivas'tan

Aktüel, Toranyan'a Fransa'da telefonla ulaştığında, eskisinden çok farklı bir portreyle karşılaştı. Yaşı kemale ermiş (44), evlenip çocukluğa karışmıştı. Nouvelles d'Armenie dergisinin editörlüğünü yapıyordu. Sözcükleri tartarak kullanıyor, damarına bastığımızda bile "Bakın mösyö" diye başlayıp öfkelenmeden düşüncelerini anlatıyordu. Cümlelerini entelektüel inceliklerle, esprilerle sürdürüyordu. Evden yaptığımız röportaj kimi zaman çocuklarının kahkahaları, çığlıklarıyla bölündü.

Söz, öldüğü yolunda çıkan haberlere geldiğinde şakacı bir tonda, "Ben de birkaç ay önce duydum" dedi. "Şimdilik hayattayım. Korkarım, geri dönülmez şekilde gitme tarihim yaklaşıyor..."

Röportajın sonlarına doğru dayanamayıp soruyoruz: "K o nuştuklarımız, eski demeçlerinizle karşılaştırılırsa sanki başka bir Toranyan var karşımızda." Cevap köprünün altından akan suları işaret ediyor.

"Bir Toranyan var. Ailesinin bir kolu Van, diğeri Gürün'den gelen. 20 yıl önce koşullar çok farklıydı. Ermeni sorununda A v rupa ve A B D , Türkiye'nin arkasındaydı. B i z i m durumumuzda olan her halk aynı şekilde davranırdı. Bugün Ermenistan adında bağımsız bir devletimiz var. Bu her şeyi değiştiriyor. Eğer bana, bugün Türk hükümetine karşı şiddet eylemi yapar mısınız, diye sorarsanız hayır derim."

Toranyan Fransa doğumlu. Ticaretle uğraşan ailesinin üyeleri 1920'lerde Türkiye'den Fransa'ya göçmüş. Toranyan'm Ermeni hareketine girişi, Sorbonne Üniversitesi'nde hukuk okuduğu günlere rastlıyor: "Ermeni politik hareketi yok gibiydi. Taşnak grubu bile ılımlı politika yapıyordu. 1973 İlkbaharı'nda ilk büyük gösteriyi düzenledik. Türkler, Kürtler de katılmıştı. Amaç 1915'in duyurulması, ölenler için tazminat ve terkedilen toprakların istenmesiydi. Sesimizi 1975'e, A S A L A 'y ı kurana kadar duyurmayı başaramadık."

Toranyan, gösteriler sırasında oluşturulan "Bağımsız Ermenistan" grubunun 1975'te Agop Tarakçıyan liderliğinde Beyrut'ta kurulan A S A L A 'n m (Ermenistan'ın Bağımsızlığı için G i z l i Ermeni Ordusu) çekirdeğini oluşturduğunu söylüyor. "Belki o andaki Türk hükümeti olanların sorumlusu değildi; ama geçmişte yaşananları reddediyor, siyasi yollar tıkiyordu. Bu yüzden devleti ve temsilcilerini hedef seçtik."

Peki, FKÖ biçimi mücadeleyi benimseyen, Bekaa'da kamp açan Marksist eğilimli A S A L A 'n m diğer devletlerle ilişkileri nasıldı; mesela 1983'teki infial yaratan Orly Havaalanı baskını öncesinde Fransa'yla? Le Quotidien de Paris'nin 1983'te yayımladığı haber, yani dört yıl boyunca başbakanlık müşaviri ve milli güvenlik bakanının özel kalem müdürü kanalıyla A S A L A 'y l a görüşmeler, pazarlıklar yürütüldüğü iddiası doğru muydu?

"Marsilya'da yakalanan Kilimciyan'a sekiz yerine iki yıl hapis verildiği doğru. Hükümetle o dönemde bazı görüşmeler oldu..."

ASALA'nın sonu

A S A L A 'n m dağılmasıyla ilgili birçok tez ileri sürülüyor. K a bul gören, sivillere yönelen şiddet kampanyasının önce örgütü böldüğü, sonra da yok olmasını sağladığı. 1983'te bölünmeye yol açan "şiddetin biçim, yöntem ve hedefleri" sorunu sekiz yıl önce "vatan kurmak" için silaha sarılırken tartışılmamış olabilir mi?

"A S A L A gizli bir örgüttü. Ben siyasi kolu NMA'nın başkanıydım. Başlangıçta, Türkler'e sadece Türk oldukları için saldıracamız, dememiştik. Hedef devlet ve temsilcileriydi. 1980'lerin başında dejenerasyon başladı. Manipülasyonlar, fraksiyonlar vardı. Orly'den çok önce, Türk ve diğer sivillere saldırıldığında ilk anlaşmazlıklar ortaya çıktı. 1981 sonrasında Agopyan'la anlaşmazlıklarımız çoğalmaya başladı. ASALA hızla Batı karşıtı, uluslararası bir terör örgütü haline geldi. Muhallifler harekete geçti. 1983'te yollar ayrıldı."

Y a y g ı n kanılardan biri de Bekaa Vadisi'nde A S A L A 'y a komşu Türk sol grupların sağduyu çağrılarının örgütte çatışmalara yol açtığı. Savlara göre Monte Melkonyan sivil hedeflere saldırmanın yanlışlığına ikna oldu ve muhalif hareketi başlattı. Agopyan'm saldırısına uğrayınca yine Türkler tarafından hayatı kurtarıldı. Acaba Toranyan da, Türklerle diyalogundan etkilendi mi?

"Bekaa'da görüş alışverişi yapılıyordu. Melkonyan etkilenmiş olabilir. Benim hiç diyalogum olmadı."

Toranyan, P K K ' y l a ilişkiler konusunda eksik denebilecek değerlendirmeler yapıyor: "A S A L A 'y l a P K K arasında bir ilişki vardı. Ortak basın toplantısı yapıyorlardı. Sonra nasıl gelişti bilmiyorum. Bugün bildiğim kadarıyla P K K ' y l a Ermeni örgütleri arasında bir ilişki yok."

Geçmişte bazı kaynaklar, Agopyan'm Libya etkisine girdiği ve örgütü tehlikeli noktalara sürüklediği için öldürüldüğünü savunmuştu. B i z de Toranyan'a istihbarat örgütleriyle ilişkilerin şiddet kampanyasının tırmanmasındaki payını sorduk. "Mesela Suriye, Yunanistan" dedik.

"Bakın möşyö" diye girdi söze. Ses tonu hafifçe sertleşti. "Eğer A S A L A 'y ı manipüle eden, aşırılığa yönelten adamlar varsa,

bunlar Talat Paşa ve onun yaptıklarını görmezlikten gelenlerdir." Yavaş yavaş sakinleşip devam etti: "ASALA, 1982'ye kadar anti emperyalist çerçevede bağımsız bir politika izlemek istedi. Filistin kamplarını eğitim için kullandık. 1982'den sonra Ortadoğu'daki birçok ülke terörizmi araç olarak kullanmaya başladı. Agopyan'a baskılar geldi..."

Cevap bu kadar. Gerisi yok. Anlaşılan Toranyan özeleştiriyaparken örgütün geçmişini karalamaktan kaçınıyor. Sözü Atina'da öldürülen kişinin kimliğine getiriyoruz: "Kesinlikle Agopyan'dı. O, ASALA'nın tarihi lideriydi. Eşi de teşhis etti."

Kim öldürmüş olabilir? "Bilmiyorum doğrusu. ASALA'nın resmi görüşüne göre fail MİT. Çevremdeki birçok insan, suikastın örgüt içi çatışma olduğunu düşünüyor."

MİT'in eylem listesi

Toranyan, Susurluk Raporu'nun ASALA'yla ilgili bölümünü basında okumuş. Listedeki bazı eylemlerin MİT değil, Ermeniler'in iç çatışmasından kaynaklandığını söylüyor. "Bana yönelen saldırıların ayrıntıları doğru. Yalnız babamın dükkânına konan bombanın patlamadığı yazıyor, patladı."

Ercan Çitlioğlu'nun kitabında anlattığı, son anda ertelenen kendisine yönelik suikastı soruyoruz. Tarih verilmediği için kesin konuşmaktan kaçınıyor. "Aralık'taki olamaz. Günde dört kez bölge polisine görünüyordum ama korumam yoktu. Mart'takinden sonra da görünmeye devam ettim. Sonuncusundan sonra koruma istedim. Sadece birkaç ay koruma verildi."

Toranyan'ı raporda en fazla şaşırtan ayrıntı dayısı Henry Papazyan'ın otosuna yerleştirilen ve patlamayan bombayla ilgili: "Ben bile duymamıştım. Basma yansımamıştı. Okuduktan sonra telefon açtı sordum. Bu ayrıntı, listenin doğru olduğunu düşündürüyor."

Sorunu radikaller çözer

Geçen ay Ermenistan'da yapılan seçimin sonuçlarını değerlendirenken sözcüklerini birkaç kez süzgeçten geçiriyor. "Fransız

vatandaşım. Başbakanım Jospin, cumhurbaşkanım Chirac" diyor kestirme bir cevapla. Gönülünün ılımlı aday Petrosyan'dan yana olduğu belli. Ama "Şahin"lerin seçimi kazanmasına iyimser yorum getiriyor: "Milliyetçilerin geçmişte birçok sorunu çözdüğünü, barışı gerçekleştirdiğini gördük. Çözümü onlar buldu. De Gaulle'e bakın, sömürgeciliğe o son verebildi. Ermenistan'ın yeni başkanı Koçaryan'ın da barışın önünde köstek olacağını sanmıyorum."

Ara Toranyan'ın söylediklerine bakılırsa ASALA'nın militanları 1980'lerin ortasından itibaren diğer örgütler içinde asimile olmuş. Büyük bir bölümü bağımsızlık sonrası Ermenistan'da siyasete atılmış. "Örgütün eski şahinlerinden bugün barış güvercini ne dönüşen var mı?" sorumuzu duymazlıktan geliyor. Örnek ve isim vermekten kaçmıyor.

Toranyan, bir başka soruyla Ermenistan'dan Türkiye'ye geçiyor. Röportajı ılımlı bir yorumla noktıyor: "Türk entelektüeller üzerlerinde, Fransa'daki Vichy hükümeti dönemine benzer, temizlenmesi zor bir leke olduğunu biliyor. Gerçeği görüyor, tarihe bilinçli gözlerle bakıyorlar. Ermenistan halkının Türkiye'ye bakışı da I. Dünya Savaşı yıllarından farklı. Bugün Ermenistan'da demokratik bir hükümet var. Belki diyalog yolu açılır, ilişkiler daha iyiye gider, sorunlar aşılr. Bölge halkı için dileğim her şeyin en iyisinin olması..."

(Serhan Yedig, 1998)«

(*) Ara Toranyan'ın anlattıkları daha sonra sol hareketin eski eylemcilerinden İbrahim Turgut'un 2002'de www.gazetem.net sitesinde yayımlanan röportajında da doğrulandı. Turgut, 1982'de Kurtuluş Örgütü'nün Bekaa Vadisi'nde, ASALA'nın komşu olan kampında kalmış ve örgütün iç çatışmalarına tanık olmuştu. Üç ASALA merkez komitesi üyesinin diğer üyeler tarafından öldürülmesi nedeniyle Filistin Kurtuluş Örgütü tarafından sorgulanmıştı.

3

Tanığın susacağını biliyordu!

Abdi İpekçi katil sanığı Oral Çelik tahliye edildi. Aylardır "Onu olay yerinde elinde silahla gördüm. Can güvenliğim sağlanırsa ifade veririm" diyen sürpriz bir tanığın duruşmada birden "Oral Bey'i kesin olarak teşhis edemiyorum" demesiyle! Ve Çelik bu sonucu bir aydır biliyordu. Yani tanığın mahkemeye gelmeyeceğini, gelse bile kendisini teşhis edemeyeceğini. Çünkü kimliği ortaya çıkan sürpriz tanığı devlet nedense bir türlü koruma altına almamıştı! Ve tanığın mahkemede "Bir avukat arkadaşımla 'Bu işten acilen vazgeç' diye Ankara'dan haber gönderip tehdit ettiler" açıklamasının üstüne kimse gitmedi: "Kim o avukat arkadaşın, seni tehdit eden kim?"

10 Ocak 1997 günü İstanbul 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nin bulunduğu koridor olağanüstü kalabalıktı. Gazeteciler, TV kameraları, avukatlar duruşma sırasını bekliyordu. Abdi İpekçi cinayeti davasının kilit sanığı Oral Çelik yargılanacaktı.

Duruşma saatler sürdü... Ve sonunda hakim kararını açıkladı: "Yurtdışına çıkmamak kaydıyla, sanığın tahliyesine..."

Karar tam bir şok etkisi yarattı. Çünkü olay gününden beri "Devlet beni korursa tüm gördüklerimi açıklarım. Oral Çelik'in de olay yerinde olduğunu anlatırım diyen sürpriz tanık Abdullah Yavuz "Olay günü gördüğüm kişinin Oral Bey olduğunu kesin teşhis edemedim" diyerek ifadesinden döndü. Ve Çelik bu davadan tahliye oldu...

Aktüel, Oral Çelik'in tahliyesine yol açan bu ifade değişikliğinin perde arkasına ışık tutacak bir bilgiyi açıklıyor. Çelik'in

İtalya'da hapis yattığı günlerdeki avukatı Gentiloni Silvers'in sözlerini...

Silvers kendisini Roma'daki ofisinde bulan arkadaşımız Mehmet Tez'e aynen şunları söyledi: "Oral Çelik bir aydır her gün beni telefonla arıyor. Ve bir aydır tahliye olacağını söylüyor..."

Peki Oral Çelik tahliye olacağını nereden biliyordu: Ve nasıl bir ay boyunca bundan bu kadar emin olabiliyordu: Aktüel filmi biraz daha geriye sararak bu soruya cevap aradı.

Sürpriz tanık korunamadı

Oral Çelik geçtiğimiz yıl İtalya'dan Türkiye'ye kendi talebi üzerine iade edilmişti. Çelik'in en yakın dava arkadaşlarından Abdullah Çatlı öldükten sonra karısı Meral Çatlı "Oral'ı Türkiye'ye gelmesi için eşim ikna etti. Avukat buldu. Güvence de vermiş olabilir" sözleriyle Çelik'in neden geldiğini açıklıyordu. Gerçekten de Oral Çelik hakkında Abdi İpekçi davasında elle tutulur delil pek yoktu. Delil yetersizliğinden beraat etmesi işten bile değildi.

Ama ne olduysa Çelik Türkiye'ye döndükten sonra oldu... 1 Şubat 1979 günü Nişantaşı'nda işlenen cinayetin sürpriz tanığı ortaya çıktı. Oral Çelik'i İpekçi cinayetinde rol almakla suçladı: "Cinayetin işlendiği yere yakın bir köşedeydim. Silah seslerini duyup döndüğümde Abdi İpekçi'nin arabasının yanından silahlı birinin uzaklaştığını gördüm. İpekçi'nin arabası bulunduğu yere kadar gelerek trafik lambasına çarparak durdu. O sırada elinde silah olan kişi İpekçi'nin ölüp ölmediğinden emin olmak için arabaya bakmak üzere geri döndü. O sırada 5 6 metre ileride eli silahlı birinin daha olduğunu fark ettim. Ateş eden kişiye dönüp, eylemin bittiğini uyararak için 'Tamam, tamam' dedi. Ateş eden arabaya binip kaçtı, diğeri yaya olarak kayboldu... İşte o yaya olarak kaçan kişi Oral Çelik'ti..."

Sürpriz tanık çıktığı televizyon haber bültenlerine "Kimliğim gizli tutulur, gizli celse yapılır ve can güvenliğim sağlanırsa ifade veririm," diyordu. "Peki niye bunca yıl sonra?" diye soranlara ise "Hem Oral Çelik'in Türkiye'ye gelir gelmez 'İpekçi olayıyla ilgilim

yok' demesine sinirlendim, hem de eskisi kadar korkmuyorum galiba" cevabını veriyordu.

Tanık, TV'cilerle beraber İstanbul Valisi ile de görüştü. Vali, onu İstanbul Başsavcısı'na gönderdi. Başsavcı tanığa koruma verdi ama 3 5 gün sonra ne hikmetse bu korumalar çekildi. Bu sırada bir gazetede tanığın ismi ve fotoğrafı da açıklandı... Böylece ne gizlilik kaldı, ne de korunma...

Daha önce de konuşmak istemiş

Aslında Abdullah Y a v u z daha önce de tanıklık yapmak istemişti. Mahkeme de anlattığına göre 2 Şubat 1979 günü polis olay yerinde inceleme yaparken bir polise bildiklerini anlatmış, polis de bunları ve adresini not etmişti. Ancak sonra ne gelen oldu, ne de giden... Y a v u z bunun ardından işyerinin karşısındaki evde oturan eski CHP'li bakanlardan Orhan Eyüpoğlu'na gitti: "Eyüpoğlu hastaydı. Gördüklerimi anlattım. Bana 'Oğlum karışma, işine bak' dedi. Ben bunu beni korumaya yönelik sözler olarak yorumladım. Sonra polisin beni çağırmasını beklemeye devam ettim. Çağırın olmadı..."

Abdullah Y a v u z arada geçen yıllarda gördüklerini bir polis tanıdığına da anlatmış, ancak o da bir terör eyleminde ölmüştü. Sanki her şey sürpriz tanığın ortaya çıkmamasın içindi!

İşte bu kadar yıl sonra ifade vermeye karar veren tanık, devletin kendini korumadığı gerekçesiyle, son aylarda iki kez çağrıldığı halde İpekçi davasına da gidip ifade vermekten kaçınmıştı. Ve "Gizli duruşma yapılmadıkça mahkemeye gitmem" demişti. Ancak Çelik'i yargılayan mahkeme geçtiğimiz ayki duruşmada "tanığın zorla getirilmesi" kararını aldı. Ve böylece kritik duruşma için geriye sayım başladı...

"Vazgeç" diyen ayukat

Tam da bugünlerde Oral Çelik cezaevinden sık sık Avukat Gentiloni'yi arıyor, "Yakında çıkacağım" diyordu. Sanki tanığın ifadesinden emin gibiydi. Duruşmadan iki hafta önce de İtalyan

TV'lerine haber yollamış, "500 trilyon lira karşılığında Papa su ikastinin bütün sırlarını anlatırım" demişti. Aktüel de bunu öğrenmiş, "Çelik İtalya'da yeni bir dava açtırıp, tanık ya da sanık olarak İtalya'ya kendini iade ettirmeye mi çalışıyor" diye sormuştu. Tabii ikinci bir ihtimal de, Mehmet Ali Ağca'nın "Konuşacağım" mesajını ilettikten hemen sonra Maltepe Askeri Ceza evi'nden kaçırılması olayındaki gibi, Oral Çelik'in de bu yolla şantaj yaparak bazı çevrelere "Beni kurtarmazsanız kötü olur" sinyali vermesiydi.

Ve duruşma günü geldi çattı... Abdullah Yavuz "Oral Bey'in boyu çok kısa. Benim gördüğüm kişi daha uzundu" diyerek ifade değiştirdi. Ama bir ara müdahil avukatlarının "Baskı gördünüz mü" sorusu üzerine "Avcılar'da tanıdığım bir avukat bana 'Geçen hafta Ankara'daydım. Bu işten acil olarak vazgeç'dedi' açıklamasında bulundu.

Demek birileri Yavuz'un kimliğini saptamakla kalmamış, ona mesaj gönderecek kişiyi bile bulmuşlardı. Peki, kimdi bu avukat? Neye dayanarak bunu söylüyordu? Mahkeme başkanı tanıktan bunu da sordu. Y a v u z bunun üzerine "Ben bunu size sonra söyleyirim" dedi. Başkan biraz daha sıkıştırdı da "Şu anda söylemek istemiyorum belki" diyerek işin içinden sıyrılıverdi. Ağır ceza mahkemesinin yılların tecrübeli hakimi olan başkanı da, nendense tanığı daha fazla sıkıştırmadı, tanığın ifadesi değiştirmesine yol açmış olması mümkün bu kadar önemli noktanın aydınlanmasını sağlayamadı!

Manzara ortada... Yıllar sonra İpekçi cinayeti davasını belki yeni bir aşamaya götürebilecek olan cesur bir tanık devletin basiresizliği yüzünden ifade değiştirdi. Hakkındaki iddialar ve dosyalar boyundan bile yüksek olan bir sanık tahliye edildi. Oral Çelik Malatya'daki bir cinayet olayından daha tutuklu bulunmasıydı, sokaktaydı...

4

Devletin "anti Ermeni" timi

Amerikan Kongresi'nin Ermeni soykırımı tasarısını yeniden gündemine alması Ankara'yı ayağa kaldırdı. Şimdi bu girişime diplomatik yöntemler ve ekonomik önlemlerle karşı çıkılıyor. İyi ki de öyle, çünkü 16 yıl önce M İ T görevlisinin kurduğu "A S A L A bombacısı" timin nasıl oluşturulduğunu, dahası bu ülkücülerin neler yaptığını öğrenince insanın tüyleri diken diken oluyor.

3 Mayıs 1984 günü akşam üzeri, Paris'in Alfortville mahallesinde yürüyen üç Türk, "huşu içinde" ellerindeki çiçek sepetini Ermeni Soykırımı Anıtı'nın kaidesine yerleştirdi. A y n ı anda, üst katında Ermeni Gençlik Örgütü olan Tomtip kahvehanesine giren başka bir grup, yanlarındaki çantayı bir masanın altına bırakıp oyun makinelerinde oynamaya başladı. O sırada bir başka kişi de elindeki paketi polis karakolu ile bitişiğindeki evin duvarının arasına sıkıştırıyordu.

Henüz beş gün önce açılan anıta bırakılan çiçek sepeti aslında demir muhafazalı, tek tahrip kalıplı bir bombaydı. Sepetin içine parça tesirini arttırmak için çivi ve civata monte edilmişti. Kahvedeki masanın altında duran çantada da tıpkı karakolun duvarına bırakılan pakette olduğu gibi bomba vardı. Hepsisi de zaman aralıyordu.

Anıtın etrafındaki Ermeni kadın ve çocukların teşekkürlerini kabul eden ekip tedirgindi; sürekli kazandığı için oyun makinesinin başından bir türlü ayrılamayan kahvedeki arkadaşlarını bekliyorlardı. Sonunda hepsi arabalarına binip bölgeyi terketti.

Bombalar patladı. Sonuç, anıtın kaidesindeki haçın kopması ve üç bombanın patladığı yerlerde 13 kişinin hafif yaralanmasıydı. Haber ertesi gün Türk basınında "Ermeniler panikte" başlığıyla yer aldı.

ASALA'nın Türk diplomatlarına yönelttiği saldırılara cevap olarak yapılan bu bombalama eylemine yıllar sonra pek çok kişi sahip çıktı. Eroin kaçakçısı, cinayet hükümlüsü ya da mafyacı ülkücüler kendilerini aklamak için bu bombalara sığındı. Bunların başında Oral Çelik geliyordu. Yıllar sonra TBMM Susurluk Komisyonu'na ifade verirken, "Bunu yapanlar dört kişi. B i r A b dullah Çatlı, bir ben, iki de başka kişi. A S A L A 'y ı da biz ortadan kaldırdık. Beşinci ben vardım diyen hangi makamsa gelsin" di-yordu Çelik.

Oysa A S A L A 'n ın iç çatışmalar yüzünden yok olduğunu örgüt lideri Ara Toronyan Aktüel'e anlatmıştı. Bombalama eylemlerine katılanların sayısı ise dörtten daha fazlaydı. Üstelik bu eylemlerde Oral Çelik'in fazlaca bir rolü yoktu. Gerçek, M İ T'in Avrupa'da ki ülkücüleri bu eylemler için taşeron olarak kullandığı, bedelini ise toplumca hepimizin hâlâ ödemeye devam ediyor olmamızdı.

Teşkilat ı Mahsûsa mirası

12 Eylül yönetimi 1982 yılında ASALA eylemlerine karşı misilleme kararı aldı. Misillemenin örgütlenmesi görevi de "Mete Bey" e verildi. K i m olduğu çok tartışılan Mete Bey, İstanbul M İ T Bölge Başkanı Nuri Gündeş'in yardımcısı olan asker kökenli Metin Günyol'du. Örgüt içinde Mete Akkartal ismini kullanan "K o r kusuz" kod isimli Günyol, yakalanma durumunda resmi görevli olmadığını ispatlamak için M İ T'ten geçici olarak ayrılmıştı. V e l i Özpınar adına çıkartılan diplomatik pasaportla Avrupa'da dolaşmaya başladı. 1982 sonlarıydı...

Kadro devşirilecek tarla ülkücü camiydi. Korkusuz'un ilişki kurduğu ilk ülkücü, ismini sonraki yıllarda Mehmet Ali Yaprak'ın kaçırılması, Yunanistan'da orman yakılması eylemleri ile duyuran "boksör" lâkaplı Cengiz Cömert oldu. Ona Kenan Erçetin ve Rafet Karanlık eşlik ediyordu. Karanlık, 12 Eylül öncesinde "canı

sıkıldıkça adam öldüren" Veli Can Oduncu'nun ve Enver Tortaş'ın yakın arkadaşıydı.

Örgüt, Cengiz Cömert'in bildireceği isimlerle kurulacaktı. Az ceza almış ülkücüler hapisneden çıkarken bir seçime tabi tutulacak, eylem maksadıyla yurtdışına çıkışları temin edilecekti. Cömert ve adamlarına aylık verilecek, başlarına bir şey gelirse ailelerine "el altından" yardım yapılacaktı. Türkiye'den bu örgütün istediği kişilere pasaport sağlanacak ve vize işlemlerinde yardımcı olunacaktı.

MİT'in bu yöntemle örgütlenen çekirdek kadrosu şöyleydi: Enver Tortaş, Mehmet Şener (Durmuş Unutmaz kimliği taşıyordu), Oral Çelik (Atilla Emrullah, Atilla Çelik, Yahya Efe, Bedri Ateş kimliklerini taşıdı), hakiki Bedri Ateş (Uğur Özgöbek kimlikli), Ramiz Ongun, Ahmet Tevfik Esensoy, Ali Uzumrmak, Rıfat Yıldırım, Türkmen Onur, Üzeyir Bayraklı ve Abdullah Çatlı (Mehmet Sarol kimlikli).

Bu kadro daha sonra genişledi, Ufuk kod adını kullanan Abdullah Çatlı'nın liderliğinde sekiz kişilik bir tim oluşturuldu. Gün yol'un bir örgütü daha vardı artık. Üçü öğrenci, geri kalanları ise kaçak işçi statüsünde olan gruba MİT örtülü ödeneğinden her ay 3250 ABD doları ödeniyordu. Ancak bu para yetmiyordu. Gruba mali destek için Viyana'da açılan lokanta ise zarar ediyordu. "Banker" M.T., Çatlı'nın isteği üzerine mali durumu düzeltmek için Türkiye'den getirilmiş ama para sıkıntısı giderilememişti. Geriye tek yol kalıyordu; eroin ticareti. Çatlı, Günyol'la yaptığı bir görüşmede paraları yetmediği için yarım kilo eroin gasbettiklerini itiraf edecekti. MİT sonradan tersini iddia etse de eroin bulaşığı ülkücülerle ilişkisini sürdürdü, daha fazla "kötü yola düşmelerini" engellemek için olsa gerek maaşlarına bir de zam yaptı. MİT Müsteşarı Burhanettin Bigalı'nın emriyle ödenek, kişi başına beş bin Fransız Frangı karşılığı olan 4700 ABD dolarına çıkarıldı.

Oral Çelik ise "Çatlı ve ben yaptık" diye hava atmasına karşın aslında istenmeyen adamdı. Günyol, sağda solda yaptıklarını anlatarak "devlet sırrı'm ifşa eden Çelikle ilişkisini kesmesi için Çatlı'yı uyarmıştı. Çatlı "eylem için güvenilir ama bir kadm gibi geveze" bulduğu kader arkadaşıyla, uyarıya rağmen ilişkisini bü

tünüyle kesmediği için özür dileyecekti. Bir de söz verdi: "Bugün bu bağı da kopardım, bir daha olmayacak." Yıl 1984'tü.

Yine "ajan" gazeteci

Vurucu tim hazırды ama istihbarat eksikti. İstihbarat çalışması Avrupa'daki Ermeniler'e ait toplantı mahalleri, dernekler, gazeteler ve sivrilmiş liderlerin işyeri, ev adreslerinin tesbitine yönelecekti. Günyol, bu yüzden geçtiğimiz aylarda gündemi işgal eden "ajan gazeteciler" tartışmasında ismi geçen Sipa Ajansı'nın sahibi Gökşin Sipahioğlu'ndan yardım istedi. Plana göre, MİT elemanları gazeteci kisvesi altında ajansta çalışacak ve Ermeniler hakkında istihbarat toplayıp fotoğraf çekeceklerdi.

Sipahioğlu bu önerileri, dikkat çeker gerekçesiyle kibarca reddetti. Ama ajansında çalışan genç gazetecilere böyle bir teklifte bulunulursa karışmayacağını söyledi. İsmi geçen dört genç gazeteciden biri bedelli askerlik için Türkiye'ye geldiğinde MİT'in teklifini kabul etti. Bir diğeri ise Ermeniler ile ilgili çektiği fotoğrafları uzunca bir zamandır zaten İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ne gönderiyordu. Artık istihbarat da vurucu tim de hazırды. Geriye "malzeme"leri bulmak kalıyordu...

"Mektup elersem vur!"

Ekibe lazım olan silah ve mühimmat bir yazı ile Özel Harp Dairesi Başkanı Aydın Ilter'den istendi. Beş adet 7.65 Belçika Browning, beş adet 7.65 Baretta, beş adet 9 mm Browning tabanca, seri numaraları tesbit edilerek MİT görevlisine teslim edildi. Ayrıca iki Kaleşnikof, üç adet Akrep, dokuz adet TNT kalıbı, beş plastik kalıp, dört boğmaca kısıkaçı, beş taarruz, beş savunma ve on yangın bombası, 15 dinamit lokumu ile cephanelik tamamlandı.

Gizli servislerin yaygın olarak kullandığı diplomatik kurye yoluyla Avrupa'ya gönderilen malzemeler Günyol tarafından Abdullah Çatlı'ya teslim edildi. Kural bir kere daha hatırlatıldı: "Kullanma yeri ve zamanı hakkında yetki MİT'indir." Günyol, karar

laştırılan hedefleri Çatlı'ya telefonla bildirilecek, eğer "mektup" derse bu, "eylem yapın" anlamına gelecekti.

Çatlı aldığı bombaları 3 Mayıs 1984 günü Paris'in Alfortville mahallesinde M İ T adına patlatırken, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 14 Mayıs 1984'te Çatlı için bir gıyabi tevkif müzekkeresi daha yazıyordu.

Patlayan bombaların yarattığı tahribattan gurur duyan ekip coşmuştu. Günyol'a göre Çatlı son derece başarılı bir eylemle "kuruluşun" adını dost ve düşman çevrelere istisnasız kabul ettirmişti. Artık tüm Avrupa'yı temizleyebilirlerdi! Günyol, eli kolu bağlı oturmaktan yakınıyor "Verin şunlardan birkaçının adresini işini bitirelim, göreceksiniz Türk Solu ve Ermeni dayanışması sıfıra inecek" diyordu. Önerdiği hedefler arasında, o günlerde Fransa'da kanser hastalığıyla boğuşan Yılmaz Züney ve Sarp Kuray da vardı.

Ancak peşpeşe patlayan bombalardan sonra uyanan Fransız polisi, diplomatik pasaport taşımasına rağmen 11 Temmuz 1984 tarihinde Metin Günyol'u Paris Havaalanı gümrüğünde durdurup çantasını açmasını istedi. Günyol diplomatik dokunulmazlığı olduğu için çantayı açmamakta, Fransız görevlisi ise açmakta direndi. Üç saatlik tartışmanın ardından çantası açılmadan Paris caddelerine ayak basan bay "Korkusuz" deşifre olduğunu biliyordu ve artık eskisi kadar cesur değildi. Diplomatik skandal çıkartmak istemeyen Fransızlar, Türk tarafına mesajlarını iletmişti.

Birkaç yıl sonra ASALA kendi içindeki bölünme ve çatışmalar sonunda ortadan kalkmış, geriye "Vatan için yaptıklarının diyetini isteyen eroin ve suç bulaşığı bir güruh kalmıştı. M İ T ülkücüleri kullanmak isterken, ülkücüler MİT'i kullanmaya başlamıştı.

Yapılan pazarlıklar sonucu ülkeye rahatça dönen Abdullah Çatlı ve arkadaşlarının önüne yeni hedefler kondu: P K K destekçisi Kürt işadamları... Şimdi polise çalışıyorlardı. Yargının haklarında verdiği tutuklama, yakalama kararlarını uygulaması gereken polis şefleriyle karşılıklı göbek atacak, kırmızı pasaport taşıyarak uyuşturucu ticareti yapmaya devam edecek, Tanık Ümit örneğinde olduğu gibi birbirlerini yiyeceklerdi.

(Necdet Açan, 2000)

Yavuz Ataç'ın suikast timi

Alaattin Çakıcı'ya verilen kırmızı pasaportla gündeme gelen M İ T yetkilisi Yavuz Ataç'ın esrarengiz ilişkilerini Aktüel ortaya çıkardı. Çakıcı'yı yurtdışına kaçıran Ataç, "dış operasyonlarda kullandığı ekipten T e v f i k Ağansoy'u da V İ P salonundan Almanya'ya kaçırmıştı. Ataç'ın ismi, tıpkı "Yesi'in telefon defterinde olduğu gibi Ağansoy'un kinde de Mehmet Eymür'le alt alta yazılı.

Yavuz Ataç, Akın Birdal suikastının failleriyle de yakın ilişki içinde. Susurluk kazasının ardından ortaya çıkan garip ilişkileri soruşturmak üzere kurulan TBMM komisyonuna çağrılan hiç kimse, bildiklerini anlatmıyordu. Ta ki 4 Şubat 1997 tarihinde, o zamanki Emniyet Genel Müdürlüğü İstihbarat Dairesi Başkan Yardımcısı Hanefi Avcı, kendi isteğiyle ifade verene kadar. Aktüel dergisi 293. sayısında Avcı'nın anlattıklarından yola çıkarak, bugün adı basında sıkça geçen ama o zaman bilinmeyen MİT'in Dış Operasyonlar Dairesi eski Başkan Yardımcısı Yavuz Ataç'ın Alaattin Çakıcı ile ilişkisini, "Çakıcı'yı M İ T ş e f i Yavuz Ataç kaçırdı!" başlığıyla kapağa çıkarmıştı. Avcı, "Alaattin Çakıcı'nın yurda giriş ve çıkışlarında bütün işlemleri M İ T tarafından organize ediyor" demişti.

Ataç ismi Susurluk süreci boyunca ortalığa pek çıkmadı. Kendisiyle ilgili haberlerden rahatsız olan M İ T Kontroller Dairesi eski Başkanı Mehmet Eymür Washington'a gönderildiği günlerde gazetecilerle yaptığı " o f f the record" konuşmalarda, "Neden Yavuz Ataç'ın, Drej Ali'nin üstüne gitmiyorsunuz?" diye soruyor ama açıklama yapmaya yanaşmıyordu.

Ataç'm adı, Avc nin ifadelerinden sonra ilk kez yine Aktüel sayfalarında Akın Birdal suikastı sonrasında yer aldı. "Birdal'a T e tiği Siz Çektiniz" başlıklı haberimizde, hasır altı edilmek istenen ifade tutanaklarına dayanarak, suikast organizasyonunda kilit rol alan Mikail Sarı sahte kimlikli kişinin Y a v u z Ataçla bağlantılarını yazdık. Türk İntikam Tugayı (TİT)'in kurucusu olduğu ileri sürülen "Mikail Sarı" bir hafta sonra Aktüel'i aradı. Akın Birdal suikastından tutuklu Semih Tufan Gülaltay'm, ifadelerinde kendisi ve Yavuz Ataç üzerinden MİT'i suikastle ilişkilendirmesinden rahatsızdı. "Evet, Ataç'ı çok iyi tanırım. Onu lekelemeye çalışanların her zaman karşısında olurum" diyerek ilişkiyi doğruluyordu. Kendisiyle ilgili "Ataç'm sağ kolu" değerlendirmesinin, "baba oğul ilişkisi" biçiminde telaffuz edilmesinin daha doğru olacağı kanısındaydı.

MİT'te Mehmet Eymür ve Y a v u z Ataç arasında çatışma yaşandığında, "Yesi'in aksine Ataç ekibinde kalmıştı Mikail Sarı. Ama bu konuda konuşmaktan kaçınıyordu. Aktüel, "Sar 'nin sevgilisi O.K.'yle yaptığı görüşmede bu dostluğun ayrıntılarını öğrendi. Yavuz Ataç'm Ankara'da sevgilisi N.G.'yle yaşadığı dönemde, "Sarı" ve O.K. başkente her uğradıklarında onların evinde kalıyorlardı. İş ilişkisinin ötesinde, "her konuda onun hayat tecrübesinden yararlanıyorlardı."

MİT'in bu önemli adamı ile ailece görüşen, yemeğe çıkan sadece "Mikail Sarı" ve O.K. değildi. Yeraltı dünyasının ünlü simaları da Ataç'la içki sofralarında buluşmaktaydı. Örneğin Alaattin Çakıcı karısı Uğur Çakıcı (Kılıç) ile mutlu günlerinde, Alkent'teki evlerinde defalarca Ataç ve sevgilisi N.G.'yi ağırlamıştı... Sabah Gazetesi de salı günkü nüshasında Ataç'ın, Çakıcı'nın ikiz kardeşi Gamze Çakıcı'nın 1991'de Caddebostan Büyük Kulüp'teki evlilik töreninde nikâh şahitliği yaptığını yazdı. İlk kez yayımlanan fotoğrafta Çakıcı, nikâh masasındaki Ataç'm hemen arkasında poz vermişti.

Fransa'da yakalandığı sırada üzerinden çıkan kırmızı pasaportu Çakıcı'nın nasıl temin ettiği sorusu da, gerek Hanefi Avcı'nın anlatımlarını gerekse bu ilişkileri "okuyunca" daha bir netlik kazanıyor. Çakıcı'nın Nedim Acar adına düzenlenmiş pasapor

tun Türkiye'nin Pekin Büyükelçiliği'nden temin edildiğinin açıklanması, geçen yıl merkezden uzaklaştırılarak Çin'e gönderilen Yavuz Ataç ismini bir anda manşetlere taşıdı.

Ağansoy neden vuruldu?

Yavuz Ataç'm mafya içindeki tek dostu "Palandöken" lakabıyla andığı Alaattin Çakıcı değil. "A S A L A'y a karşı vurucu tim" olduğu günlerde tanıştığı, ekibine aldığı mafya mensuplarından biri de Ağustos 1996'da Çakıcı'nın adamlarınca Bebek'teki bir karede silahlı çatışma sonucu öldürülen Nurullah T e v f i k Ağansoy.

17 yaşında bile 19 cinayeti olan eski ülkücü itirafçı Ağan soy'u operasyonlarda kullanan Ataç, yıllar sonra Çakıcı'nın giriştiği Engin Civan tahsilatı sonrasında başı belaya girdiğinde de ona sahip çıkmıştı. Ağansoy, Civan 19 Eylül 1994'te vurulduktan altı ay sonra, polis tarafından aranırken Ankara Esenboğa Hava limanı'ndan Haluk Uçar ile birlikte, Yavuz Ataç tarafından uçağa bindirildi, yurtdışına kaçtı. İkisinin cebinde MİT'in "haber kaynağı" ünlü sahte pasaportçu T.H.'nin hazırladığı belgeler vardı. (Haluk Uçar, 1957 İstanbul doğumlu İsmail Bozkurt adına hazırlanan bir pasaportu kullanıyordu.)

Ancak Ağansoy, 30 Ağustos 1995'te Almanya'da yakalandı. Alman Gizli Servisi (B N D) ve polisine kendi el yazması ile bilgi verdikten sonra siyasî iltica talebinde bulundu. Başvurusunda, Türkiye Cumhuriyeti devletiyle bağlantılarını, MİT'e çalıştığını net bir şekilde anlatıyordu.

Aynı bilgileri cezaevindeki bazı arkadaşlarına da aktarmıştı. Anlattıkları Türk mahkûmlar arasında uzun süre konuşuldu. Bunlardan en ilginç Brüksel operasyonuydu. Civan eyleminden iki ay önce, 1994 Temmuz'unda henüz Türkiye'deyken, MİT'te başkan olan "ağabey"i Ağansoy'u aramıştı. Onun "Acele gel" çağrısı üzerine Ankara'ya uçtu ve yaklaşık bir ay boyunca bomba eğitimi aldı. Bu kez hedefi, daha önce Belçika ve Köln'de kovaladığı Dev Sol lideri Dursun Karataş değil, DEP'ten ayrılan milletvekilleri. DEP'liler 15 Ağustos'ta Brüksel'de basın toplantısı yapacaklardı.

Bombalar, silahlar ve bazı dokümanlarla İstanbul'a dönen Ağansoy, 11 Ağustos gecesi sabaha karşı çalan bir telefonla uyanıldı. Telefonun öbür ucunda Ankara vardı. Özel Harp Dairesi ve MİT'ten arayan kişi "Hazırlan eylem öne alındı, sabah 7.00'de İstanbul Havaalanı V İ P salonunda Ahmet isimli polisi bul, o seni bizimkilere götürecektir. Basın toplantısı 12 ağustos saat 12.00'de" demişti. Ağansoy, "gidip dönmek var" diye oğlunun doğumunu (sezaryenle) öne aldırılmıştı. Ama bu ani değişiklik yüzünden onu göremeden yola çıktı. Brüksel'de onu Alaattin Çakıcı ve Osman Nuri V a n (27 Aralık 1997'de Belçika'da esrarengiz bir cinayete kurban gitti) karşıladı. DEP'in basın toplantısı son dakikada Hollanda'ya aktarılmış ama Türk istihbaratının bundan haberi olmamıştı. Birçok benzerinde olduğu gibi bu operasyon da fiyaskoyla sonuçlanmış, Ağansoy dört gün sonra Türkiye'ye dönmüştü. Ağansoy hapishane arkadaşlarına hangi psikolojik koşullar altında Alman makamlarına bilgi verdiğini de anlatmıştı. Söylediklerine bakılırsa, Almanya'da cezaevine girdiği ilk günlerde ailesinden haber alamamış, onların öldürüldüğünü düşünmüştü.

1 Kasım 1995 tarihinde yazdığı mektupla "ilgilileri" tehdit etti: "Artık kayıp gözüyle bakmama sebep olduğunuz ailemden 1 Aralık gününe kadar herhangi bir haber alamadığım takdirde vebali bu işe, yani haberleşmenin kesilmesine neden olana ait olmak üzere iltica talebimi genişletme kararı almış bulunmaktayım. Bunun ne demek olduğunu Sayın (Mehmet) Eymür, Sayın Sönmez (Koksall) ve birtakım şahıslar çok iyi bilmektedirler ve bundan devletin göreceği zarar büyüktür."

Tehdit işe yaramıştı. İnterpol görevlisi Nail Aydın, Ağansoy'u Münih'teki cezaevinde ziyaret edip 15 gün içinde kendisini Türkiye'ye getirecekleri sözünü verdi. Ağansoy, 4 Kasım 1995'te "Yavuz Abisi'nin yakın dostu" İstanbul Emniyet Müdürü Orhan T a şanlar'a da bir mektup yazıp iadesinin sağlanmasını istedi. Bu yazıya 22 Kasım 1995 tarihinde Müdür Yardımcısı Muhlis Yılmaz yanıt verdi: "Bize güven telakki ettiğiniz müddetçe kapımız ardına kadar açıktır."

Ağansoy, çok güvendiği hapishane arkadaşlarının "dönme vurulacaksınız" uyarılarına "Bana en fazla sekiz ay verirler, dört ayını burada yattım, Türkiye'de de dört ay yatar çıkarım" yanıtı

nı veriyordu. Öyle de oldu. İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün "Avcı" lakaplı komiseri Şentürk Demiral tarafından Almanya'dan getirildi. Ama "Avcı'nın sorgusundan geçmesine izin verilmedi.

Ağansoy yine de yaşadığı tüm olayları el yazısıyla emniyete anlattı. MİT'teki bağlantılarından, Ataç'tan sözettir. Emniyet "kardeş örgüt MİT'i korumak" için resmi ifadenin bazı bölümlerini farklı şekilde yazdı. Ağansoy'un Civan olayından sonra yurtdışına kaçış bölümünde, Ataç'tan "Türk Hava Yolları'nda görevli Yavuz adında birinden yardım alarak" şeklinde sözedilmesini uygun gördü...

Aslında polisler daha o zaman Ağansoy'un anlattıklarından ve üzerindeki telefon defterindeki isimlerden pek çok şeyi çözmüş ama susmuştu. Ağansoy'un telefon fihristi "Yesi"inki kadar şaşırtıcıydı. Tıpkı "Yesi"nin telefon defterinde olduğu Ağansoy'un kinde de Mehmet Eymür ve Yavuz Ataç'm telefonları alt alta yazılmıştı. Otomobil, e v , cep hatta sevgililerinin numaralarına kadar yer almaktaydı. Mizah duygusu gelişmiş olan Ağansoy, aralarında "şirket" olarak isimlendirdikleri MİT'i defterine "Şirketi Hayriye A.Ş." olarak yazmıştı.

Ataç gelişmeleri endişeyle izlemekteydi. Çevresine Ağansoy'un Alman makamlarına çok fazla bilgi verdiğini, bir elemanın bu yüzden yakalandığını, MİT'e ait bir işyerinin deşifre olduğunu söylüyordu. Üstelik Ağansoy bu bilgileri deşifre ederken Emniyet'e sığınmıştı...

Ağansoy, serbest bırakıldıktan sonra, Bucak Ailesi'yle ilişkilerini sıklaştırıp kendisine yeni bir cephe oluşturmaya çalışırken 28 Ağustos 1996'da Bebek'te öldürüldü. Cinayet yeraltı dünyasında "iki mafya babasının çatışması"ndan çok "saf değiştirme cezası" olarak değerlendirildi. Eski hamisi Ataç'ın bu cinayete gözyumu olduğu söylentileri bu camiada dillendirildi. Aktüel, elindeki bilgileri doğrulamak için T e v f i k Ağansoy'un eşi Hülya Ağansoy'u aradı. Sorularına sadece "Benim bakmam gereken iki çocuğum var" cevabını aldı...

Şenkal Atasagun'un M İ T Müsteşarlığı'na atanmasından sonra Yavuz Ataç, başta Çakıcı ve Ağansoy olmak üzere mafyayla ilişkileri yüzünden M İ T içinde soruşturmaya uğradı. Sürgüne gönderildiği Pekin'den çağrılıp "yargı koruması karşılığında isti

fa'ya zorlandı. Ataç, "Her şeyi beraber yaptık, gücünüz yeterse atın" cevabını verdi. Uzakdoğu'da Alaattin Çakıcı ve "Mikail Sarı" ile özel toplantılar düzenlediği iddialarını da kazasız belasız atlatan Ataç, Cakiq'ya verilen kırmızı pasaport skandalı sonrasında Çin'deki görevinden de alınarak Türkiye'ye geri çağrıldı.

Bir garip ölüm ve iddia

Ağansoy'la birlikte 1994 yılındaki Brüksel operasyonuna katılan Osman Nuri Van'ın ismi de ilk kez Aktüel sayfalarında, TİT'in kurucusu olarak bilinen Mikail Sarı'yla yapılan röportajda yer aldı. Emekli bir albayın oğluydu ve Ataç'ın kurduğu birimde Çakıcı ve Ağansoy'la birlikte çalışıyordu. Aynı zamanda Belçika vatandaşı olan ve bu yüzden "Belçikalı Osman" olarak bilinen Osman Nuri Van'ın kaderi, yakın arkadaşı Ağansoy'unkine çok benziyordu.

Osman V a n da 27 Aralık 1997 tarihinde, ardında pek çok soru bırakarak Belçika'da uğradığı silahlı bir saldırı sonucunda öldürüldü. Suikast susturucu takılmış bir silahla gerçekleştirilmişti. Ölümünden önce Dev Sol, sonra P K K sorumlu tutuldu. Ancak Yavuz Ataç'ı çok iyi tanıdığını belirten, ailece görüşen, "gerekirse onun için kendisini feda etmeye hazır" olan TİT kurucusu "Mikail Sarı"mn Aktüel'e anlattıkları başka bir ihtimalin daha olduğunu gösteriyordu.

"Mikail Sarı" kendisi de M İ T ile ilişkili olan Semih Tufan Gü laltay'm polis ifadesinde neden kendisi aleyhine konuştuğunu şöyle izah ediyordu: "Beni Gü laltay'la, Mete Yazangil Florya'daki şirkette tanıştırdı. Gü laltay bana 'Belçikalı Osman' diye öldürülen bir arkadaşından bahsetti. Osman'ın M İ T elemanı olduğunu biliyordum. Bunun intikamını alacağını söyledi. Belki de Semih arkadaşının M İ T tarafından öldürüldüğünü sandığı için böyle bir komplonun içine girdi."

Fransa'da yakalanmasının ardından Belçika makamlarının Fransa'ya başvurarak Çakıcı'yı "bir cinayet" için sorgulamak istemesi önce dikkatlerden kaçtı. Ancak AT V televizyonunun Belçika'nın ilgilendiği cinayetin "Osman Nuri V a n " dosyası olduğunu açıklaması, Ağansoy'la Van'ın kaderlerinin bir kez daha kesiştiği

ni gösteriyordu. İki cinayette de Alaattin Çakıcı ismi telaffuz edilmişti.

Yavuz Ataç, eylemlerinde kullandığı iki kişinin ölümlerinden sorumlu olduğu ileri sürülen Çakıcı'nın hamiliğini, MİT'in "İlişkinini kes" direktifine rağmen bugüne kadar sürdürdü. Çakıcı ve Ağansoy ülkücü cinayetler ve mafya bağlamında tanındı hep. O y sa bu yazdıklarımız aynı ikilinin hayat hikâyelerinin tıpkı Abdullah Çatlı, Haluk Kırıcı, Mahmut Yıldırım (Yeşil) örneklerinde olduğu gibi "Derin devlet" bağlamında bir kez daha yazılmalarını gerektiriyor. Yazılıp yazılmayacağını göreceğiz.

YAVUZ ATAÇ KİMDİR?

Eski MİT Dış Operasyonlar Dairesi Başkan Yardımcısı. 1997'de İdari Ateşe olarak gönderildiği Pekin Türk Büyükelçiliği'nden merkeze alındı. Çakıcı'nın kızkardcşinin nikâhında şahit olduğunda doğum tarihini 1946 olarak yazdırdı. Ailesi Bursa, Orhangazili. Babası emekli albay Osman Ataç 1995 tarihinde 81 yaşındayken vefat etti. Ataç'ın kendisi de asker kökenli. Özel Harpçi ve yarbay rütbesinde iken MİT'e yatay geçiş yaptı. Hiram Abas, Mehmet Eymür ekibiyle birlikte yükseldi. M İ T içinde A S A L A 'ya karşı düzenlediği ve ülkücüleri kullandığı eylemlerle sivrildi. Çevresinde "Türkçü" olarak biliniyor. İlk eşinden ayrıldı. Bir süre öncesine kadar kullandığı cep telefonu kız arkadaşı N.G.'nin havacılık şirketi üzerine kayıtlı.

(Necdet Acan, 1998)(*)

(*) Türkbank davasında adı gündeme gelen Yavuz Ataç hakkında İstanbul 4 numaralı DGM'de çete davası açıldı. Bankekspres Davası ile birleştirilen dosya DGM Yasası'ndaki değişiklikten sonra İstanbul 7. Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderildi. Yavuz Ataç, 2001 Şubatı'nda "Teşekkül oluşturarak Türk Ticaret Bankası'nın resmi ihalesine fesat karıştırmak" suçundan yargılanmaya başlandı. Savcı, teşekkül üyelerine yardım ve yataklık ettiğini belirttiği Ataç hakkında 6 aydan 1 yıla kadar hapis cezası istedi. Dava 2002 Martı'ndaki son duruşmadan sonra karara kaldı.

6

Nesim Malki cinayetini Çakıcı çözmüştü

Nesim Malki cinayeti "çözüldü." Emniyet "büyük bir başarı"ya daha imzasını attı. Oysa, üç yıl önce, cinayetin üstünden birkaç gün bile geçmeden Alaattin Çakıcı, Susurluk sanığı Korkut Eken'e failin kim olduğunu açıklamış, Eken de, kendisinden yardım isteyen dönemin emniyet müdürü Orhan Taşanlar'a bu bilgiyi aktarmıştı.

Karun kadar zengin Musevi işadamı Nesim Malki, Bursa'da bir iş görüşmesine giderken 28 Kasım 1995 günü öldürüldü. Olay jandarma ve polis kayıtlarına "faili meçhul" olarak geçti. Derken, tam üç yıl sonra cinayet "birdenbire aydınlatıldı." Tetikçiler belirlenmişti. Cinayeti "azmettiren" Erol Evcil ise aranıyordu. Olay emniyetin yeni bir başarısı olarak sunuldu. Bursa Valisi Orhan Taşanlar cinayeti "çözdüğünü" söyledi. Ama bu "başarı hikâyesi" kimseyi ikna etmedi, çünkü cinayetin işlendiği tarihte İstanbul Emniyet Müdürü olan Taşanlar, daha o tarihte cinayeti tüm ayrıntılarıyla biliyordu. Üstelik bu sırta vakıf olan tek isim Taşanlar değildi.

Cinayeti kim aydınlattı?

Nesim Malki'nin evi, işi ve ilişkileri İstanbul'daydı. Bu yüzden cinayeti İstanbul polisi soruşturmaya başladı. Soruşturma

ekibinin başında ise, daha sonra Söylemezler Çetesi'ne adı karıştığı için yargılanan Asayiş Şube Müdürü Sedat Demir vardı. Malki'nin ilişkilerini araştıran İstanbul polisinin Erol Evcil ismine ulaşması uzun sürmedi. Çünkü isminin bu cinayete buluşturılacağı farkedenden çok meşhur bir tanık, cinayetin tüm gizlerini polise iletmişti: Bu tanık, Alaattin Çakıcı'ydı!

Çakıcı o dönemde "Üzerime yıkmak istiyorlar" dediği bu cinayetten kurtulmak için Evcil'in adını Korkmaz Yiğit'e de vermişti. Yiğit "Bilmek istemiyorum anlatma" dese de Çakıcı'nın bu bilgileri faş etmek için özel bir sebebi vardı: İhbar! Yiğit'e "Yok yok, şimdi polis dinliyordur, bu konuşma polise ihbardır" diye açıkladı konuyu. Çakıcı işini sağlama almak için bir kişiye daha anlattı cinayeti. Adı Susurluk skandalında "emniyet çetesi" içinde anılan emekli yarbay Korkut Eken'e...

Cinayetin hemen ardından ve henüz 24 Aralık 1995 seçimleri yapılmamışken, Çakıcı, Korkut Eken'le "haftalık mutad" telefon görüşmesini yapıyordu. Eken, kendisinden yardım isteyen Orhan Taşanlar adına Çakıcı'ya cinayetin bir ilgisinin olup olmadığını sordu. Çakıcı "adresini" tarif etti: "Bursalı, genç bir işadamı. Uçağı olan, 'patron'un sık sık görüştüğü bir kişi." Eken bu tanımdan bir sonuç çıkartamamıştı. Çakıcı daha net konuştu: "Erol Evcil." "Bana söylüyor ama inanmıyordum" diyordu Çakıcı, telefon görüşmesinin kaydedildiği kasette. Aralarından o güne kadar su sızmayan Evcil'i şikayet de ediyordu. Çünkü Nesim Malki, Evcil'in Çakıcı'ya "Malki'yi arayıp tehdit et" demesinden bir gün sonra öldürülmüştü. "Eğer telefonla Malki'yi arasaydım benim sesim ve numaram 'kumbaraya düşecek' cinayet benim üzerime kalacaktı" diyordu Çakıcı, Korkut Eken'e. "Ama Evcil'inelik yapmaya devam ederse" ondan hesap soracaktı. "Yani ortadan kaldırıyorum, iş ortamının gittiği yere gönderirim" diyordu bu telefon görüşmesinde.

Peki cinayet neden işlenmişti? Çakıcı olayla ilgisinin olmadığını anlatmaya itina gösterirken, bu sorunun yanıtını da vermişti Eken'e. "Ben bunu koparacağım, beni mahvetti diyordu abi. Bizim Hüsnü'ye, bu i.ne ölmezse dört trilyonum gitti, demiş. Ben yapacağına ihtimal vermiyordum abi. Meğerse herif doğru söyle

miş." Maktul hakkında Eken de tıpkı Çakıcı gibi düşünüyordu. Bu "faizci şerefsiz" (Malki) Evcil'in "ciğerini yakmış"tı.

Çakıcı'mın Korkut Eken'e anlattıkları tam üç yıl sonra, 30 Ekim 1998 tarihinde kaydedilen başka bir kasetle doğrulandı. İçişleri Bakanı Kutlu Aktaş "polis tekniklerine yabancı olmadığı" için, kendisinden randevu alıp gelen Korkmaz Yiğit'le yaptığı görüşmeyi gizlice banda almıştı. Yiğit'in içişleri bakanına "Gelin sizi İstanbulu yapalım, Platin Konutları'ndaki bir milyon dolarlık daireyi 300 bin dolara verelim" yollu, rüşvet teklifi kokan konuşması sırasındaki Malki'yle ilgili anlatımları, Çakıcı'mın Eken'le yaptığı görüşmede anlattıklarıyla neredeyse kelimesi kelimesine aynıydı: Evcil'in baskısından bunalan Nesim Malki, Korkmaz Yiğit'e gidip yardım istemişti. Evcil ise Çakıcı'yı arayıp Malki'nin Dünder Kılıç'a sığındığını haber vermiş, Çakıcı da bunun üzerine Yiğit'le görüşüp onu sıkıştırmıştı.

Bu görüşmeyi Yiğit Bakan Aktaş'a, Çakıcı da Eken'e aynen nakletmişlerdi. Aradaki tek fark üsluptaydı. Çakıcı'mın anlatımı daha "Çakıcıcı" idi: "Ben aradım Korkmaz'ı. Ne lan, dedim, ona buna sahip çıkıyorsun, Papaz'a (Dünder Kılıç) getiriyorsun. Yemin etti, dedi ki 'ben onu sadece Hayri Kozakçıoğlu'na getirdim.' Başbakan Mesut Yılmaz, Çakıcı ile Yiğit arasındaki ilişkinin derinliğini bakan Aktaş'm kasetinden öğrendiğini söyledi. Oysa görüldüğü gibi, Çakıcı'mın üç yıl önceki anlatımları "orijinal" haliyle, daha o dönemde emniyettekiler dahil birçok kişi tarafından biliniyordu.

Evcil "patron"un adamı

Eken bu bilgileri, kendisinden soruşturma konusunda yardım isteyen İstanbul Emniyet Müdürü Orhan Taşanlar'a aktarmak istiyordu. Ama Çakıcı buna pek sıcak bakmamış, çekinmişti. Çünkü Evcil "onu tanıyor, bunu tanıyor, 'patron'la sık sık görüşüyor, 'patron' da onu arıyordu. Üstelik 'puşt'u herkes seviyo 'du da. Ama Eken çok ısrar ediyorsa önce "patron"a sormalıydı; o izin verirse anlatabilirdi.

Peki Çakıcı'mın kendisine danışılmadan Orhan Taşanlar'a bil

gi aktarılmasını istemediği, cinayetin arkasındaki kişiyi tanıyan, onunla sık sık görüşen ve seven bu "patron" kimdi? Bu sorunun yanıtı Evcil'i kimlerin etkili ve dokunulmaz kıldığı sorusunda yatıyor. Ama o günlerdeki iki görüşme bu etkili insanlardan en azından ikisinin Mehmet Ağar ve Ahmet Demir olduğunu gösteriyor...

Evcil 24 Aralık 1995 günü özel uçağıyla Ankara'ya indiğinde, ertesi sabah yatağından DYP Elazığ Milletvekili olarak kalkacak olan Mehmet Ağar karşıladı kendisini. Malki öldürüldüğünde Emniyet Genel Müdürü olan Ağar, cinayetin azmettiricisi olarak aranan Evcille o gün kendi arabasında 45 dakika görüştü. Görüşmede neler konuşulduğunu ikisinden başka kimse bilmiyor. Evcil ertesi gün başka bir görüşme daha yaptı. Gergin ve yorgundu. Sevgilisi şarkıcı Gülben Ergen'e, kendisini aramakta neden geciktiğini izah ederken "Ahmet Demir'in evindeyim, adeta savaş yapıyoruz" dedi. Evcil'in o zamanın Bursa Emniyet Müdürü Ahmet Demir ve yamndakilerle birlikte neyin savaşını yaptığı da o gün çok kimse tarafından bilinmiyordu ama, bugün ortaya çıktı.

Bilinen şu: Korkut Eken "patron"dan izin almış olmalı ki, Çakıcı ile görüşmesinin ardından, dönemin İstanbul Emniyet Müdürü Orhan Taşanlar'ı ziyaret etti, cinayetle ilgili öğrendiklerini anlattı. Taşanlar'ın bir iki gün sonra, cinayette Evcil'in parmağı olduğunu öğrendiğini söyleyen bir astına "Evet, ben de bu yönde duyumlar aldım" demesinin başka ne anlamı olabilir ki?

Beklenen operasyon

Kısacası, Malki cinayetinin üstünden bir ay bile geçmeden, her şey polisçe biliniyordu. Elde bilgi de vardı delil de. Üstelik Çakıcı, cinayeti aydınlatmak için Eken'e yol da göstermişti: "Yani ona Bursa'da bir şey olmaz. Zannediyorum jandarma bağlı, emniyet de bağlı Bursa'da. Onu bir alsın Orhan Bey, getirsin üç tane anlıyo musun vursun, bir elektriğe koysun, beş dakika sonra adamları verir."

Ancak Orhan Taşanlar, işkenceyi sevmeyi için olsa gerek,

Çakıcı'nın bu tavsiyesine ne İstanbul'da ne de Nisan 1996 başından itibaren valilik yaptığı cinayet mahalli Bursa'da uydu.

28 Kasım 1995 günü işlenen cinayeti henüz aralık ayının ortasında çözen cinayet masası polislerinin beklediği artık operasyonun başlaması, Evcil ve sevgilisi Gülben Ergen'in gözaltına alınmasıydı. Ancak bu beklenti bir türlü gerçekleşmedi. Soruşturmanın Bursa ayağı zaten kilitlenmişti. Çünkü Evcille yakın ilişki içindeki Bursa Emniyet Müdürü Ahmet Demir hâlâ bu şehirde görevliydi. Emniyet camiasındaki dedikodu ise ayyuka çıkmıştı.

1996 yılı ortalarında Söylemezler Çetesi yakalanmış, cinayeti soruşturmakla görevli İstanbul Asayiş Müdürü Sedat Demir çete bağlantısı nedeniyle açığa alınmıştı. "Erol Evcil'in sevgilisi Gülben Ergen'in Sedat Demir'in yerine gelen Bünyamin Tark'la da ilişkisi olduğu" iddiası, operasyon için düğmeye basılmasını bir kez daha engelledi.

1997 yılında olayı gündeme getirmek isteyen Emniyet Genci Müdürlüğü İstihbarat Daire Başkanı Bülent Orakoğlu, bu girişiminin bedelini daha sonra "Kötebek davası"nda yargılanarak ödediğini söyleyecekti. Bu arada olayı ilk günden beri bilen Orhan Taşanlar cinayet mahalli Bursa'ya vali olmuş, birileri Erol Evcil'e "Yürü ya kulum" demişti. Uçağı ve parası kendisini koruyacak kadar "etkili ve yetkili" olanların hizmetindeydi; 24 Aralık 1995 seçim kampanyasında olduğu gibi. Ona dokunmak isteyenlerin karşısında amirleri vardı. Dosya hasıraltı edildi. Ta ki "koruyucula" kendileri korunacak duruma düşene kadar...

ÇAKICI EKEN BANDINDAN

"Patron izin verirse, Tanırlara söyle"

E K E N Ben bunu şeye, Orhan Bey'e söylesem bir mahsuru olur mu senin için? Senin söylediğini söylemeyeceğim...

ÇAKICI Vallahi abicim, işte...

E K E N Yani, abi bir yardım et, filan dedi bana. Belki, dedi, o dışardaki senin arkadaşının bilgisi olabilir, dedi. Haberi var mıdır, falan diye bir şeyler söyledi. Alaattin sen istemiyorsan ben söylemem yani...

ÇAKICI Eee, abicim şimdi..

E K E N Yok, sen istemezsen, senin ismini söylemeden, böyle buna bir bakın, derim. Burada iş, derim, baksınlar. Yardım eden arkadaşlarım var bana bu konuda, sen yardım istedin, benim arkadaşlarım da bana yardım etti, derim.

ÇAKICI Yalnız bu şey, bu benim anlattığım konu için, patron var ya...

EKEN Hee...

ÇAKICI Onunla bi konuş. O okey derse anlıyor musun, o İstanbul'dakine, anlıyor musun, benim anlattıklarımı anlat.

EKEN Tamam Alaattin.

ÇAKICI Anladın, abi?

EKEN Anladım, tamam...

(Necdet Açan, 1998) "

(*) İşadamı Nesini Malki'nin öldürülmesini azmettirdiği iddiasıyla yargılandığı davadan 19.8.2002 tarihinde tahliye edilen, ancak 'bakaya' suçundan 10 aylık kesinleşmiş hapis cezası bulunan Erol Evcil, avukatlarının başvurusu üzerine 20.8.2002 günü Kartal Özel Tıp Cezaevi'nden çıktı. Evcil'in bedelli askerlik başvurusu da 1 Ekim 2002'de yürürlüğe girdi. Malki cinayetinde daha önce tahliye olan Şükrü Elverdi ve Evcil'le birlikte tahliye olan Burahanettin Türkeş'ten sonra tutuklu sanık kalmadı.

7

İşte Susurluk'un şarkıcı yengesi

Adını M İ T eski daire başkanlarından Mehmet Eymür'ün eşinin ağzından yapılan açıklamada duyduk: Janset Eymür "kadınca" ayrıntılar içeren mesajında "Ataç'ın metresi" diye söz ediyordu. Kimliği o günden beri merak konusu. Aktüel, "Neyz 'yi magazin basınının eski sayfalarında buldu. Bugün 36 yaşında olan Neyzi Genel, "Nel" soyadıyla Maksim'in kadrosunda da yer almış, 1980'lerin ünlü bir uvertürüydü...

23 Ağustos 1998 Pazartesi günü, M İ T bünyesinde epeydir süregelen tartışma, kamuoyunun karşısında ve belki de ilk kez bu kadar açık biçimde dile geldi. Konuşan kişi bir M İ T elemanı değildi. MİT'in suçlamalara hedef olan iki numaralı adamı Mehmet Eymür'ün vekilliğini üstlenen Çerkeş kökenli eşi Janset Eymür'dü.

Janset Hanım, Hürriyet Gazetesi'ne Amerika'dan gönderdiği e mail aracılığı ile neler demiyordu ki...

Her şeyden önce, tartışmayı gündeme getiren ismin, yani Çakıcı'nın bizzat müsteşar koltuğunda oturan kişiyle bağlantılı olduğunu vurguluyordu: "Çakıcı'yı M İ T elemanı Y a v u z Ataçla birlikte yurtdışına operasyona yollayan kişi, M İ T müsteşarı Şenkal Atasagun'un kendisidir. Çakıcı'yı MİT'e empoze eden kişi de odur!"

Eleştirilerin başlıca hedefinin sadece Şenkal Atasagun olmadığı açıktı. Geçen haftalarda görevli bulunduğu Çin'den geri çağırıldığı açıklanan, ancak daha sonra gazetelerde Pekin yönetimi

tarafından "persona non grata" ilan edildiği için apar topar Ankara'ya döndüğü yazılan Y a v u z Ataç'tı hedefteki kişi. Janset Eymür, Ataç'ı "Ankara'dan Çakıcı'ya bilgi aktaran, yeraltı dünyasının MİT'teki temsilcisi" olmakla suçluyordu.

Gazeteye gönderdiği e mail mesajında neden eşinin adına konuştuğunu da açıklıyordu. Mehmet Eymür'e yöneltilen suçlamalar karşısında bir kadın olarak daha fazla dayanamamış, "disiplin cezası" tehdidi yüzünden susmak zorunda kalan eşi adına konuşmaya karar vermişti.

Mehmet Eymür adına yapılan savunmada "kadınca" ayrıntılar dikkati çekiyordu. Mesela "Çakıcı'yı MİT'e empoze eden Ataç'tır" dendikten sonra ekleniyordu: "Bunları eşleri dahil bütün MİT camiası biliyor."

Sözü "medeni durum"a getirdikten sonra da, bir cümle içinde birkaç önemli ayrıntıyı sıralayarak taşı gedğine oturtuyordu. Eşine verilen cezalardan bahsetmek için başladığı cümleyi sürpriz biçimde bitirmişti: "Eşime haksız yere ceza verildiği bu olaydan hemen önce, Yavuz Ataç'ı metresi Neyzi isimli kadınla birlikte yurtdışına Çakıcı ile operasyona yollayan Şenkal Atasagun'un kendisidir."

Janset Eymür'ün Ataç hakkındaki bilgisinin "engin" olduğu belliydi. Öyle bir cümle kurmuştu ki, laf arasında verdiği ayrıntılar sayesinde bir tahta üç kuş vuruyordu. "Metres Neyzi"yle evli ve iki çocuk babası Ataç'ın M İ T camiasında kabul edilemeyecek gayrı meşru ilişkisine dikkat çekmişti. Dahası "metres"in operasyon bahanesiyle, muhtemelen M İ T bütçesinden yurtdışı gezilere götürüldüğünü ima etmişti.

Cümlelerin sonuna "Operasyona yollayan Atasagun'un kendisidir" ibaresi, şu anda devletin en önemli istihbarat örgütünün emanet edildiği kişiye yöneltilen, altından kolay kalkılamayacak bir suçlamayı çağrıştıracak biçimde yerleştirilmişti: "Her şey Atasagun'un bilgisi dahilinde yapıldı."

Mesut Yılmaz'ın koalisyon hükümetini kurmasının ardından Ataç, Pekin'e M İ T temsilcisi olarak atanmış, Pekin'e gidiş, dönemin M İ T müsteşarı Sönmez Köksal'ın Ataç'ı "uzaklaştırma" girişimi olarak algılanmıştı. Kamuoyunun gözünde MİT'in zedelenen

imajı düzelmek üzereydi. Tam bu dönemde kurumun kalbinden biri çıkıyor, "Susurluk, çete, Çakıcı, istihbarat" ilişkileri konusunda yöneltilen sorulardan bunalan yeni yönetimin başına bir başka dert sarıyordu: "Ataç'ın operasyoncu metresi Neyzi..." Peki kimdi bu "Neyzi"?

Sahnelerin sarışın uvertürü

Janset Eymür, "Neyzi"yi ön adıyla belirtmekle yetinmişti. Sosyal söylemesine gerek yoktu, çünkü Ankara'da iyi tanınan bir insandan bahsettiğinin bilincindeydi. Başkentin eski magazin muhabirleri için "Neyzi" tanıdık bir isimdi. Bu ismin etrafındaki arkadaş çevresi de.

Aktüel, Neyzi Hanım'la ilgili bilgilere bu çevre aracılığıyla ulaştı. Neyzi Genel'in İstanbul ev ve cep telefonu numaralarına da. Ama, o Aktüel muhabirlerinin ısrarlı aramalarına, bıraktıkları notlara rağmen sessiz kalmayı tercih etti...

Janset Eymür'ün Ataç'ın metresi olduğunu iddia ettiği Neyzi, 1980li yılların gözde uvertürü "NeyziNe 'den başkası değildi.

Gazino afişlerinde kullanılmak, gazetelere ve ilerideki muhtemel hayranlara dağıtılmak üzere çektirilmiş fotoğraflarda Neyzi Nel, omuz hizasında san kabarık saçları, siyah kalemle iyice belirginleştirilmiş kahverengi gizemli gözleriyle çekici, alımlı ve hoş bir kadın portresi çiziyor. Kıyafetleri göğüs ve sırt dekoltesi. Buna karşın sahne kıyafetleri onu "bayağı" gösterecek kadar açık değil asla.

Sahne hayatına 1979'da başlamış Neyzi Nel. En parlak devirlerinde 1988 - 89 yıllarında ise sahnelerden elini eteğini çekmiş; ne menajerler ne de gazinocular bir daha izini bulabilmiş...

Biraz parladıktan sonra genç kadının gazetelere verdiği demeçlere göre Neyzi, gerçek ismi.

1962'de İzmir'de doğmuş, ailesi Yugoslav asıllı. Halasının ölümünden iki ay sonra dünyaya geldiği için, ona Slavca'da "papatya" anlamına gelen halasının adını koymuşlar. 1 yaşındayken İstanbul'a taşınmış ailesi. O dönemlerde annesi ve kardeşi Volkan ile birlikte Nişanca'da mütevazı bir evde yaşayan Neyzi, sahneleri

tercih etmesine rağmen aslında iyi bir eğitim almış ve İstanbul Kız Lisesi'nin yatılı bölümünden mezun olmuş. Yine anlatılanlara göre, 18 yaşından 21 yaşına kadar okul arkadaşı olan ve hosteslik yapan dört yor arkadaşıyla birlikte dünyayı görmek üzere sık sık seyahat etmiş. Hatta iki kere de New York'a dayısının yanına gidip gelmiş. Evin geçimini temin etmek üzere sarfa söylemeye başladığında önce yurtdışındaki Türk lokallerinde sahne almış. İstanbul'da ilk kez sahneye çıktığında ise takvimler 1983'ü gösteriyor dur. Bostancı'nın gözde lokallerinden Doktorlar Kulübü, ardından da Yeniçeri Kulübünde boygösterir. Onu ilk başladığı yıllardan beri tanıyan menajerlerin anlattığına göre, boyuyla poşuyla, albenili, söylediği "karışık fantazi" şarkılarla sahneleri dolduran bir kadındır. Pembe Köşk, Beyaz inci, Kamacı gibi sahil gazinolarında sahneye çıkar. Bu arada beş yıldızlı otellere de çağılır.

1984 yılı başlarında, İstanbul'un gazino dünyasına yön veren Fahrettin Aslan bir gün Neyzi'yi dinlemeye gelir ve onu Maksim müesseselerinin kadrosuna alır. Nihayet şans yüzüne gülmüştür. O tarihten sonra Caddebostan Maksim ve Büyük Maksim'de uvertür olarak sahne almaya başlar. Bir sezon assolisti Samime Sanay'dır. ilk önce o sahneye çıkar sonra sırasıyla Şehriban Gül, Yasemin Kutsi ve Güngör Bayrak. Bir başka seferinde, Nilüfer, Hüsamettin Subaşı ve Uğur Böcekleri'nin bulunduğu kadroda assolisti Hülya Sözer'dir. Emel Saym'ın ve Seda Sayan'm assolistliği dönemlerinde de Neyzi hep alt kadrodaki yerini korur.

Sahneye, kardeşinin sol kol ve bacağına doğuştan var olan sakatlık yüzünden, sırf onu tedavi ettirmek ve iyi bakmak amacıyla çıktığını anlatıyor o dönemlerde Neyzi Nel. Gönül Yazar ve Emel Saym'ı çok beğendiğini söyleyen Neyzi "Evlenmeyi hiç düşünmüyorum, bir flörtüm var ama yurtdışında" diye ekliyor yine bir demecinde.

Aşkta tercihi Ankara

Gerçekten de, evlenmiyor Neyzi Nel. 1986'dan sonra bir ara ortadan kayboluyor, iş için çağıran menajerlere artık sahneleri bıraktığını açıklıyor. O sıralar Osmanbey'de bir butik açıyor ve bir süre için gerçekten sahneden uzak duruyor.

Aşk hayatında ise, bir uvertür de olsa magazin gazetecilerinin dedikodularına mazhar olacak ünlü bir isim Neyzi Nel. Çok fazla ilişkisi konuşulmuyor ama konuşulanlar da, öyle "ufak lok ma"lar değil!

Yıllar sonra milletvekili seçilen Bursalı bir sanayici/çiftçinin en büyük aşklarından biri olduğu konuşuluyor bugün. Çok çocuklu bu sanayici ile büyük bir aşk yaşamış genç kadın, ancak hem bu aşktan hem de butik işinden ağzı yanmca dükkanı kapatıp yeniden sahnelerle dönmekten başka çare bulamamış.

Onu tanıyanlara ve aynı kadroda sahne alan sanatçılara göre, sahne hayatını fazla sevmeyen biri Neyzi. Sahnelerle barıştığında yine sahil gazinolarına çıkıyor ardından da "ver elini Ankara" diyor. Ankara'da Altınnal ve Süreyya gazinolarında çalışıyor. Ardından yine anlatılanlara göre 1988'de sahnelerden tamamen kopuyor. Sebep ise, hayatına giren yeni bir isim: Yavuz Ataç.

Aslında Ataç ile Neyzi Nel, Ankara'nın küçük eğlence dünyasından değil çok daha eskilerden tanışıyorlar. Aralarında uzak bir akrabalık ilişkisi olduğu da söylenenler arasında.

Bu ilk flört günleri hem Neyzi Nel hem de Yavuz Ataç için yeni bir hayatın başlangıcı anlamına geliyor. Üstelik Ataç evli olduğu halde... O sıralarda MİT lojmanlarında eşiyle birlikte yaşayan Ataç, Neyzi ile ilişkisinin ortaya çıkmasından sonra karısıyla arasındaki giderek daha sert tartışmalar yaşıyor. Ankara'da özel bir okulda İngilizce öğretmenliği yapan eşi ise çareyi lojmanlardan ayrılıp kendisine ayrı bir ev tutmakta buluyor.

Ancak MİT lojmanlarında yalnız yaşamak, Ataç'm sandığı kadar kolay olmuyor. Etrafı tarafından "Ağza alınmayacak küfürler etmeyi seven biridir" diye tanınan Neyzi, Ataç'm oturduğu yere gelmekten çekinmiyor, kapıcıyla tartışıp "en güvenli yer olan" MİT lojmanlarından içeri girerek, bu kez apartmanın önünde "ağzını açıp gözünü yumuyor." Bunun üzerine Ataç, rezil olmaktansa da her türlü güvenlik önlemini bir tarafa bırakarak şehrin merkezinde bir ev tutmayı seçiyor.

Ancak her şeye rağmen Ankara'da konuşulanlara bakılırsa Neyzi, Ataç için çok önemli. Ataç, onu iş arkadaşlarıyla tanıştır

maktan ve yemeklere birlikte katılmaktan çekinmiyor. "Neyzi," Ataç'm sevgilisi olarak "legal" bir kişilik onlar için.

Kaderin cilvesi: Henüz 23 yaşındayken Maksim'in kadrosuna seçildiği aynı müessesenin kadrolu sanatçıları arasında "dansöz" Sibel Can da vardı. Assolist kim olursa olsun, alt kadroda Neyzi Nel ve Sibel Can değişmeyen isimlerdi. Ancak aradan geçen sürede Sibel Can, Neyzi'nin çok istediği şöhret basamaklarını üçer beşer tırmandı. Neyzi ise biraz da kendi isteğiyle silindi gitti. Ta ki, bu kez hiç beklemediği bir şekilde, J a n s e t E y m ü r t a r a f ı n d a n Y a v u z A t a ç ' ı n "metresi" olduğu iddia edilinceye kadar. Neyzi aradığı ünü yakalamıştı, ama muhtemeldir ki böylesini değil...

(Seda Ercan, 1998)

8

Çakıcı'nın ikinci "ailesi"

Anneannesi, "Terzi Mualla" adıyla anılan ve Selçuk Ural'ın "devlet içinde devlet" dediği Mualla Özbek. Annesi Canan Yaka ise Alaattin Çakıcı'yı hapiste ziyaretleriyle ve yakın ilişkileriyle tanınıyor. 1988'de yayımlanan M İ T Raporu'nda da bu iki ismin yeraltı dünyasıyla ilişkisi vurgulanıyor. Baba Selçuk Ural ve diğer tanıkların çizdiği "aile" portresi, pek çok şeyi açıklıyor.

"Alaattin Çakıcı, sevgiliyle Fransa'da yakalandı..." 17 Ağustos 1998 Pazartesi günü ajansların geçtiği "flaş" haber, öncelikle Çakıcı'ya vurgu yapıyordu. Bir sonraki haberde ise "sevgili'nin adı ve soyadı veriliyordu: Aslı Ural. Yani ünlü modacı Canan Yaka ile bir dönemin ünlü şarkıcısı Selçuk Ural'ın kızı... Ve Alaattin Çakıcı! Her şey bu kadarla sınırlı kalsa, "Genç bir kadın bir m a f ya babasına gönlünü kaptırmış işte" denip geçilebilirdi, ama bununla kalmadı. Baba Selçuk Ural, aynı akşam gazetelere verdiği demeçte "Eski bir tanıdığım olan. Çakıcı'ya bu yaptıklarını yakıştıramıyorum. Birlikte aynı masayı, aynı mekânı paylaştığı bir arkadaşının kızını böyle bir duruma sokmamalıydı. Herkesi Allah'a havale ediyorum" diyordu. Canan Yaka ise ertesi gün düzenlediği basın toplantısında olayı "Mehmet Ağar'ın düğününden ayrılırken cep telefonunu arayan bir dostundan öğrendiğini" söylüyor ve "Yıkıldım" diyordu.

İçe dönük ve atak

Selçuk Ural'ın, Çakıcı'yla yakalandığını öğrendiğinde "Ölseydi bundan daha iyiydi" dediği kızı Aslı, 1969 doğumlu. Dört ya

şındayken anne babasının ayrılmasıyla birlikte, annesinin yanında kalıyor. Ortaöğrenimini Şişli Terakki'de tamamlıyor. Ardından, önce İngiltere'de tekstil işletmeciliği sonra da Paris'te, ünlü organizatör Erkan Özerman'm gözetiminde "Ecole Supérieure de la Mode"da modacılık öğrenimi görüyor. Çok iyi derecede İngilizce, Fransızca ve İtalyanca biliyor. Çok sakin, kavgacı olmayan, biraz asabi mizaçlı gibi görünse de son derece saygılı, duygusal bir ior. Davranışları, yaşından olgun.

Selçuk Ural "Kızım bana tapardı" dese de Aktüel'in görüştüğü ailenin yakın tanıkları aksini söylüyor: "Aslı aslında annesiyle de oturmamıştır. Çocukluğu anneannesi Mualla Hanım'm yanında geçmiştir. Aslı ona 'Mami' derdi. Selçuk Ural pek ilgili bir baba değildi. Bugüne kadar her şeyi Canan karşıladı. Tabii ki babasıyla da görüştü ama öyle aşırı düşkün değildi. O hayatta en çok annesini ve teyzesini severdi."

Aslı, ünlü bir ailenin iyi öğrenim görmüş, geleceği parlak kızı. Çoğu insanın sonradan kazanacağı pek çok şeye, baştan sahip. Öyleyse neden Alaattin Çakıcı? Aileye yakın bir kaynak "Fransa'da okurken de babası yaşındaki işadamı Faruk Tepe'yle birlikteydi. Faruk Bey, Aslı'yla evlenmek için eşinden boşandı. Ama anne babası Aslı'yı zorla ayırdılar" diye anlatıyor. Baba sevgisinden yoksun genç kız yaşlı erkek aşkı, anlaşılabilir bir durum. Ama neden Çakıcı?

Bu soruyu, Selçuk Ural da kendisine sormuş, işte Aktüel'e cevabı: "Dün gece evde baldızımla konuşuyoruz. O hem bir kadın hem de bir psikolog olarak şöyle açıkladı: 'Aslı, çok sevecen bir çocuk biliyorsun. Belki ilk gece teyzesinin tesiriyle bir yemeğe çıktılar. Sonra adamın olgunluğu, ihtişamı, kadına davranışı falan Aslı'yı çekmiş olamaz mı? Sonuçta biz de kadınız.' Düşündüm, haklı. Çünkü Aslı'nın flörtleri bugüne kadar hep çoluk çocuk."

"Aslı'yı kocasından Çakıcı boşattı"

"İlgisiz" sayılsa da bir baba olarak Selçuk Ural'ın yaklaşımı mantıklı, ama açıklayıcı olduğu kuşku. Yeraltı dünyasından hem birbiriyle hem de Alaattin Çakıcı ve ekibiyle rekabet halin

deki iki kaynak aynı noktayı işaret ediyor: "Avrupa'yı avucunun içi gibi bilen, üç lisanı anadili gibi konuşan, temiz bir pasaporta sahip böyle bir kız, Alaattin Çakıcı için bulunmaz bir nimet." Kaynaklardan biri, bu yakınlığı daha da ileri götürüyor: "Ash hem fizik hem de yüz hatları itibarıyla Alaattin'in öldürttüğü karısı Uğur'a çok benzer. Üstelik Uğur'la Ash da tanışırlar. Uğur'un ölümü, Alaattin'in iç ve dış ilişkilerini biraz aksattı. Ash bazı işleri üstlenebilecek çap ve kapasiteye sahipti. Ash'nm, ilk eşi Ali Cebeci'den boşanmasını sağlayan da Alaattin Çakıcı. Daha önce cezalandırmak amacıyla ayağından vurdurduğu bir avukat aracılığıyla boşattı onları Çakıcı..."

Açıklamalar, canalcı bir başka soruyu doğuruyor: Ash Ural ve Alaattin Çakıcı nerede ve nasıl tanıştı? Selçuk Ural bu somut soruyu aynı somutlukta cevaplayamıyor çünkü böyle bir kesinlik yok.

"MİT Raporu"ndaki terzi

Aile yeraltı dünyasıyla içli dışlı. Bu ilişki, Türk moda dünyası ve sosyete de "Terzi Mualla" olarak anılan, Ash Ural'ın "Mami"si yani anneannesi Mualla Özbek'le başlıyor.

1988'de yayımlandığında ortalığı birbirine katan ünlü "MİT Raporu"ndan okuyoruz: "Kamu kesiminde birçok kişinin yakından tanıdığı Terzi Mualla'nın aktör Kadir inanırla uzun zamandan beri beraber yaşayan kızı Canan Özbek'in (Yaka), Dündar Kılıç'ın kızı Uğur ve damadı Uğur ile (Uğur Kılıç'ın Alaattin Çakıcı'dan önceki eşi) yakın ilişkileri mevcuttur. Terzi Mualla ve Cananla şarkıcı Hülya Süer, Emniyet Müdür Muavini Mehmet Ağar ve gazeteci Rauf Tamer'in ilişkisi vardır. Yeraltı dünyası Terzi Mualla ve Canan kanalıyla bazı ilişkiler kurmak çabalarındadır."

Peki "MİT Raporu"nda adı geçen "Terzi Mualla" nasıl biri? Selçuk Ural, eski kayınvalidesini anlatıyor: "Ben 20 yaşındayken Mualla Hanım'ın damadıydım. Mesela bir sabah kahvaltısında, Nejat Eczacıbaşı, Rauf Tamer, Erol Simavi gibi isimlerle karşılaşmak sıradandı. Mualla Hanım'a bakanlar mı başbakanlar mı gelmezdi. Mualla, devlet içinde devlet gibi, enteresan bir kadındı;

erkek gibiydi, ismi lazım değil, mafya babalarına küfrededi. Türkiye'de yapamayacağı şey yoktu."

Ash Ural'ın "Mami"si, mafya babalarını bile karşısında "susta durduran" önemde bir "terzi." Canan Özbek, sonradan aldığı soyadıyla Canan Yaka da onun kızı. Selçuk Ural sürdürüyor: "Canan Hanım onun yanında büyüdü, annesinden çok kişi tanıdı, mesleği ondan devraldı. Olağanüstü biridir. Üç gün uyumadan çalışabilir. Fakat insan ilişkileri hiçbir zaman Mualla Hanım gibi değildir. Canan insanları kırdı. Mualla Hanım liderdi. Canan'dan ayrılacağım sırada, 'Ayrılma. (Mualla Hanım) seni mahveder, hiçbir yerde çalıştırmaz' dediler. Yaşım daha 27. Fahrettin Aslan, 'Ben sana iş veremem,' Ofu Osman 'ben seni çalıştıramam' dedi. Cebimde bir liram yok. Gittim Carlton Oteli'ne, Arap Basri'nin yanına yerleştim."

Canan Hanım'ın yakın dostu

Ash dört yaşındayken Selçuk Ural, Canan Hamm'dan ayrıldı. Yanma yerleştiği Arap Basri de dönemin önde gelen mafya babalarından biri. Tanıdığı diğerleri mi? Hüseyin Heybetli, Ofu Hasan, Ofu Hüseyin, Dündar Kılıç, Kürt İdris. "Sanatçı olup da 'ben mafyadan kimseyi tanımam' diyen yalan söyler" diye anlatıyor Aktüel'e Selçuk Ural. "Bir işadamı Alaattin Çakıcı'yı tanırsa istifham (soru işareti) belirebilir de, sanatçıların Alaattin Çakıcı'yı tanıması... Çünkü biz bakanları da tanıyoruz. Köşke de gidiyoruz davetlere; onun için ben mafyanın yıllar yılı bütün düğünlerine gittim."

Bu sözlerine rağmen Selçuk Ural, Alaattin Çakıcıyla kızının tanışmasında asıl rolü anne tarafının oynamış olabileceğini vurguluyor. Yeraltı dünyasından bir ünlü ismin söyledikleri bu iddiayı doğrular nitelikte: "Canan'ın lâkabı 'Parlakçı'dır. Selçuk Ural'dan sonra en büyük aşkı Kadir Inanır'dır. Uğur Kılıç ona 'Canan Ablâ' derdi. Aileyi çok yakından bilir ve tanır. Alaattin'i de öyle tanıdı ve Adapazarı Cezaevi'ndeyken her hafta ziyaretine giderdi."

Aileye yakın kaynağın söyledikleri ise Ash Ural'ı Alaattin Çakıcıya yaklaştıran ortamı biraz daha açıklığa kavuşturuyor: "As

lı'nın teyzesi Ayşe Özbek, Canan'dan 56 yaş büyüktür. İkisi de Alaattin'i iyi tanır. Ayşe'nin Milano'nun en önemli merkezinde bir butiği vardı, sonradan ne olduysa kapattı. O da buradan giden tekstilcilere saat ücreti karşılığında, tercümanlık aracılık yapıyordu."

"Mami'nin büyüttüğü Aslı Ural'ın, annesi, teyzesi ve mesleği dolayısıyla, doğal çevresinin bir kesimi böyle şekilleniyor. Peki, Selçuk Ural bu tablonun neresinde yer alıyor? Kendisine göre hiçbir yerinde: "Ben, berrak, şeffaf, ölçülü, içki bile içmeyen bir adamım."

Selçuk Ural, 1974'te askere gitmeden önce otomobiliyle çarpıp ölümüne neden olduğu bir binbaşı dışında, adı büyük olaylara karışmış biri değil. Basında, bu son olaydan önce, 28 Ağustos 1996 gecesi işlenen bir cinayet mahallinde bulunduğu için yer aldı. Alaattin Çakıcı'nın en yakın arkadaşı Tefik Ağansoy'u Bek'te bir kafede öldürttüğü gece, orada bulunmasını "tesadüf olarak açıklayan Selçuk Ural, hayatını kendini denize atarak kurtardı. O sırada, yaralananlar dışında, kızının "Abla" gibi sevdiği Gülçin Balaban ve bir başka kişi kazaen öldürüldü. Aslı Ural'ın, çok sevdiği birinin perde arkasındaki katili olmakla suçlanan Alaattin Çakıcı'yla birlikte yakalanması da gerçekten bir tesadüf müydü? Yeraltı dünyasının Çakıcı'ya rakip kesimleri soruyu "safça" buluyor. Selçuk Ural'ın "şerefsizce atılan bir iftira" dediği iki kaynağın iddiasına göre o, bu cinayetin muhbiri. Öyleyse Alaattin Çakıcı'yı cezaevinde her hafta ziyaret eden Canan Yaka ile Selçuk Ural'ın kızına "delikanlılığa yakışmayan" bu muamelenin sebebi ne? Aynı kaynak şunu söylüyor: "Selçuk Ural, Alaattin'e bir yanlış yapmıştır."

Bütün söylenenlere ve yaşananlara rağmen doğrunun ne olduğu henüz belli değil. Bu ilginç öyküyü herkes, şimdilik kendine göre okuyor. Örneğin hakkındaki dokuz davadan beşi için idam cezası istenen Alaattin Çakıcı, Aslı Ural'ı yakından tanıyan pek çok kadına göre çağdaş bir Robin Hood. Masallar, gerçeğe ne kadar aykırı olursa olsun mutlu biter. Ama bu öykünün sonunu, Alaattin Çakıcı'nın hangi ülkede olursa olsun çıkacağı mahkeme-lerde anlatacakları belirleyecek.

Selçuk Ural, eski ailesinin yeraltı dünyası ile ilişkisini anlatıyor

* Alaattin Çakıcı'yla tanışıklığınızın düzeyi nedir?

Toplasanız dört defa görüşmüşümdür. İkisi bilmeden ikisi bilerek. Ben beş vakit namazında biriyim, bu işlerle ilgim yok. Aslı'nın da Alaattin Çakıcı'yla daha önce tanışmadığına yüzde yüz eminim.

* Canan Hanım, Alaattin Çakıcı ve Uğur Kılıçla iyi ahabmış.

Onun tanımadığı yoktur. Geçen gün Mehmet Ağar'm düğününe gelinlik dikti. Dünder Kılıç'm kızının gelinliğini dikti. Kürt İdris'in kızının çeyizini yaptı. Ofu Osman'ın düğününe gitti. Bunlar içice meslekler. Yeni jenerasyonda ben bir tek Alaattin Bey'i tanıyorum. O da oturup konuştuğun zaman öyle, "gardaş, mar daş" diyen biri değil, kendini çok iyi eğitmiş bir insan. Bayağı felsefe filan okumuş, konuşabileceğiniz bir insandır kendisi.

• 'Madem Çakıcı'yla ahablığınız yok, "Bunu bana yapmayacaktı, ayıp etti" ne demek?

Onu da çarpıttılar. "Delikanlı değil" demişim güya. Öyle bir kabadayıya ben "delikanlı değil" diyecek kadar cahil değilim. Kızımı bu işe karıştırmayacaktı. Hem merhabamız var, hem de bu tür kabadayılar bazı konularda hassas olur. Neler yaptığının başına aksetmeyen kısımlarını da bilirim. Onun için ona öyle demek, haddime düşmemiştir.

* Canan Hanım'ın ilişkileri daha da sıcak ve yakın galiba?

Onu söylemek bana düşmez ama bu işte günah anne tarafının. O Alaattin Bey'le belki 300 kere görüştü, belki bazı işler yaptı. Bilemiyorum.

* Canan Hanım'ın Alaattin Çakıcı'yla ileri derecede yakın ilişkide olduğu da söyleniyor.

Benim de kulağıma geldi. Ben kaç kere görüştüğümü sayabiliyorum. Ama öbür taraf bunları diyemez çünkü ben de çok şey biliyorum. Bu arada teyzesini ve kocası Mario'yu suçladım. Ben olsam, yanına gelen 28 yaşındaki kıza hâkim olamıyorsan, böyle bir beraberlik var, gel bak derdim. O demeci verdiğim sırada meğer Mario burada, Swisotc deymis. Ertesi sabah korkudan

kaçmış. Sonra sürekli bana telefon etti, "Ben sana ne yaptı Selçuk, sen beni mahvetti. Şimdi Türkiye'ye nasıl gireceğim? Benim orada Sabancılarla, Dinçköklerle alışverişim var. Ben mafya mıyım?" diye.

* Dündar Kılıçla tanışıyor musunuz?

Bana Dündar A b i dersin, kaç kere oturmuşluğum var, 50 mi, 60 mı? Uğur Hanım'ı öbür kocasından tanırdım. Çalıştığımız yerlere gelirdi, çiçek gönderirdi.

"Ağansoy'u ben ihbar etmedim!"

* Alaattin Çakıcı'nın kardeşi Gencay Çakıcı ile tanışır mısınız?

Tanışırım. Alaattin'den farklı tanışıklığımız. O bizim kulübe, Seda Sayan'm eski kocası Sinan'la gelir. Otururuz, çay içeriz. Belki 15 16 kere oturmuşluğum vardır.

* Hakkınızdaki bir iddiaya göre, Tefik Ağansoy'un öldürüldüğü gece siz Bebek Taksi'deyken Gencay Çakıcı'ya telefon edip "Biliyor musun şu anda burada kim var" demiş ve Ağansoy'u ihbar etmişsiniz.

Alaattin Bey bunları vurun emrini vermiş. Bir gece önce kıstırmışlar ama oturdukları barın önüne çoluk çocuk girmiş yapmamışlar. Benim arkadaşımın teknesi var orada. B i z orada Bebek Taksi'de ikiye, üçe kadar çay içeriz. Ağansoy'u tanımazdım. Ama televizyondan biliyorum. Hemen kalkalım diyecektim ama şimdi adam, "Selçuk Bey rahatsız mı ettik der" filan diye düşündüm. Derya Balaban'a hesabı iste de kalkalım dememe kalmadan takır takır başladı, kendimi denizde buldum.

* T e v f i k Ağansoy oraya sıkça gelir gidermiş.

Oranın eski sahibi Cengiz de ülkücü bir çocuktur, Kürt Idris'in damadı. Onlarla T e v f i k iyi arkadaşmış. Ben hiç görmedim orada.

O gece, Çakıcı'nın infaz ekibi Ağansoy'u bir ara kaybetmiş. Sizin Gencay Çakıcı'ya telefonunuzla yeri belirlenmiş.

Ben Gencay'm cep telefonunu hayatta bilmem. Onunla tek başıma hayatta oturmam. O gece cep telefonum yanımda de

ğildi. ikincisi, her gece orada oturuyoruz. Üçüncüsü, biz de oradayız ve arkadaşlarımız yaralanıyor, dünyada en sevdiğim kadın arkadaşım ölüyor. Böyle bir laf nasıl çıkabilir? Ben tam T e v f i k Ağansoy'un yanında oturuyorum. Öyle bir şeyim olsa, oradan kalkarım ne yaparlarsa yaparlar. Bu iddiayı yapan şerefsizdir.

* Eski kayınvalideniz Mualla Özbek nasıl bir hanımdı?

Devlet içinde devlet gibi kadındı. Türkiye'de yapamayacağı şey yoktu.

* 88'deki "M İ T Raporu"hu okudunuz mu?

Hayır ama Mualla Hanımın Türkiye'de bilmediği, görmediği şey yoktu. Ama Canan o kadar güçlü değildi. Alaattin Beyle sıkı ilişkisini, gidip gelmesini, Alaattin'in onun yazıhanesine gelip gitmesini duydum. Ama Mualla Hanım kadar hükümette, iş dünyasında yakını olan bilmem. Sarıyer'deki evinde aklınıza kim geliyor, Türkiye'nin en büyük işadamları oradaydı. O sıralarda bir kadını lanetlediği zaman, gazinoya çıkartmazdı. Alemin kraliçesi gibiydi.

(Seda Ercan Haşim Akman, 1998)

ALTINCI BÖLÜM

Bir Dönemin Belge ve Tanıkları

En ünlü MİT'çi ilk kez konuştu

Nuri Gündeş, 1976 - 1984'te MİT İstanbul Bölge Başkanı'ydı. İpekçi soruşturmasından 1. MİT Raporu'na, birçok olayda adı geçti. 1978'de Aydınlık'taki "Kontrgerilla" dizisinde de. Beş yıl sonra, bu dizi için bilgi sızdırdığı söylenen Turan Çağlar'ı "Amerikalılar'a bilgi satarken" yakalayıp yargı önüne çıkardı. Çağlar hüküm giymeden "enfarktüs"ten öldü. Nuri Gündeş şimdi Çağlar'ın kendisine teşekkür eden mektubuyla birlikte, onun mektupta övdüğü esrarengiz sorgucunun da bugünkü MİT Müsteşarı Şenkal Atasagun olduğunu açıklıyor.

* 17 Nisan 1983 tarihini taşıyan bir mektubu neden bugün açıklıyorsunuz?

İçeriği açısından bugünkü koşullara uygun bulduğum için. Çağlar, mektupta İstanbul'da, MİT'te sorguda bulunduğu günlerde şeref misafiri muamelesi gördüğünü, sağlığına özen gösterildiğini belirtiyor. Tarafımdan sorgu için görevlendirilen iki kontrespiyonaj uzmanı hakkında "Bu elemanlar yetkili olarak yönetime gelseydi ne 12 Mart, ne de 12 Eylül olurdu. İsimlerini bilmediğim, sorgum sırasında sevgimi ve saygımı kazanan bu iki değerli arkadaşıma da veda mektubu yazmak isterdim" diyor. Bu iki kişiden biri bugün MİT Müsteşarı olan Sayın Şenkal Atasagun'dur. Diğeri ise 52 yaşında, yaş sınırından emekliye sevk edilmiştir. Zanlı da olsa Çağlar niteliklerine sahip bir insanın değerlendirmesi önemlidir. Yani teşkilat içinden yetişmiş Atasagun gi

bi bir kişinin MİT'in başına geçmesi bir şanstır; şans iyi değerlendirilmeli.

* "Şans"m iyi değerlendirilemeyeceği yolunda endişelere mi sahipsiniz?

Evet. Göreve yeni gelmiş birinin icraatını beklemeden değerlendirmeler yapılıyor. Fikri Sağlar MİT'in lağvedilmesini istiyor. Personel Daire Başkanlığı dahil üst seviyede birçok görev ifa ettiğim için biliyorum, MİT personeli böyle yaklaşımlardan rence olur, çalışma arzuları körelir.

* Bir parlamenterin " M İ T lağvedilmeli" görüşü neden sizi böyle bir mektubu açıklamaya zorladı?

Nedenini biraz önce söyledim. Ayrıca Atasagun'la birlikte sorgu yapan diğer elemanımız yaş sınırı nedeniyle emekli olmuştu. 52 yaşında emeklilik zorunluluğu bir gizli serviste olmamalı. İstihbaratçı şarap gibi eskidikçe değerlenir. İstihbaratçılık usta çırak ilişkisiyle öğrenilir. Ustayı emekli edip genç yetiştiremezsiniz. Kaydırma gerekiyorsa, Y a ş Haddi Kararnamesi yerine 2937 sayılı kanunun 19'uncu maddesince başka bir birime atanabilirler. Başbakan danışmanlığım döneminde yaş haddi taslağı incelemem için verildi. Doğru olmadığını belirttim. Bu ve benzeri konulardaki görüşlerim dikkate alınmadı. Ben de istifa ettim.

* Açıkladığınız mektup bu olay hakkında daha önce yayımlanmış haberlerle çelişiyor. Nokta Dergisi 1993'te Çağlar'ı haber konusu yapmıştı. 1978'de Aydınlık gazetesinde yayımlanan "Kontrgerillayı Açıkıyoruz" dizisine kaynak olduğu için önce tarafınızdan şiddet gördüğü, 1993'te de esrarengiz şekilde evinden alınıp götürüldüğü, bir ay sonra Ankara'da casusluk suçuyla yargılanmaya başladığı yazıyordu haberde. Üstelik "Öldürüleceğim" diye mektup yazdıktan bir hafta sonra Mamak'ta ölmüş. Kimi kalp krizinden öldüğünü, kimi intihar ettiğini söylüyor.

Turan Çağlar bizde kaldığı 15 gün içinde çok iyi muamele gördüğünü yazmaktadır. Askeri tutukevinde ne olduğunu bilemem. • ..

* Casusluk suçlamasından önce de Çağlar'ın defalarca kaçırıldığı, sorgulandığı, hatta dövüldüğü söyleniyor.

Kötü muamele hiç yapılmamıştır. Kaçırıldığını iddia ettiği

süreçle kontrespiyonaj zanlısı olduğu süreç farklıdır. Mektup, B a tılı bir ülke adına haber derleme suçuyla sorgulanıp yargılanmasına başlandığı süreçle ilgilidir.

* Aydınlık'taki yazı dizisi sırasında ne oldu?

Bu MİT'i ve orduyu hedef alan bir yazı dizisiydi. Kişisel ka naatıma göre güçlü bir Batılı gizli servisin 12 Mart döneminde görev alan kişileri hedef alarak alt ve üst kademe arasına nifak sokma girişimiydi. Aydınlıkla ilişkisi tespit edilmiştir. Bana bir mektup yazmış ve hiçbir ilgisinin olmadığını söylemiştir. Sözüne itibar edilip hakkında işlem yapılmamıştır.

* Siz o dönemde MİT'in İstanbul başkanıydınız. Teşkilatınızı hedef aldığını söylediğiniz, gizli bilgileri açıkladığı için suç olduğu düşünülebilecek bu yazı dizisi için ne önlem aldınız?

Yasal işlem Ankara'daki hukuk müşavirliğinin işidir. Biz bilgileri ilettik. Niye dava açılmamıştır, açıldıysa ne olmuştur bilmiyorum.

* Dizinin yayımlandığı günlerde Çağlar la ne gibi bir diyalogunuz oldu?

Kendiliğinden bize geldi. Özür dilemek için. Verdiği bilgilerin doğru olmadığını söyledi, bunu bir mektup yazarak da ifade etti.

* Çağlar'ın gazete kapısında adamlarımızca yakalanıp, Belgrad ormanlarında dövüldükten sonra yanınıza getirildiği söyleniyor.

15 Ağustos 1978'de gazetede isminin çıkacağını haber aldım. Ayrıntılarını hatırlamıyorum, Çağlar'ı getirdiler. Kendisine, bahsedilen dönemde yurtdışında görevli olduğumu hatırlattım. Neden beni sorumlu tuttuğunu sordum. İhtiyarlık, dedi. Yanımdan aradı. "Yanlılık olmuş, Nuri Bey o dönemde yurtdışındaymış" dedi. Baskıya girildiğini söylemişler. "Eyvah" dedi, gitti; bir daha da görmedik.

* M İ T personeli olmadığı, M İ T ' l e ilişkisi olduğu söyleniyor. Sizce Aydınlık'a verdiği, dizide adı geçen kişilerin personel dosyalarından alındığı izlenimi veren çok özel bilgileri nereden buldu? Eymür, Analiz adlı kitabında yayının teşkilatı paralyze ettiğini yazıyor.

Dostlukları, sınıf arkadaşları var. Onlardan öğrenmiş olabilir. Sonuçta biyografik bilgiler. Çağlar iyi bir arşivciydi. Daha önce basında yayımlanan yazıları biriktirip notlar almış. Hiram A b bas'la ilgili bilgiler böyleydi mesela.

* Teşkilata zarar verdiğini belirttiğiniz bir insanın peşini bıraktığınızı, 1983'e kadar onunla uğraşmadığınızı söylüyorsunuz. Neden?

Bir mektupla bizden özür diledi. O günden sonra da bize karşı faaliyeti olmadı. Zaten bizi M İ T müsteşarına, Ecevit'e şikayet etmişti. Kasaya belgeler koyup başına bir şey gelirse sorumlu olacağımızı söyledi. Peşini bıraktık. Başına taş düşse sorumlusu biz olacaktık. Koruduk bile diyebilirim. Kontrespiyonaj zanlısı olarak karşımıza çıkana kadar da görüşmedik.

* Çağlar'm 12 Mart'ta İstanbul M İ T başkanı olan Turan Deniz'in kuryesi olduğu, Deniz'in o dönemle ilgili adını aklamak için böyle bir operasyona girdiği söyleniyor. Ne dersiniz?

Sınıf arkadaşı ve dosttular. İkisi de hava muhabere subayıydı. 1976'ye kadar İstanbul'da Deniz'e yardımcılık yaptım. 1976'da başkan olarak geri döndüğümde beni çok övmüş bir insan için, bana husumeti olduğunu düşünmek istemiyorum.

* Kontrespiyonaj olayı nasıl ortaya çıktı?

Askeri sırların bir Batılı servis mensubuna İstanbul'da verilmesi olayıdır. Suçüstü, alışveriş, anında yakalanmıştır. Sorgusunda her şeyi, biz sormadan anlattı. "Her şeyimizi biliyorlar, bunu da bilseler ne olur" diye yaklaşıyordu konuya.

Ailesi soruşturma için evden alınıp götürüldüğünü söylüyor. Siz, suçüstü yakalandı, diyorsunuz. Savaşman olayında suç üstü vakasının tüm ayrıntıları, satılan belgenin niteliği biliniyor. Çağlar olayında ise meçhul...

Biz bunları açıklama yetkisine sahip değildik. Ankara ne düşündü bilemiyorum.

* Ailesi İstanbul'daki sorgu döneminde telefonla konuştuklarında, yüzyüze görüştüklerinde Çağlar'm endişeli olmadığını, normal davrandığını söylüyor. Ankara'ya gönderildiğinde ise bir komployla karşı karşıya olduğunu, hatta öldürüleceğini söylemiş.

Ona televizyonlu özel bir oda verdik. Başına bir şey gelme

sin diye doktor gözetiminde tuttuk. Her akşam doktorla videoya kaydettik. Kalp hastasıydı. İlacını almasını bile hatırlatıyorduk. İstanbul'daki sorgusu bittiğinde Şenkal, evine götürüp ailesiyle görüştürmeyi düşündü. Ailesini MİT'e çağırmaya karar verdik. Mavi Oda'mızda buluşup hasret giderdiler. Sorgu odasına sadece bir kez, son gün girdim. Amerikalılar'a yazdığı mektubu hatırlatıp onun söylediği gibi oyunu kurallarına göre oynamamız gerektiğini, onun kaybedip bizim kazandığımızı söyledim. Ayrılırken yanaklarından öptüm. Sonra yargılanmak üzere Ankara'ya gönderdik. İstanbul'da şikayeti olan adam Ankara'dan bu mektubu yazmaz.

* Casusluk, vatana ihanet gibi çok ağır bir suçlamayla Ankara'ya gönderdiğiniz kişi, tutuklu bulunduğu cezaevinden dışarıya çıkartılan mektuplarında bazı gazetecilere olayın bir komplo olduğunu, ortadan kaldırılacağını yazıyordu.

Şunu biliyorum, ilacını bir gün bile almazsa ölebilecek durumda bir kalp hastasıydı. Enfarktüstten öldü. Belki ilacını almayarak intihar etti. Çok zor, onur kırıcı bir durumdu.

* Mektuba dönelim. 27 Mayıs'ta rol almış bir insanın "MİT'te böyle yöneticiler olsaydı iki darbe de olmazdı" ifadesi darbeciliğe karşı bir değerlendirme mi?

Çağlar darbelere girip çıkmış, siyasi yönü olan, devlet büt yükleriyle görüşen bir insandı. İyi istihbarat verilseydi bunlar olmazdı, demek istiyor olabilir. Umarım bu kez fırsat değerlendirilir. Geçmişte Hiram Abbas'la böyle bir fırsat yakalanmıştı. Değerlendirilemedi. Şimdi Şenkal Atasagun'un her taraftan desteklenip başarıya ulaşmasını sağlamak gerekiyor. Benim bu yaştan sonra bunu söylemekte hiçbir çıkarım olamaz. Sadece psikolojik bir dürtüyle bu açıklamayı yaptım.

TURAN ÇAĞLAR:

Casus mu, kurban mı ?

27 Mayıs hareketinin önde gelen kurmay albaylarından biriydi. 1921'de doğdu. 1941'de Harp Okulu'ndan, hava muhabere ratçı olarak mezun oldu. Orduda istihbarat uzmanı olarak görev

yaptı. 27 Mayıs'ta İstanbul Radyosu Müdürlüğü yaptı. Talat Aydemir ekibiyle de ilişki içindeydi. 1965'te emekli olup Odalar Birliği bünyesinde "Özel Sektör Enformasyon Bürosu"nu yönetti. Faaliyetleri tam olarak bilinmeyen bu bürodan ayrıldıktan sonra, 1979'a kadar Akbank'ta görev yaptı. 12 Mart süreci ve sonrasında Doğan Avcıoğlu ve ekibiyle yakın ilişki içinde oldu. Özellikle gazeteci çevresini yaklaşan 12 Eylül'e karşı yıllar öncesinden uarmaya başladı. Cumhuriyet Gazetesi çevresindeki dostlukları, açıklanmasını istediği bilgilerin kamuoyuna yansımaları sağlanmayınca Aydınlik Gazetesi'yle bağlantı kurdu. "Kontrgerillayı Açıkıyoruz" dizisinde kullanılan bazı bilgileri ilettil. Ailesinin Nokta Dergisi'ne açıkladığına göre bu dönemde defalarca kaçırıldı, sorgulandı, tehdit edildi. Hatta gazeteci dostu Nimet Arzık'la bir suikast girişiminden kurtuldu. 16 Mart 1983'te, eşinin ifadesine göre, "bir operasyon için bilgisine başvurulmak üzere" evinden alındı. MİT İstanbul Bölge Başkanlığı'nda 20 gün sorgulandıktan sonra, TCK'nın 133'üncü maddesi uyarınca casusluk suçlamasıyla Genelkurmay Askeri Mahkemesi'nde yargılanmak üzere Ankara'ya gönderildi. İddianamede, ABD'li diplomat William Philips'e güncel haberleri değerlendirme notları verdiği yazılıydı. Alışveriş fotoğrafları, notlar ele geçmişti. Komployla karşı karşıya olduğunu söyleyen Çağlar, hapisten bazı gazetecilere hayatının tehlikede olduğunu yazdı. Yargılama devam ederken, 28 Temmuz 1983'te Hürriyet Gazetesi'nde hakkında "Casus değil, Amerikan sempatisi" başlıklı bir haber yayımlandı. Çağlar o akşam öldü. GATA'nın otopsi raporuna göre ölüm nedeni enfarktüs idi. Kalbi için gereken ilaçları almamıştı.

NURİ GÜNDEŞ:

Hep gündemde kalan MİT'çi

Çağlar gibi ordu kökenli. 73 yaşında. Kara Harp Okulu'ndan mezun olduktan sonra tankçı sınıfında hizmet yaptı. Personel sınıfına geçti. Yurtdışında istihbarat eğitimi gördü. NATO'da görev yaptı. 1967'de yarbay rütbesinde ordudan ayrılıp MİT'e geçti. İlk önemli görevi 1974'te personel daire başkanlığıydı. 1976-1984

arası İstanbul bölgesi müdürlüğü yaptı. Daha sonra dış istihbarat daire başkanlığı yaptı. 23 yıllık çalışmasından sonra, 1986'da Hıram Abas teşkilata dönünce "prensip nedeniyle" ayrıldı. Adı Aydınlik'm "Kontrgerillayı Açıkıyoruz" dizisinde gündeme geldi, "kontrgerillanın İstanbul'daki ikinci adamı" olarak ilan edildi. Mehmet Eymür Hıram Abas ikilisinin hazırlayıp 1984'te basına sızdirdığı 1. MİT raporunda yeraltı dünyasıyla karanlık ilişkisi olduğu iddia edildi. Başbakanlık Teftiş Kurulu'nun incelemesinde iddiaların iftira olduğu belirtildi. Tansu Çiller'in başbakanlığı döneminde "güvenlik danışmanlığına getirildi. Adı Susurluk sürecinde gündeme geldi. Çatlı ve Ağca'nın onun bilgisi dahilinde MİT'çe kullanıldığı iddia edildi. TBMM komisyonunda verdiği ifadede bu iddiaları reddetti. Son günlerde Abdi İpekçi'yi dinlettiği iddialarıyla gündeme gelen Gündeş, suçlamaları reddedip "İnsanların mahremiyetine girmekten nefret ederim, yasadışı dinleme faaliyetinden tiksiniyorum" diyor.

MAHİR KAYNAK:

"Gündeş konumunu sağlamlaştırıyor"

Bu mektubun Şenkal Atasagun'u korumak amacıyla açıklandığını düşünüyorum. Teşkilat içindeki çatışma ve mücadelelerle ilgili bir girişim olmalı. Gündeş, Atasagun'un müsteşarlığının kendi cephesi açısından kabul edilebilir bir çözüm olduğunu düşünmekte, diğer gruplara karşı onun durumunu güçlendirmek istemektedir. Bir başka açıklama şu olabilir: Turan Çağlar'm komploya kurban gittiğini düşünen kişilere karşı kendi masumiyetini göstermek amacını taşımaktadır. Bu yolla intikam girişimlerinin de önünü kesmeyi denemektedir. Bence bu zayıf bir ihtimal. Belki 28 Şubat sürecinde Çiller cephesinde yer almasının askerler arasında yarattığı rahatsızlığı bertaraf etmeye çalıştığı söylenecektir. Bu mektubun sözü edilen durumu unutturabileceğine inanmıyorum.

(Serhan Yedig Haşim Akman, 1998)

2

Avcı: İsyan hakkımı kullandım

Emniyet Genel Müdürlüğü İstihbarat Dairesi Başkan Yardımcısı Hanefi Avcı, ikinci kez şaşırtıyor. Birincisinde, güvenlikten sorumlu tüm yöneticilerin tam siper olduğu günlerde ortaya çıkmış, devletin her biriminde çeteler olduğunu söylemişti. O zaman onu "politika gereği" alkışlayanlar, şimdi "yine politika gereği" bir kamu görevlisi için kullanılabilecek en ağır suçlama terimini ağızlarından, öylesine fırlatıverdiler: "Casus!" Avcı bu vesileyle ikinci kez konuştu; bir emniyet yöneticisinden asla beklenmeyecek tezleri savunarak...

* "İstihbarat skandali" kimilerinin söylediği gibi Susurluk'un rövanşı mı? Önünüze gelen, cumhurbaşkanına iletilen belgeler neyi anlatıyordu, ne gördünüz orada?

Avcı Üst makamlara ilettiğimiz bir belge var veya yok demek istemiyorum, orası tamamen görev kapsamına giriyor. O kısmını geçelim. Basma yansıyana göre, polis önüne gelen birtakım bilgileri değerlendirip bakmış, klasik askeri sistem içinde olmaması gereken, adı duyulmamış bir birim, adı duyulmamış faaliyetler var gibi. Bu faaliyetler ve birim doğru mu, yanlış mı? Devletin çok gizli bir hareketi mi veya normal bir olay mı, bunu üst makamlara, başbakana ya da cumhurbaşkanına bildirmek gerekir.

* Ne gibi bir farklılık vardı klasik ordu yapısının dışında. İrticai faaliyetleri araştırmak gibi bir şey çıktı basında, bu kadar mı?

Avcı O konuya girmek istemiyorum, görev kapsamına giriyor. Hem röportajın manasını aşan hem de, benim başımı belaya

sokacak bir mayın tarlası gibi. Ama, basma yansıyanların süslemelerini kaldırıp çıplak delilleri ortaya koyduğunuz zaman olay gözüküyor.

* Bir darbe örgütlenmesi mi?

Avcı Basına yansıyanlara baktığınızda klasik askeri örgütlenmenin dışında bir şey görünüyor. Buna benzer bir şeyi başka bir birimde de görsem, aynı kuşkuyu duyardım. Devletin örtülü teşkilatları olur ama, bunun da bir şekli şemali vardır. Şüpheli bir durum görürseniz yapmanız gereken şey üst makamlara haber vermektir, hele bu çok ciddi bir olaysa, devletin en ciddi kurumlarından birinin içinde oluyorsa iletmek durumundasınız. Karar verecek olan siyasi otoritedir.

Yani bir darbe örgütlenmesi devlete bildirildi, fakat casuslukla suçlandınız, üstelik darbe örgütlenmesi iddiası değil, bunu haber verenler suçlandı.

Avcı Ben darbeyi önledi gibi ucuz kahramanlık havasına bürünmenin de yanlışlığına inanıyorum. Çünkü hepimiz birkaç aydır böyle bir beklenti içindeydik ve bunun gizlisi saklısı yoktu, açıktı. Ve bence zaten Türkiye'de askerin hiyerarşik sistemi içinde herhangi bir davranışına karşı koyacak kimse yok, kimsenin yapacağı bir şey de yok.

* Gelir ve yapar...

Avcı Evet, ama bunlar bütünlük içinde değil de farklı küçük gruplar halinde harekete geçiyorsa, Susurluk'a yansıyan biçim gibi; bunlara en azından şüpheyile bakmak bizim, MİT'in ve benzeri kuruluşların en tabii görevimiz.

* Susurluk Komisyonu'na açıkladıklarınızın, bildiklerinizin çok az bir kısmı olduğunu söylediniz. Ama o kısım bile çözülmedi. Neden çözülmedi, nasıl çözülür?

Avcı Olay sadece Susurluk değil. Türkiye'yi bir bütün halinde tüm sorunları içinde görmek gerekir. Bir kere Türkiye'de kamu çalışanları kendini her şeyin üstünde, herkesten daha farklı görüyor, devleti korumak ve kollamak adına veya resmi ideolojileri adına birçok şeyi yapma gücünü kendinde buluyor. Sivil otorite ise "Bu benim işim değil" deyip kenara çekiliyor. İkincisi, kamunun kendi içdenetim sistemi yok. Bir suç işlenirse "kapatalım"

diye bakılıyor. "Türkiye'deki demokrasiye dışarıdan baktığım zaman iki ayrı kurum aynı yerde yaşıyor gibi görüyorum" demişti bir yabancı. Ya n i bir resmi güçlerin kurduğu bir devlet var, bir de sivillerin kurduğu bir devlet. Biri çok ciddi, asık yüzlü, belli işleri yapabilen; diğeri daha lakayt, daha basit işler yapabilen bir devlet, ikisi birleşmediği için hayatın her alanına yansıyor bu. Susurluk olayında iddiaların hepsi resmi devletin yaptığı hatalar gibi gözüküyordu. Ama bunların üstüne gitmesi gereken sivil gücün bunun için ne hazırlığı vardı ne de bu hakkı kendinde görüyordu.

* Bu da bir hayal kırıklığı, umutsuzluk yarattı, böyle gelmiş böyle gider, gibi...

AVCI Şu var: Biz çok ciddi iddialarla çok şey ortaya döktük, hepsinin bir kalemde çıkmasını istiyoruz. Oysa dünyanın hiçbir yerinde hızlı olmuyor bu iş. Birden büyük hızla çıktı, ama patlayacak olgunluğa gelmedi. Süratle de bir koruma çemberine girdi. Bence çok daha fazla isim ve olay var ve bunlar bir gün bir yerde dökülecek. Bir defa ucu açıldıktan sonra daha hızlı çözülecek.

* Bu umudunuz mu, yoksa inancınız mı?

AVCI Bu işin yüzde yüz gizli kalacağına inanmıyorum. Olup bitenlere baktığınız zaman iddialarla yakalananlar arasında çok büyük bir oransızlık var.

* Anlattıklarınızda M İ T Kontroller Dairesi ve Jitem ayakları da vardı, oralarda pek bir şey yapılmadı mesela.

AVCI Daha birçok olay var. Suçlanan kişiler açıklamalarından çok rahatsız olduklarını açık açık belli ediyor. Benimki bu tahkikatı yapacak insanlara yol yöntem göstermek, ipucu vermektir. Eğer anlattıklarım doğrultusunda araştırma yapılırsa biraz daha çözüleceğini sanıyorum.

* Jandarma Genel Komutanı Teoman Koman jandarmayla ilgili iddialarınızın doğru olmadığını söyledi. Mehmet Eymür de hakkınızda bir tazminat davası açtı.

AVCI Basında, daha tahkikat bitmeden, iddialar doğrulanmazsa hakkımda dava açılacağı şeklinde beyanatlar çıkmıştı. Hi yararlık sistemde böyle bir beyanat astlarca nasıl algılanır? Üstlerim bana böyle bir şey söyleseydi, ben bu tahkikatı şöyle bitir

mem gerekir, diye anlardım. Ayrıca hakkında çok ciddi iddialar bulunan bazı insanlarla ilgili soruşturma yapılırken onların bulundukları görevden uzaklaştırılması gerekir. Çünkü bulundukları görev soruşturmayı zorlaştırır. Benim söylediklerim üzerine Susurluk Komisyonu'nun bulduğu bir banka makbuzu var, bir tanık can güvenliği sağlanırsa her şeyi anlatacağını, birtakım şeyleri bu insanlarla birlikte yaptığını söyledi. Buna rağmen tahkikat böyle çıktıysa...

* Siz kimsiniz, sizi kim konuşturdu, konuştuğunuza pişman mısınız?

AVCI Kendi adıma konuştum ve pişman değilim. Hatta, birçok şeyin eksik kaldığı, istediğim gibi gitmediği inancındayım. Başkalarının da çıkıp konuşması gerekirdi. Olduğum yerde kalıyorum, bunun verdiği bir rahatsızlık var. Çok yakımdaki insanlara verdiğim rahatsızlıktan dolayı rahatsızım. Huzurlarını kaçırdım, istemedikleri bir yaşama sürükledim. Sadece ailem değil yakımdaki başkaları da zarar gördü. Ama anlattıklarımın dolayısıyla rahatsız olmuyorum. Bazen şöyle düşünüyorum: Yakalaması gereken tanıklık yapıyor, bu çok tuhaf bir olay. Sanki başkasının koltuğunda, başkasına ait bir evde oturuyorum. Ama şu andaki konumumla bunu yapacak güçte değilim, bu beni rahatsız ediyor uzun zamandır.

* 23 senedir meslektesiniz. Y o l u n başındaki Hanefi A v c ı dünyaya olaylara nasıl bakıyordu, şimdi nasıl bakıyor?

AVCI Küçük rütbeli iken, Mersin'de sekiz yılım geçti. Şu anki düşüncelerimle en çok çelişen dönemim budur. Şu an çalıştığım bir ortamda ve o anlayışa uygun görev yaptım. Yıllardır Mersin'e gitmiyorum. Yakaladığım, sorguladığım, operasyonlarına katıldığım insanların büyük çoğunluğu bugün dışarı çıkmış. Birçoğu kendisine yeni bir hayat kurmuş. Onlar şimdi olaylara nasıl bakıyor, ben nasıl bakıyorum, karşı karşıya gelmek istiyorum. Bazılarıyla karşılaştım, hatta selamlaştım. Bu çok farklı duygular uyandırdı bende. Hem sol hem sağ kesim içim geçerli. Haksızlık ettiklerim olabilir, helalleşmek isterim. Sonraki Diyarbakır sürecinin başında gördüklerim beni etkilemeye başladı. O dönemin sonunda düşüncelerim büyük oranda değişmişti. Şu çok netti: Bir

şeye çok inanmış, başkalarının iyiliği için bir şey yaptığını inanan insanlara farklı yaklaşmak, onları anlamak, bunun için de dünyalarına girmek gerekiyordu, ideolojik fikirlerinden vazgeçilmeden bu insanlarla yapılacak mücadelenin bir şeye yaramayacağını gördüm. Türkiye pratiği de bunu gösterdi. Terörü ortadan kaldırmak için, insanlara terörist yöntemlere başvurmasına gerek kalmayacak bir ortam yaratmak gerekir. Kendisini ifade edebilme, düşüncesini ortaya koyabilme, o düşüncesi doğrultusunda örgütlenebilme ve kendi sesini duyurabilirle ortamının.

* Bu ortam yok mu Türkiye'de?

AVCI Var olduğunu söylemek çok zor. Bu kadar çok terörle karşılaşmış ülke dünyada çok az. Yıllarca sol terör yaşadık. Azaldı ama nedeni biz değildik; dünyada olup bitenler Türkiye'ye öyle bir yansıdı ki bu ideolojinin temellerini sarstı. Buna rağmen İstanbul, Ankara ve İzmir'de ciddi bir sol terör yaşıyoruz. Demokrasinin yerleştiği ülkelere baktığınız zaman sol cereyanlar, akımlar Marksist örgütler var, ama terör yok. Aynı ortam bizde de yaratılınca terörün yapabileceği pek bir şey kalmaz. Bu ortam onlara bahşedilmiş bir şey gibi değil, hakları, hukukları olarak yaratırsa, o insanların terörist yöntemlere başvurması için neden kalmaz. Birkaç marjinal olabilir ama güvenlik güçlerinin denetim altına alabileceği bir şeydir bu.

* Aksi halde devam mı edecek?

AVCI İnsanı diğer bütün canlılardan ayıran, çevresini, toplumunu düşünebilmesi. Bunu yapmayan, düşünmeyen sadece yaşayan bir insan tipi yaratmaya kalkarsanız insanlık yok olur. Bundan dolayı insana düşüncelerini rahat açıklayabilmesi ortamını yaratmamız lazım. Ama siz, hayır bunu söyleyemezsin, şunu konuşamaz ve yazamazsın, bu konuda üçünüz bir araya gelemez, dernek parti kuramazsınız dersiniz, doğrunun sizinki olduğuna niye inansın! Madem ki bütün barışçı yollar kapalı, ben de başka yollar ararım, şiddete başvururum, der. Şiz de şiddete karşı şiddet kullanırsınız, o bu defa daha fazla şiddet kullanır, bu kördövüşünün sonu gelmez. Almanya'da görevli bulunurken, "PKK'yı destekliyorsunuz, bize gerekli desteği vermiyorsunuz" dediğim bir Alman polisi, "Hayır biz yasalarımızın gerektirdiğini ya

pıyoruz" dedi. Ve şunları söyledi: "Her ülke komünizmden zarar görmüştür, ama hiçbir ülke Almanya kadar görmemiştir, her ülke komünizme karşı ciddi mücadele sergiler, ama hiç kimse bunu Almanya kadar ciddiye almaz. Çünkü biz ikiye bölündük. En büyük zararı biz gördük. Ama buna rağmen Almanya'da Komünist Partisi serbesttir, üyeleri vardır. Ben komünizme çok şiddetle karşıyım ama, devletin bu politikasına karşı çıkmam. Çünkü bu sistemin ayakta kalabilmesinin, komünizmi yenmenin şartı bu. Ya nış anlamayın dostum ama, benim de size tavsiyem budur." O zaman çok büyük tepki duymuştum. Ama dedikleri doğru çıktı. Doğru Almanya, Batı ile birleşti. Bunu kendi ülkemize çevirdiğim zaman diyorum ki, o Alman çok doğru söylüyordu. En azından bu noktada. Çünkü siz rejime muhalif görünen kitle ve gruplara hayat hakkı tanımadığınız, bunu tabii bir hak olarak görüp saygı duymadığınız zaman bunun adı demokrasi olmuyor.

* Susurluk konusunda konuştunuz, başınız ağrıdı, herhalde yalnız kaldınız, teşkilattan da tepki gördünüz, sonra 32. Gün'de konuştunuz; tahkikat ve mahkemeler peşpeşe geliyor. Ne yapmayı düşünüyorsunuz?

AVCI Başlangıçta bir tek düşüncem vardı: Birtakım şeyleri söyleyebilmek ve konuşabilmek. Bundan sonra ne olacağını ise yeni yeni düşünmeye başlıyorum. Ama buna rağmen televizyona çıktıktan sonra elimdeki cep telefonu pili bitene kadar susmadı. Birçok insanın bu düşüncelere destek verdiği inancındayım. Türkiye'de artık sessiz ve büyük bir çoğunluk olumlu gelişmeleri destekliyor. Ama çok küçük ve azınlık organize bir grup, daha fazla ses çıkarttığı için önünüzü tıkıyor. Geçen gün İzmir'de birisi yakalanıyor. Birçok insanı katletmiş, gaspetmiş. Çok hunharca. Ama o bile, yakalandığında^ basında okudum, "Her şeyi vatan için yaptım" diyor! Ben her şey vatan için, demiyorum. Belki abartılı gelecek ama, dünyadan beklentim yok. Gelecekle ilgili, ne olursa olur diyorum. Hesabını yapmaya da fazla ihtiyaç duymuyorum.

* İstihbaratçılık bitti mi artık?

AVCI Susurluk Komisyonu'nda konuştuğum zaman bitmişti esasen. Her mesleğin kuralı var. istihbaratçı ne olursa olsun ko

nuşmamalı, sır saklamasını bilmeli. Ben öyle bir ikilemde kalmıştım ki, sır saklayıp mesleğime mi bağlı kalacaktım, açıklayıp bu ülkeye görevimi mi yapacaktım? istihbarata değil ülkeye ihanet etmemek lazımdı. Belki sırrı açtım ama, bu ülkeye borcum olduğunu düşünüyorum. Ödediğimi söyleyemem ama, ödenmesi doğrultusunda gayret sarf ettiğim inancındayım...

* Bu defa nereye ihanet ettiniz?

AVCI Bence memuriyete, devletin resmiyetine ihanet ettim. Devletin kamu yönetiminin kurallarına. Ama burada bir insani taraf da var; hiçbir insana karşı maddi delilsiz, emaresiz suçlama yapılmamalı. Söylenenler benim gibi bir insan için veya arkadaşlarım için en son söylenecek şeydi. Siz minareye belki alçak diye bilirsiniz ama, kuyu diyemezsiniz; yapılan oydu. Casus denerek, çete denerek, şebeke denerek lekelenmeye karşı benim bir isyanımın olması gerektiğine inanıyorum. Bunu söylerken, devletin belki klasik bürokratik zihniyetini aşarak ileri gittik zannediyorum. Ama özünde, niyetimiz kötü değildi.

(Necdet Açan, 1997)«

(*) 32. Gün ve Akrüel'e 7 Temmuz 1997'de verdiği röportajlar sonrasında dönemin Jandarma Genel Komutanı Teoman Koman'm çağrısı üzerine önce Mehmet Eymir sonra da çeşitli kurumlar A v c ı aleyhine dava açtı. Ankara 2 No'lu DGM'de TCK'mn 132. Maddesi'ne muhalefetten 15 yıl, Bakırköy 2. Ağırceza Mahkeme;i'nde 159. Maddesi'ne muhalefetten 1 yıl ceza istemiyle yargılandığı davalardan beraat etti. Bu arada ilk dava sırasında tutuklandı, 10 gün cezaevinde kaldı. Toplam 26 ay terfi, kıdem ve disiplin cezası aldı ve kızağa çekildi. Halen A P K uzmanı statüsünde görev yapıyor.

Ben, Susurluk'tan Süleyman Ü.

Susurluk Kazası devlet içindeki çetenin emniyet kısmının ortaya çıkmasına neden olmuştu. Benzer haraç ve uyuşturucu faaliyetlerine JİTEM mensubu bazı subay ve astsubayların da karıştığı suçlaması ise, "Bodrum Sun Club" olayıyla Susurluk Komisyonu zabıtlarına geçti ama, Jandarma Genel Komutanlığı iddiaları yalanladı. Ne var ki, Aktüel'e konuşan, söylediklerini daha önce askeri makamlara da anlatan, anlattıklarım o askeri makamların tanıklığında bir kez doğrulatan Süleyman Ü.'ün ağzından çıkanlar, "JİTEM'de haraç çetesi var" iddialarının yeniden soruşturulmasını gerektirecek ciddiyette...

"Bodrum'da bir kişi, arkadaşı V a s f i Ahmet Köseoğlu'na Sun Club adlı motelinin büfe ve barını işletme hakkını veriyor. Bir süre sonra aralarında sorun cıkkor ve Köseoğlu mafyacılık işleriyle uğraşan bir adam kiralyor." "Devlet içindeki çeteler"i soruşturan Susurluk Komisyonu önünde verilen ve bu iki cümleyle başlayan ifade, o güne kadar söylenti halindeki iddiaların rengini bir anda değiştirivermişti. Eski Emniyet İstihbarat Daire Başkanı Yardımcısı Hanefi Avcı, bu iki cümleyi sürdürüp olayı ayrıntılarıyla anlatacak ve Jandarma Genel Komutanlığı'na bağlı J İ T E M adlı örgütün kimi elemanlarının da kirli işlere bulaştığını söyleyecekti. Bazı subay ve astsubayların da ismini vererek...

Bu ifade, iki güvenlik örgütünün, jandarma ve emniyet arasındaki ilan edilmemiş savaşın ateşleyicisi oldu. Avcı'nın talebi üzerine Jandarma Genel Komutanlığı'na yazılı başvuruda bulu

nan Susurluk Komisyonu "Bizde böyle bir örgüt yoktur" cevabını aldı. Ama jandarma teşkilatı bununla yetinmeyip, bizzat genel komutanın ağzından "Avcı'nın iddialarının soruşturulacağım, ama iddialar asılsız çıkarsa bu kez Avcı hakkında soruşturma isteneceğini," açıkladı.

Nitekim, geçen haftalarda, Hanefi Avcı'nın iddialarının araştırıldığına, ama dayanaksız olduğunun saptandığına dair bir haber yer aldı basında. Haberde Avcı hakkında soruşturma açılmasının istendiği de belirtildi... Ama geçen hafta Aktüel'e başvuran bir "birincil kaynak" iddiaların yeniden ele alınmasını gerektirecek ciddiyette açıklamalarda bulundu. Bu kaynak, doğrulanardığı açıklanan "Bodrum Sun Club patronundan haraç istenmesi" olayının "tanığı" olan ve "göz hakkı olarak" kendisine de üç bin dolar karşılığı çek verildiğini söyleyen Süleyman Ü. idi. Üstelik Süleyman Ü. aynı şeyleri daha önce ifade verdiği Genelkurmay'da ve İstanbul İl Jandarma Alay Komutanlığı'nda da anlatmıştı... İşte haraç çetesinin "göz tanığı" Süleyman Ü.'nün ağzından "JİTEM çetesi..."

* Sun Club olayına nasıl karıştınız?

S.Ü. Daha önceden tanıştığım Mustafa Keskin, Bodrum'da birtakım sorunlar olduğunu söyleyip yardım istedi. Ben de ismini Süleyman Demir diye bildiğim, ama sonradan kod isminin "Mete," gerçek adının İbrahim Babat olduğunu öğrendiğim şahısla onu buluşturdum.

* Sorun neymiş?

S.Ü. Sun Club'm barını işleten Ahmet Vasfi Köseoğlu ile otelin sahibi Ahmet Başmısırlı arasında sürtüşme çıkmış. Biri çık, diyor, diğeri çıkmam, diyor ve iş sertleşiyor. İbrahim Babat'a "Bu işin altından kalkabilir misin" diye sordum. O da "Ben JİTEM'le işbirliği halindeyim, İzmir bölgesinde yapamayacağım, altından kalkamayacağım iş yok" dedi. Beni Hasanpaşa'daki Vatan Hasta nesi'nde Yüzbaşı Sinan Yaşar ve Yaşar'ın akrabam dediği Mehmet Akşehir'le tanıştırdı.

* Kimdir Yüzbaşı Sinan Yaşar?

S.Ü. Ege Bölgesi Jandarma İstihbarat Grup Komutanı. JİTEM'in başı. Ben kendisini makamında da ziyaret ettim, babacan

tavırlı bir insan. Bu tür işlerin altından kalkabilecek bir insan olarak gördüm onu.

* Hastaneden sonra ne oldu?

S.Ü. Sinan Yaşar'ın görevlendirdiği üç astsubay (Celil Mağaralı, Erkan Şahin ve Kasım Pehlivanlı), İbrahim Babat ve Mustafa Keskin Bodrum'a gittiler olayı çözmek için. Yanlarında olayla ilgileri olmadığı için ismini vermek istemediğim başkaları da vardı. Telefonla arayıp bana da Bodrum'da olduklarını bildirdiler. Ama Sun Club'ın sahibi Ahmet Başmısırlı "Tehdit ediliyorum" diye emniyete şikayette bulunup Mustafa Keskin'in ismini veriyor. Polis otelde bunları çeviriyor. İbrahim Babat ve Mustafa Keskin otelin sahibi Başmısırlı'yla görüşmek istiyor. Sivil ve resmi bir sürü polis var otelde ama, bunlardan kimlik bile soramıyorlar. Bizimkiler "JİTEM görevlisiyiz, burada eroin, esrar operasyonu yapıyoruz, siz kimi koruduğunuzun farkında mısınız" deyince elleri kolları bağlanıyor tabii. Babat'la Keskin patronla görüşmeye giriyorlar ama Başmısırlı korkup kaçıyor. Otele gidişi ve saldırıya karşı korumayı JİTEM mensupları yapıyor.

* Para da mı isteniyor orada?

S.Ü. Para alındı ama daha sonra. Ahmet Başmısırlı araya başkalarını soktu ve İstanbul'da bir görüşme organize edildi. Bu görüşmeye ben de şahidim.

* Siz nasıl şahit oldunuz?

S.Ü. İsmi vermek istemediğim başka şahitler de var. Beykoz'a Başmısırlı'ya gittik. Babat'la Keskin girip adamla görüştüler. İbrahim Babat polise şikâyet ettiği için ondan ceza olarak 100 bin dolar istedi. Oradaki görüşmeler hep JİTEM adına geçti ve Ahmet Başmısırlı korktu. Mustafa birtakım çek ve paralarla geldi. Sonuçta 40 bin dolara anlaşılmış. Mustafa Keskin bana, Yüzbaşı Sinan Yaşar'a iletilmek üzere, 10 bin dolar karşılığı, hamiline yazılmış bir çek verdi. Ahmet Başmısırlı'ya ait olan bu çek Yaşar'ın payıydı. Bana da bu olaylara tanık olduğum için göz hakkı olarak 3 4 bin dolar karşılığı bir çek verdiler.

* Parayı verdiniz mi, nerede?

S.Ü. İzmir'e gittik, Sinan Yaşar ve Celil astsubay bizi Kralın Yeri isimli yerde ağırladılar. Başkaları da vardı bizimle. "Abi Mus

tafa Keskin'in selamı var, bu iş için teşekkür ediyor, bu da sizin hakkınız" deyip çeki Sinan Yaşar'a verdim.

* Herkesin yanında mı?

S. Ü. . Yo k, Celil astsubay da pay istediği için onun yanında verdim. Sinan Yaşar olaya bilfiil girmemiş, astsubaylarını görevlendirmişti. Kendisi Gumbet yakınlarından operasyonu yönlendiriyordu. Ben de telefonla sürekli olarak kendisiyle görüşüyordum.

* Sonra ne oldu?

S.Ü. Bu arada İbrahim Babat birtakım insanlara Yalova Jandarma Alay Komutanı Arif Doğan'ın yanında çalıştığını söylüyor ve benim tanıdığım insanlara eroin teklif ediyorlar Mustafa K e s kinle beraber. Tanıdığım da gelip bana anlatınca Sinan Yaşar'a telefon açtım: "Sinan abi, sizin adınız kullanılıyor, eroin işine bu laşacaklar haberin olsun" dedim. Teşekkür etti, ama aynı gece bana pusu kuruldu, Kadıköy'deki işyerime 300 metre uzaklıkta K a laşnikof la tarandım. İki kurşun yedim, akrabamın parmağı koptu. Bize ateş edeni görmedik ama telefon edip sizi cezalandırdık, dediler. Polisin çalışması sonucu bana pusu kuranın Yalova Jandarma Alay Komutanlığı'nda bulunan İbrahim Babat olduğu tes bit edildi. Alay Komutanı Arif Doğan da Babat'ı kendi eliyle polise teslim etti.

* İbrahim Babat sizi neden öldürmek istedi?

S.Ü. Eroin işini bildirdiğim için.

* Sinan Yaşar'la daha sonra görüştünüz mü?

S. Ü. . Beni telefonla aradı, "Hanefi A v c ı Susurluk Komisyonu'nda Bodrum olayını anlatmış, sakın kimseye paradan söz etme" dedi. " B u olayı kapatalım, ben zaten ayarlamışım, eroin me roin arıyoruz, diye yazmışım" dedi. Ben de " B u işi yapan, haracı alan sizsiniz, beni niye karıştırıyorsunuz," dedim. Askerin tahki kat açtığını da ben Sinan Yaşar'dan duydum.

* İfadeniz alındı mı?

S.Ü. Balmumcu'dan bir subay gelip tahkikat olduğunu söyledi. Gidip özgür irademle ifade verdim. Balmumcu Jandar ma'da. Sun Club olayı için Hanefi A v c ı tarafından tanık gösterilmişim, bu yüzden ifademe başvurmuşlar. Size anlattığım şeyleri

orada da anlattım. Onlar da hayret etti ve rahatsız oldu. Genel kurmaya da çağıldım ifade için. Orada da Balmumcu'da verdiğim ifademi tekrarladım. Balmumcu'da ifademi alan albay çok dürüst, namuslu biriydi, onun yanından Sinan Yaşar'ı aradım. Ya şar bana orada da "Para pul işini karıştırma" dedi, bu telefon görüşmesini ifademi alan subaylar da dinledi.

* Ya n i haraç, para alma olayının başka, hatta resmi tanıkları da var. Peki, korkmuyor musunuz bunları açıklamaktan?

S.Ü. Ben üstümdeki yükü atmış oldum. Eğer suçlu biri varsa Sinan Yaşar'dır. Devletin subayı, devletin imkanlarını kullanarak bu işleri yaptı. Şu anda çok fazla tehdit alıyorum ama, ben bu olayın tanığıyım ve anlatmaktan başka yapacak bir şey yoktu. İfademi değiştirmem için birtakım çevrelerden baskı da geldi ama, eğer dava açılırsa ve adil bir yargılama olursa gider istenen her yerde ifade verir, olayları anlatırım.

Süleyman Ü.'nün ifadesinde kim kimdir?

AR İ F D O Ğ AN : Adı, gazeteci Soner Ya l ç m ' ın "Binbaşı Erse ver'in İtirafı" adlı kitabında bir dipnotta (A.D.) olarak geçiyor. Buna göre o zaman (1994) Niğde Jandarma Alay Komutanlığı'nda görevli. JİTEM'in kurucusu. Niğde'de görev yaptığı sırada bununla çok övündüğünü şehir eşrafı doğruluyor. Doğan'la Susurluk Kazası'ndan sonra Yalova'da İl Jandarma Alay Komutanı iken yaptığımız konuşmada JİTEM'in değil jandarma istihbarat grubunun beş yıl komutanlığını yaptığını, kendisinden önceki komutanın da Tuğgeneral V e l i Küçük olduğunu anlattı. Doğan, B a bat'ın Yalova'da, komutanlığını yaptığı İl Jandarma Alayı'nda yakalanmasından sonra İstanbul Beşiktaş'a tayin edildi.

İBRAHİM BABAT: P K K itirafçısı. Abdurrahman oğlu, Sımak, Uiudere nüfusuna kayıtlı, 25. 9. 1972 doğumlu. P K K itirafçısı Adil Timurtaş'm Nokta dergisine yaptığı açıklamaya göre, Jİ TEM'in kurucusu olarak bilinen Binbaşı Cem Ersever'in en yakın adamıydı. PKK'dayken Besta Uiudere Beytüşşebap bölgesinde komutanlık yaptı. Aslen Suriye uyruklu bir Kürt. A m a itirafçı oluktan sonra Babat aşiretinin Türkiye sınırları içinde kalan böl

gesinden, Uludere nüfusundan TC vatandaşlığı aldı. Adı bölgedeki pek çok faili meçhul cinayete karıştı, İstanbul'da bir işadamının yanında çalışırken kendisine emanet edilen 7 bin Markı alıp ortadan kayboldu ama, yakalanacağını anlayınca parayı iade etti. Sabika kaydı yok. Tıpkı Yüksekova Çetesi'nin itirafçısı Kahraman Bilgiç gibi yargılanmadan itirafçı statüsüne kavuştu. Şu anda Süleyman Ü.'yü öldürmeye teşebbüsten Kadıköy 1'. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılanıyor ve Kırklareli cezaevinde tutuklu. Olay tarihinde 0532 274 5533 nolu cep telefonunu kullanıyordu. Mahkeme dosyasında yer alan ve Komiser Y a r d ı m c ı s ı Fikret Yücel'in imzasını taşıyan 7. 9. 1996 tarihli yakalama tutanağı " B a bat'm Yalova İl Jandarma Alay Komutanlığı'nda yakalandığını" doğruluyor. Asker kaçağı olarak aranan Babat'm Yalova İl Jandarma Alay Komutanlığı'nda ne aradığı sorusunun yanıtı yok.

SİNAN YAŞAR: Hamit oğlu, 1963 Selçuk doğumlu. Güney doğu'da, Mardin JİTEM'de tim komutanı olarak görev yaptı. Daha sonra İzmir Jandarma İstihbarat Grup komutanı oldu. 19. 7. 1996 tarihinde gerçekleşen Bodrum Sun Club olayıyla ilgili soruşturmanın ardından Hatay Dörtiyol'a tayini çıktı.

(Necdet Açan, 1997)"

(*) Albay Arif Doğan, Yalova Jandarma Alay Komutanlığı görevinden 1997'de İstanbul İl Jandarma Alay Komutanlığı hizmetine atandı. Ortaya çıkarılan bir yolsuzluğa adı karıştı. Soruşturma geçirdi. 1998 Ağustosunda emekliye sevk edildi. Ocak 1999'da D Y P ' y e katıldı. Seçimlerde Hatay'dan milletvekili adayı gösterildi. Ancak seçilemedi. Yalova'ya geri döndü. Bazı internet sitelerinde eski bağlantılarını sürdürdüğü iddia edildi. Kamuoyu Sinan Yaşar'ın adını bu olaydan yıllar sonra, 2002 Martı'nda tekrar duydu. Binbaşı rütbesine terfi etmişti. Jandarma Genel Komutanlığı Ceza ve Tevkif Evleri Şube Müdürü olarak görev yapıyordu. Marmara, Başkent ve Yeditepe üniversitelerinin düzenlediği "Ceza ve Tedbirlerin İnfazında İnsan Haklarının Korunması" başlıklı 15. Hukuk İhtisas Seminerinde "Modern Cezaevlerinde Güvenlik" adlı bir bildiri sundu.

4

F 16 ihalesinde "çete" gölgesi

İki ay önce F 16'lara elektronik harp sistemi yerleştirilmesi ihalesini alan şirketin Susurluk kahramanlarıyla bağlantılı olduğu anlaşıldı: Sedat Peker, kendisi gibi DGM'de yargılanan Korkut Eken'in talebiyle M İ K E S hisselerinin el değiştirmesinde aracı olduğunu söylemişti.

"Baba" Sedat Peker, 26 Ağustos'ta DGM savcısına verdiği ifadede övünerek anlatıyordu: "Korkut Eken aradı" diye başladı. "F 16'ya bilgisayar yazılımı üreten Mikes'in ortakları arasında anlaşmazlık çıkmış. Kavala Holding, hisselerini Amerikalılar'a satıp ayrılıyormuş. Eken, bu milli menfaatlere aykırıdır, dedi."

Peker o günlerin Emniyet Genel Müdürlüğü Danışmanı Eken'den gereken mesajı almış ve harekete geçmiştir. Kavala'yı tehdit ederek hisselerin "Türk ortağa" satılmasını sağlar. Hem "milli menfaatlere aykırı" işlemi durdurur hem de Kavala'dan 150 bin dolar alır. Oysa, dört yıl önce yaşanan bu olay, tam tersi yönde gelişti. Şirket, Peker'in devreye girmesi nedeniyle millileşmek bir yana, daha da "gayrimilli'leşti: Peker'in operasyonu, M İ K E S'in Amerikalı ortağı L O R A L 'ı n 1991'de başlayan hisse yükseltme hamlesinin son adımıydı. Bu operasyonla, iki M İ K E S çalışanı L O R A L'den ödünç aldıklarını söyledikleri 21 milyar lirayla Türk ortak Kavala Grubu'nun hisselerinden yüzde 22.26'sını ele geçirdi. Böylece, şirket hisselerinden yüzde 22.26'sı, dolaylı da olsa, zaten yüzde 50.02'ye sahip olan Amerikalı L O R A L 'ın kontrolüne girdi.

Aslında MİKES'in sermaye yapısı Sedat Peker'den çok Milli

Savunma Bakanlığı'nı ilgilendiriyordu. Hem de aynı gerekçeyle: "Milli menfaatler!" Çünkü, F 16'lara elektronik harp sistemi takılması ihalesi 1987'de MİKES'e, "Proje bitmeden şirket sermayesinin tümü millileşecek" sözü karşılığı verilmişti. "Millilik'te amaç F 16'larm "beynini," uçaklara A B D ' d e n bağımsız savaş yeteneği kazandırabilecek bir kuruluşa teslim etme arzusuydu. Bu söz yerine getirilmediği için, M S B , M İ K E S ' i 1995'te kara listeye aldı. Ama , 1997'de "en kısa zamanda millileşecek" vadinin bir kez daha yer aldığı bir ek protokolle, şirkete i k i önemli ihale daha verildi: F 4 ve Deniz Kuvvetleri elektronik harp sistemleri ihaleleri...

MİKES'te ne oldu?

Aktüel, Kavala Grubu'yla görüşüp bu "millileşme" sürecinin ayrıntılarını öğrenmeye çalıştı. MİKES'in kurucularından Zeki Türkkan "Hisselerimizi tehdit karşılığı satmadık" diyordu. "1994'te ortağımız L O R A L 'le mahkemelik olduk. D a v a y ı kazandılar, Yargıtay kararı bozdu. Ama dava yeniden başlarken grubumuz krize girdi. Hisseler, Ankaralı bir avukat kanalıyla hatırlamadığım kişilere satıldı."

Türkkan'ın "hatırlamadığı" kişiler, bir zamanlar Kavala Grubu'nun Ankara temsilciliğini yapan Zafer Şahin ve Mikes'in o tarihte yüzde 1 hisseli yönetim kurulu üyesi Engin Arıkan'dan başkası değildi. Şahin, "Susurluk Çetesi" davasında İstanbul DGM'de yargılanan ünlü Korkut Eken'in yakın arkadaşıydı. Aralarındaki dostluk sayesinde Eken, Mikes'in Kader Sokak'taki bürosunu 1997 sonuna kadar karargah gibi kullanmıştı. Susurluk kahrmanlarıyla önemli telefon görüşmelerini aynı bürodan yaptığı, devletin ilgili makamlarınca biliniyordu. Bu bilgilerle Türkkan'ı yeniden aradığımızda şüphelerin yersiz olmadığı ortaya çıktı:

"Anlaşmazlık sırasında Korkut Eken adına konuştuğunu im eden kişiler tarafından birkaç kez arandım. Hisselerimizi satmamızı istiyorlardı. Israrlara direndik. Ve hisselerimizi Kavala Grubu mali krize girdiği için sattık. Bizi rahatsız eden, şirketimizde çalışan i k i kişinin L O R A L ' d e n yana tavır alması ve hisseleri ele geçirmesi oldu."

İddialarda adı geçen ve bu satış sırasında yüzde 22.26 hisse

ye Zafer Şahinle birlikte sahip olan Engin Arıkan'la görüştüğümüzde ilk sorumuz "Peker'in iddialarından sonra şirket ve sizin hakkınızda soruşturma yapıldı mı?" oldu. "Hayır" dedi Arıkan: "Korkut Ekeni tanırız. Tesis güvenliği konusunda kendisinden yardım aldık. Soruşturulacak ne var ki?"

Savunma Sanayii Müsteşarlığı'nın (SSM) onayını gerektiren ve bu onay alınmadan yapılan hisse devri bir yana, son 10 yılın MİKES'le ilgili haber arşivi o kadar çok araştırılmaya muhtaç konuyla doluydu ki...

İptal edilen klerans

Aktüel, bundan üç buçuk yıl önce, iki kez Mikes'in şaibeli ilişkilerini gündeme getirmişti.. O sırada M İ K E S , 345 milyon dolarlık F 1 6 modernizasyonu projesinin ilk paketi üzerinde çalışıyordu. SSM'yle mahkemelikti. SSM, uçaklara bazı parçaların gereksiz yere takıldığını, bunların bedeli olan yaklaşık iki buçuk trilyon liranın ödenmemesi gerektiğini savunuyordu. H a v a K u v v e t l e r i Komutanlığı (H K K) ise "Gerekir" diye diretiyordu. Mart 1995'te, "F 16'larda komutan oğlu gölgesi" başlıklı haberle, dönemin Hava Kuvvetleri Komutanı Halis Burhan'ın oğlu ve gelininin MİKES'te çalıştığını yazdık. Bir hafta sonra ise, Burhan'ın yeğeninin de şirket kadrosunda yer aldığını.

Haberler Genelkurmay'da soruşturma konusu oldu. Hazırlanan dört sayfalık gizli rapor, Genelkurmay İkinci Başkanı Org. Ahmet Çörekçi'nin notuyla, elden H K K ' y e gönderildi. Rapor çarpıcı ayrıntılarla doluydu. M İ K E S Yönetim Kurulu Üyesi Engin Arıkan, kozmik gizlilikteki belgeler üzerinde çalışmasını sağlayan güvenlik kleransına artık sahip değildi. 1990'da, ABD'nin Elgin Hava Üssü'ndeki Türk subaylarca Ankara'ya gönderilen gizli bir rapor sonrasında Genelkurmay tarafından kleransı iptal edilmişti. Tekrar alması yolundaki H K K girişimleri Genelkurmay'ca engellenmişti.

Daha vahimi, MİKES'in F 16'lara taktığı elektronik harp sistemi hakkında söylenenlerdi. Aygıtlar amaca uygun kullanılamıyor, sorunlar H K K personelinde önemsenmiyordu. Genelkurmay

rahatsızdı: "Aksaklıkların su yüzüne çıkarılmayarak ikinci paket F 16 modernizasyonunda aynı sistemin seçilmesinin sağlanmaya çalışıldığından endişe edilmektedir!"

MİKES kara listede

Ama M İ K E S ' i n ihale avı devam etti. T e k sorun çıkaran, SSM'ydi. F 16 sözleşmesinde yer alan "millileşme" hükmünün dikkate alınmadığını, uçaklara takılan sistemlerin "sözleşmeye aykırı spesifikasyonda" olduğunu, teknik aksaklıkların birbirini izlediğini saptayan müsteşarlık sonunda M S B ' y e başvurdu. M İ KES, 1995 Ağustosunda dönemin bakanı Mehmet Gölhan'ın girişimiyle ihale kara listesine alındı.

1996'da F 4 Fantom ve F 16'nın "ikinci paket" modernizasyon ihaleleri konuşulmaya başlandığında, S S M bakanlığa bir uyarı daha gönderdi: "Taahhütler henüz yerine getirilmedi; kara listede kalsın!" M İ K E S boş durmuyordu; transfer ettiği emekli bü yük elçi Kaya Toperi kanalıyla üst düzey yetkililere "mağduriyetini" aktarıyordu. Y a k ı n m a iş e yaradı. 1997 başında S S M şirkete son bir şans tanıdı. Yukarıda söz edilen "millileşme" vadeli ek protokolle kara listeden "şartlı" çıkarıldı: M İ K E S , davalı konularda SSM'nin haklılığını kabul edecek, Amerikalı ortağı L O R A L hisselerini en kısa zamanda T S K G üçlendirme V a k f ı ' n a devredecekti. M İ K E S hemen F 4 ihalesine girdi: İsraili İAİ'nin yanısıra 23 milyon dolarlık iş aldı.

1998'de "ikinci paket" F 16 modernizasyonu gündeme geldiğinde MİKES de teklif verdi. Teklifi, Aselsan'ınkiyle birlikte değerlendirilmeye alındı. H K K ve S S M uzmanlarından oluşan teknik heyet, sermayesi Silahlı Kuvvetler vakıflarına ait olan Aselsan'ın kini daha iyi bulmuştu. Üstelik kalem kalem incelendiğinde Aselsan'ın teklifi MİKES'inkinden 55 milyon dolar ucuzdu.

25 ağustos 1998'de, 200 milyon dolarlık ihale Başbakan Me " sut Yılmaz başkanlığında toplanan Savunma Sanayii İcra Komitesinde görüşüldü ve M İ K E S ' e verildi. "Baba" Peker'in savcılıkta "şirketin millileşmesi için eski ortağı tehdit ettim" diye ifade vermesinden bir gün önce ve şirket hâlâ "millileşmemiş"ken...

ENGİN ARIKAN İDDİALARI CEVAPLIYOR:

* Korkut Ekenle emniyette görevde olduğu dönemde tanıştık. Güvenlik konusunda tecrübesinden yararlandık.

* M İ K E S ' in yüzde 49'u L O R A L ' in . Bunların firma çalışanlarına devrinden yanayız.

* Fabrika L O R A L 'e ipotekli değil.

* Birinci pakette taktığımız cihazlarda sorun çıkmadı; uçaklar uçuyor.

* F 16 için ABD'de eğitilen mühendislerimizin Havelsan'a geçtiği doğru ama, ekip sorunumuz yok.

* Güvenlik kleransım geri alınmıştı, sonra yeniden verildi. Hakkımda herhangi bir soruşturma açılmadı.

D Ü N D E N B U G Ü N E F 16 MODERNİZASYONU

PROJESİ VE M İ K E S

* 1984: T H K , F 16'lara uçakları füzelerden koruyacak, f ü z e radar sinyallerini karıştıracak bir elektronik harp sistemi takılmasına karar verir. Batık banker Enis Eryılmaz, "kozmik" gizlilikteki proje daha ihaleye çıkmadan, L O R A L ' in A L Q 178 sisteminin seçileceği duyumunu alır. Bu firmanın temsilciliğini alır.

* 1985: Eryılmaz, temsilciliği " T H K sistemi alırsa bir milyon dolar ödeyeceğiz" yazılı senet karşılığı Kavala Grubu'na devreder. Senette Osman Kavala ve Zeki Türkkan'ın imzası vardır. Belgeyi yayımlayan Hürriyet, Eryılmaz'ın F 16 danışmanı Engin Arıkan'ın yakın arkadaşı olduğunu yazar.

* Hürriyet, Semra Özal'm yeğeni Mehmet Yeyinmen'in Kavala Holding tarafından iki kez İsrail'e davet edildiğini, Yeyinmen'in ALQ 178 hakkında Başbakan Özal'a verilmek üzere rapor hazırladığını yazar.

* 17 Aralık 1987: K a v a l a Holding, L O R A L 'le birlikte 150 milyon sermayeyle Mikes'i kurar. Hisselerin yüzde 33.33'ü LORAL'e aittir.

* Aralık 1988: 1986'da açılan 345 milyon dolarlık F 16 modernizasyonunun 160 uçaklık ilk paket ihalesi sonuçlanır. Mikes kazanır. Kontrol, SSM'ye (o zaman Savunma Sanayi İdaresi) verilir. Uçaklara ABD'den bağımsız savaş yeteneği kazandırmak için

sistemlerin ve bilgisayar yazılımlarının "milli" nitelikli bir şirketçe yapılması, programlama şifresinin (source code) millileştirilmesi istenmektedir. Projenin 60. ayında (Eylül 1994) şirketin üçte ikisi, son ayında (Mart 1996) tamamı yerli ortağa devredilecektir.

* 6 Nisan 1990: H K K Harekat Başkanlığı'na hakkında bir rapor sunulan Engin Arıkan'ın güvenlik kleransı iptal edilir. Arıkan, elindeki disket, rapor ve şifrelerden oluşan dokuz gizli belgeyi 19 nisan gecesi H K K Karargah nizamîyesine teslim eder. Ama konuyla ilgili soruşturma açılmaz.

* Eylül 1991: LORAL'ın MİKES'teki payı yüzde 50.02'ye çıkar.

* 16 Şubat 1994: MİKES sermaye arttırır. Kavala Grubu bu arttırım sırasında LORAL'le mahkemelik olur. Ama dava sonuçlanmadan, hisselerini Destek AŞ'ye devreder. Destek AŞ sahipleri Zeki Şahin ve Engin Arıkan, bir yıl sonra, Genelkurmay'a, hisseleri satın almak için gerekli paranın LORAL'den kredi olarak aldıklarını açıklar.

* 15 Nisan 1994: SSM, ALQ 178 takılmış bir uçağı ABD'ye test için gönderir. Problemler Genelkurmay ve HKK'ye bildirilir.

* Ocak Mart 1995: Gündem ve Aktüel'in haberleri yayımlanır. MİKES Genel Müdür Yardımcısı Engin Arıkan'ın "güvenlik klerans'ın iptal edildiği, sistemin verimli çalışmadığı yazılır. Genelkurmay soruşturma açar. Rapor iddiaları doğrular. Genelkurmay 2. Başkanı Ahmet Çörekçi, raporu belgelerle birlikte HK Komutanı Halis Burhan'a gönderir.

* Mart 1995: Cumhuriyet Gazetesi 7 Haziran'da, "modernize edilmiş" F 16 kullanan pilotların Bosna'daki kötü deneyimlerini HKK'ye aktaran 1. Taktik Hava Kuvvetleri raporuna dayanarak, sistemin yanlış saptama yaptığını, pilota hatalı "uçağı terket" alarmı verdiğini ama, bu raporu yazanlar için soruşturma açıldığını yazar.

* 18 Ağustos 1995: Milli Savunma Bakanı Gölhan, MİKES'in karalisteye alındığını Genelkurmay'a bildirir.

* 1 Mart 1996: SSM, Genelkurmay'a MİKES'in gereksiz aletler için 2.5 trilyon lira istediği belirtip şirketin ikinci paket F 16 ihalesine sokulmamasını ister.

* Nisan 1998: LORAL hisselerinin TSK Güçlendirme Vakfı'na devredilmesi koşuluyla karalisteden çıkan MİKES, İsraili İAİ ile F 4 modernizasyonunun ikinci paket ihalesini alır.

* Ağustos 1998: MİKES, 80 uçağa elektronik harp sistemi takılmasını içeren, 200 milyon dolarlık "İkinci Paket F 16 ihalesi"ni kazanır.

(Serhan Yedig Balçıçek Üter, 1998)()

(*) Aselsan, 2001 Eylül'ünde 15 trilyon liralık borcunu da üstlenerek M İ KES'in yüzde 72'sini satın aldı. 2002 başında Aselsan Mikes ortaklığı 300 trilyonluk 80 F 16 modernizasyonu ihalesini kazandı. 2002 Martı'nda Aselsan "işletme sermayesi olarak kullanılmak üzere" MİKES'e 2 milyon dolar borç verdi.

5

1 , 5 trilyona "Vatan, Millet, Sakarya"

Yurtdışından emniyete "hibe" edilen "kayıp" Uzi suikast silahları çok tartışıldı. Kime verilmiş, hangi olaylarda kullanılmıştı, hepsi kaç taneydi? Olayın bir boyutu daha var: Dokuz müfettiş bu "hibe" silahlara aslında milyonlarca dolar para ödendiğini ve daha ilk alımda 3 milyon 600 bin doların sırta kadem bastığını saptadı.

Susurluk Süreci'nin belki de en ilginç, en esrarengiz olayıydı "Kayıp Silahlar." Ünlü Mercedes'in içinde bulunmuştu biri; Uzi marka tabancanın bir suikast silahı olması çok tartışma yaratmış, yurtdışından emniyete "hibe" olarak gelen, ama kayda geçmeyen silahlardan biri olduğu söylenmişti. İsrail'in hibe ettiği söylenen bu silahlara, kime verildiği, hangi olaylarda kullanıldığı, kesin sayısı bugüne kadar açığa çıkmadığı için "kayıp" adı verildi.

Hep bu kayıp silahların peşinden koşuldu ama, olayın bir de malî boyutu vardı; Eski Başbakanlık Teftiş Kurulu Başkanı Kutlu Savaş'ın söylediğine göre tam 70 milyon dolarlık bir boyut!

Dönemin başbakanı Mesut Yılmaz'ın 23 Ocak 1998 tarihli emriyle kurulan ve Başbakanlık, İçişleri Bakanlığı, Gümrük Müsteşarlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü'nden ikişer müfettişin katılımıyla oluşan dokuz kişilik inceleme soruşturma heyeti kayıp silahların akıbetini araştırdı. İlk bulgulara göre "hibe olarak" geldiği iddia edilen silahlara aslında milyonlarca dolar para ödenmiş ve bu alımın daha ilk adımında 3 milyon 600 bin dolar sırta

kadem basmıştı. Alındığı iddia edilen pek çok silah ve malzemenin Türkiye'ye gelip gelmediği de belli değildi. Bu yüzden araştırılması gereken belki de kayıp silahlar değil, kayıp paraydı.

MİT'ten Ağara 25 milyon dolar

"Gelen silahlar hibe değildi. Aslında silahlar Hightech firması aracılığıyla yapılan 50 milyon dolarlık bir ödeme çerçevesinde satın alınmıştı. İlk etapta, ödemesi yapılan 25 milyon dolarlık teçhizat, eğitim ve istihbarat hizmeti teslim edilmişti."

Bu silahların Türkiye'ye getirilmesinde aracılık yapan Hospo şirketinin sahibi Ertaç Tinar, 19 Kasım 1998 tarihinde verdiği ek ifadesinde müfettişlere silahların hibe değil, satın alındığını böyle itiraf etmişti. Bu itiraflar ve daha sonra bulunan belgeler, o güne kadar ısrarla yinelenen "hibe" yalanı ve arkasındaki milyon dolarlık skandalin açığa çıkmasının ilk adımı oldu.

İlk soru Tinar'm aldığı söylediği 25 milyon doların nereden geldiği idi. Yanıt MİT'ten geldi. MİT Müsteşarlığının gönderdiği 20 Kasım 1998 tarihli yazı şöyle diyordu: "11 Kasım 1993 günü MİT Müsteşar'nın emirleri gereğince 12 milyon 500 bin dolar, o dönemin emniyet genel müdürü Mehmet Ağar'a nakit olarak elden zimmetle teslim edilmiş ve karşılığında teslim senedi alınmıştır!" Bu kadar değil. MİT, Ağar'a 19 Ocak 1994 günü 12 milyon 500 bin dolar daha vermişti. Ödeme bu kez nakit değil çek olarak yapılmıştı.

Ama müfettişler bu paranın İsrail'e ödenip ödenmediğinden de emin değildi. Bu yüzden başbakanlık ve bağlı birimlerden belge istedi.

Belgeler bulundu. Ertaç Tinar, Ağar'ın kendisine verdiği 12.5 milyon dolarlık nakit ve aynı miktardaki "çekin bir kısmını" Ziraat Bankası Ankara Şubesi aracılığıyla yurtdışına transfer etmişti: 15.11.1993 günü 10 milyon 700 bin dolarlık ilk transferle 2 milyon dolar Hightech System Ltd. adına İsrail'e, 7 milyon dolar Pembroke Trading Ltd. adına İsviçre'ye, 1 milyon 700 bin dolar ise kendi adına yine İsviçre'ye. 26.1.1994 günü de yine aynı yer

lere, aynı miktarlarda para transfer etmişti. Yani iki partide toplam 21 milyon 200 bin dolar.

İyi de, Ağar'dan alınan 25 milyon doların geriye kalan 3 milyon 600 bin doları ne olmuştu? Tinar bu parayı komisyon olarak kendine saklamış olamazdı. Çünkü kendi payını 1 milyon 700 bin dolarlık iki partide İsviçre'deki hesabına zaten aktarmıştı. Müfettişler ayrıca Tinar 'in kendisine iki seferde ödenen 25 milyon doların tamamını yurtdışına transfer etmemiş olmasını, transfer edilen miktar ve yerleri "dikkat çekici" bulmuştu.

Hibe yoluyla geldiği söylenen ama milyonlarca dolar para ödenen, ayrıntılı bilgilerin saklı kalması için Gümrük İdaresi'nin bile oyuna getirildiği "esrarengiz silah ticaret 'nin bilinen 25 milyon dolarlık bölümünün öyküsü böyle. Ama henüz bilinmeyen bölümleri de var.

45 milyon dolar nereye gitti?

Ertaç Tinar ifadesinde 50 milyon dolarlık bir alımdan söz ederken, yakın arkadaşı ve üç yıl genel müdürlüğünü yapan Max Bretscher 20 Ekim 1997'de Arena programında bu miktarın tam 70 milyon dolar olduğunu ileri sürmüştü: "Tinar 70 milyon dolar aldı Türk hükümetinden ve bu parayla hükümetin normal şekilde satm alamayacağı şeyler alacaktı."

Bu iddia farklı biçimde Kutlu Savaş'ın Susurluk Raporu'nda da yer aldı. Savaş'a göre polis teşkilatı "prestij kazanmak ve siyasi seten prim yapmak için" Abdullah Öcalan'ı öldürmeye karar vermiş, bu amaçla "örtülü ödenekten fon ayrılmıştı." Savaş bu "fon"un miktarında değilse bile şundan emindi: "70 milyon doların tamamının yurtdışına çıkmadığı hemen hemen kesin gibidir."

"Yurtdışına çıkmadığı kesin" olan 70 milyon doların 25 milyon dolarlık bölümünün silah alımı için MİT'ten Mehmet Ağar'a, Ağar'dan Ertaç Tinar aktarıldığı artık biliniyor. Bilinmeyen geriye kalan 45 milyon doların ne olduğu. Bir de Tinar'ın silah alımı için kendisine verilen ilk parti paranın 3 milyon 600 bin dolarını ne yaptığı.

Bu soru önemli, çünkü şimdiye kadar hep bu parayla alınan

silahlar arandı, bulunamadı. Oysa bir ihtimal daha var; ya bu para silah almak için kullanılmadıysa? Bu yersiz bir soru değil. Üst düzey bir emniyet yetkilisi 29 Ekim 1998'de Sabah gazetesine şöyle diyordu: "Bu parayla ordu kurulur. Bu işte ya çok büyük bir kazık yemiştik ya da bu paranın büyük bölümü Hospro aracılığıyla İsrail'e ödenmek yerine birilerinin cebine girmiş olmalı."

Emniyet çevrelerinde yüksek sesle dillendirilen bu ihtimali şimdi müfettişler de ciddiye alıyor. "Emniyet Genel Müdürlüğü kayıtlarına girmeyen birçok silah, patlayıcı, mühimmat gibi malzemenin ülkemize gelip gelmediği 'nin tesbiti için yurtdışı araştırması başladı.

Susurluk Süreci'nde pek çok kez görüldüğü gibi bu olayda da "vatan millet için" görüntüsü altında MİT'in, örtülü ödeneğin ya da başka para kaynaklarının bir kez daha dolandırılmış olması ihtimali uzak değil.

Olmaz demeyin, unutmayın ki Türkiye'de "Olmaz olmaz."

Hibe mi, hile mi?

"Kayıp Silahlar'i araştıran dokuz müfettişin imzasını taşıyan ve Başbakanlık Teftiş Kurulu Başkanlığı'na gönderilen 27 Kasım 1998 tarihli rapora göre, İsrail'den gelen silah ve teçhizat Türkiye'ye "hibe" olarak değil "bedelsiz ithalat" yöntemiyle sokulmuştu. Üstelik Emniyet Genel Müdürlüğü bu işlemi yaparken Gümrük İdaresi'ne yanlış bilgi vermişti. Rapora göre bu bilinçli olarak yapılmış, silah ve teçhizatın "hibe yoluyla geldiği" Gümrük İdaresi'nden "özellikle saklanmış"tı. Neden mi? "Gelen eşyanın tüm ayrıntısından (cins, nevi, niteliği, miktarı, kıymeti gibi) Gümrük idaresinin haberdar olmasını ve kayıtlara geçmesini engellemek" için. Bu yüzden eşyanın ayrıntısını gösterir paket listeleri Emniyet Genel Müdürlüğü'nün ithalata ilişkin işlem dosyalarında olduğu halde Gümrük Müdürlüğü'ne verilmemişti. "Kayıp Silahlar Olayı" sürecinin bu usulsüzlükle başladığına inanan müfettişlerin "Amaç neydi" sorusuna verdikleri yanıt ise: "Yurtdışından gelen eşyanın ayrıntılı bilgilerinin Emniyet Genel Müdürlüğü'nde bu işlemleri yapanlar dışında hiçbir kurum ve kişide bulunmamasının

sağlanması." Bu satırlardan, emniyetteki sözü edilen yetkililerin daha baştan bazı silahları "kaybetmeye" karar verdiği sonucu çıkıyor. Bugünleri tam olarak göremeseler bile, hayli uzak görüşlü oldukları da...

(Necdet Açıan, 1999)^(*)

(*) Kayıp Uziler'le ilgili Ankara 6. Asliye Ceza Mahkemesi'nde 10 emniyet görevlisi hakkında dava açıldı. Eski Özel Harekat Dairesi Başkan Vekili İbrahim Şahin, eski Antalya Özel Harekat Kursu Depo Sorumlusu Mustafa Büyük, eski Özel Harekat Daire Başkanlığı Gölbaşı Depo Sorumlusu Uğur Çevik, eski Sayım ve Muayene Komisyonu Başkan Sezaî Boran, eski komisyon üyeleri Niyazi Pek, Arif Yıldız, Hasan Kozan ve Ali Durmuş, kursta yönetici olarak görev yapan eski Operasyon Şube Müdürü Lütfi Eraslan ve Emniyet Müdürü Şemsettin Canpolat hakkındaki yargılama 2002 Ağustosunda mahkemenin verdiği zaman aşımı kararı nedeniyle bitirildi. Mahkeme 4 sanık hakkındaki davayı 4616 sayılı yasa kapsamında, bir sanığın da cezasını paraya çevirerek erteledi. İçişleri Bakanlığı kararı temyiz etti. 8 Ocak 2003 tarihinde, Yargıtay 4. Ceza Dairesi davanın "zamanaşımı süresi dolduğundan kaldırılmasına" ilişkin kararı onadı. Sanıklar yargılanmaktan kurtuldu.

6

İki belge de bizden

DGM'nin Yüce Divan'da yargılanması gerektiği gerekçesiyle hakkında görevsizlik kararı verdiği Mehmet Ağar'la ilgili somut delil olmadığı söylendi hep. Oysa bırakın Ağar'ı, istense Susurluk'u çözmeye yetecek kadar belge devlet arşivlerinde. Biz sadece silah ruhsatlarının nasıl ve kimler tarafından verildiğine baktık ve bakın neler bulduk...

Susurluk sonrasında açığa çıkan garip ilişkiler Türkiye'yi ayağa kaldırdı, ama sır perdesi henüz "resmen" kalkmadı. Sıkı bir yumak halindeki ilişkiler çeşitli alanlara uzanıyordu. Bunlardan biri de kanun kaçaklarına verilen kimlik, pasaport ve silah taşıma jruhsatlarıyla ilgiliydi.

Abdullah Çatlının üzerinden çıkan "uzman" belgesindeki imzanın Mehmet Ağar'a ait olup olmadığı çok tartışıldı. Uyuşturucu kaçakçısı Hüseyin Baybaşı henüz Susurluk skandali patlamadan, Ağar'm kendisine yeşil pasaport, uzman belgesi ve silah ruhsatı verdiğini ileri sürmüştü.

Cumhuriyet gazetesinde 1993'te yayımlanan Mehmet Güç imzalı haberde ise Ağar'm İstanbul emniyet müdürüyken mafyaya ruhsat verdiği ileri sürülüyor, soruşturmayı engellemek için 198 dosyanın "kaybedildiği" anlatılıyordu. Ancak tüm dosyaların kaybedilmesi mümkün değildi. Aktüel soruşturma konusu olduğu halde sumen altı edilmiş ama yine de "kaybedilememiş" dosyalara ulaştı. Meslektaşlarının, yasalara aykırı biçimde verilen si

lah ruhsatları yüzünden daha 1993'te Ağar'm yargılanmasını istediklerini saptadı.

"Ağar yargılsın"

Bundan beş yıl önce, polis başmüfettişleri Coşkun Erten ve Osman Karakuş, İstanbul Emniyet Müdürlüğü Ruhsat İşlemler Şube Müdürlüğü'ndeki dosyaları incelediklerinde epey şaşırmışlardı. Sabıkahılar, mafya mensupları hatta eroin kaçakçıları bile kanuna aykırı olarak silah taşıma ruhsatı sahibi olmuştu. Durumu Ankara'ya, Emniyet Genel Müdürlüğü Polis Teftiş Kurulu Başkanlığı'na bildirdiler. Kurul başkanı Halit Karabulut, önlerine gelen dosyalarda sabıkahılara ruhsat vererek yasayı açıkça ihlal eden emniyet görevlilerinin bulunması için İstanbul bölge başkanını Sabri Kanlıkavak'ı görevlendirdi. Tahkikat konusu onlarca dosyadan ikisi Ali Akarçeşme ve Ceddi Yıldırım isimli şahıslara aitti. Ali Akarçeşme, TCK. 491/1 maddesinden (hırsızlık) hüküm giymişti. Ceddi Yıldırım'ın sicili ise hayli kabarıktı. Bıçakla yaralamaktan 1 yıl 4 ay 10 gün hapis cezasına çarptırılmıştı. Siciline yazılanlar "kumar oynamak, oynatmak, mesken mahsuniyetini ihlal, ölümle tehdit, sigara kaçakçılığı..." diye devam ediyordu.

Varılan nokta gözönüne alındığında, yargılanması talebiyle düzenlenen raporların bir işe yaramadığı sonucuna varmak mümkün. Dikkat çekici olan, müfettişlerin eski dosyalar üzerinde çalıştığı dönemde Ağar'm hızla hakkındaki soruşturmaları denetleyebileceği mevkilere ilerlemesi: Önce Emniyet Genel Müdürlüğü, sonra İçişleri Bakanlığı... Ağar şimdi DYP milletvekili ve Susurluk skandali nedeniyle DGM'de mi yoksa Yüce Divan'da mı yargılanması gerektiğine karar verilemiyor.

Polis müfettişlerinin yaptığı iki tahkikatın sonucu da aynıydı: Usulsüz ve yasaya aykırı olarak silah ruhsatı verilmişti. Belgelerdeki onay imzası dönemin İstanbul Emniyet Müdürü Mehmet Ağar'a aitti.

Polis müfettişi Sabri Kanlıkavak, 15.3.1993 tarihli raporunda sadece Ağar'ın imzasını tespit etmekle yetinmiyor, cesur bir talepte daha bulunuyordu. "Memurin Muhakematı Hakkındaki

Kanunun 15. maddesine göre, tahkikat bir bütün"dü ve "ast'm üst'le birlikte yargılanması" gerekiyordu. Bu talep sadece Ağar'ı değil, dönemin İstanbul Valisi Hayri Kozakçıoğlu'nu, Emniyet Genel Müdürü Ünal Erkan'ı ve İçişleri Bakanı Sabahattin Çakma koğlu'nu topun ağzına yerleştiriyordu.

Ama ne olduysa oldu ve bu kişiler hakkındaki dosyalar sümen altı edildi. O dönemde emniyet bünyesinde hazırlanan raporların akıbeti meçhul. Ama o tarihlerde İl Emniyet Müdürü olan Mehmet Ağar'ın sonraki yıllardaki "önlenebilir yükselişi'nin tartışılıyor.

Susurluk'un unutulduğu, unutturulduğu bir dönemde Aktüel'in ulaştığı dosyalarda açığa çıkan, kimlerin hangi ilişkilerle silah ruhsat sahibi olduğu gerçeği belki de Susurluk senaryosunun yeniden yazılması gerektiğini ortaya koyuyor. İşte birkaç çarpıcı örnek...

Eroinciye ruhsat

Aktüel'in ele geçirdiği belgeler, yasada aleyhine açık hüküm bulunmasına rağmen eroin kaçakçılarının bile kolaylıkla silah ruhsatı alabildiğini gösteriyor. Örneğin 1939 Gaziantep doğumlu Hüseyin Çil, polis kayıtlarına "baz morfin kaçakçısı" olarak geçmiş biri. 1982 Mayıs'ında yakalanan Çil, sekiz yıl hapis cezasına çarptırılmış ve 1987'ye kadar beş yıl cezaevinde kalmış.

Çil, tahliye olduktan sonra 1991'de can güvenliği nedeniyle silah taşıma ruhsatı istemiş. İstanbul Valisi Hayri Kozakçıoğlu'nun imzasını taşıyan 6 Aralık 1991 tarihli yazı, Emniyet Genel Müdürü Ünal Erkan'a sunulmuş. Onun imzasıyla da dönemin İçişleri Bakanı İsmet Sezgin'e gönderilmiş ve Sezgin, 8 Şubat 1992 tarihinde yasayı yok farzederek uyuşturucu kaçakçılığından sabıkalı Hüseyin Çil'e silah taşıma ruhsatı verilmesini onaylamış.

Adını unutan bakan

Mustafa Ekşioğlu adlı şahıs, can güvenliği nedeniyle mevcut silahına taşıma ruhsatı almak istemiş. Başvurusu İstanbul Valili

ğinin 16.8.1991 tarih ve 254 sayılı yazısıyla Emniyet Genel Müdürü Ünal Erkan'ın önüne gelmiş. Ünal Erkan'ın İçişleri Bakanlığı makamına gönderdiği yazı, önce müsteşar yardımcısı Sabahattin Çakmakoglu, sonra da İçişleri Bakanı tarafından imzalanmış. 23.8.1991 tarihinde Mustafa Ekşioğlu'na "ruhsat verilsin" imzasını atan Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanı'nın ismi Doç. Dr. Mustafa Ekşioğlu. Bu isimde bir İçişleri Bakam olduğunu hatırlamıyor olabilirsiniz. Yanılmıyorsunuz; yok çünkü! Ama Ünal Erkan ve Sabahattin Çakmakoglu'nun da imzalarının yer aldığı "olur" yazısında İçişleri Bakam olarak Mustafa Ekşioğlu gözükmüyor.

Bakanın ismi sahte, ama imzası gerçek. Nasıl olur demeyin; imza, dönemin gerçek İçişleri Bakanı Doç. Dr. Mustafa Kalemlî'ye ait. Ancak Mustafa Kalemlî, söylentilere göre, Ekşioğlu'na ait belgeyi makamında değil içkili bir akşam yemeği sonrasında, bir otomobilin kaportası üzerinde imzalamıştı. Soyadının, silah ruhsatı talep eden Ekşioğlu'yla karıştırıldığını ve yanlış yazıldığını farketmedi. Tıpkı Emniyet Genel Müdürü Ünal Erkan ve müsteşar yardımcısı Sabahattin Çakmakoglu'nun bakanlarının soyadındaki yanlışlığı farketmemeleri gibi!

Çocuğuna kıyak

1953 Bafra doğumlu Mahmut Nemid Sevgi, can güvenliğini nedeniyle Ferhan Kozakçioğlu adına kayıtlı Kırıkkale yapımı 7.65 çap ve 88197002 seri numaralı tabancayı devralmak ve taşıma ruhsatı edinmek için başvuruda bulunmuş. Dilekçesinde devamlı olarak ölümle tehdit edildiğini belirtmiş. İstanbul Emniyet Müdürü Mehmet Açar, bir yazıyla durumu valiliğe iletmış. (O tarihte silah ruhsatları valilikler tarafından verilmekteydi.) Dönemin İstanbul Valisi Hayri Kozakçioğlu, 13.9.1991 tarihinde başvuruyu olumlu bulmuş ve silah ruhsatı verilmesini onaylamış. Hayri Kozakçioğlu, silahın ilk sahibi Ferhan Kozakçioğlu'nun babası. Dolayısıyla, yetkisini kullanıp oğlunun bir başkasına sattığı silaha ruhsat vermiş.

Kozakçioğlu'nun isminin geçtiği başka tuhaf işlemler de var. Aktüel'in ortaya çıkardığı belgelere göre Kozakçioğlu, görevde

bulunduğu dönemde kendi makamına yani İstanbul Valiliği'ne 16.3.1992 tarihli bir dilekçeyle bizzat başvurup, 1949 Düzce doğumlu Zakir Yıldınmlı'ya "can güvenliği nedeniyle silah taşıma ruhsatı verilmesini" talep etmiş. Sonra da bu başvuruyu vali sıfatıyla kabul etmiş; talep eden sıfatıyla imzası bulunan evrakın bir başka köşesine "olur" diye yazıp ikinci kez imzalamış. Üstelik işlemler aynı günde tamamlanmış. Zakir Yıldırımın rekor denecek hızla ruhsat sahibi olmuş.

Bunlar silah ruhsatlarının verilmesindeki yasa tanımazlıkların bizim bulabildiğimiz örnekleri. Susurluk kazasından bu yana her iddiaya "Hani belgesi" diyenlere küçük bir "hizmet!" Susurluk gerçekten çözülmek isteniyorsa sadece kimlere, ne zaman, kimin imzasıyla silah ruhsatı verildiğine bakılması bile yeterli. Dosyalar devlette; acaba o nerede?

KİMLER SİLAH RUHSATI ALAMAZ?

21.3.1991 gün ve 91/1779 karar sayılı "Ateşli Silahlar ve Bıçaklar Hakkında Yönetmelik" hükümlerine göre kimlerin silah ruhsatı alamayacağı teker teker sıralanıyor.

Madde 16: Aşağıda belirtilen durumlarda bulunanlara hiçbir şekilde ateşli silahlarla mermilerini taşıma ya da bulundurma ruhsatı verilmez.

a. Ateşli silahla işlenen cürümlerden hükümlü bulunanlar ile taksirli suçlar hariç olmak üzere bir yıldan fazla hürriyeti bağlayıcı cezaya mahkûm olanlar,

b. Muhtelif zamanlarda aynı veya farklı türden işledikleri iki veya daha fazla suçtan dolayı mahkemelerce cezalandırılan ve bu cezaları kesinleşip adli sicillerine işlenmiş olanlar,

c. Ruhsatlı silahlarıyla suç işleyen veya silahın muhafazasında ihmal ve kusur neticesi başkaları tarafından bir suç işlenmesi-ne, intihara veya intihara teşebbüsüne yol açan ve bu sebeplerle para veya hapis cezasına çarptırılanlar,

d. Kamu hizmetlerinden men edilenler,

e. Uyuşturucu maddeleri imal, ihraç veya ithal eden, bulunduran, satan, kullanan ve kullanılmasına vasıta olanlardan mahkemelerce para veya hapis cezasına çarptırılanlar,

f. Yaygın şiddet hareketlerine katılanlar ile 6.10.1983 tarihli ve 291 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununa aykırı hareket etmelerinden dolayı hapis ya da para cezasına mahkûm olanlar,

g. 21 yaşını bitirmemiş olanlar,

h. Kanuni süre sonunda ruhsatlarını altı ay içinde yeniletme yenler,

ı. Kanunun Ek 1. Maddesi'yle ateşli silah taşınması yasaklanan yerlerde silah taşıyanlar,

i. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü demirbaşına kayıtlı silahları amacı dışında kullananlar,

j. Akıl hastası veya psikolojik ve nörolojik rahatsızlıkları olanlar,

k. Kanunun 4. maddesinde sayılan ateşsiz silahlardan biriyle suç işleyen, bu suçtan dolayı para ya da hapis cezasına çarptırılanlar.

Bu madde kapsamına giren kişiler affa uğramış olsalar veya mahkûmiyetleri bütün neticeleri ile birlikte ortadan kalksa ya da 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanun uyarınca adli sicilden silinmiş bulunsalar bile, kendilerine hiçbir suretle ateşli silahlarla mermilerini taşıma ya da bulundurma izni verilmez.

(Necdet Acan, 1998)

7

"Hocaefendi her işini devlete bildirir"

Susurluk skandalinin patlamasından hemen sonra, Aralık 1996'daki "Liderler Zirves 'ne sunulan ve önce Aktüel'de, ardından günlük gazetelerde genişçe yer alan M İ T Raporu'nda Fethullah Gülen'in adı da geçiyordu. Raporda Gülen, Türkiye'de İran benzeri din devleti kurmak istemekle itham ediliyor, Nur Cemaati'yle, Turgut Özal, Alparslan Türkeş, Muhsin Yazıcıoğlu gibi siyasilerle ilişkileri anlatılıyordu. Beş sayfalık bilgi notunda Gülen'in yurtdışında açılmasına öncülük ettiği okullardan ve cemaatine katılan Susurluk kahramanı Haluk Kırcı'dan da söz edilmişti. Fethullah Gülen aynı günlerde Vatikan'da Papa II. Jean Paul'le görüştü. Fethullah Gülen'e Papa'yla buluşmasında eşlik edecek kadar yakın olan Zaman Gazetesi'nin eski sahibi Alaeddin Kaya, Gülen'in Vatikan ziyareti ve hakkındaki iddialarla ilgili Aktüel'in sorularını cevapladı.

* Zaman Gazetesi'nin sahibisiniz ve Fethullah Gülen'e, Papa'yla görüşmesini izleyecek kadar yakınsınız...

Böyle bir yakınlık varsa gurur duyarım. Çünkü Hocaefendi'yi gerçekten seviyorum. Ülkem ve dünyaya verdiği mesajların, yaptığı işlerin büyük Türkiye'nin dünyaya tanıtılması açısından önemli işlevi olduğuna inanıyorum.

* Türkiye'yi dünyaya tanıtan başka kurum ya da kişiler de var. "Hocaefendi'nin ayırıcı özelliği ne?

Burada insanlar bu işi aşkla yapıyor, bunu bir Kuvayı Milliye hareketi sayıyor. Devletin cebinden beş kuruş çıkmaksızın, devletin yapması gerekenleri üstleniyor. Özel sektör mantığıyla hareket edildiği için de fevkalade başarılı oluyorlar. Cumhurbaşkanı Özal'dan devam eden bir gelenekle, bizi dışarıya lanse eden her iki Cumhurbaşkanı'mız'dır. Kendi kendimize gidip de orada okul açmamız hayal. Yeni Yüzyıl'da metinleri de çıktı, devlet başkanlarının yazdığı çok ciddi mektuplar var. Dolayısıyla farklılık, bizim söylediklerimizden ziyade yapılan tespitlerde görülebilir.

* Fethullah Gülen bir din adamı. Kendi adıyla anılan bir cemaatin lideri. "Türkiye'yi yurtdışında temsil ediyor" derken bu "temsilci" sıfatı kime göre ve nasıl belirleniyor?

Bir kere Hocaefendi, kendisine "Hocaefendi" denmesinden bile rahatsız olan bir insan. Bu eğitim faaliyetini bir öğretmen yapsaydı kimse sesini çıkarmayacaktı. İllâ herkes kendi işini yap-sın diye bir mantık mı vardır? Şimdi bu insan ne sıfatla çalışıyor? Bir Mevlana'nım, Yunus Emre'nin sıfatı, neydi Allah aşkına? Gelelim devletle olan ilişkilere...

* Ancak burada resmî olanla, olmayan alan arasında zaman zaman çakışma söz konusu...

Devlet nedir? Bu devletin Diyanet İşleri Başkanlığı varsa ve burada en önemli mevkilerden biri müftülükse o, 30 sene devleti-ne bu anlamda hizmet etmiş, para almış, halen emekli maaşıyla geçinen insan. Sokaktaki adam değil. İkincisi, dünya artık sivil toplum örgütleriyle içice yaşıyor. Hatta bu örgütler ve özel sektör devletin önüne çıktı. Bu pozisyonadaki insanlar, devletin yasa çıkartmasını mı beklesin? Koç'un, Sabancı'nın, Aydın Doğan'ın, Eczacıbaşı'nın kurduğu vakıflar var; eş anlamda hizmetler veriyor. Ama bu, biraz daha fazla ses getiriyor. Hepsini bu kadar. En entere-sanı da bu Allah kulunun dünyada malı mülkü, tek bir tapusu yok.

Şimdi devlet resmen tanıyor mu bu olayı? Vatikan'a gidişte kullanılan sıfat nedir? Okullara referanslar cumhurbaşkanları, çoğu zaman da büyükelçilikler katında veriliyor. Bunların hepsi arşivlerde var. Diğer taraftan Hocaefendi, devlete saygısından, yaptığı her işi devletin ilgili kademesine iletiyor. Ben bunun canlı şahidiyim. Mesela Fener Patriği Bartholomeus'un görüşme iste

ği bizi tedirgin etmiştir. Ben o tarihte M G K Genel Sekreteri İlhan Kılıç Paşa'ya durumu arzettim. Bana "Onların Hocaefendi'yle görüşmek isteyişinin nedeni, Heybeliada'daki okul için destektir. MGK'nin bir çerçeve kararı var. Bunu size söylemekte fayda görürüm ve görüşmeden bu anlamda bir rahatsızlık duymayız" dedi. Çerçeve de şudur: "Onlar bu okulun açılmasını istiyorlarsa biz de Yunanistan'da bir İmam Hatip Okulu açılmasını istiyoruz." B u nu Hocaefendi'ye aktardım. Hocaefendi görüşmeyi yaparken, "Buraya kadar olanı unutalım. Geçmişin altına sünger çekebilme-miz için devletimizin, milletimizin bir jeste ihtiyacı var. Siz bu okulun açılmasını istiyorsanız, biz de özellikle Selanik'te, bu devletin kurucusu Atatürk'ün adını taşıyan bir kolej açılmasını istioyruz" dedi. Sonra İlhan Kılıç Paşa'yı arayıp, böyle oldu, dediğim zaman gıpta ve takdirle karşıladı bu ifadeyi: "Bizi de aşan bir şey olmuş, teşekkür ediyorum" dedi. İşleyiş budur bizde.

* Anlattığınız kadarıyla devletle "dirsek temas 'ndan öte bir yakınlığınız var ama yine de size karşı bir rahatsızlık söz konusu. Bunu nasıl yorumluyorsunuz?

Türkiye esasında demokratik olma gayretinde bir ülke. Olamamanın verdiği rahatsızlıkları yaşıyoruz. Biz her kesimde İslam ile demokrasinin bağdaştığına çoktan inandık. Rahatsızlığın boyutu buradan kaynaklanıyor. Bir de insanlar şüphelerle yaşıyor. Gerçek şu ki, devlet istediği noktada istediği şeyi yapabilecek durumda. Ben bunu bir yetkili paşamıza da söyledim. Y a n i aske-rin bir rahatsızlığı söz konusuysa bu okullarda milli güvenlik dersleri yapılıyor. Her birinin başına bir albayı, yarbayı getirin. Hem dersleri daha iyi öğrenmiş olsunlar, hem de o okul daha di-sipline girmiş olsun. Varsa bir hata, ortaya çıksın dedim.

* Yanılmıyorsam Anadolu Ajansı kaynaklı bir haberde, okul-larınızda askerlerin gizli ya da açık denetimini haber aldığınız için bir süre öncesinden kız okullarındaki öğrencilerin başörtüsü takmamaları talimatı verdiğiniz duyuruluyordu.

Okullarımızda farklı uygulama olmamıştır. Askerin deneti-mine gelince, asker belli görev süreleri içinde, belli noktalarda za-man zaman gelmiş ve her seferinde teşekkür ederek ayrılmıştır.

* Öyleyse size duyulan rahatsızlığın, ki aleyhinizdeki bazı id

diaları da besliyor, sebebi ne? Örneğin son günlerde basında yer alan MİT Raporu, kara para aklama ve benzeri iddialar.

Şimdi bir MİT Raporu'ndan bahsediliyor. Bir kere olayın iki ayrı boyutu var. Birincisi, belge midir değil midir, ikincisi niye bugün? Bunları açtığımız zaman karşımıza çıkan şey şu: Ülke açısından fevkalade önemli bir olay; ki sayın büyükelçi Hocaefendi'ye verdiği yanıtta bunu ifade etmiştir.

* Türkiye'nin Vatikan büyükelçisi mi?

Evet. "Önce şahsım adına, sonra bakanlığım ve halkım adına bu güzel günü ülkemize kattığınız için size teşekkür ediyorum" demiştir. Böyle anlamlı bir günde, bunların gündeme gelmiş olması birilerini rahatsız ediyor.

* İOT bu "birileri?"

Bunların tarifi güzele düşmanlık.

* Çok soyut şeyler söylüyorsunuz.

Somutunu söyleyeceğim. Olay şu: Bir kere 1996'da gündeme gelmiş bir hadise. Bugün 1998. Vatikan'dan dönüyorsunuz ve deniyor ki belge elimize geçti. 1996'da bu zirve tartışmasının yapıldığı dönemde devrin başbakanının "Fethullah Gülen'in adı belgede yoktur" diye beyanı var. Bize söylenen, yazılı belge yoktur. Bu "yoktu" 'dan bir hafta sonra nedir bu tedirginlik diye, iki arkadaşla önce zamanın Jandarma Genel Komutanı Teoman Köman'a gidip "Paşam var mı bir rahatsızlık" dedik. "Enteresan bulduğum faaliyetler. Daha enteresan gelen de solun, aydınların si-ze karşı sıcak bakmış olmasıdır" dedi. Arkasından MİT'e gittik. Orada yetkililer ve biz anlattık. Geline nokta şu: "Bizim Hocaefendi'ye bir teşekkür borcumuz var. Hocaefendi toplumda problem çıkartacak meselelerin gündem maddesi olmasına izin vermemiştir. Güneydoğu sorununa bakış açısı devletin her an yanı başında ve oradaki insanları motive edecek tarzdadır. Orta Asya'daki devletin politikalarında bizden bağımsız olarak böyle bir başarıyı elde etmiş olmasından dolayı, başında da ifade ettiğim gibi sadece teşekkür borcumuz var" denmiştir.

* Görüştüğünüz MİT yetkilisi mi söylüyor bunları?

Evet, hatta "ben müsteşar adına konuşuyorum" dedi. Bizim yıllardır izlediğimiz politikalar nedeniyle gerek Genelkurmay'ı,

gerekse MİT'i zaafa uğratabilecek hiçbir beyanımız olmamıştır. Çok aleyhimizde oldukları, bize çok problem çıkarttıkları devrede dahi. Bana bakışının zamanında farklı olması, benim ona bakışımı değiştirmez. Bu duyguları ilettik ve sarmaş dolaş ayrıldık. Ne hikmetse birkaç gün sonra bir TV haberinde, bu raporda Hocaefendi'nin ismi var, ifadesi çıktı. Fevkalade irkildim. Tuttuk bir daha gittik. Nedir bu hadise, dedik. Sizin neşrettiğiniz raporu anlatıyor. Denilen şey şu: "Biz hiçbir zaman rapor yazmayız, sadece sunuş yaparız. Sunuşun altına da piyasada ne varsa onları koyup göndeririz. Ama bunda bu var iddiasında değiliz. Yani orada FİO Hocaefendi'nin ismi var, onunla ilgili belgeler var anlamında söylemiyorum" dedi.

* Daha önce görüştüğünüz aynı şahıs.

Evet. "Türkiye'de çıkan herhangi bir gazetede bir şey varsa, bu arşivimize gelir ama kayıtlarımıza geçmez. Bütün mesele bizim bilgisayarımıza geçmesidir. Kupürün gelmiş olması, bir yerin altında bulunmuş olması onu bizim onayladığımız anlamına gelmez. Lütfen kendinizi rahat hissedin. Bizim duygu ve düşüncelerimiz önceki görüşmemizde neyse odur" dedi. Arkasından siz çıkıp diyorsunuz ki rapor var.

* Sadece biz demiyoruz, bütün basın diyor.

Yani?., basından bir kısım... Bir kısım basın diyelim mi? Demeyelim, bize yakışmaz. Şimdi MİT'in raporunda isim geçmiyor. Ne geçiyor Allahaşkına? Haluk Kırıcı'yla ilişkisi. Bir tek satır var mı? İşte o satır var. Neymiş o ilişki, yok. Ondan sonra ne var? Altına sıralanmış.

* Bu rapor "gerçek" bir rapor olmasa dahi, biliyoruz ki geçmişte "MİT Raporu" adıyla ortaya çıkan bazı belgeleri MİT, "Etüd çalışması" gibi isimler altında kabullendi. Az önce belirttiğiniz gibi bu kez de MİT'in "Sunuş" olarak nitelediği bir şey var. Bu da son günlerde basında "MİT Raporu" olarak anılan belge olabilir.

Ben olmadığını iddia ediyorum.

"Sunuş" adıyla olanını bile mi?

MİT'ten bana o gün 'belge' ifadesini kullanmadılar. Daha sonra yaptığım 'ahkikatlarda da MİT'in böyle bir şey vermediği

ni çok kesin biliyor ve hodri meydan diyorum. Bu, gazete kupürlerini arşivleyen insanın piyasaya sürmesi hadisesidir.

* "Her şeyin birbirine karıştırılması" bile sorunu besliyor. Bu bir "Sunuş" da olabilir, gazete kupürlerinin derlenmesi de. Öyle ya da böyle bütün bunlar anlamlı. Çankaya'daki liderler zirvesinde MİT'in bir raporu gündeme gelmiştir. Bu şekliyle Fethullah Gülen adı da araya "monte" edilmiş midir? En azından böyle bir tartışma ortamında bazı şeylerin dile getirildiği anlaşıyor ama siz "Sunuş"u bile kabul etmiyorsunuz.

Hayır. Ben oraya, semtine bile uğramadığına inanıyorum.

* Ordu bizi kabulle karşıladı diyorsunuz, ama öte yandan da yine devlet kaynaklı olduğu bilinen bazı belgeler, bilgiler dolaşıma giriyor.

Ama bakın benim söylediklerimin gerçekliği var. Benim elimde belgelerim var. Ben diyorum ki Cumhurbaşkanı, tanıklarım da var, bizzat yazı yazıp altına imza attı. Ve ödülleri almak suretiyle kamuoyunun önünde altına attığı bir imza daha var. Cumhurbaşkanı, Sayın Nazlı Ilıcak'ın ifadesiyle, bir yanlış düzeltti, birçok kişiye cevap verdi orada. Bir özür anlamındadır bu hadise.

* Hangisi?

MİT'teki adam "teşekkür borcumuz var" diyor. Cumhurbaşkanı da hatalı bakışları tashih etmek için bunu yaptığını ifade ediyor. Olay budur. Orada ödül almak anlamında varsa bir problem, bunu böyle takdim edenlere bir cevaptır diye düşünürüm.

* Fethullah Gülen'in Vatikan'a gidişi "medeniyetler çatışması" tezine bir karşılık mı?

Tabii. Burada insanların Hocaefendi'ye teşekkür borcu var. Diyanet İşleri başkanıyla konuşuyorum. "Üç yıldır bizim müracaatımıza evet demediler" diyor. Hocaefendiye niye evet dendi? Çünkü Hocaefendi, sivil toplumu temsil eden insan olarak, dünyada çok önemli bir şeyin altına imza atmış. Dünyanın her yerindeki 400'e yakın okul, ki hiçbir dini amaçlı değildir, onları şaşırtmıştır.

Orada çok sıcak, anlamlı bir karşılama oldu. Başlangıçta, dinlerarası diyalog ortamı tarafından beraberlik sağlandı, bir buçuk saate yakın bir görüşme oldu. Onların yanında çok önemli al

ti kardinal bulundu. Görüşmede çok ciddi bir şekilde ele alınan ve her iki tarafın da sempatiyle baktığı konular gündeme geldi. En önemlisi Kudüs'ün ortak ziyaretidir. Türkiye'ye davet, Saym Cumhurbaşkanı tarafından gerçekleştirilmiştir. Hocaefendi sadece bunu yeniledi. Ayrıca Türkiye'ye yapılacak böyle bir ziyarete eşlik ederek Kudüs'e beraber gidebileceğini söyledi. Şu anda Papa'nın bütün rüyası üç din için de büyük anlam taşıyan bu ziyaret. Tabii oradaki Müslüman halkın tepkisinden çekiniyor ve bunun bir şekilde realize edilmesi Hocaefendi'nin girişimiyle de bir anlam taşıyacaktır. Onun dışında Harran'da üniversite kurmak, öğrenci mübadelesi gibi başlıklar gündeme geldi. Bu diyalogda AB'ye alınmamamızın verdiği rahatsızlık da dile getirildi.

* Sonuçta bunun devletlerarası ilişkilerle yaşanması gerekir. Siz Fethullah Hoca'nın bu misyonunu nasıl tarif ediyorsunuz?

Olayı şöyle düşünün. Devlet birçok işini eksik bıraktığı zaman bir başkasına icabında para vererek tamamlatıyor. Siz de devletin unsurlarıyla görüşüp konuşuyorsunuz. Devletin büyükelçisi "Şu konular bizim için problemlidir. Bu konularda ısrarcı olur musunuz" diyor. Burada mühim olan istifadenin azamisini elde etmektir... Teklifin büyük kısmı da onlardan gelmişti. Bizi çok iyi tanıyan onların yetkilileri. Tabir caizse böyle bir beraberlik için canlarını verdi adamlar.

* Görüşme isteği sizden gitmedi mi yani?

Bu ve benzeri konularda biz her zaman görüşmek arzusundayız. Ama bu görüşme arzusu bizi çok iyi tanıyan Hristiyan kesimdeki insanların ortaya attığı bir hadisedir. O adamlar da bizim faaliyetlerimizi canı gönülden destekleyip güçlü olmamızı arzu ediyor.

Mesela ABD'deki Kardinal O'Conner, önemli bir isim. Papa'nın sağ kolu kabul ediliyor. Museviler "İllâ ki onunla sizi görüştüreceğiz" dediler. Daha enteresan bir şey var orada: Görüşme için talep onlardan gelmiş olmasına rağmen, ilgili zat, arkasından "Yalnız O'Conner için iki aydan evvel randevu alamayız" deyip Hocaefendi'nin yanına girdi. Bahsi geçen zat, Mesut Yılmaz'a ödül veren teşkilatın başkanı Mr. Hudson. Dışarı çıktığında "Alaeddin Kaya, bu görüşme iki gün sonra gerçekleşecek" dedi.

Geçen hafta bir iade i ziyaret gerçekleşti. Dünya Kiliseler Birliği, Washington merkezli, Kongre üzerinde çok etkili bir kuruluştur, beş kişilik bir ekip, başkan ve yardımcıları Hocaefendi'yi ziyarete geldiler. Yani bu sosyal kuruluşlar, bu sivil toplum örgütleri birbirileriyle konuşmalarına devleti çok fazla sokmuyor. Burada ayrıcalık, karşı tarafın devlet olmasından kaynaklanıyor. Devlet sizi muhatap kabul edince, sizin devletinizin de tekrar oturup düşünmesi lazım.

(HaşimAkman, 1998)

Telefonu "Susurluk santralı" gibi!

İzmirli bir grup avukatın suç duyurusu Tuğgeneral Veli Küçük'ü yeniden gündeme getirdi. Aktüel, avukatların merak ettiği ni rafa kaldırılan bir dosyada buldu. Küçük, Çatlı'yla en az 30 kez görüşmüştü, gerçek Mehmet Özbay'ı tanıyordu; Susurluk'un öteki ünlü isimleri de telefonuna "abone"ydi.

3 şubat günü Türkiye'de pek sık rastlanmayan bir olay yaşandı. İzmir Barosu'na mensup bir grup avukat, Milli Savunma Bakanlığı'na üç sayfalık bir dilekçe gönderdi. "Jandarma Genel Komutanlığı bünyesinde görevli Tuğgeneral Veli Küçük hakkında" şimdiye kadar ileri sürülen "iddia ve suçlamalarda ilgili olarak soruşturma yapılıp yapılmadığını soruyor, eğer yapılmadıysa soruşturma emri verilmesini talep ediyordu avukatlar.

"Çetelere Karşı Hukukun Üstünlüğü Komisyonu" olarak görev yaptıklarını söyleyen dokuz avukat Genelkurmay Başkanlığı ve Jandarma Genel Komutanlığı'na da başvurdu, dilekçelerine Veli Küçük'le ilgili iddialar içeren 14 sayfa kitap ve gazete kupürü ekledi.

Avukatların bu ilginç başvurusundan birkaç hafta önce piyasaya çıkan "Susurluk Prensleri" isimli kitap da dikkatleri Küçük'ün üstüne çekiyordu. Gazeteci Faruk Mercan, kitabında, 3 Kasım 1996 günü Susurluk'ta meydana gelen kazadan yarım saat sonra yapılan bir telefon görüşmesini aktarıyordu. Telefonun bir ucunda o sırada Kocaeli Jandarma Alay Komutanı olan Albay

Veli Küçük, diğer ucunda Balıkesir Emniyet Müdürü Nihat Camadan vardı.

"Küçük: Susurluk'taki kazada ölen Mehmet Özbay, bizim kullandığımız bir eleman. Tutanaklarda ismi geçmezse iyi olur.

Camadan: Kaza polis bölgesinde değil jandarma bölgesinde. Jandarmaya söylemek lazım.

Küçük: Jandarma komutanını aradım yerinde yoktu."

Mercan'ın yazdığına göre, Veli Küçük, daha sonra Jandarma Genel Komutanı Teoman Koman'm emriyle kurulan "soruşturma komisyonu"na verdiği ifadede bu görüşmeyi doğrulamıştı. Bu satırlar İzmirli avukatların merak ettiği bir konuyu açıklığa kavuşturuyordu: Veli Küçük hakkında bir soruşturma yapılmıştı.

Soruşturma ve sonrası

İstanbul DGM Cumhuriyet Başsavcılığı Susurluk Olayı'nın hazırlık tahkikatını yürütürken, Abdullah Çatlı'ya ait telefon dö-kümülerinde Tuğgeneral Veli Küçük'ün ismine rastlayınca 24 Şubat 1997'de Genelkurmay Başkanlığı'na suç duyurusunda bulundu. Telefon dö-kümlerine göre Veli Küçük katliam sanığı Abdullah Çatlı ile üç kez görüşmüştü. Savcılık suç duyurusuna Hane-fi Avcı'nın TBMM Susurluk Komisyonu'na verdiği ifadeyi de eklemiştir.

Genelkurmay'm isteği üzerine iddiaları incelemek üzere üç generalden; Turhan Bedirhan, Cahit Balcı ve Yaşar Ilık'tan oluşan bir "heyet" kuruldu. Küçük ve Camadan bu heyete ifade verdi.

Ama soruşturma sonucunda "Küçük'le ilgili suç unsuruna rastlanmadığı" gibi, Jandarma Genel Komutanlığı, 18 Haziran 1997'de İçişleri Bakanlığı'na başvurarak "Tuğgeneral Veli Küçük'ün birtakım yasadışı olaylara karıştığı ileri süren ve resmen olmadığı açıklandığı halde 'JİTEM vardır ve birçok kanunsuz işler yapmaktadır' demek suretiyle kurum olarak Jandarma Genel Komutanlığına ağır mesnetsiz ve haksız hakaret ve isnatlarda bulunan" Hane-fi Avcı hakkında TCK'nın 159 ve 268. Maddelerim-den dava açılmasını istedi.

Memurin Muhakemat Komisyonu da 19.2.1998 tarihli

1998/5 sayılı yazısıyla "lüzumu muhakeme" kararı verdi. Kararın gerekçesi ilginçti: Avcı, T B M M Susurluk Komisyonu'na ve D G M savcılarına "daha sonra basma sızacağını bile bile ifade vererek devletin askeri kuvvetlerini alenen tahkir ve tezyif etmişti; 159. madde'den yargılanmalıydı.

İtiraz üzerine, Veli Küçük ve Nihat Camadan'm ifade özetlerinin de bulunduğu dosya İçişleri Bakanlığı'nın 28.5.1998 gün ve 81. 108. D 361/1364 sayılı yazısıyla Danıştay'a gönderildi. Danıştay 2. Dairesi, Jandarma Genel Komutanlığı ve Memurin Muhakemat Komisyonu ile aynı kanaatte değildi. Savcılara, meclis komisyonlarına ifade vermek "aleni" olmadığı gibi suç da oluşturmazdı.

Dosya, kamuoyu ve İzmirli avukatların cevabını merak ettiği pek çok soruyla birlikte İçişleri Bakanlığı'na, tozlu raflardaki yerini almak ve açılmamak üzere iade edildi.

Dosyada neler var?

Oysa, Susurluk olayı sırasında Balıkesir Emniyet Müdürü olan Nihat Camadan üç generalden oluşan heyete, Kocaeli Jandarma Alay Komutanı Veli Küçük'ün kazayı duyunca kendisini aradığını ve "Ölen adam Çatlı; Sami Hoştan geliyor cenazeyi ona verin" dediğini anlatmıştı. Camadan ise kazanın jandarma bölgesinde olduğunu ve kendisinin bir şey yapamayacağını söylemişti. Küçük, bunun üzerine Camadan'dan talebini Balıkesir Jandarma Alay Komutanı'na istemiş, ama alay komutanı Camadan'ın isteğini geri çevirmişti.

Veli Küçük de ifadesinde Camadan'm söylediklerini kabul etmişti. Anlattığına göre Sami Hoştan'la 1991, Sedat Peker'le ise 1995'ten beri istihbarat temini için konuşuyordu. Çatlı ile de aynı şekilde tanışıyordu.

Anlaşılan Küçük, herkesin "Ben Çatlı'yı Mehmet Özbay kimliği ile tanırdım" kıvırtmasına başvurduğu günlerden çok önce onun gerçek kimliğini biliyordu. Cenazenin Hoştan'a teslim edilmesi için emniyet müdürünü, alay komutanlığını aramakta da beis görmemişti.

Bu ilişkileri "normal" bulan sadece Küçük değildi. Emekli ol-
duktan sonra NTV'de gazetecilerin Küçük Çatlı telefon görüş-
meleriyle ilgili sorularını yanıtlayan eski Jandarma Genel Komu-
tanı Teoman Koman "Küçük Çatlı'yı değil, Çatlı Küçük'ü üç kez
aramış, onlar da üç kontur, sekiz kontur" diyerek olayı geçiştir-
mişti.

Eğer Küçük Çatlı ilişkisi basına yansıdığı gibi üç telefon gö-
rüşmesinden ibaret olsaydı, Koman'a katılmak mümkün olabilirdi.
Am a V e l i K ü ç ü k adına kayıtlı 0542 214... numaralı cep telefo-
nunun şu an "devletin ilgili tüm birimlerinde" bulunan 1995,
1996 yılı dökümlerinin tamamına bakıldığında Küçük'ün Çatlı ile
sanıldığından çok daha samimi olduğu; Küçük'ün bu telefondan
Çatlı'nın kullandığı 0532 313 80 95 numaralı telefonu üç değil
en az 30 kez aradığı görülür.

Gerçek Özbay'ı da tanıyor

Üstelik V e l i Küçük'ün samimiyet kurduğu tek kişi Çatlı da
değil. Küçük'ün "Kızım kullanıyor" dediği kendi adına kayıtlı bu
cep telefonunu arayan bir dizi ilginç isim var: Dönemin Başba-
kanlık Teftiş Kurulu Başkanı Kutlu Savaş'ın tesbitlerine göre Se-
dat Peker, Sami Hoştan, Hadi Özcan ve Abdullah Çatlı bu telefo-
nu defalarca aradı. Aynı telefon Ömer Lütfü Topal'm çeşitli gazi
nolarındaki telefonlardan da defalarca arandı. Yine Savaş'ın ra-
poruna göre Sami Hoştan 1996'da yedi ay içinde V e l i Küçük'le
tam 34 kere görüştü.

Bu tesbitlere göre, Küçük, Kutlu Savaş'ın "uyuşturucu bağ-
lantılı" olarak tanımladığı ve Çatlı'ya kimliğini veren gerçek Meh-
met Özbay'ı da tanıyor. Onu hem İstanbul Emirgan'daki ofisinden
hem de 0532 2125278 numaralı cep telefonundan defalarca ara-
mış. Gerçek Mehmet Özbay bir demecinde bu tanışıklığı doğru-
lamış ve ' V e l i Küçük'ün kızına evbulduğunu" anlatmıştı. V e l i K ü
çük de ifadesini alan generallere bu cep telefonunu sadece 1996
temmuz ayında izine çıktığında kullandığını, diğer zamanlarda
ise kızında bulunduğunu söylemişti. Ama İstanbul'da avukatlık
yapan kızının Hoştan, Çatlı, Peker, Özcan gibi insanlarla ne gibi

bir ilişkisi olduğunu, bu kadar yoğun görüşmenin amacının ne ol-
duğunu açıklamamıştı.

Bu tuhafılık ne Küçük'e ne de kızına soruldu. Hakkındaki id-
dia ve suçlamalar da Meclis tutanaklarında, DGM dosyalarında,
teftiş kurulu raporlarında cevaplanmadan duruyor. "Çabuk unu-
tan bir toplum" olduğumuzdan mı? Belki. Ama, İzmirli dokuz
avukatın "bilgilenme hakkı" çerçevesindeki başvurusu bu yargı-
nın değişmesi gerektiğinin kanıtı.

(Necdet Açan, 1999)^(*)

(*) Sedat Peker'in kurduğu öztürkler.com sitesinde yayımlanan resmi biyog-
rafisine göre Veli Küçük 1944 yılında Bilecik İli Gölpaazarı ilçesi Türkmen
köyünde, bir çiftçi ailesinin dördüncü çocuğu olarak dünyaya geldi.
1963 yılında Kuleli'den 1965 yılında Kara Harp Okulu'ndan mezun oldu.
Edirne, Van, Eskişehir, Ağrı ve Kocaeli İl Jandarma Alay Komutanlıkları
görevlerinde bulundu. 1996 yılında Generalliğe terfi etti. General olarak
Karadeniz'de Giresun'da konuşlandırılan Giresun Bölge Komutanlığının
kuruluşunu tamamlayarak 2 sene Giresun Jandarma Bölge Komutanlığı
görevinde bulundu. Bilahare Çanakkale Tugay Komutanlığı görevinde
iken Tugayı Bilecik iline naklettirdi. 1966 yılında teğmen olarak göreve
başladığı Bilecik'ten 2000 yılında 30 Ağustos'ta General olarak emekli ol-
du. Küçük Evli, bir kız ve bir torun sahibi. Son olarak Yeni Batı Trakyalı-
lar Derneği dergisinin Genel Yayın Yönetmenliğini yapıyor.
Veli Küçük, itirafçı İbrahim Babat'ın Susurluk Raporunda yer alan ifade-
sine göre 1990'da JİTEM'in başında albay olarak görevliydi. Susurluk sü-
recinde Abdullah Çatlı ile ilişkileriyle gündeme geldi ancak Jandarma
Genel Komutanlığı bu konuda soruşturma açmaya gerek görmedi. 28
Ağustos 2000 tarihinde Jandarma Genel Komutanlığı'nda düzenlenen
emeklilik töreninde, "hizmet" belgesi ve armağan aldı. Jandarma Genel
Komutanlığı'nın eski karargah binasında yapılan törene, Küçük'ün yanı
sıra, emekliye ayrılan Tümgeneral Cahit Balcı ile diğer subay ve astsu-
baylar katıldı. Törenin sonunda bir konuşma yapan Jandarma Genel K o
mutanı Orgeneral Aytaç Yalman, personele teşekkür etti ve emekliye ay-
rılan komutanların değerli hizmetlerde bulunduğunu belirtti.

Bu arada Kutlu Savaş tarafından hazırlanan Susurluk Raporu'ndaki bir hata nedeniyle Yeşil takma adıyla meşhur olan Mahmut Yıldırım'ın taşıdığı telefonun sahibi olmakla suçlandı. Raporda 0542 214 50 21 nolu telefonun Yeşil tarafından kullanıldığı yazılıydı. Telefonun kimin adına kayıtlı olduğunu araştıran medya Veli Küçük adına ulaşınca 'Yeşil'in kullandığı telefon Veli Küçük adına kayıtlı'" haberleri çıktı. Gerçekte bu numara Veli Küçük'ün, bazen kızının da kullandığı, kendi adına kayıtlı telefonuydu ve daha önemlisi hiçbir zaman Yeşil tarafından kullanılmamıştı. Yeşil, 0542 211 8582 nolu telefonu kullanıyordu. Kutlu Savaş'ın numaraları karıştırmaması V e l i Küçük'ü zan altında bırakmıştı.

Emekli olduktan sonra Finansbank'ın sahibi Hüsnü Özyeğin'e ait Fiba holding bünyesinde faaliyet gösteren Endi Tüketim Mallan Sanayi ve Ticaret AŞ'nin önce Yönetim Kurulu Üyesi sonra da ortağı oldu. Azerbaycan'da yapılan bir toplantıda 1960 yılında NATO'nun önemli subaylarına "Sovyetler yıkılınca ortaya çıkacak Türk devletlerinin birleşmemesi için şimdiden ne yapmak gerekir?" görevi verildiğini açıkladı.

Emekli generallerden Muhittin Fisunoğlu ile birlikte katıldığı ve tanıtım broşürlerinde 'Oğuz Kağan'dan bu yana Türk milletinin ideali Kızıl Elma, bunun gerçekleşme şekli ise Turan'dır' ifadesinin yer aldığı Öztürk ler.com isimli internet sitesinin tanıtım'gecesinde 'Asıl birlik, asıl Türk milletinin 300 milyonluk Türk birliğidir. Bu birlik mutlaka teessüs edecektir. Asıl Türk milletinin yolu Tanrıdağları'ndan, Ergenekon'dan geçecek' dedi. Kendisine Türk Dünyasına hizmeti geçmiş yaşayan Türkçüler plaketi verildi.

Giresunda görev yaparken Topal Osman'ın heykelini yaptıran Küçük daha sonra da İstanbul Kadıköy'e Boğazlayan Kaymakamı Kemal Bey'in heykelinin dikilmesi için çalıştı. Veli Küçük, "vatan haini Nâzım Hikmet'in bile heykelinin dikildiğini" belirterek "ülkenin her köşesinde kahramanların heykellerini görmek istiyoruz" dedi. Susurluk hükümlüsü Korkut Eken'in cezaevine girmemesi için açılan kampanyaya katıldı.

Susurluk'ta ikinci "Küçük Paşa"

Susurluk çetesinin silahşoru Abdullah Çatlı'nın JİTEM kurucusu Tuğgeneral V e l i Küçük'le bağlantısı İstanbul DGM'ye iletilen cep telefonu görüşme kayıtlarıyla saptanmıştı. Yine Susurluk Komisyonu tutanaklarında adı geçen Osman Gürbüz'ün beraber yargılandığı Habil Küçük'ün de 1994 - 1996 arası 1. Ordu'da yardımcı kurmay başkanlığı yapan emekli bir tuğgeneral olduğu ortaya çıktı. Küçük ve Gürbüz, 4 Nisan 1997'de bir özel tim mangasını donatacak kadar çok silah ve mermiyle yakalandılar. Ama nasılsa, Beyoğlu Ağırceza Mahkemesi suçun "ağır cezalı" olmadığına karar verdi. Yargılama şimdi Beyoğlu Asliye Ceza'da sürüyor.

Asayiş şubesine bağlı polisler iki katlı apartmanın tabelasız, isimsiz üst kat kapısını bir öğleden sonra, Sıraselviler Caddesi cuma trafiğinin yoğun saatlerini yaşarken çaldı. İçerdeki telaş seslerden belliydi. Israrla çalınan demir kapı açılmadı. Birazdan bahçeden gelen haykırışlar duyuldu. Polislin yakalamak için baskın yaptığı cinayet zanlısı Osman Gürbüz balkondan atlayıp kaçmaya çalışmış, Taksim İlkyardım Hastanesi'nden itibaren caddeyi kesen görevlilerce yakalanmıştı.

Kapı açıldı. İçerdeki iki kişinin kimlikleri alınıp daire arandı. Gürbüz'ün üstünden Magnum, içerdekilerden Habil Küçük'ün üzerinden Browning marka birer tabanca çıktı. İşyerinin mutfaklarında ise bir cephanelik saklıydı. Tezgahın altında Kalaşnikof, uzun menzilli suikast tüfeği Kanas, pompalı tüfek, kutularca

necdet açan şerhan yedig

mermi ve şarjör bulundu. Gürbüz, Küçük ve sekreter olduğunu söyleyen Gülsevil Ergül ifadeleri alınmak üzere emniyet amirliğine götürüldü.

İlk ifadelerden sonra polis Gürbüz'ün Bahçelievler'deki evine baskın yaptı. Silahşorun evi de cehanelik gibiydi. Browning tabanca, güvenlik güçlerinin kullandığı MP5, uzun namlulu bir tüfek, kutularca mermi ve şarjör, telsiz, kelepçe, kamuflaj elbiseler, bot, sahte plakalar ve kimlikler ele geçirildi.

"Yeşil'in tetikçisi"

Kamuoyu Osman Gürbüz'ün adını bu olaydan iki ay önce, ANAP'lı Eyüp Aşık'm Susurluk Komisyonu'na verdiği ifadeyle duymuştu. Aşık emniyet kayıtlarına dayanarak, özetle şunları söylüyordu: THKP C militanı Gürbüz, Aralık 1994'te Gebze'de polislerce gözaltına alınmak istendi. Ahmet Tecen adına düzenlenmiş polis kimliği taşıyordu. Şüphelenen polisler ateş açarak kaçmayı başardı. 06 M K Z 82 plakalı motor numarası silinmiş BMW'sine, arabadaki telsiz, tabanca, çekler ve cep telefonuna el koyan polis araştırmasını derinleştirildiğinde Ankara'dan gelen emirle durduruldu. O bizim adamımız; arabası Genelkurmay'a ait; yakaladıysanız salın, yoksa peşini bırakın, dendi. Arabayı ve içindekileri Ankara'dan gelen Korkut Eken teslim adlı. B M W bir süre Ankara'da Emniyet Genel Müdürlüğü hizmetinde kullanıldıktan sonra Kocaeli Emniyet Müdürlüğü'ne iade edildi.

Eyüp Aşık'm söyledikleri basına sızınca, polisin rafa kaldırdığı araştırmayı gazeteciler üstlendi. Ankara'ya götürülen BMV'nin bir yıl boyunca Mehmet Ağar'ın eşi tarafından kullanıldığı, Gürbüz'ün Mahmut Yıldırım'ın (namı diğer Yeşil) adamı olduğu yazıldı. Milliyet muhabiri Erdoğan Durna çok daha ilginç bir bilgiye ulaşmıştı: Ahmet Tecen, tıpkı Abdullah Çatlı'mın taşıdığı Mehmet Özbay kimliği gibi, gerçek kimlikti. İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün Gayrettepe'deki binasında görev yapan bir polis memuruna aitti.

Aktüel, Gürbüz hakkındaki "çetenin sol eli" iddialarını komisyonu yansımadan çok önce ANAP çevrelerinden duymuş,

araştırmıştı. Ulaştığımız kaynaklar "sol el" iddiasının dayanağı olmadığını ortaya koyuyordu. Gürbüz'ün dokuz sabıkasından ikisi trafik, üçü sarhoş halde olay çıkarma ve ikisi adam yaralamayla ilgiliydi. Ankara Ağırceza Mahkemesi'nde gasptan, eşiyle zina halinde bastığı ağabeyini öldürdüğü için de İstanbul Bakırköy Ağırceza Mahkemesi'nde cinayet suçuyla yargılanıyordu.

O günlerde kamuoyu Susurluk Komisyonu'ndaki ifadelerden Emniyet Özel Harekat Dairesi'ne ve MİT'e bağlı "anti terör" grupları arasındaki "vatan kurtarma" savaşında emniyetin kullandığı Abdullah Çatlı'yla MİT'in kullandığı Yeşil'in trilyonluk haraçlar yüzünden karşı karşıya geldiğini öğrenmişti. İşte bu mücadelede Osman Gürbüz'ün Yeşil'in en önemli silahı olduğu söyleniyordu. 1994'te Ankara'da tıbbi ürünler satan Kompas ofisinde (İbrahim Şahin'in arandığı günlerde görüldüğü şirket) Yeşille tanışan Gürbüz üstadının güvenini kazanmış, onun için çalışmaya başlamıştı. Çatlı, Susurluk kazasında ölme, Yeşil adına son düelloya o katılacaktı.

Osman Gürbüz 4 Nisan 1997'de, tam unutulmaya başladığını düşündüğü sırada yakalandı. Kırk omurgasıyla sorguya alındı. İfadesinde, işyerinde bulunan tüfeklerin üç yıl önce Ziya Bandırmaoğlu tarafından emanet bırakıldığını söyledi. Tabancalarından birini emekli binbaşı Bülent Öztürk'ten, diğerini Ortaköy'de ki otopark kapışmasında öldürülen Aykut Sezer'den almıştı. Sahte kimlikler kendi imalatıydı.

Osman Gürbüz yakalandığında üzerinden Nurettin Elibol adına düzenlenmiş dört sahte kimlik çıktı. Bunlardan dikkat çekici olanı Başbakanlık İstihbarat Dairesi'ne ait "psikolojik savunma uzmanı" kartıydı. Birkaç ay önce Cumhuriyet Gazetesi "güvenilir bir kaynağa atfen" Yeşil'in de bu kimliği taşıdığını yazmıştı. Diğerleri Nurettin Elibol adına düzenlenmiş ehliyet, komiser ve emekli jandarma binbaşı kimlikleriydi.

Aktüel, bu kimlikleri nüfus kayıtlarından yola çıkarak araştırdı. Nurettin Elibol'un Gürbüz'ün yakalandığı işyerinin yüz metre ötesinde, elektronik aletler satan bir işyeri sahibi olduğunu buldu. Elibol nüfus cüzdanını 1991'de Topkapı'da çaldığını,

karakola kayıp bildiriminde bulunduğunu söylüyordu. 1991'den bu yana kapısını çalan olmamıştı.

Paşaya "Browning"

Sıraselviler baskınında Osman Gürbüz'le birlikte gözaltına alınanlardan biri de Habil Küçük idi. Emekli tuğgeneral kimliği taşıyordu Küçük. Gürbüz'ünün aksine gerçek bir kimlikli bu. "30 Ağustos 1997'de 1. Ordu Karargâhı'ndan emekli oldum" diyordu polisteki ifadesinde. Küçük, geçen ay Kara Kuvvetleri Komutanlığı'ndan emekli olan Orgeneral Hikmet Köksal'ın 1. Ordu Komutanlığı görevi sırasında (1994/1996) Kurmay Başkan Yardımcılığı yapan dört generalden biriydi. İdari konularla görevliydi. İfade tutanağına bakılırsa Osman Gürbüz'le görevdeyken karşılaşmıştı: "Onu Mayıs 1996'dan beri tanırım. Yazlıktan komşum olan müteahhit Mustafa Özkan, Nurettin ismiyle tanıştırmıştı bana."

Anlattığına göre, ilk bakışta "Nurettin"e kanı kaynadı Habil Küçük'ün. "Beni Üsküdar'da bir restorana götürdüler. İçtik ve eğlendik. Belimdeki silahı gören Nurettin çıkarıp Browning tabancasını verdi. Kırkkale sana yakışmıyor abi, dedi. İstemediğim halde, içki masasında olay çıkmasın diye, ısrar üzerine aldım."

Habil Küçük işte bu ruhsatsız tabanca yüzünden Osman Gürbüz'le yargılanıyor şimdi. Beyoğlu Ağırceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararı vererek Asliye Ceza'ya gönderdiği ortak dosyaya göre suçu "6534 sayılı yasaya muhalefet." Şirkette çıkan diğer silahların sorumluluğunu üzerine alan Gürbüz tutuklu, Küçük tutuksuz. Şu ana dek hiçbir duruşmaya katılmadı. Süren davada olay "ruhsatsız silah bulundurmak" olarak sınırlandırıldığı için Küçük'ün diğer ilişkileri, cep telefonu görüşmeleri, ortakları araştırılmıyor.

Gölgedeki ortak

Sıraselviler Caddesi'nde baskın yapılan işyeri İstanbul Ticaret Odası'na "Şahin Elektronik, Güvenlik Sistemleri" adıyla kayıtlı. 16 Aralık 1996'da Habil Küçük ve Celalettin Şahin Erdoğan

adına kurulmuş. Erdoğan ayrıca sicil kayıtlarında "meçhul şirket" olarak nitelenen "Çilimli Dağıtım Nakliyat" adlı bir firmaya daha sahip. Hasan Kurt ve Fehmi Birinci adında iki ortağı var. Habil Küçük'ün polis ifadesinde Erdoğan'a ait olduğunu söylediği Ankara'daki YAK SAN ise akrabalarındanERCÜMENT ve Kamil Erdoğan adına kayıtlı. Firmanın telefonları cevap vermiyor, adresinde kimseler yok.

Gürbüz olayının soruşturma ve yargı sürecinde adı şu ana kadar hiç geçmeyen Erdoğan'ın Ankara'da hatırı sayılan, MHP'nin eski il yönetimine yakın bir işadamı olduğu söyleniyor. Eski devlet bakanı ve ANAP milletvekillerinden Ahmet Karaevli'yle yakın dost olduğu, ancak iki dostun 100 milyara ulaşan bir borç yüzünden aralarının açık olduğu da iddialar arasında. Hatırlanacağı gibi Susurluk Komisyonu Başkanı Elkatmış, Karaevli'nin "Çatlıyı İsviçre'de ziyaret eden, devlet bakanı" olduğunu açıklamıştı. Yine aynı komisyonda "Beni Avrupa'da hapisten bir devlet bakam kurtardı," diyen Oral Çelik'in de Karaevli'yi kastettiği söylenmişti.

Celalettin Erdoğan'ın Çankırı yakınlarında bir motosiklet fabrikası bulunuyor. Fabrika Azerbaycan'dan ithal edilen parçalarla sumotoru ve motosiklet üretiyor.

Birkaç hafta önce Tempo Dergisi'nde "Osman Gürbüz'ün Çete Şeması" başlıklı haberinde Tamaşa Dural, Gürbüz'ün mafyozi ilişkilerini yazmış, Mehmet Ağar, Korkut Eken, Ziya Bandırmalıoğlu, Kemal Zorlu, Sedat Bucak, Yeşil gibi isimlerle ilişkilerinin cep telefonu kayıtları da bulunarak incelenmesi gerektiğine dikkat çekmişti. Osman Gürbüz'ün mahkemede "Silahları veren Ziya isimli polisin soyadını bilmiyorum. Bandırmalıoğlu adı işkenceyle tutanaklara geçirildi," demesine karşın Ziya Bandırmalıoğlu hakkında Beyoğlu Ağırceza Mahkemesi'nde yakalanan silahlarla ilgili ayrı bir dava açıldı. Gürbüz ve Küçük ise silahların balistik incelemede temiz çıkması nedeniyle açılan davadan çok hafif bir cezayla kurtulmak üzere.

İşte Susurluk sürecini aydınlatmaya çalışan savcılara, iki hafta önce hükümetinin bu konudaki kararlılığını tekrarlayan

Başbakan Mesut Yılmaz'a araştırılacak birkaç ipucu daha. Çorba-
larında tuzumuz olsun dedik...

Osman Gürbüz için 1998 Eylülünde Bayrampaşa Özel Tip
Cezaevi'nde kalırken cezaevi müdürü Ali Birincioğlu'na rüşvet
verdiği iddiaları ileri sürüldü, Birincioğlu açığa alındı ve tutuk-
landı. Gürbüz organize suç örgütü oluşturmak ve diğer eylemle-
rinden 23 yıl 8 ay hapis cezasına çarptırıldı. Ancak Amasya E Ti-
pi cezaevinde kalırken Samsun Vezirköprü Ağır Ceza Mahkeme
si'nin 2 Şubat 2001 tarihli kararıyla tahliye edildi. 20 gün sonra
Çorum'un Mecitözü ilçesinde polisin dur ihtarına uymadığı için
gözetim altına alındı ve serbest bırakıldı.

(Serhan Yedig, 1997)

(*) Gürbüz, dönemin devlet Bakanı E y ü p A ş ı k tarafından T H K P C itirafçısı
ve Susurluk Çetesi'nin sol ayağı olarak lanse edildi, sonra gene Aşık ta-
rafından ünlü Yeşil olduğu ileri sürüldü. Aşık'a göre Yeşil estetik ameli-
yat yapılmış Osman Gürbüz'dü. Her iki iddia da bir desenformasyondur.

10

Bu da Evcil in emekli paşası

Zeytin Kralı Erol Evcil in sahte çürük raporu yüzünden 2,5
ay hapis yattığı halde, yine de askerden nasıl "yırttığı"na uzun sü-
re akıl sır ermedi. Evcil in muhasebecisi Bayram Bozdemir'in
emekli Tümgeneral Salim Kukul'la ilgili anlattıkları sır perdesini
aralayacak nitelikte.

Erol Evcil'i artık bilmeyenimiz yok. Adını önce Zeytin Kralı
olarak duyduk. Ardından Alaattin Çakıcı ile yakın ilişkileri, Türk-
bank ihalesine fesat karıştırılması, Nesim Malki'nin öldürülmesi,
Gülben Ergenle yaşadığı aşk ilişkisiyle geldi gündeme. Özel
uçakları ile dünyanın her yerinde fınk attığı ve öğle yemeği için
Paris'e gidip geldiği sırada asker kaçağı olarak arandığını ise da-
ha sonra öğrendik.

Peki Erol Evcil asker kaçağı olarak aranırken bunca işi yap-
mayı nasıl becerdi? Evcil, Bursa'da çevresine kaim bir zırh oluş-
turmuştu. Bursa Emniyeti'nden ayrılan çok sayıda polis yanında
çalışıyordu. Ancak muhasebecisi Bayram Bozdemir'in, İstanbul
Organize Suçlar ve Silah Kaçakçılık Şube Müdürlüğü'ne 18 Ekim
1998'de verdiği ifade Evcil in sırtını dayadığı başka bir yer daha
olduğunu açığa çıkardı: Emekli Tümgeneral Salim Kukul.

Muhasebeci Bozdemir'in ifadesine göre Kukul Paşa, başkan-
lığını Evcil in yaptığı Eşrefoğlu Şirketler Grubu'nda Yönetim Ku-
rulu'nun ikinci adamıydı. Evcil diğer holdinglerdeki geleneği sür-
dürmüştü, yönetim kurulunda da emekli bir paşanın bulunmasını
istemmişti. İşe haftada sadece iki gün uğrayan Kukul Paşa, sekiz ay

boyunca "bir milyar elli milyon TL" maaşla Evcil'e hizmet etti. Muhasebeci Bozdemir'in ifadesine göre, "Kukul Paşa'nın gerçek işi şirket yönetmek değil Evcil'in askerlik sorununu çözmekti."

Evcil askerden nasıl yırttı?

Erol Evcil'in başı 1996 yılında askerlik yüzünden derde girdi. Bir ihbar neticesinde ortaya çıkan "Çürükçüler"e işi düşenlerden birisi de Erol Evcil'di. Birçok ünlünün isminin karıştığı, askerlikten kaçmak için sahte rapor veren ve alan 147 kişilik "Çürükçüler Davası"nın sanıklarından biri de oydu.

Evcil, Kuzey Deniz Saha Komutanlığı Askeri Mahkemesi tarafından gyabi tutuklu olarak uzun süre arandı. Aranırken de boş durmadı. İlk yaptığı işlerden biri, Ağustos 1996'da, kendisi hakkında gyabi tutuklama kararı veren mahkemenin başsavcısı Yarbey Nihat Demirel'in eşini şirketine almak oldu. Şubat 1997'de de mahkemeye giderek teslim oldu. O yargılandığı sırada Demirel'in eşi de Evcil'in şirketinde çalışmaya devam etti. Kasım 1998'e kadar.

Askeri mahkemenin askerlikten kurtulmak için hile yapmaktan suçlu bulunduğu Evcil, 2,5 ay hapis yattı ama, bu sırada Kuzey Deniz Saha Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nde oldukça garip bir olay yaşandı: Mudanya Askerlik Şubesi, mahkemeye gönderdiği bir yazıyla Evcil'in hapis cezasını çektikten sonra serbest bırakıl mayıp kıtaya sevkedilmek üzere kendilerine teslim edilmesini istedi. Ancak Kasımpaşa Deniz Hastanesi'nin "Suç tarihinde ve halen askerliğe elverişlidir" raporu vermesine rağmen Evcil, başsavcı yarbey Nihat Demirel'in talebi üzerine 8 Nisan 1997 günü serbest bırakıldı.

Mudanya Askerlik Şubesi bunun üzerine Yarbey Demirel'i Milli Savunma Bakanlığı'na şikayet etti. Bakanlık Demirel'e "destur" gönderdi ama, iş işten geçmiş, kuş kafesten uçmuştu. Ancak bu tuhaf tahliyenin yanı sıra, eşinin Evcil'in yanında çalıştığının da açığa çıkması Yarbey Demirel'in durumunu daha da zorlaştırdı: Milli Savunma Bakanlığı'nın Yarbey Demirel hakkında açtığı soruşturma halen sürüyor.

Evcil'in garip tahliyesi, başsavcı Demirel'in yanı sıra, onu yargılayan Hakim Yüzbaşı M. Necati Nalmcı'ya da uğursuz geldi: Nalmcı, hakimlik sınıfından alınarak Bartın'a tayin edildi.

Mahkemedeki olaylar bununla da sona ermedi. "Çürükçüler Davası"yla ilgili iddialar yüzünden bu defa Kuzey Deniz Saha Komutanlığı Adli Müşaviri Albay Avni Emirler hakkında da Milli Savunma Bakanlığı tarafından soruşturma açıldı. Bu soruşturma da sürüyor.

Erol Evcil mahkeme sürecinden sonra askerliğinin tecili için uzun süre uğraştı. İşte bu dönemde, Evcil'in muhasebecisi Bayram Bozdemir'e göre devreye emekli Tümgeneral Salim Kukul girdi. Bozdemir ifadesinde şöyle diyordu: "Evcil, Yusuf İlhan görevden ayrıldıktan sonra yerine emekli tümgeneral Salim Kukul'un şirkette yönetim kurulu başkan yardımcısı olduğunu söyledi, fakat şirkette herhangi bir hissesi yoktu. Haftada iki gün şirkete geliyordu. Erol Evcil talimatı ile kendisine ve korumalarına aylık 1.050.000.000 TL'lık parayı havale yoluyla 7 8 aydır gönderiyordum. Erol Evcil'in askerlik işlerinin takibini yapardı. Kendisine ödediğim parayı şirket giderlerine işlemiyordum."

Nitekim, Evcil'in askerliği bir yıl tecil edildi. Mahkeme tarafından salıverildikten sonra yurtdışına kaçan Evcil, bu gelişme üzerine Türkiye'ye döndü. Alaattin Çakıcı yakalanıncaya kadar da bu konuda herhangi bir sorunla karşılaşmadı.

(Tuncay Opçin, 1999)^(*)

(*) Salim Kukul'un adı Erol Evcil ve şirketleri aleyhine açılan davalarda yer almadı. Malki cinayeti davasında azmettirici olarak yargılanan Evcil, 2002 Ağustosunda tahliye oldu. Yargılama devam ediyor.

II

Ve "Sisi Özel Örgütü"

"Devlet Bakanı Gürkan Dağdaş'a seks şantajı" haberi gündeme bomba gibi düştü. Ama birkaç gündür, hiçbir şey olmamış gibi, ortalık sültilman. Olayın kahramanı ve sansasyonların kraliçesi Sisi bile "Y o k böyle bir şey" diyor. Susurluk olayının en yoğun günlerinde patlayan ve gündemi bir ay boyunca değiştiren Ali Emire Kalkancı, Müslüm Gündüz Fadime Şahin olaylarını "Yayın Koordinatörlüğü"nü yaptığı ve şantajın adresi olarak tarif edilen T G S grubunun ortaya çıkardığını açıklaması, işin "Y o k öyle bir şey"le geçirilemeyecek boyutlarda olduğunu ortaya koyuyor. İsterseniz, Sisi'nin söylediklerine bir göz atın...

Sabah Gazetesi'nin "Bakana kaset şantajı" manşetiyle duyurduğu olay siyaset arenasına bomba gibi düştü. Vakıflar Bankası'ndan 25 milyon dolar kredi almaya çalışan eski bir arkadaşı, Refah Partili Devlet Bakanı Gürkan Dağdaş'tan yardım istemiş, aksi halde kendisi ile ilgili bir seks kasetini basma vereceğini söylemişti. İddiaya göre kaset, Dağdaş'ın travestiler kraliçesi Sisi (Seyhan Soylu) ile geçirdiği bir geceye aitti.

Şantajı doğrulayan Dağdaş, işadamı arkadaşının ismini açıklamıyor ama ortaya bir başka isim atıyordu: Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek. Dağdaş'ın, yaklaşık dört ay önce kendisi Amerika'da iken, Gökçek'in eşini arayarak "Kocanızla ilgili bir kaset var, haberiniz var mı" dediğini açıklaması, şantajın yönünü bir anda ticaretten siyasete çeviriyordu. Olayın tam da hükümetin gidip gitmeyeceği tartışmalarının alevlendiği, Gürkan

Dağdaş'ın kilit adamlardan biri olarak öne çıktığı bir dönemde duyulması, akla hemen "istifaları ve hükümetin düşmesini engellemek için şantaj" fikrini getiriyordu. Tersini de; "Şantaj" Dağdaş ve ekibini yıpratarak hükümeti düşürmek için planlanmış olabilir miydi?

Refahyol hükümetinin ömrünü belirlemek için, hem laik hem de dinci kesimlerin beklenti içinde olduğu Aydın Menderes ve grubu bu yolla mı ikna edilmek isteniyordu? Gürkan Dağdaş, arkadaşı olan işadamlarının ismini vermiyordu. Ama Sisi'nin, sözünü ettiği arkadaşının şirketinde halkla ilişkiler uzmanı olarak çalıştığını ve kendisiyle orada tanıştığını açıklayarak adres gösteriyordu. Sisi, Fadime Gündüz ve Emire Kalkancı olaylarını basma yansıtarak adını duyuran T G S firmasında görevliydi. Firmanın sahibi ise Turgut Büyükdağ'dı.

Ancak Dağdaş, son yaptığı açıklamada arkadaşının kendisine bu işe karışmadığını söylediğini, kendisinin de ona güvendiğini söylüyordu. Durum garipti. Ama garip olan şey, bundan ibaret de değildi. Melih Gökçek'in Dağdaş'ın eşini araması önce şantaj, sonra da "arkadaşça bir uyarı" olarak açıklanıyordu. Peki şantaj kim ya da kimler yapmıştı? Aktüel, bu suskunluk ortamında, adı Gürkan Dağdaş'la birlikte anılan, T G S Yayın Grubu Genel Koordinatörü Seyhan Soylu, nam ı diğer Sisi ile konuştu. Omzunda bozkurt dövmesi, belinde 14'lü tabancası ile Sisi 'nin anlattıkları, en az yukarıda sözü edilenler kadar garipti. Yay ı m olmayan bir yayın grubunda, istihbarat toplamak için eski J İ T E M , M İ T ve em niyet mensuplarını çalıştırdıklarını anlatıyordu Sisi. İstihbaratçı-lar tebdil i kıyafetle tarikatların içine giriyor, bürokratları denetliyor, insanlar hakkında dosya tutup arşivliyordu. Önemli bulunan dosyalar yeri ve zamanı geldiğinde "tüm medya" ile paylaşılıp "Türkiye'nin gündemi" belirleniyordu. Yay ı n grubunun şimdiki hedefi ise "gidişatını beğenmedikleri" Refahyol hükümetini düşürmekti. Gerisini Sisi'den dinleyelim...

* Şantaj olayı için ne diyorsunuz?

S O Y L U Böyle bir olay var ama bu şekilde değil. Gürkan Dağdaş'a biz böyle bir şantaj asla yapamayız. Her şeyden önce

Turgut Bey, yani TGS Yayın Grubu'nun ve holdingin sahibi onunla beraber büyümüş. Çocukluğu, okul hayatı birlikte geçmiş. Üstelik hemşerisi. Hem de çok iyi bir dostluğu var. Böyle bir şeyi bizim yapmamız imkânsız. * Dağdaş tanıştığınızı söylüyor. SOYLU Tanışıyoruz. Refahyol'dan da, Anayol'dan da birçok dostluklarım var. Birçok partinin genel başkanıyla, bakanıyla, üst düzey bürokrasiyle hep içiçe olan bir insanım.

* Buradaki iddia özel bir tanışma...

SOYLU Asla olamaz. Ben zaten ikibuçuk yıldır mutlu bir birliktelik yaşıyorum. Allah nasip ederse önümüzdeki ay izdivaç yapıyorum. Bu olay beni de çok sarstı. Adımın Melih Gökçek'le birlikte "şantajcı" gibi geçmesinden kendim ve grubum adına hicap duydum. Fakat Gökçek tarafından böyle bir şantajın olması tabii ki doğru, bizim de duyumlarımız var. Dört ay önce aramış, Güracan Bey Amerika'dayken böyle bir tehdit olmuş. Çünkü Refah kanadında hep bu Demokrat Partililerle gerginlik vardı, üzerlerine gidiliyordu.

* Gökçek neyi kullanarak şantaj yapıyor, ortada bir bant var mı?

SOYLU Böyle bir bant yok. Varmış diye mide bulandırıp, ailevi problemler yaratıp hayali şantajın boyutlarını büyütme peşinde.

* Olmayan bir bantla şantaj yapılır mı?

SOYLU Araya RP'den bir sürü insan girmiş ve Dağdaş'ı ikna etmişler, susturmuşlar.

* Size de birileri sus dedi mi?

SOYLU Bize o kadar çok diyen var ki... Bu tarikat olaylarında da bizi sindirmek istediler.

* Bu bandı kullanmayın demiş olabilirler...

SOYLU Yok, bize asla öyle bir şey olamaz, biz grup olarak böyle bir şeye karşıyız. Biz tarikat olaylarından dolayı zaten RP ile karşı karşıya gelmiştik. RP'nin oyu yüzde 21'lerde iken biz 16'lara kadar düşürmüştük. Yalnızca Vakıfbank'taki değil, bütün kredilerimizi dondurdular. Okeylenmiş kredilerimizi bile... Çünkü biz hedef olarak insanları sömüren din istismarcılarına karşı

dık. Biz tarikat olaylarında Ali Kalkancı, Aczimendi lideri vs. birçok insanı tesbit etmiştik.

* Neden bunları tesbit etmeye çalışıyorsunuz? Bu kararı kim aldı?

SOYLU Ben aldım. Çünkü, benim yayın grubum içinde çok iyi bir ekibim var. Meselâ bizim ekibimizin içinde JİTEM'den ayrılanlar, MİT'ten ayrılanlar var. Çok iyi bir istihbarat ekibi kurduk.

* Kim var mesela?

SOYLU İsim önemli değil, çok iyi bir ekip kurduk. Ekipte hep JİTEM'den, MİT'ten, Emniyet Teşkilatı'ndan, bürokrasiden ayrılmış insanlar var.

* Amaç ne, neden böyle bir ekip kurdunuz?

SOYLU Yayın grubu olarak çok güçlü gelebilmeliydik. Daha biz çıkmadan Türkiye'nin gündemini belirlememiz lâzım.

* Neden gazeteci almak yerine istihbaratçı alıyorsunuz?

SOYLU Gazeteci olmaz olur mu? Bir sürü de gazeteci var. Sesyete deyince çok iyi bir isim aldık, siyasi çizgide çok iyi bir isim aldık. İsim vermeme gerek yok. Şimdiye kadar birkaç olay yaptık. Türkiye'nin gündemini belirleyecek olaylardı. Şu anda bir basın grubu almak istiyoruz, büyüklerden birini. Bu işe gerçekten profesyonel olarak bakıyoruz. İnsanlara, okurumuza bir şeyler vermek istiyoruz. Ülkemiz için bir şeyler yapmak istiyoruz.

* Yaptığınızı söylediklerinizde TGS Yayın Grubu diye bir şey duyulmadı.

SOYLU Niye öyle diyorsunuz ki. Tarikat olaylarından dolayı RP korkunç derecede puan kaybetti. TGS olarak bizim yaptığımız biliniyor. Çünkü Uğur Dündar'a Emire Kalkancı olayını biz götürdük. Fadime Şahin'i Star'a biz götürdük. Tüm medyaya paylaştırdık. Bunları benim grubum, arkadaşlarım yaptı. Biz bulduk, medya olarak siz duyurdunuz, ne kadar güzel. Elele verdik. Önemli olan hedefe ulaşmaktı, biz de hedefe ulaştık.

* Bu iş için tarikata girdim, dediniz, nasıl oldu?

SOYLU Tabii. Sadece Ali Kalkancı değil, birçok tarikata girdik.

* Mürit olarak mı?

SOYLU Mürit olarak, tesettürlü bir şekilde girdik, bunların

birkaç tanesini kamuoyuna verdik. Düzgün olan tarikatlar vardı, onları duyurmamak. Emire Kalkancı'yı bizzat ben ikna ettim, anlat-sın diye. Böyle bir şeyi kamuoyunun bilmesi gerektiğine inandığım için. Çorbada benim de tuzum olduğu için gurur duyuyorum.

* Gökçek'le alıp veremediğiniz ne?

SOYLU Gökçek'in hanımı, Karamollaoğlu'nun oğlu ve kızı, Ali Kalkancı'nın Ankara'daki derneğinin kurucularıydı, bulduk. Emire Kalkancı bunları anlatınca Gökçek'le biz gerildik. Bunları bizim yaptığımızı öğrenince bir sürü kredilerimizi dondurdu. Tek başına değil tabii, grup olarak, RP olarak.

* Neden hükümeti düşürmek istiyorsunuz?

SOYLU Bu hükümetin düşmesi gerektiği inancındayız. Bizim hedefimiz çarpık olan ilişkilerdi. Öyle bir şey yakalamalıyız ki bunların gerçek yüzü ortaya çıksın. Bunun için yaptık.

* Menderes grubu, Dağdaş ve RP'nin içindeki 25 milletvekiliyle ilişkimiz var, dediniz...

SOYLU Önemli olan hedefe gitmektir. Biz parti içinden duyumlar alıp aktarıyoruz.

* RP'li milletvekillerinin bir açığını yakalasanız, bu bilgileri hükümeti düşürmek için kullanacak mısınız?

SOYLU Tabii yaparız.

* Meselâ bir güven oylamasında "Hükümetin aleyhine oy ver, biz şunları biliyoruz" diyor musunuz?

SOYLU Böyle yapmıyoruz.

* Nasıl ikna ediyorsunuz?

SOYLU Yakaladığımız belgeler ve çıkardığımız olayları bası-na veriyoruz. Demokrat Parti'nin içindeki gerçek demokratlar bir yanlışa kurban gitti. Gerçek yüzünü bilmiyorlardı. Şimdi ayrılmak istiyor ama ayrılamıyorlar.

* Politikacı değilsiniz, neden bunu yapıyorsunuz?

SOYLU Bu ülke için bir şeyler yapmak lazım.

* Neden JİTEM'cilerle, MİT'çilerle çalışıyorsunuz?

SOYLU Öyle bir grup kurmamız lazımdı ki, çok profesyonel olsun.

* Ne iş yapıyor bu insanlar şimdi?

SOYLU Bizim için istihbarat topluyorlar, her alanda...

* Ticari bir kuruluşun piyasa için bilgi toplaması, tamam ama bu 80 insan neyle uğraşılıyor, RP ile mi?

SOYLU Niye RP ile uğraşsın. Biz sadece RP ile uğraşmıyoruz. Biz çarpık olan herkesle uğraşmaya çalışıyoruz.

* Meselâ ne tür çarpıklıklar?

SOYLU Atıyorum, eğer CHP'nin de bir çarpıklığı varsa onu da kamuoyuna veriyoruz. Meselâ biz birçok parti hakkında bilgi topluyoruz. Birçok bürokrat hakkında yapmış olduğu şeylere bakıyoruz, denetliyoruz.

* Dosya oluşturunuz.

SOYLU Dosya, arşiv, kayda değer önemli şeyler varsa bası-na veriyoruz.

* Grubunuz başka ne yapıyor, hangi dosyalar var?

SOYLU İki ay sonra bir dosya çıkartacağız, yer yerinden oynayacak. Bu sefer hükümet değil, muhalefetten. O zaman insanlar TGS'nin neler yaptığını görecek.

* Politikayla çok ilgilisiniz.

SOYLU Politikayı ruhumda yaşıyorum. Ben hangi partiden aday olsam kazanırım. Türkiye'de 300 bin eşcinsel var. Dünyanın en ünlü insanı olurum. Madonna'dan, Michael Jackson'dan daha ünlü olurum. Müslüman bir ülkede transseksüel bir milletvekili. Kendimi şimdiden hazırlıyorum. Kürtler'e destek olduğu için bayan Mitterrand'la karşılaşsam tokatlayabilirim. Dünya basınında manşetlere çıkacağım.

* Bayan Mitterrand'a tokat atarsanız çıkacağınız kesin. Mil-liyetçi misiniz?

SOYLU Tabii, kolumda dövmem bile var (Sol omzundaki bozkurt dövmesini gösteriyor ve görüşme noktalanıyor).

(Necdet Açan, 1997)

YEDİNCİ BÖLÜM

Türk Gladyosu

Susurluk "Alman icadı" çıktı

Yoğun terör olaylarının yaşandığı "Alman sonbaharı" beraberinde "özel" önlemleri de getirmişti. 19 yıl önce İçişleri Bakanlığı'na gönderilen ve bugüne kadar ortaya çıkmayan bir belge, bu önlemlerin Türkiye'de de pek tutulduğunu kanıtlıyor.

Ekim 1979. Tüm Türkiye, Üçüncü Ecevit Hükümeti'nin İçişleri Bakanı Hasan Fehmi Güneş'le film ve ses sanatçısı Aynur Aydan'ın yasak ilişkisini konuşuyor. Yaklaşık dört ay süren bu beraberlik aslında bakan tarafından pek gizlenmiyor. Ama nedense seçime 10 gün kala bir magazin gazetesi Güneş'i Aydan'ın Balmumcu'daki evine girerken görüntülemeyi "başarıyor." THA muhabirlerinin iddiasına göre, Aynur Aydan olaydan sonra bakanla buluşmalarının ses kayıtlarını büyük bir gazeteye satma teşebbüsünde bulunuyor. Dahası, Güneş'in "Şimdilik konuşmak istemiyorum" diye demeç verdiği gazetelere aynı gün bülbül gibi şakıyor. Etkili icraatıyla ve dürüst imajıyla halkın gönlünde yer etmesine rağmen özel hayatında düştüğü tuzağı her çağdaş devlet yöneticisinin yapacağı gibi istifa ederek ödeyen Güneş, yerini eski Orman Bakanı Vecdi İlhan'a bırakıyor. Kısacası buram buram komplo kokan olay, Aynur Aydan'ın magazin gazetelerinde boy boy sergilenen vücut hatları karşısında eriyor, bir çeşit "Baltacı ile Kateřina" vak'ası olarak hafızalardan siliniyor.

Ama Vecdi İlhan'ın göreve başlamasından bir gün sonra, 11 Ekim 1979'da devletin çok etkili ve yetkili bir biriminden İçişleri Bakanhğı'na yollanan "hoşgeldin" mesajı bakanlığın el değiştirmesinin tesadüf olmadığını düşündürüyor.

Belge "Federal Alman Hükümeti'nin tedhiş olay ve örgütleri-ne karşı aldığı etkin önlemler"den sitayişle bahseden bir bilgi no-tu. Bu önlemlerin Almanya'da muhalefetin de desteğiyle azimle uygulandığı ve demokratik düzeni "boğan" anarşiye karşı başarı sağlandığı kaydediliyor. Belgeye göre Federal Alman Hüküme-ti'nin aldığı önlemler tamı tamına şöyle:

"a. Modern cihazlarla donatılmış Kriminal Merkezi vasıtası ile tedhiş çetelerinin bütün özelliklerinin, kadın teröristlerin kul-landıkları doğum kontrol haplarının isimlerinden periyodik ra-hatsızlıklarının tarihlerine varıncaya kadar, görüldükleri ülkelere de yayımlayarak takip edip yakalamak.

b. Yakalanan teröristleri mahkeme huzuruna çıkarmadan bir vesile yaratarak yok etmek.

c. Teröristlerin ölü olarak yakalanmasına olanak ve gizli yet-ki vermek.

d. Polise, tutuklama, şüpheli gördükleri mesken ve şahısla-rın aranması, ikaza riayet etmeyenlere kesin netice verecek şekil-de silah kullanma gibi olağanüstü yetkiler vermek.

e. Tutuklanan teröristlerin savunma avukatları ile dahi gö-rüşmelerinin savcı tarafından dinlenmesine yetki vermek.

f. Televizyon yayımlarından halkın terörist avında Federal Polis'e yardımcı olmasını temin edecek programlar göstererek ya-rarlanmak.

g. Komünistlerin devlet hizmetlerinde istihdamını kesinlikle önlemek (Okullarda hademelik dahi vermemek sureti ile)."

Belgeler gerçek ve sahte olmak üzere ikiye ayrılır. Bu 19 yıl-lık bir belge olduğu için gerçekliğini araştırmanın yolu, Alman-lar'm deneylerinden çıkarılan "dersler'in uygulanıp uygulanma-dığını araştırmaktan geçiyordu. Önce o yıllarda Federal Alman Hükümeti'nin uygulamalarına bir göz attık. Bulabildiğimiz para-lellikler hiç de az değildi.

Komşunuzu tanıyor musunuz?

Tarihçilerin "Alman sonbaharı" olarak adlandırdığı 1977'nin Eylül ve Ekim ayları, aynı zamanda ülkede hukuk devletinin de

sonbaharı. O dönemde peşpeşe alınan, terörle mücadele ile ilgili yasal önlemler geçerliliğini koruyor ve Almanya'da temel kişisel haklar hâlâ "özel durum"larla sınırlı. 5 ekimde Kızıl Ordu Fraksi-yonu'nun (RAF) Federal İşveren Birliği ve Alman Sanayiciler Bir-liği Başkanı Hanns Martin Schleyer'i rehin alması ve 13 Ekim'de Filistinli dört militanın Mayorka'dan havalanan bir Lufthansa yolcu uçağını 82 yolcu ve beş kişilik mürettebatıyla Mogadişu'ya kaçırması tüm dünyanın gündemini meşgul ediyor. Dönemin sos-yal demokrat başbakanı Helmut Schmidt ve muhalefet lideri Hel-mut Kohl, Baader Meinhoff grubu olarak da anılan, cezaevinde-ki 11 RAF üyesinin ve Türkiye'de tutuklu bulunan iki Filistin Halk Kurtuluş Cephesi (PFLP) militanının serbest bırakılmasını talep eden eylemcilere asla taviz verilmemesi konusunda fikir birliğine varıyor.

Bu arada Federal Kriminal Dairesi'nin (BKA) bilgi bankası-n-da üç bin örgütün ve dört milyon 700 bin kişinin fişlendiği, bun-lardan 60 bininin "terörizmle bağlantısı olduğu"nun saptandığı ve yaklaşık 16 bin kişinin telefonlarının dinlendiği ortaya çıkıyor. Schleyer'in 10 gün boyunca tutulduğu bir ev hakkında dört kez' ihbar gelmesine rağmen, bu bilginin böyle güçlü bir istihbarat ağı-na nasıl takılmadığı ise merak konusu oluyor. Sonuçta 18 Ekim gecesi Alman GSG 9 timleri Mogadişu'da bekleyen uçaktaki re-hineleri kayıp vermeden kurtarıyor, Schleyer ise 19 Ekim'de başı-na üç kurşun sıkılmış halde bulunuyor.

Cezaevinde dış dünyadan tamamen izole edilmiş hücrelerin-de yatan RAF'm yönetici kadrosu, rehinelerin kurtarılmasından hemen sonra ölü bulunuyor: Eylemin başarısız olduğunu öğre-nen Andreas Baader hücresinde üç el ateş ederek, üstelik son kurşunu ensesine sıkarak intihar(!) ediyor, Gudrun Ensslin ho-parlör kablosuyla kendini asıyor, İrmgard Möllerise kendini dört kez göğsünden bıçaklıyor!

1993 Temmuzu'nda hâlâ aranan RAF üyesi Birgit Hogefeld ile Wolfgang Grams, eski Doğu Almanya'daki Bad Klein'da görü-lüyorlar. Kentin tren istasyonunda yaşanan " çatışma," Grams'ın kendi silahıyla intihar etmesiyle son buluyor. Der Spiegel'de .yer

alan habere göre, Grams'ı polisin öldürdüğünü söyleyen bir tanık daha sonra ifadesini geri çekiyor.

Aralık 1997 itibarıyla Almanya, polisin vatandaşları dinlemesini kolaylaştıracak yeni yasa tasarısıyla birlikte, "Alman son baharı'nda art arda çıkarılan terörle mücadeleyle ilgili "özel" yasaları tartışıyor. Bütün sol fraksiyonlar anti terör yasalarının çağdışı kaldığı konusunda hemfikir. Yeşiller Partisi Milletvekili Gerald Haefner, 1977'den beri yürürlükte olan 129. Madde'nin A bendi, İtirafçı Yasası ve yasal savunma haklarını sınırlandıran kanunların kaldırılması için bir kez daha girişimde bulunuyor. 129 A fiilen suça karışmamış kişiler hakkında örgüt sempatisizliğinden ya da üyeliğinden soruşturma açılmasına olanak tanıyor. Federal Savcılık 1980'den bu yana 129 A'ya dayanarak altı bin sol görüşlü hakkında soruşturma başlatmış, bunlardan yalnızca altısı hüküm giymiş. Aynı süre içinde sağcı gruplara karşı sadece 300 soruşturma açılmış.

Peki ya bizde ne oldu?

Türkiye'ye gelince, gönderilen "bilgi notu," geldiği yer nedeniyle emir telakki edilip sözü geçen Modern Kriminal Merkez kuruldu mu, kadın teröristlerin periyodik rahatsızlıklarının tarihleri saptanabildi mi bilemiyoruz.

Ama Interpol ile geliştirilen sıkı ilişkiler aracılığıyla, aranan şahısların tüm dünyada takip edilebilir olduğunu biliyoruz.

12 Eylül sonrasında Polis Vazife ve Selahiyetleri Kanunu'nda yapılan değişikliklerle polise olağanüstü yetkiler verildiği de bir gerçek. Dünyanın hiçbir yerinde, belgede söz edildiği gibi, yakalanan teröristleri mahkemeye çıkarmadan yok etmeye yönelik bir yasa oluşturulmuyor ama, gazetelerin birinci sayfalarını işgal eden "Çatışmada vuruldu" haberlerinin sıklığı Emniyet Müdürlüğü'nün tavsiyelere sıcak baktığı yolundaki kanıları güçlendiriyor.

15 yılda biriken 16 bin faili meçhul cinayet dosyası da, işlerin "mahkemeye çıkartılmadan bir vesileyle" halledildiği bir ülkede yaşadığımızın kanıtı gibi.

Tutukluların avukatlarıyla görüşmelerine getirilen sınırla

malar 12 Eylül sonrası mahkemelere en çok yansıyan şikayetlerdendi. Uygulama C M U K ile belli oranlarda düzeltildi ama terör suçları yine kapsamdışı bırakıldı.

12 Eylül sonrası TV ekranlarında yer alan, "Görevimiz Tehlike" üslubuyla seslendirilmiş, ihbarcılığı teşvik eden "Komşunuzu tanıyor musunuz" anonslarını belki anımsarsınız. TRT'de bugün de yayımlanan, Ertürk Yöndem'in hazırlayıp sunduğu programlar bu mantığın hâlâ dipdiri ayakta olduğunu göstermiyor mu?

Komünistlere, hademe kadrosunda bile olsa devlet görevi vermeme politikası ise gerçekten başarıyla uygulandı. Üniversitelerden yapılan tasfiyeler, Pol Der üyesi polislerin meslekten ihraç edilmesi, akla ilk gelen örneklerden.

. Bütün bunları alt alta sıralayınca, İçişleri Bakanlığı'na gönderilen 19 yıllık belgede övülen Alman uygulamalarının büyük oranda benimsendiği sonucuna varmak mümkün. Bu durum Sursurluk çetesinin ve yargısız infazların başlangıç tarihini 1993'ten çok daha eskilere, Kenan Evren'in Genelkurmay Başkanı, Bülent Ecevit'in başbakan olduğu yıllara götürüyor.

O yıllarda Türkiye'de faaliyet gösteren yasadışı örgütler, polis tarafından ele geçtiğinde kanıt oluşturmaması için tüzük vb türünden belgelerini "Endonezya Komünist Partisi Tüzüğü" gibi başlıklarla yayımlayıp hedef şaşırtırdı...

Acaba 19 yıldır ortaya çıkmayan bilgi notunu İçişleri Bakanlığı'na gönderen etkili ve yetkili birim de aynı yöntemi benimseyerek, emirlerini "Almanlar'ın aldığı önlemler" başlığıyla mı bildiriyordu? Ya da içişleri bakanlığının eski orman bakanına devredilmesi ülkede bundan sonra orman kanunlarının geçerli olduğunu ifade eden bir kelime oyunu muydu?

(Necdet Açan Murat Tunalı Melih Kafa, 1998)

2

Gladyo, Çatlı'yı ABD'ye götürdü

Aktüel, Paris, Roma, İstanbul ve Ankara'da, bazı çevrelerin 'milliyetçi kahraman' diye yere göğe sığdıramadığı Abdullah Çatlı'nın yabancı istihbarat örgütleriyle ilişkisini araştırdı. İşte sonuçlar: Çatlı, yurtdışında Stenafò delle Chiaie ile ABD'nin Miami kentine gitti. CIA yetkilileri Çatlı'yı tanıdıkları halde ABD'ye girmesine göz yumdu. 12 Eylül 1980'den sonra Çatlı'nın Ağca'yı Avrupa'ya kaçırmayı operasyonunda eski CIA ajanı Frank Terpil de rol aldı. Çatlı'ya 'Mehmet Özbay' kimliği, 1994'te Türkiye'nin Chicago Konsoloslukları tarafından verildi.

"Pazienza!..." Roma'da Ağır Ceza Mahkemesi'nin görkemli salonu yaşlı yargıcın bağırarak söylediği bu kelimeyle inledi. Mehmet Ali Ağca'nın yargılandığı Papa Suikastı davasının duruşması gürültülü geçiyordu ve yargıç salonu sessizliğe davet etmişti. "Pazienza," İtalyanca'da "Susun" demekti.

Bu uyarı üzerine salon sessizleşirken, birden Mehmet Ali Ağca'nın sesi duyuldu. Ayağa fırlayıp konuşmaya başladı: "Evet sa-yın yargıç, Pazienza'yı tanıyorum! Beni Ascoli Piceno'da görmeye geldi..."

"Susun" demek olan "Pazienza," İtalyanca'da "sabır" anlamına da geliyordu ve bu isimde pek çok İtalyan vardı. İtalyanca'nın bu inceliklerini henüz bilmeyen Ağca, sessiz olunması çağrısı yapan yargıcın kendisinden Pazienza ile ilişkisini anlatmasını istediğini ya da tanık olarak Pazienza'yı çağırdığını sanmış olmalıydı. Ve Ağca bu matrak yanlış anlamının ardından "döküldü."

"Pazienza mart ya da Nisan 1982'de hapishanede beni gör

meye geldi. Yardım edeceğini, yabancı elçilerle, hatta Kaddafi'yle bile ilişkisi olduğunu, bana Fransız pasaportu vereceğini söyledi."

"Çorap," Ağca'nın bu sözlerinden sonra sökülmeye başladı. Davanın savcısı Martelli hsa bir süre sonra Ağca'nın adını andığı Pazienza'nın New York'ta hapsede olduğunu öğrendi. Yeni Dünya'ya uçtu. Pazienza uzun itirafları sırasında şu günlerde "vatanseverliği ve milliyetçiliği" konusunda bir sürü hikaye anlatılan Abdullah Çatlı'nın İtalyan gizli servisi ve ABD'yle ilişkisini de anlattı...

Şimdi, Çatlı'nın Amerika serüveninden önce Pazienza'nın kim olduğuna kısaca bakalım....

Karanlık işler müdürü!

Francesco Pazienza, İtalyan askeri gizli servisi SISMI'nin ABD'deki ajanıydı. Aynı zamanda S I S M I içinde de yuvalanan, anti komünist amaçlarla kurulmuş gizli NATO örgütü Gladjo'nun elemanıydı. CIA'ya ve Fransız gizli servisine de çalışan Pazienza'nın Vatikan Bankası'yla da ilişkisi vardı. 2 Ağustos 1980'de 85 kişinin ölümüyle sonuçlanan Bologna Garı katliamının perde arkasındaki adamlardan biriydi.

Ağca'nın ifadesi üzerine 1985 Kasımında sorguya çekilen Pazienza, Ağca'yla bağlantısını şöyle anlattı:

"Papa suikastını Bulgarlar organize etmemişti. Ama biri Ağca'yı bunu söylemesi için ikna etti. Ancak bu ben değildim. Ağca ile bu konudaki gizli görüşmeleri SISMI'nin yeni şefi General Lugaresi yapıyordu."

Pazienza, Lugaresi'nin 1982 Nisanı'nda işbaşına geldikten sonra S I S M I içinde Ağca'yla ilişki kuracak yeni bir birim oluşturduğunu ve CIA'yla SISMI'nin o dönemde aşırı sağla yakın ilişki içinde olduğunu söyledi.

Pazienza'ya göre dezenformasyon (bilgi saptırma) ve basını kullanma için yayılması istenen sahte bilgiler CIA'dan geliyordu. CIA'dan gelen bu bilgilerle Papa suikastını Bulgarlar'ın yaptığı uyduruldu. Daha sonra dönemin CIA Sovyet Bölümü Şefi de bu "operasyonu" doğrulayacaktı...

Pazienza'nın bu itirafla Papa suikastına Bulgarlar'ın zorla karıştırılmak istendiği kanısı güçlendi.

Tüm bunları, Papa'nın vurulduğu günden bu yana, 15 yıldır Avrupa'daki kaçak ülkücüleri izleyen ve çalışmalarını "Saint Pierre'in Kurtları" başlıklı kitapta toplayan, "Fransa'nın Uğur Mumcu'su" gazeteci Jean Marie Storkel anlatıyor. Peki, bunların Abdullah Çatlı ve günümüzle ilgisi ne mi? Sıkı durun...

Çatlı Miami'de

Pazienza itiraflarına devam ediyor: "Amerikan istihbaratı görevlileriyle 26 Kasım 1984'te burada, New York'ta bir görüşmemiz oldu. Bana, bizim teşkilattan Stefano de) Chiaie'nin Ağca'nın arkadaşı Çatlı'yla birlikte 9 Eylül 1982'de Miami'den ABD'ye girdiğini söylediler. Chiaie istediği zaman ABD'ye girip çıkabiliyordu. Amerikalılar, Chiaie'yle Çatlı'yı koruyordu."

Nitekim her ikisi de Interpol tarafından aranan Chiaie ve Çatlı, Miami gümrüğünden rahatça geçmişlerdi! Çatlı'yı Miami'ye götüren Chiaie, Pazienza'nın SISMI'den departman arkadaşıydı ve "yakın tarihin en büyük provokasyonlarından" olan, İtalyan Glad yosu'nun büyük eylemi Bologna katliamının sanıklarındandı. Tıpkı Pazienza gibi. Ve Çatlı'yla beraber ABD'nin kaçakçılık merkezi Miami'ye herhalde "deniz havası" almak için gelmemişlerdi!

Bu bilgileri Aktüel'e aktaran Fransız gazeteci Storkel ekliyordu: "1986'da Fransa'daki eroin davasının duruşmasında Çatlı'ya 'Nasıl oldu da ABD'ye bu kadar kolay girdin' diye sordum. Bana 'Ortalığı karıştırma, bizi o kadar çok gizli servis kullanmak istedi ki tahmin edemezsin' dedi."

CIA ile kesişen yollar

Çatlı'nın CIA ile ilişkilerine bir ipucu daha: Ağca 12 Eylül'den sonra Bulgaristan'dan Avrupa'ya giderken "Faruk Özgün" adına düzenlenmiş sahte pasaportunu Abdullah Çatlı'dan almış, Avrupa'ya da Çatlı'nın ilişkileri sayesinde geçmişti. Ve Ağca bunu kabul ediyordu. İtalyan "güvenilir" kaynakları ise 1996'da Aktüel muhabirine şunları söylemişlerdi: "Ağca'nın kaçışını Glad yoda görevli Frank Terpil planladı." O günlerde Terpil bir Amerikan

TV'sine çıktı ve "Ağca'nın Bulgaristan üzerinden Avrupa'ya geçmesinde rol oynadım" dedi. Çatlı ve Terpil'in rolleri herhalde bir yerlerde kesişmişti. Çatlı'nın Mehmet Özbay kimliğini Türkiye'nin Chicago Konsolosluğu'ndan alması da, ABD'de rahatça dolaştığının bir başka kanıtıydı.

Çatlı şimdi mezarda... Karanlık oyunun diğer aktörleri mi? Pazienza İtalya'da Glad yo sanığı olarak cezasını çekiyor. "İtalya'nın Çatlı'sı" olarak nitelenen Stefano delle Chiaie ise kayıp. Öldüğü yolunda söylentiler var. Belki de sahte bir kimlikle, İtalya'nın taşra yollarından birinde, Mercedes'ile 200 kilometre hızla giderken, kamyonun altına girmiştir. Ve İtalyan Glad yos'u zaten çözüldüğü için gerçek kimliği kulaklara fısıldanmıştır, kimbilir?

"Öldürme emrini hep Çatlı verirdi"

Abdullah Çatlı, 12 Eylül öncesinde Ülkücü Gençlik Derneği (ÜGD) Genel Başkan Yardımcısı'ydı. Ve "dava" arkadaşlarının iadelerine göre bir cinayet şebekesinin başıydı. İşte Çatlı'yla ilgili ifadeler.

• • 8 Ekim 1980 günü idam edilen, kahvehane taranması sonucu beş kişinin öldüğü Balgât Katliamı sanığı Mustafa Pehliva noğlu'nun askeri savcıya verdiği ifadede: "Çatlı 1977'de Niğde Yurdu'nda yapılan bir toplantıda "Bizim davamız çok adamları harcamıştır. Görevi yerine getirmeyeni öldürürüz" dedi ve 76'da Kurtuluş Parkı'nda öldürülen Maraşlı bir şahsı örnek gösterdi. 'Emirde robot, fikirde hürüz" diyordu.

"Bir süre sonra genel merkezde Abdullah Çatlı'nın emrine girdik, hepimiz onun emrinde öldürme ve yaralama eylemlerini gerçekleştirdik. Benim de karıştığım Balgât olayı Abdullah Çatlı'nın emriyle gerçekleştirildi. Olayda kullanılan 12'li Baretta tabancayı Abdullah'tan aldım. Silahları İsa (Armağan) Niğde'den getirerek Abdullah'a veriyor, Abdullah da örgüte dağıtıyordu. Balgât olaylarından bir ay önce bir arkadaşımızla sevdiği kızı kaçırmak istedik ve kaçırma esnasında kullanacağımız eteri de yine Abdullah'tan aldık.

"Balgât olayından sonra yakalanmamızın ardından, İsa Armağan'ın bir arkadaşı 3.5 milyon lira parayı Abdullah Çatlı'ya gö

necdet açan serhan yedig

türerek bizim serbest bırakılmamızı sağlamasını istemiş. Ancak Abdullah Çatlı, Bahçelievler olayından sonra kaçarak İstanbul'a yerleşiyor. O parayla da kuyumcu dükkanı açıyor. Bu durumu bizim arkadaşlardan herkes biliyor.

* Şu cümleler de Bahçelievler Katliamı sanığı TV'lerde son günlerde "Hiç kimse Çatlı'ya katil diyemez" diye bağırarak Haluk Kırcı'nın 1980'de, işkencede değil, askeri savcı önünde verdiği ifadede: "Bahçelievler Katliamını, Abdullah Çatlı planlamıştır.

* Bu kez, 12 Eylül öncesinde Ülkücü Gençlik Derneği Genel Yönetim Kurulu Üyesi ve Hukuk Masası Başkanı olan Ali Yur taslan'm 1980'de "MHP Merkezi'ndeki Adam" adı altında kitaplaştırılan itiraflarını okuyoruz: "1977 Ekimi'nden sonra Ankara Şubesi Başkanlığına Çatlı getirildi. Çatlı'nın dönemi bir bakıma kahve taramaları dönemi idi. Çatlı bu dönemde Bahçelievler Emek bölgesinde birkaç cinayet de işledi. 7 TİP'li gencin öldürüldüğü Bahçelievler Katliamı ise, Türkeş'in "Bahçelievler bizim için çok emniyetli biryer haline getirilmelidir" sözlerinden sonra meydana geldi. Bir araştırma yapıldı ve TİP'lilerin evi tesbit edildi. Çatlı, timin başına getirildi, TİP'liler öldürülmeden önce de bunların sorgulanmasını da Çatlı yapmış.

(Elvan Özkaya Şahin Artan, 1996) O

(*) Mehmet Ali Ağca, İtalya'da cezaevinde iken Güneri Civaoglu'na Glad yo'nun Abdullah Çatlı'yı Sardinya adasında C I A adına çalışan birilerince eğitildiğini anlattı. 2 Şubat 1997 günü Kanal D'deki Durum programında yayımlanan röportajdan iki gün sonra Taha Kıvanç köşesinde bu eğitimi veren kişinin Çatlı'yı yurtdışına kaçıran Frank Terpill olabileceğini ileri sürdü. Aynı yazıda Sardinya Adası'nın batı sahilindeki Capomarrargiu adlı NATO üssünde sağ ve sol terör örgütlerinin eğitildiğinin mahkeme kayıtlarına geçtiğini yazdı. Daha da önemlisi 1963'te açılan bu üssün 1968'de genişletilerek Ortadoğulu öğrenciler için bir eğitim kampına dönüştürüldüğünü belirtti. Yazıya göre çeşitli ülkelerden Cianpino Hava alanı'na getirilen öğrenciler, helikopterlerle üsse taşınıyordu. Bolu ve İsparta yakınlarındaki kontrgerilla kamplarında eğitim gören öğrencilerin lider vasfı taşıyanları da Capomarrargiu'ya götürüldü. Jean Marie Stor kel'in Saint Pierre'nin Kurtlan isimli kitabı Aktüel'in bu haberinden iki yıl sonra Sabah Yayınları tarafından Türkiye'de de yayımlandı.

Gladyo'nun katil programı peşimizde

Önümüzdeki ay, Washington'da, "ABD'nin Susurluk Çetesi" sayılan ve Türk Gladyosu ile ilişkisi saptanan "Kaliforniya Grubu"nun önemli bir davası başlıyor. Görünüşte basit bir bilgisayar programı hırsızlığı: Adını İrangible Skandalı'yla duyuran CIA Hükümet bağlantılı çete 1980'lerin başında, elektronik ortamda ki her işlemi bilgi olarak derleyip merkezileştirmeyi amaçlayan Promis adlı programı, sahibinden izinsiz çeşitli ülkelere sattı. Ama, programa bir de virüs yerleştirdi. Böylece programı kullanan her ülkedeki gizli bilgiler ABD istihbaratına da açılmış olacaktı. Ve davaya temel teşkil eden Senato Araştırma Komisyonu raporuna göre, bu program Türkiye'ye de satıldı...

10 Mart 1997 günü ABD'deki en yüksek yargı makamı olan US Court of Federal Claims'te önemli bir davaya başlanacak. Devlet aleyhine açılan bir tazminat davası bu. Davacı, küçük bir bilgisayar yazılım şirketi olan Inslaw. Tazminat istenen devlet kurumu ise ABD Adalet Bakanlığı. Inslaw, bakanlığı bilgisayar yazılımı korsanlığı yapmakla suçluyor.

Davayı fazlasıyla önemli kılan, "Promis" adlı bu yazılımın özelliği; 80'lerin ortalarından itibaren çeşitli ülkelerin gizli servisleri tarafından suçluların, şüphelilerin, giderek de politik muhaliflerin fişlenmesi, takibi ve hatta "infaz"ı için kullanılan Promis, Orwell'in "1984"ündeki "Büyük Birade"e benziyor olması. Elektronik ortamlarda bırakılan her izi bir avcı gibi adım adım sürüp hafızasında saklıyor. Nüfus müdürlükleri, askerlik şubele

ri, vergi daireleri, kredi kartı merkezleri, su, elektrik, telefon idareleri bu yazılımın kişilerle ilgili bilgi derlediği yerler...

80'lerin sonlarında patlayan İran Contra Skandalı'nın (ABD'den İran'a gizli silah sevkiyatı; buradan sağlanan paralarla Nikaragua'daki muhalif gerilla gruplarının finansmanı) baş kahramanları bu korsanlık olayında da ön planda. Türk kamuoyu tarafından da yakından tanınıyorlar; Türk Gladysu ile yakın ilişkileri var ve İran Contra skandalında öne çıkan Oliver North'un en yakın adamlarından Michael Ledeen ve Frank Terpil'in, başta Abdullah Çatlı ve Mehmet Ali Ağca olmak üzere gladyocu ülkücüleri yönlendirdikleri saptandı.

10 Mart'ta başlayacak davada ele alınacak olay, Türkiye'yi başka bir açıdan da yakından ilgilendiriyor. Çünkü bir ABD devlet görevlisi, 1991'de ilgili komisyona verdiği ifadede, Promis'in Türkiye'ye de satıldığını açıkladı.

90'ların başlarında, yazılım korsanlığı da dahil, bu ekibin marifetleri üstüne araştırmalar yapan veya yargıya bilgi sağlayan dokuz ABD vatandaşı ise şimdi toprağın altında yatıyor!

Promis'in dokuz cana malolan önemini anlamak için, kronolojik olarak en baştan başlayalım...

Yıl 1982: Inslaw'la ABD Adalet Bakanlığı arasında, firmanın hazırladığı bir yazılım programının ülkedeki savcılık bilgisayarlarına yerleştirilmesine yönelik milyonlarca dolarlık bir anlaşma imzalanıyor. Açılımı "Prosecutor's Management Information System" (Savcılık Yönetim Bilgi Sistemi) olan Promis adlı yazılımın temel özelliği, farklı veri tabanlarından bilgiler toplayıp bunları birbirleriyle bağlantılı hale getirebilmesi. Yani suçlular hakkında çeşitli bilgisayarlara dağılmış bölük pörçük bilgileri tek bir dosyada birleştirebilmesi. Anlaşmanın imzalanmasını izleyen üç yıl içinde yazılım, ülkedeki en büyük 20 savcılığın sistemlerine yerleştiriliyor.

Yıl 1985: Inslaw'la Adalet Bakanlığı arasındaki pürüzsüz ilişki garip bir biçimde bozulmaya başlıyor. Bakanlık yetkililerinin adeta düşmanca tavırları, Inslaw'un önüne olmadık bürokratik engeller çıkarmaları, işleri durmadan yokuşa sürmeleri zamanla taraflar arasında ipleri kopma noktasına getiriyor. Sonunda Pro

mis'in geri kalan savcılıklara yerleştirilmesi işi iptal ediliyor ve anlaşma bozuluyor.

Yıl 1990: 80'lerin ortalarından itibaren Inslaw'un bakanlık aleyhine açtığı davalar sürerken, Promis'i geliştiren kişi olan firma sahibi William Hamilton Kanada'dan gelen bir mektupla sarıslıyor: Kanada Hükümeti, birçok bakanlıkta ve Dağ Polisi de dahil pek çok devlet dairesinde zorunlu olarak İngilizce sürümünün kullanıldığını belirtip Promis'in Fransızca versiyonunun olup olmadığını soruyor. Hamilton şaşırıyor, çünkü o güne kadar Inslaw, Kanada'ya tek bir kopya bile Promis satmamıştır!

Sonra haberler birbirini izliyor: Promis'in birçok ülkede pek çok kuruluş tarafından kullanıldığı, yazılımın el altından dünyanın dört bir yanına pazarlandığı ve birilerinin bu işten milyonlarca dolar kazandığı ortaya çıkıyor. Sonunda CIA de bu isimde bir yazılım kullandığını kabul ediyor. Bu arada, yazılımın bazı versiyonlarında gizli servis raporlarının işlenmesi ve hafızaya alınmasında yararlanılan özel bir bölümün bulunduğu da anlaşılıyor.

Derken, ABD'nin teknoloji istihbarat servisi olan ve bir zamanlar Hamilton'm da programcı olarak çalıştığı National Security Agency (NSA), Promis ve yeni bir yazılımdan yararlanılmış "melez" bir yazılım üretildiğini açıklıyor. ABD'nin Narkotik Dairesi DEA de (Drug Enforcement Administration) benzer bir açıklama yapıyor.

Bilgisayarlı insan avı

Promis'in 1982'den itibaren çeşitli gizli servislere, devlet dairelerine ve şirketlere pazarlanmasında Earl Brian adlı kişinin kilit rol oynadığı artık biliniyor. O zamanlar ABD Başkanı Ronald Reagan'm ekibinde milli sağlık politikasıyla ilgili bir görev üstlenen Brian, sahtekârlık suçundan 90 yıl hapis cezasıyla halen cezaevinde.

Gizli servislerin Promis'i çok tutmasının nedeni ise, bu program aracılığıyla milyonlarca kişi hakkında hem ulusal hem de uluslararası düzeyde araştırma yürütülebilmesi, çeşitli kaynaklardaki kayıtların birleştirilebilmesi. Programın "örnekleme" taraması denen işlemi yapabilmesi cazibesini daha da artırıyor: Giz

li servisler çeşitli nitelikleri göz önünde bulundurarak bir "sakıncalı" örnekleme oluşturuyor: Protesto eylemlerine katılanlar, bir ortak bildiriye imzalayanlar ya da yalnızca bu tür eylemlere katılanlarla ilişki içinde olanlar...

Tam bir muhalif avlama programı olarak kullanılabilen Promis'in bir ülkede nasıl sonuçlara yol açabildiğinin en çarpıcı örneği Guatemala. "Bilgisaya 'in "b"sinden bile habersiz, okur yazar oranının son derece düşük olduğu bu ülkede 80'lerin ortalarına doğru birden "bilgisayarlaşma" kampanyası başlatıldı. Başkan General Oscar Mejia Victores basına verdiği demeçlerde bilgisayar sayesinde yoksulluğun üstesinden gelineceğini vaadetti. Askerlere de bilgisayar eğitimi verilmeye başlandı. Kısa sürede sokaklarda, tren istasyonlarında görev yapan devriye birimleri bile bilgisayarla donatıldı. Muhalif olduğundan şüphelenilen herkes elektronik olarak fişlendi. Kampanyanın başlamasını izleyen bir yıl içinde ünlü ölüm mangalarının infazlarında patlama yaşandı: 20 bin muhalif ya öldürüldü ya da ortadan kayboldu!

"Truva at 'yla dünyaya sızdılar

Earl Brian, Promis'in dünyaya pazarlanması işini tek başına organize etmemişti. Bunu, Reagan'ın başkan seçilmesiyle birlikte devlet içinde yuvalanan ve "Kaliforniya ekibi" olarak da bilinen bir grup hükümet ve devlet görevlisinin desteğiyle yaptığı ortaya çıktı. Ama Yarbay Oliver North ve C I A Başkam William Casey gibi kişilerin başım çektiği bu ekip asıl ününü İran'a gizlice silah satılması ve bu satıştan elde edilen paralarla Nikaragua'daki muhalif Contra gerillalarının finanse edilmesi operasyonu ile kazandığı için Promis Skandalı o dönemde gölgede kaldı. Oysa şimdi anlaşıyor ki, bu skandalın İran Contra skandalından geri kalır yanı yok. Çünkü yazılım korsanlığında da, para kazanmanın çok ötesinde, "devletin yüce çıkarlarına yönelik" bir hedefi vardı ekibin.

Inslaw'dan habersiz, kaçak olarak satılan kopyaların çok özel bir marifeti vardı. Pazarlayanlar, bunlara bilgisayar dilinde "arka kapı" ya da "Truva Atı" olarak bilinen bir virüs yerleştirmişti. "Ön kapı" giriş kodları şifrelerle ne kadar sağlamlaştırılırsa

sağlamlaştırırın, arka kapının anahtarını elinde bulunduran Amerikalı operatörler Kıbrıs, Mısır, Suriye, Pakistan, Kuveyt, İsrail, Ürdün, İran ve Irak'taki sistemlere istedikleri zaman sızabiliyor, bu sistemlerdeki yerel bilgilere rahatça erişebiliyordu. Sovyetler Birliği'ne bile pazarlanmıştı Promis. Ari Ben Menaşe adlı bir M O S S A D ajanının ifadesine göre, buna ünlü basın imparatoru Robert Maxwell aracılık etmişti.

Promis'in yeni versiyonuna "arka kapı" ilavesi Michael Riconosciuto adlı bir bilgisayar dahisinin eseri idi. Riconosciuto bunu 20 Mart 199 de, Inslaw'la Amerikan Adalet Bakanlığı arasındaki hukuk savaşının yeni bir aşamasında kurulan Brooks Senato Araştırma Komisyonu'na itiraf ediverdi. Bu arada bir Truva Atı'nı da M O S S A D tarafından pazarlanan kopyalara yerleştirdiği ortaya çıktı.

Kısacası yeni Promis çift taraflı çalışıyordu artık. Bu yazılımı alıp kullanan ülkeler bilgisayar sistemlerindeki gizli bilgileri otomatik olarak ABD ve İsrail istihbaratına açmış oluyordu.

Kan durmak bilmiyor

İşin karanlık yönü, kan dökülünce iyice ortaya çıktı... Daniel Casolaro adlı Amerikalı bir gazeteci, 1991'de bu Promis olayını araştırmaya başladı. Ama olayı yalnızca bir yazılım korsanlığıyla sınırlamadı. "Ahtapot" diye adlandırdığı devlet çetesinin diğer kirli işlerini de ortaya çıkarmaya çalışıyordu...

Daniel Casolaro, 10 Ağustos 1991'de Batı Virginia'da kaldığı otel odasında ölü bulundu. Her iki bileğinde de derin kesikler vardı.

Başlangıçta eyalet polisi olaya "intihar" dedi. Ama mesleğine tutkuyla bağlı Casolaro'nun intihar etmek için hiçbir nedeni yoktu. Sürdürdüğü araştırmada düğümü çözme noktasına gelmiş olduğu pek çok yakını tarafından açıklanınca, cesedi otopsiye alındı. Ama ceset çoktan ilaçlanmış, sağlıklı bir otopsi yapma imkânı ortadan kalkmıştı. Kaldığı oda da bir güzel temizlenmiş, cinayete işaret edecek deliller bilinçli ya da bilinçsiz, ortadan kaldırılmıştı.

necdet açan serhan yedig

Casolaro "iş bitirmek üzere olduğu"nu, ölümünden kısa süre önce en az üç yakın dostuna söylemişti. Tehdit telefonları aldığı da biliniyordu. Öte yandan insanın kendi kollarında, bazıları kemiğe kadar dayanan böyle derin yaralar açamayacağını söyleyen bilirkişiler de vardı. Kısacası Casolaro'nun "normal bir intihar"a kurban gitmemiş olması ihtimali çok yüksekti...

Skandalın başka kurbanları da vardı. Casolaro'nun ölümünden birkaç ay önce, 31 Ocak 1991'de, Casolaro'ya araştırmalarının da bilgi temin eden N S A görevlisi Alan Standorf, Washington'da kafasına sopayla vurularak öldürüldü.

5 Nisan 1991'de Inslaw davasıyla ilgili avukat Dennis Eisman ölü bulundu. Vurulmuştu.

Casolaro'nun ölümünden yaklaşık 15 ay sonra, 1 Kasım 1992'de ise, Büyük Jüri'ye Inslaw davasıyla ilgili belge temin eden lan Spiro'nun evinde, karısı ve üç çocuğunun cesetleri bulundu. Başlarına pompalı tüfikle ateş edilmişti. Spiro'nun cesedi ise birkaç gün sonra Borego Çölü'nde bir arabanın içindeydi. F B I raporunda Spiro'nun ailesini katlettikten sonra intihar ettiği belirtiliyordu.

Son kurban Paul Wilcher adlı bir avukattı. 23 Temmuz 1993'te Vashington'daki evinde ölü bulundu. Wilcher, çetenin, Promis korsanlığı yanında silah ve uyuşturucu kaçakçılığını içeren başka işlerini de araştırıyordu. Üstelik bu konuda Casolaro'dan bile ileri bir noktaya geldiği iddia ediliyordu. Ve o da "intihar etmişti."

Ve Promis Türkiye'de

Peki, pek çok ülkeye satılan bu program Türkiye'de geldi mi?

"Brooks Senato Araştırma Komisyonu"nun davaya temel teşkil eden raporunda, eski Amerikan gizli servis ajanı, DIA (Defense Intelligence Agency) ve D E A Kıbrıs R u m Kesimi görevlisi Lester Coleman'ın 1991'de verdiği bir ifade var. Donald Goddard adlı Amerikalı yazarın 1993'te yayımladığı "Trail of the Octopus Ahtapotun İzleri" adlı kitapta bu ifadenin hangi nedenle verildiği şöyle anlatılıyor:

"Y a z ayları boyunca (1986) Coleman Kıbrıs'taki (Rum K e s i mi) Narkotik Masası'nın danışmanı olarak çalışmıştı. Bu masaya bağlı memurları iletişim ve izleme konularında eğitmişti. Onlara Birleşmiş Milletler Uyuşturucu Kontrol Fonu (U N F D A C) tarafından finanse edilen çeşitli elektronik cihazları kullanmayı öğretmişti, ilkbaharda Kıbrıs'a döndüğünde, teknolojinin o yokken ne kadar ilerlediğini farketti. Tüm narkotik bilgisayarlarının, ABD hükümeti bağlantılı Link System Ltd. adlı bir şirket tarafından kurulan merkezi veritabanına bağlandığını gördü. Narkotik merkezinde ise, birlikte çalıştığı birçok memurun, üzerinde 'Promis Ltd. Toronto, Cartada' ibaresi bulunan kutular açmakta olduğuna tanık oldu... Coleman biraz araştırma yaptı ve sözkonusu yazılımın, içlerinde Mısır, Suriye, Pakistan, Türkiye, Kuveyt, İsrail, Ürdün, İran ve Irak'ın da bulunduğu bir dizi ülkenin emniyet ve askeri kurumlarına da temin edildiğini saptadı..."

(Şahin Artan Necdet Açan, 1997) (*)

(*) Promis'iri yaratıcısı Inslaw, programı yasal olmayan yollardan Çeşitli ülkelere sattığı iddiasıyla A B D Adalet Bakanlığı aleyhine açtığı ve yıllarca süren davayı kaybetti. Inslaw'un bilgisi dışında çeşitli ülkelere ulaşan Promis'in kulamıyla ilgili dikkat çekici ifadelerden biri eski İsrail istihbarat görevlisi Ben Menashe'ye ait. Menashe, programın "80'krin en önemli olayı olduğunu", "istihbarat anlayışını tamartien değiştirdiğini" ve Filistin halkının izlenmesi için çok yararlı olduğunu" söylemişti.

4

"Kimse benim ilgim yok, diyemez"

"Devlet, Hizbullah'ı P K K 'ya karşı kullandı" iddialarının ardından, 12 Eylül 1980 döneminin Adana Sıkıyönetim Komutanı Nevzat Bölügiray, devletin şaibeden kurtulması için en alttan en yukarıya, tüm sorumluların yargılanmasını istiyor.

* 80'lerde isimleri cinayetlerle anılan kişiler, 90'larda Susurluk Çetesi'nin ülkücü kanadı olarak karşımıza çıktı. A S A L A 'ya karşı örgütlenen ama çeteleşen bu insanların Hizbullah'ın yanında P K K 'ya karşı da kullanılmış olabileceğini söylüyorsunuz. A S A L A 'ya karşı ülkücüler, P K K 'ya karşı Hizbullah. Esas tehlikeye karşı başka birtakım güçleri kullanmak, organize etmek gibi bir strateji mi var?

Devlet olarak mı?

* Evet...

Devlet her türlü yasadışı olayın karşısında yansız olmalıdır ama, biz 12 Eylül öncesinde bunu kaybettik. Birilerinin planlaması ya da kışkırtması mıdır, o konuda bir şey söylemek istemiyorum ama, kendilerini devletin yanında sayan ülkücü, milliyetçi kişiler terörün bir kanadını oluşturdu. Ve devlet için çatıştıklarını, çarpıştıklarını söylediler. Devlet görev verdi mi onlara, gelin bizim yanımızda savaşın dedi mi?

* Demedi mi?

Devlet deyince bir tarif gerekli. Bütün kamu güçlerinin bir merkez olarak toplanması diyelim. Böyle bakınca devlet bunları

kullanmış dersiniz cumhurbaşkanından, başbakanından emniyet müdürüne, garnizon komutanına, valisine, savcısından yargıcına bütün devlet güçlerinin bu işin içinde olduğunu söylemiş olursunuz. O bakımdan devlet politikası demiyorum. Ama 12 Eylül öncesi aşırı sağın eylemleri ile Hizbullah 'in eylemlerini özdeş tutarken şunu düşünüyorum: Devlet görevlisi bazı kişiler P K K 'y a s i l mek amacıyla kendilerini görevli durumda hissetmiş, Hizbullah 'i ve kimi ülkücü kişileri PKK'nın üzerine salmış olabilir.

"Kurumların da aklanmaya ihtiyacı var"

* Devlet görevlisi deyince sorun çözülüyor mu?

Burada bir sorun çıkıyor ki bence çok önemli, bu kişilerin çapı nedir? Güneydoğu'daki bir polis memurundan, jandarma karakolundaki bir çavuştan başlar ve siyasi, askeri, bürokratik olarak ne kadar yukarı tırmanırsa, o kadar devletle ilişkisi olduğu izlenimini kuvvetlendirir.

* Bu izlenimi verecek yeterli done yok mu?

Bazı kuşklar var. Çiller kahraman ilan etti mesela bunları. "Kurşun atan da yiyen de şerefli" dedi. Sonra vatandaşların konuşmaları var Batman olayında. "Sokakta adam öldürdü, yakalandı, ertesi gün bırakıldı" diyor vatandaşlar. Bu oradaki emniyet müdürünün ya da jandarma karakol komutanının işi midir? Nasıl bırakır, neden sorulmaz? O dönemki siyasi iktidarın siyasi iradeyi ortaya koymasının önemi burada. Koysalardı, o küçük adamlar yaptıysa zaten bunların yakasına yapışılırdı.

Siz faili meçhul cinayetleri ortaya çıkartmadığınız müddetçe devleti bu şaibeden kurtarmak mümkün değil. Sorun burada. 17.500 faili meçhul cinayet var, deniyor Türkiye genelinde, atv'de konuştu Mesut Yılmaz, 2000 civarında faili meçhul var öldürülen, kim emir verdiyse bunu bulmak lazım, diyor. Bakın bütün bu imalar, sözler yukarıya tırmanıyor. Hiçbir kurum, benimle bu işin ilişkisi yoktur, diye ve peşin hükümle bir savunma içgüdüleriyle karşı çıkmamalı. Sayın cumhurbaşkanımız, başbakanımız diyorlar, biz de tabii onların sözlerine inanıyoruz. Diyorlar ki; devlet böyle bir şeyin içinde olamaz. Ben de katılıyorum, ama

siz bü sorduğum soruların yanıtlarını somut bir şekilde ortaya çıkaramadığınız sürece bu iddialarınız havada kalır, inandırıcı olmaz. İhsandır yapar, beşer şaşar. Aşağıdan itibaren yukarıya doğru ne kadar böyle olay varsa sivil, asker, polis, bürokrat kim olursa olsun bunları ortaya çıkartmak lazım. Aksi halde devlet aklanamaz, şaibeden kurtulamaz Susurluk olayında olduğu gibi inandırıcı olamazlar. Kurumların da aklanmaya ihtiyaçları vardır ve ancak böyle mümkündür. Kurumlar yasadışı olaylara ve bunu yapan kişilere destek verdiği takdirde lekeden kurtulamaz.

Mustafa Muğlalı korkusu...

* Nasıl olacak bu?

'Benim önerim şu: TBMM bu işe el atsın, araştırsın. Madem çoğunluk bugünkü siyasi iktidarın elindedir, kursunlar araştırma komisyonunu ve bu işi çözsünler.

* Böyle bir süreç ne zaman yaşanacak?

Yaşayalım, yaşamamız lazım fakat ben kuşkuluyum. Neden derseniz, Susurluk olayı beni kuşkuya düşürüyor, Susurluk olayını çıkaramadılar.

* Neden çözülmedi?

Bir varsayım olarak ben bunun ucunun çok yukarılara tırmandığına inanıyorum.

* Nereye kadar?

Bilemem. Yukarılara tırmandığını bildikleri için biz bunu ortaya çıkartırsak başımıza yine Mustafa Muğlalı olayları çıkartırız korkusuyla Susurluk olayını örttüler gibi geliyor bana.

* Nedir bu Mustafa Muğlalı olayı, neden yenisinin yaratılmasından korkuluyor ve bu korku Susurluk'un üstünü nasıl örtüyor?

Bir Kurtuluş Savaşı kahramanı, ordunun çok sevdiği bir komutan, bir orgeneral. Hatırladığım kadarıyla Doğu'da, İranlı çapulcular Türkiye'ye gelip olaylar çıkartıyordu. Bunlardan 32'si ni kurşuna dizdi. Demokrat Parti iktidara geldiği zaman bunu bir siyasi araç olarak gündeme getirdi. Adam aylarca mahkemelerde süründü, sonunda dayanamadı ve kalp krizinden öldü. Bu, ordu da olağanüstü bir tepki yaratmıştır.

Şimdi bir İçişleri Bakanı, bir bakan, bir Başbakan ya da bir komutan olabilir; ben bu olayın uzantıları ne kadar çok yukarı giderse o kadar çok korku duyulacağını anlatmak için verdim o örneği. Bu duyulan korku Susurluk'taki korku gibi, bu olayın da bir yerde kesilmesine neden olabilir diye düşündüm.

* Bu bir tür suç ortaklığı değil mi? Muğlalı örneğinden korkarak yukarı gidebilir önünü keselim diyerek, bildiklerini anlatmayarak, susarak yapılan bir suç ortaklığı...

Bakın bu olaylar açığa çıkmadığı sürece ne devlet terörle, faili meçhul cinayetlerle iç içedir gibi suçlamalardan kurtulabilir, ne de kurumlar aklanabilir. Susurluk olayını çözmediği müddetçe bu iktidar da şaibeden kurtulamaz.

* Şaibeli bir devletten kurtulmak için önerileriniz nedir?

Olay TBMM'de tartışılmalı, komisyon kurulmalı, soruşturma yapılmalı ve kime kadar gidiyorsa, hangi kademeye kadar gidiyorsa bunların sorumluları bulunmalıdır. Görevini yapmayan kimse, en küçüğünden en yukarıya kadar bulunup çıkartılmalı ve cezası verilmeli. Benim en çok üzerinde durduğum konu bu.

* Ama iddialar doğruysa geride devlet kalmayacak...

12 Eylül'den sonra bir tek vali, bir tek kaymakam, bir tek emniyet müdürü, savcı, yargıç sorumlu tutulmamıştır. Görevini yapmamış ama sorumlu tutulmuyor. Türkiye'de görevini yapmamak serbesttir. Savcı görür çete kuruluyor, müdahale etmez; polis görür el koymaz... Görevini yapmayan devlet görevlisi sorumlu tutulmamıştır, bari bu olaylarda sorumlu tutulsun. Aksi halde devlet de, kurumlar da aklanamaz.

(Necdet Açan, 2000)